Št. 11 (1042) Leto XXI
NOVO MESTO, četrtek, 12. marca 1970

DOLENJSKI LIST

Brzojavka Franca Popita

KOLEKTIVU DOLENJSKEGA LISTA, NOVO MESTO

Ob dvajsetletnici izhajanja glasila delovnih ljudi Dolenjske se pridružujem čestitkam, ki jih prejemate za svoje 20-letno pomembno družbeno delo kot vpliven dejavnik v naših skupnih naporih za razvoj demokratičnih in samoupravnih odnosov v naši socialistični družbi. Delovnemu kolektivu želim tudi vnaprej mnogo delovnih uspehov!

Predsednik CK ZKS
FRANC POPIT

Končno jasnejša beseda o kmetu

V našem razvoju je prišel čas, ko Zveza komunistov v delno spremenjenih razmerah delovanja ne daje povsem jasnega odgovora do vseh vprašanj naše kmetijske politike. Bili so primeri, ko so se nižja vodstva organizacije namenoma ogibala razpravam o kmetijstvu, čeprav je le to pritiskalo s svojimi zapletenimi problemi. Manjkala jim je jasna idejna usmeritev.

Nedokončno oblikovana stališča do našega kmetijskega razvoja so po svoje vplivala tudi na organizacije Zveze komunistov na vasi. Ne moremo zatisniti oči pred tem, da se je število članov Zveze komunistov na vasi zelo zmanjšalo, čeravno vemo, da je bil po teoriji in naši praksi mali in srednji kmet vseskozi zelo pomemben pomočnik delavskemu razredu.

Centralni komite ZKS je sklenil spregovoriti jasnejšo besedo ter organizirati široko javno razpravo o razvoju kmetijstva in samoupravnih odnosov na vasi. V ta namen je posebna delovna skupina, v kateri so sodelovali predstavniki izvršnega sveta SRS, republiške gospodarske zbornice, republiškega sindikalnega sveta, republiške konference SZDL, kmetijskega inštituta in še nekaterih, pripravila teze, ki jih je 6. marca dopolnila še skupina za kmetijstvo pri komisiji za družbeno-ekonomske odnose in ekonomsko politiko pri CK ZKS.

Teze bodo predhodno obravnavali še na nekaterih medobčinskih svetih ZK, med drugim tudi v Novem mestu, zatem pa bo v začetku aprila o njih razpravljal centralni komite ZKS. Ko bo vse to opravljeno, bodo teze dane v trimesečno javno razpravo, v kateri bodo sodelovali vsi, ki jih zadevajo problemi kmetijstva. Tako izoblikovana stališča bodo osnova naše kmetijske politike v prihodnjih dvajsetih letih, ki jo bo dokončno oblikovala republiška konferenca ZKS v jeseni.

V prihodnjih tednih bomo objavili vrsto sestavkov, v katerih bo naš sodelavec Marjan Legan, diplomirani kmetijski inženir, razložil najvažnejše misli iz predlaganega gradiva ter bistvena odprta vprašanja, h katerim naj bi prispevala odgovore tudi široka javna razprava.

inles
VRATA
OKNA
POLKNA
NA KREDIT
ribnica

Viniška mladina pozdravlja

Uredništvu Dolenjskega lista!

Ob jubileju sprejmite iskrene čestitke za uspešno poslanstvo, ki ga opravlja vaš list.

Klub OZN OSNOVNE ŠOLE Vinica

Brzojavka iz Pančeva

Dolenjski list Novo mesto!

Srdačno vam čestitamo dvadesetu godišnjicu sa željom da i dalje kao i sada predstavljate za ugled u jugoslovenskom novinarstvu.

Redakcija »PANČEVCA« PANČEVO

Slikarji samorastniki čestitajo

Ob jubileju našega Dolenjskega lista iskreno čestitamo glavnemu uredniku, novinarjem in vsem njegovim tvorcem za izredno uspešno opravljeno delo, za trud in napore, s katerimi ste dosegli, da je Dolenjsk list postal nepogrešljiv del naše stvarnosti. Hvala za sodelovanje in podporo z željo za nove uspehe slavljenca!

Tabor slovenskih likovnih samorastnikov TREBNJE

Želje »Lutajućeg« iz VUS

Srdačno čestitam na jubilarnom listu i želim još mnogo takovih jubileja

vaš GERHARD LEDIĆ »Lutajući« VUS

Čestitka občinske konference SZDL Novo mesto

Delovnemu kolektivu Dolenjskega lista!

Ob izidu jubilejne številke Dolenjskega lista, ko

(Nadaljevanje na 6. str.)

V ponedeljek, 9. marca, so obiskali Novo mesto podpredsednik republiškega IS dr. France Hočevar in člana IS Rino Simoneti in Jožko Strukelj. V spremstvu predstavnikov občine in družbeno-političnih organizacij so obiskali Industrijo motornih vozil, tovarno zdravil »Krka« in SGP Pionir. Na sliki: V IMV je gostom razkazal tovarno in jih seznanil s proizvodnim programom generalni direktor Jurij Levičnik. (Foto: M. Vesel)

Nekaj dni brez zvez s svetom

Zaradi snega in neizplužene ceste je bil zgornji del Kolpske doline več dni brez prometnih zvez – Pouk prekinjen za 5 dni – Spet sneži

Od 3. do 5. marca je bila cesta Brod na Kolpi — Osilnica zaprta za ves promet, ker ni plužena. Ljudje so ostali brez zdravniške pomoči, pouka v šoli v Vasi-Fari ni bilo, trgovine niso bile oskrbovane.

Šele 5. marca je bila cesta plužena, vendar slabo. Do Osilnice se je prebil le tovornjak trgovskega podjetja TRGOPROMET, ki je vlekel za seboj na vrvi zdravnikovega fička. Iz Osilnice so namreč sporočili, da neki dojenček nujno potrebuje zdravniško pomoč, ker ima 40 stopinj C vročine.

Cesto so nato plužili še v petek, soboto in nedeljo, vendar slabo. V ponedeljek, 9. marca, je šele spet lahko prvič pripeljal šolski avtobus, ki vozi v šolo Vas-Fara 130 otrok. Otroci so vse dni prihajali do postajališč, čeprav so morali gaziti visok sneg, vendar zaman, ker avtobusa ni bilo.

Kot je sporočil Franc Volf, šolski upravitelj osemletke v Vasi-Fari in odbornik občinske skupščine, je zdaj cesta sicer prevozna, vendar je zorana tako ozko, da je srečanje zelo težko ali povsem nemogoče.

Občani zahtevajo, naj to cesto, ki poteka po slovenski in hrvaški strani Kolpe, pluži Cestno podjetje Novo mesto. Zdaj jo v skladu z dogovorom med cestnima podjetjema iz obeh republik pluži hrvaško podjetje. Občani s sedanjim pluženjem niso zadovoljni in zahtevajo, naj jo pluži naše podjetje, ker pričakujejo, da bo potem bolje plužena.

Zaradi slabo plužene ceste letos osemletka Vas-Fara ni imela pouka že dva dni po novem letu, lansko zimo pa celo kar 19 dni.

J. P.

Edvard Kardelj v Novem mestu

Član sveta federacije Edvard Kardelj z ženo Pepco v spremstvu člana federacije Franca Leskovška Luke in republiškega sekretarja za notranje zadeve Silva Gorenca je včeraj obiskal novomeške delovne organizacije NOVOTEKS, KRKO in IMV.

Tovariš Kardelj je pri nas že od prejšnjega tedna na zdravljenju v Dolenjskih Toplicah. Želimo mu dobro počutje in skorajšnje okrevanje!

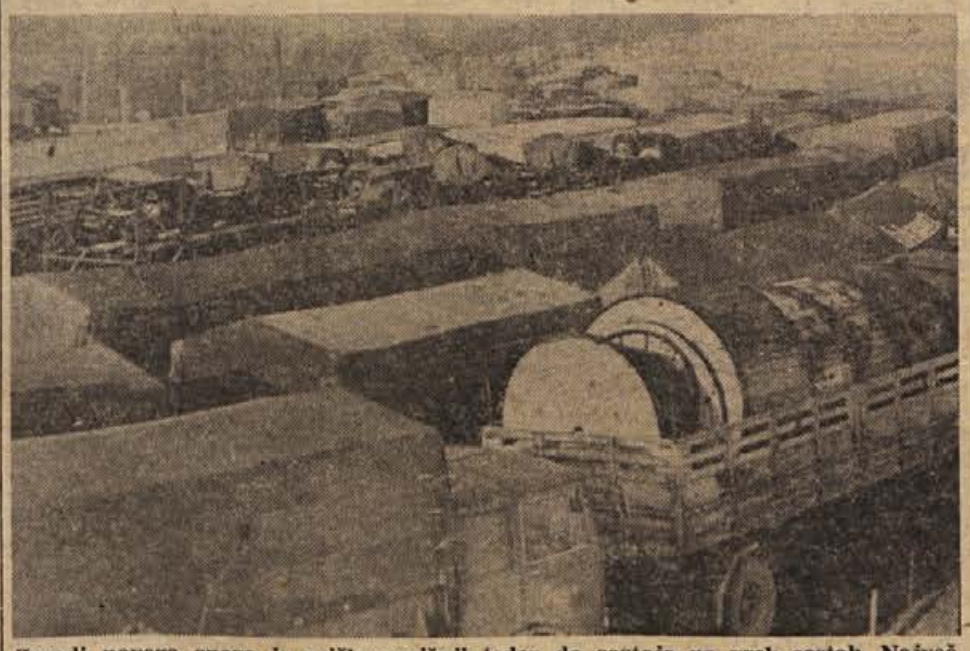

Zaradi novega snega je prišlo prejšnji teden do zastoja na vseh cestah. Največ nevšečnosti so imela težja motorna vozila na avtomobilski cesti. Da bi preprečili večje zastoje, so miličniki izločili iz prometa mnoge tovornjake s prikolicami. Tako je bilo videti več deset takih vozil tudi na velikem parkirišču na Otočcu, odkoder je tudi tale posnetek. (Foto: Mirko Vesel).

Zdaj pa zares: most na Kolpi

Podjetje TEHNOGRAD iz Maribora je prevzelo gradnjo metliškega mostu, ki je zaradi dotrajanosti že dve leti zaprt za ves promet nad dve toni. Strokovnjaki mariborskega podjetja so že v Metliki in pripravljajo vse za začetek gradnje. Po pogodbi mora biti novi most dograjen do 1. julija letos. Gradnja bo veljala 2,700.000 dinarjev. Stroške si bosta delili republika Slovenija in Hrvaška. Pri gradnji bo zaposlenih samo okoli 30 delavcev, ker bodo dela mehanizirana. Že zgrajene elemente bodo vozili iz Maribora in jih lepili v Metliki, zato bo gradnja hitro napredovala.

Podpredsednik Hafner v Grosupljem

Podpredsednik izvršnega sveta SRS Vinko Hafner je skupaj z Zoro Tomičevo obiskal 3. marca Grosuplje, Višnjo Goro in Ponikve. Republiška gosta sta se na obisku zanimala za socialno, zdravstveno in tudi gospodarsko problematiko območja občine Grosuplje.

Novomeščani na Slovaškem

V soboto in nedeljo, 14. in 15. marca, bodo novomeški pionirji in mladinci nastopili na povratnem telovadnem dvoboju v Bratislavi na Slovaškem. Reprezentanca Novega mesta bo okrepljena; sestavljali jo bodo: **pionirke** (TVD Partizan — N. mesto), **pionirji** (TVD Partizan — Kidričevo), **mladinke** (reprezentanca Slovenije) in **mladinci** (reprezentanca Slovenije).

Desetina pričakovanega

Vpisovanje posojila za železnico gre h koncu – Dolenjska se je zelo slabo odrezala

Največja dolenjska podjetja se pri Združenem železniškem transportnem podjetju z vpisom posojil niso posebno dobro izkazala, saj je 8 podjetij vpisalo skupno le 150.000 din posojila, medtem ko so nekatere delovne organizacije drugod po Sloveniji, ki so gospodarsko dosti šibkejše, vpisale deset ali še večkrat toliko. Posojila so vpisali takole: Rudnik rjavega premoga v Kočevju 50.000 dinarjev, ITAS — Kočevje 30 tisoč din, Novotehna — Novo mesto 20.000 din, Komet iz Metlike, občinska skupščina Ribnica, Gorjanci — Novo mesto, Trgovsko podjetje Kočevje, Iskra — obrat Novo mesto pa le po 10.000 din.

Predstavniki ZŽTP iz Ljubljane so imeli s predstavniki novomeških podjetij že več pogovorov z namenom, da bi dosegli čim večji odziv, saj je železnica s svojimi storitvami dosti pripomogla k razvoju teh podjetij. Toda zdi se, da podjetja še niso uvidela pomembnosti vpisovanja posojil, ki bi pripomogla k hitrejši modernizaciji železnic, od tega pa bi spet imela največ koristi ta podjetja pri prevozu svojih izdelkov na tržišče.

Doslej je vpisalo posojilo tudi okrog 60 občanov v znesku 6000 din. Povprečno so občani vpisali po 1000 din posojila.

Te podatke smo dobili pri ZŽTP v Ljubljani.

A. V.

VREME

OD 12. DO 22. MARCA

Nekako do 15. marca in od 20. marca dalje pogostne padavine in hladno, sneg večkrat do nižin. Vmes kakih 4 dni lepo in postopno topleje.

Dr. V. M.

DANES:

☐ Grosupeljčani, v nedeljo »DA«! str. 8
☐ Če za mrtve ni prostora ... str. 9
☐ Vidite solze v teh očeh? str. 10
☐ Kdo so zaslužni Ribničanje? str. 12
☐ »Nisem vedela, da ne smem povedati!« str. 13
☐ Za ribiče in lovce str. 24
☐ »Hišo dam, petrolejke ne!« str. 25
☐ Zakaj rastejo deklетom prsi? str. 27
☐ in več kot 70 malih oglasov in obvestil na zadnji strani!

tedenski mozaik

Vojaška obveščevalna ZDA ne bi smela vohljati za civilisti, razen kadar gre za zaščito države, piše revija »Time«. V resnici pa vtika nos povsod. Med drugim so vojaški obveščevalci opozorili na praznik sv. Lazarja, »ko srbski možje menda dokazujejo svojo moškost«. Menda s podtikanjem bomb na jugoslovanskih predstavništvih, je dodala revija »Time«... Predsednik Nixon je naravnost lirično govoril o svojem velikem »prijatelju« Pompidouju, ko je bil ta na uradnem obisku v ZDA. Toda malokateri državnik je doživel tako hude demonstracije kakor francoski predsednik. »Prijatelj« ima to smolo, da drugače gleda na Sredozemlje in Srednji vzhod kot demonstranti... Petčlansko vojaško sodišče v Saigonu je določilo novega odvetnika za poslanca Čaua, ki je obtožen, da je imel stike s svojim bratom komunistom. Trije zagovorniki Čaua so odstopili, češ da je vsak zagovor odveč, ker je sodišče tako in tako vnaprej sklenilo obsoditi Čaua... Zaradi stekline so v Britaniji prepovedali uvoz vseh psov in mačk. »Nobene izjeme ne bomo naredili«, je izjavil minister za kmetijstvo Cledwyn Hughes. »Enako bomo ravnali s psom iz newyorške psarne, ki je vreden tisoč dolarjev, kakor s pouličnim mešancem iz Karačija.« Tudi to je enakost... Ugledni nigerijski novinar Tal Solarin je po vrnitvi iz nekdanje Biafre povedal, da se stradež v Vzhodni pokrajini nadaljuje. »Skupna prizadevanja zvezne vlade in nigerijskega Rdečega križa zaležejo prav toliko,« je dejal novinar, »kakor če bi človek hranil velikega slona z zobotrebcem.«... V ameriški zvezni državi Maryland tri gospe gledajo »nespodobne« filme in jih cenzurirajo. Ena izmed njih pravi: »Takle film velja producenta tisoč dolarjev, izkupiček pa je desetkrat, dvajsetkrat večji. Potrebujete samo posteljo, snemalca in moškega in žensko.«...

Zmešnjave v živinoreji

Vzlic visokim odkupnim cenam je premalo pitanih goved in prašičev — Brez organizirane proizvodnje ne bo stalnih cen — Kdo naj jo vendarle organizira?

Veliko razpravljamo o načrtnem gospodarstvu, o stabilnosti trga, o cenah, ki naj se pri živini ne bi spreminjale tako pogosto in močno kot doslej. Predlogov je veliko — razmere na trgu pa se še niso spremenile. Zakonitosti trga ni moči spremeniti, zato je treba prilagajati pitanje živine. A kako?

Cene prašičev in goved rastejo že skoraj dve leti. Pred dvema letoma so bile prenizke. Nihče pa ne ve, kje je meja sedanjega naraščanja. Pred meseci smo po cenah na novosadski blagovni borzi sklepali, da je dosežen najvišji vrh in se bo tržišče začelo umirjati. Proti koncu februarja pa so cene pitanih prašičev in goved, predvsem pa prašičkov spet porasle. Kupci bi plačali za prašičke 14 din za kilogram, a bilo jih je malo in še za tiste so zahtevali po 16 din. Pitane prašiče iz kooperacije pa so prodali po 8,20 din kilogram.

Take cene ne bodo mogle biti trajne niti na domačem niti na tujem trgu. Kmetovalci to vedo, zato so pri sedanjih visokih cenah enako previdni, kot so bili pred dvema letoma pri prenizkih.

Odkupnih cen pa ne znamo ali ne moremo urediti. Kmetje morajo neprenehoma računati, kaj je bolj donosno, in ugibati, kaj bo tudi čez nekaj mesecev. Kmetijske organizacije jim pri tem le malo pomagajo. Nekatere celo odvračajo kmete od organiziranega proizvodnje in prodaje, češ da jim ne more koristiti.

V neki kmetijski zadrugi so izračunali — to smo slišali na širšem posvetovanju — da bi kmet imel le 10 din koristi, če bi sklenili tako pogodbo za pitanje teleta, kot jo je predlagal republiški zavod za rezerve. To pa je le toliko, kot stane liter vina v gostilni.

Primerjava ni najboljša. Vsi kmetje namreč ne pijejo vina v gostilnah. Toda pustimo takim »organizatorjem« njihove račune in poglejmo še naprej. Če bi kmetje sklenili take pogodbe za 20.000 telet, bi to bilo 20.000 litrov vina ali 20.000 din. **V resnici pa veliko več. Kmetje bi dobili 10 milijonov din kredita po triodstotni obrestni meri. Denar bi dobili izplačan na roko in bi zanj lahko kupili, kar bi hoteli. Do časa, določenega s pogodbo, bi le morali spitati govedo. Pitano živino pa naj bi prodali po najvišji tržni ceni. To zahteva celo zavod za rezerve.** Svoje zahteve je določil s predlogom, naj bi kmetijske organizacije znižale svojo maržo pri taki kooperaciji od 6 na 4 %, da bi kmetje dobili za svojo živino 2 % več kot običajno.

■ **Kmetijske organizacije so našle veliko opravičil, izgovorov in zagovorov, zakaj niso sklenili več pogodb s kmet. Pisma kmetov, ki želijo skleniti pogodbo, da bi dobili 500 din kredita za vsako tele in si zagotovili prodajo pitane živali vsaj po zajamčeni ceni, če bi se prodajne cene spet nenavadno znižale, pa opozarjajo, da mnoge kmetijske organizacije delajo račune le kot trgovci in ne tudi pospeševalci pitanja živine, da bi pomagali kmetom. Še manj se zmenijo za trdnejše cene živine in mesa.**

JOŽE PETEK

UMIRAJOČE MESTO — Osamljen deček s kruhom v naročju stopa skozi zapuščeno neapeljsko predmestje Pozzuoli, iz katerega te dni izseljujejo prebivalce. Tla pod mestom so votla in hiše se čedalje hitreje ugrezajo. Znanstveniki so ta redki geološki pojav imenovali »počasni potres«. (Telefoto: UPI)

TELEGRAMI

NIKOZIJA — Na predsednika ciprske republike Makaria so neznanci naredili atentat, ki je spodletel. S streho so streljali na Makariov helikopter. Pilot je bil hudo ranjen, a je kljub temu varno pristal. Makarios mu je pomagal iz helikopterja in ga odpeljal v bolnišnico.

WASHINGTON — Nad Pacifikom v višini Latinske Amerike je bil 7. marca sončni mrk. Velika senca se je pomikala od južnih delov Mehike proti severovzhodu. Na jugu Mehike, kjer so lahko opazovali popolni mrk, se je zbralo mnogo znanstvenikov iz številnih držav, ki so pripeljali s seboj na tone instrumentov.

PHNOM PENH — Laoška domovinska fronta je objavila sporočilo, v katerem zavrača predlog predsednika kraljevske vlade o sklicanju nove ženevske konference, za katerega se ogrevajo tudi ZDA. Ta predlog je fronta označila kot »zvit manever«.

MOSKVA — Z vložitvijo še zadnjih ratifikacijskih listin o sporazumu o prepovedi širjenja atomskega orožja je začel sporazum polnopravno veljati. Na slovesnosti v Moskvi je sovjetski premier Kosigin pozval svet k novim prizadevanjem, da bi se čimprej končala atomska oboroževalna dirka.

NERAZVESELJIV PODATEK

Jugoslovani smo, kar zadeva gradnjo stanovanj, v primerjavi z drugimi evropskimi državami na dnu lestvice. V času od 1956 do 1965 sta bili v naši državi na 1.000 prebivalcev zgrajeni povprečno le po dve stanovanji. Že konec 1965 nam je manjkalo v državi pribl. 355.000 stanovanj. Vsako štirinajsto gospodinjstvo je bilo tedaj brez stanovanja. Zaradi nezadostnega obsega stanovanjske graditve pa stanovanjski primanjkljaj narašča iz leta v leto. Zdaj nam manjka v državi že pribl. 600.000 stanovanj. V času 1971 — 1975 naj bi v Jugoslaviji zgradili 860.000 novih stanovanj.

Ugoden razvoj izvoza in uvoza

Zaključno z januarjem se je izvoz iz države v zadnjih štirih mesecih povečal za 24 %, uvoz pa samo za 4 %, če oboje primerjamo z enakim lanskim obdobjem.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ **PRIZADETA ŽIVLJENJSKA RAVEN** — Predsedstvo republiškega sveta sindikatov Slovenije je sprejelo stališča o gibanju cen in življenjskih stroškov. V stališčih je rečeno, da je hitra rast cen posledica podobnih gibanj v svetu, vendar pri nas naraščajo letos cene in življenjski stroški dvakrat hitreje kot v drugih deželah. To zmanjšuje konkurenčno sposobnost našega gospodarstva na mednarodnem trgu in prizadeva življenjsko raven, zlasti seveda družin z nižjimi dohodki. Potrebne so kakovostne spremembe v našem gospodarskem in socialnem razvoju. Trenutno so sindikati še posebno pozorni na cene osnovnih živil (kruh, mast, olje, meso, mleko in sladkor), za katere naj bi po predlogu sindikatov, veljal poseben režim, dalje cene komunalnih storitev in cene stanovanj. Sindikat se zavzema za umiritev trga in cen z ustrezno kratkoročno in dolgoročno družbeno ekonomsko politiko.

■ **DOKUMENT »SZDL DANES« SPREJET** — Prejšnji torek je republiška konferenca SZDL Slovenije sprejela po enoletni javni razpravi dokument »SZDL danes«, na podlagi katerega naj se SZDL še učinkoviteje prilagodi samoupravnemu sistemu. SZDL naj bo čimbolj odprta organizacija tako da se bo v njej slišal vsak glas, vsak interes, prevlada pa naj tisti, ki bo največ dal družbi, ki hoče biti samoupravna, humana in socialistična. Republiška konferenca SZDL je sprejela ob tej priliki tudi pravilnik in imenovala žirijo, ki bo poslej podeljevala posebna priznanja OF. Podobna priznanja naj bi podeljevale tudi občinske konference SZDL.

■ **PRIPRAVLJANJE ZAKONIKA O DRUŽINI** — Začela se je javna razprava o osnutku zakonika o družini, ki naj bi ga zvezna skupščina obravnavala v mesecu maju. Zakonik naj bi zajel položaj, vlogo in funkcijo družine v naših razmerah. V dosedanjih razpravah se je kot najbolj zapleteno pojavilo vprašanje, kdaj je tisti čas, ko naj se družba vmeša v družino, v zadeve dveh samostojnih zrelih ljudi. Jasno pa je, da bodo v ospredju koristi otrok.

Sindikati proti hitri rasti cen

■ **NA 8 LJUDI EN TELEVIZOR** — Konec lanskega leta je bilo v naši državi 1.543.000 televizijskih naročnikov in 3.304.000 radijskih naročnikov. V Sloveniji je 428.000 radijskih naročnikov in 201.000 televizijskih naročnikov. Tako pride v Sloveniji en televizor na vsakih 8 prebivalcev, radijski sprejemnik pa na 2,7 gospodinjstev.

■ **TEKSTILNA INDUSTRIJA V ŠKRIPCIH** — Ni dolgo tega, ko je tisk poročal, da so v Mariborski tekstilni tovarni morali odpustiti kakih 250 ljudi, ki jih zdaj prevzemajo druga podjetja. V težavah pa so tudi mnoge druge tekstilne tovarne. Poglavitni vzrok je tehnološka zaostalost oziroma izrabljenost strojnega parka. Hkrati je uvoz tekstilnega blaga pretirano velik in ne dovolj nadzorovan. Zato se kopičijo zaloge domačih tekstilnih izdelkov. O vseh teh problemih bo konec marca razpravljal tudi gospodarski zbor zvezne skupščine.

■ **TEŽAVE ČASOPISNIH PODJETIJ** — Podražitev roto papirja in drugega materiala, uvedba prometnega davka na oglase, podražitev prevoza in dostave časopisov, vse to bi še bolj otežkočilo položaj časopisnih podjetij, so poudarili na letni skupščini upravnega odbora poslovnega združenja časopisnih podjetij in ustanov Jugoslavije. Od 22 dnevnikov v državi samo štirje delajo z dobičkom. Izgube drugih pokrivajo ustanovitelji in organizacije SZDL.

■ **PREDNOST DOMAČIM VOZILOM** — Jugoslovani čedalje bolj kupujejo avtomobile, ki so izdelani oziroma montirani v naših tovarnah. Lani smo uvozili 20.094 avtomobilov oziroma 3.174 manj kot leta 1968.

■ **ZASEBNI TRAKTORJI** — Zasebni kmetje v Sloveniji so imeli konec lanskega leta 5.500 traktorjev in 17.500 ročnih motornih kosilnic. Največ kmetijskih strojev je v Savinjski dolini, v okolici Kranja, na obalnem področju in v goriških Brdih.

tedenski zunanjepolitični pregled

„Tehnične težave“

Pred sestankom med zahodnonemškim kanclerjem Brandtom in vzhodnonemškim premierom Stophom so se konec prejšnjega tedna nakopičile težave. Prejšnji teden se je zahodnonemška delegacija pod vodstvom direktorja iz urada kanclerja Brandta, Sahma, pogajala v vzhodnem Berlinu. Ta pogajanja naj bi omogočila Brandtov obisk v vzhodnem Berlinu.

Potem se je nenadoma pojavil temen oblak nad pripravami za sestanek Brandt-Stoph. Springerjev tisk je objavil novico, da NDR nasprotuje temu, da bi Brandt po sestanku s Stophom obiskal zahodni Berlin in tam imel tiskovno konferenco. Za NDR bi to pomenilo, da si ZRN spet lasti ozemlje zahodnega Berlina.

To zadevo je povzelo glasilo enotne socialistične stranke NDR »Neues Deutschland«, ki je potrdilo, da je Brandtova pot postala glavno sporno vprašanje. Že med prvimi tehničnimi pogovori, piše »Neues Deutschland«, je baje Bonn sprejel predlog NDR, da bi se Brandt po želenici pripeljal naravnost iz ZRN v NDR. Toda Zahodnonemška stran je zahtevala, da bi se »Brandt s spremstvom demostrativno odpravil iz glavnega mesta NDR v zahodni Berlin«. Takega ravnanja, ki je v nasprotju z mednarodnim pravom, NDR ne bo trpela. To bi tudi škodovalo četverim pogovorom o Berlinu.

Vse kaže, da Ulbrichtu ni dosti do sestanka med Brandtom in Stophom. Pravzaprav so se pogovori o organiziranju tega sestanka začeli šele po Gromikovem obisku v vzhodnem Berlinu. Ali je sovjetski zunanji minister nekoliko pritisnil na NDR?

Vsekakor je razumljivo, zakaj si NDR ne želi prevelike odjuge med ZRN in vzhodnoevropskimi državami. Zdaj je NDR, kar zadeva trgovanja z ZRN, v boljšem položaju. Lani je vrednost blagovne menjave med obema Nemčijama dosegla presenetljivo visoko vsoto milijardo dolarjev. Glede tega nima Ulbricht nobenih pomislekov. Toda to, kar je dovoljeno NDR, očitno ni dovoljeno drugim socialističnim državam, razen seveda Sovjetski zvezi. Zakaj bi si dala NDR vzeti v nekem smislu edinstven položaj, da lahko skozi ZRN praktično brez carine izvaža svoje izdelke v Skupni trg. Zato poskuša zavirati pogovore.

Pri tem računa na zaznavno ohladitev tudi med ZDA in ZSSR, kar zadeva razgovore o omejevanju strateškega oboroževanja, ki bi se morali nadaljevati aprila na Dunaju. Sovjetska stran je posebno nezaupljiva do ameriškega obrambnega ministra Lairda in posredno poziva Washington, naj pove, ali je Lairdova politika strateškega oboroževanja, tudi politika Bele hiše.

Pogovori med Bonnom in vzhodnoevropskimi državami so samo en kamenček v mozaiku odnosov med Vzhodom in Zahodom, toda pomemben kamenček. Zaradi takih »kamenčkov« se je podrla že marsikatera stavba.

Laos, ki je dolgo ždel v senci Južnega Vietnama, vzbuja čedalje bolj zanimanje in stran svetovne javnosti. Nenadoma se je marsikomu posvetilo, da poteka v Laosu vojna vzporedno s sovražnostmi v Vietnamu in da sta tam vpleteni obe strani. Nobena skrivnost ni, da ameriško letalstvo že mesece in mesece taktično podpira laoške vladne čete proti oddelkom Patet Laa in Severnega Vietnama, ki se trudijo dobiti čimbolj trdno nadzorstvo nad Laosom.

V sklop teh prizadevanj sodi tudi nedavna ofenziva čet Patet Laa, ki so spet z sedle Dolino vrčev. Z druge strani je prišel poziv premiera nevtralistične vlade Suvana Fume, ki želi, da bi Britanija in ZSSR kot sopredsednici konference o Laosu kaj ukrenili. ZDA so odločno podprle ta predlog Suvana Fume, toda sovjetski tisk je že opozoril Američane, da so bili prav oni tisti, ki so že davno poteptali odločbe ženevske konference o Vietnamu in Laosu iz leta 1954 in da zdaj nimajo nobene pravice dvigati prahu.

HANOI — Uradni severnovietnamski predstavniki so sporočili, da je v DR Vietnamu 320 ameriških ujetnikov in da bodo njihova imena verjetno kmalu objavili.

KEY BISCAYNE — Predsednik Nixon je dejal, da bodo ZDA v tem desetletju izstrelile v vesolje avtomatske postaje za raziskovanje vseh planetov sončnega sistema. Avtomatsko postajo bodo izstrelili tudi na Mars.

WASHINGTON — Ameriški obrambni minister Melvin Laird je napovedal, da bodo ZDA opustile nadaljnja vojaška oporišča v ZDA in v tujini. S tem bo državna blagajna prihranila 914 milijonov dolarjev.

TOULON — Francoska mornarica je izgubila spet eno podmornico, »Eurydice«. Ker so seizmografi 5. marca ob poi osmih zjutraj zabeležili eksplozijo v bližini domnevnega mesta nesreče, domnevajo, da je podmornica ostala na dnu zaradi eksplozije.

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

Do 1975: zaposliti 815.000 ljudi

V okviru srednjeročnega razvoja za obdobje 1971/1975 predvidevajo v državi, da bo v tem času treba doseči materialne in druge okoliščine, da bi lahko zaposlili pribl. 815.000 ljudi. Dotok aktivnega prebivalstva bo znašal v tem času pribl. 523.000 oseb, približno 170.000 oseb pa je oz. bo konec 1970. nezaposlenih. Sem štejemo tudi dodatni dotok pribl. 174.000 ljudi, ki jih bo predvidoma sprostilo kmetijstvo. Takšno zaposlovanje naj bi omogočilo predvsem večje izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in investicijskih naložb v nove industrijske, prometne in gostinsko-turistične zmogljivosti. Velike rezerve imajo tudi v uvajanju kompletnih izmen oz. v stopnji izkoriščenosti proizvodnih in storitvenih zmogljivosti, ki zdaj v povprečju ne presega 50 do 60 %. Tudi v zasebnem sektorju bi v prihodnjih petih letih lahko vsako leto na novo zaposlili do 24.000 ljudi, kar pomeni, da bi tudi tu obseg zaposlovanja naraščal pribl. po 6,6 % na leto.

V 4 letih: pol milijona novih stanovanj

Po podatkih v zvezi je bilo v letih 1966—1969 v Jugoslaviji zgrajenih okrog 516.592 stanovanj, od tega 181.000 v družbenem in 334.340 stanovanj v zasebnem sektorju. Iz leta v leto narašča gradnja zasebnih stanovanj in že nekaj let vodi ; saj je bilo samo lani v državi v zasebnem sektorju zgrajenih 88.000, v družbenem sektorju pa 42.000 stanovanj.

Vse kaže, da srednjeročni načrt za obdobje 1966—1970, ki je predvideval gradnjo 720.000 novih stanovanj, ne bo izpolnjen. Razlika znaša skoraj 210.000 stanovanj in je letos ne bo mogoče dohiteti, saj bomo v najboljšem primeru zgradili največ 135.000 novih stanovanj.

Za 12 odstotkov več denarja

Zvezni izvršni svet je pred kratkim obravnaval predloge za ukrepe na področju kreditno-denarne politike v državi. Predvidena sta dva bistvena posega za spodbujanje gospodarske aktivnosti: porast denarne mase za pribl. 12 % in porast celotnega odsega bančnih kreditov za pribl. 14 %

SODOBNA SOCIALISTIČNA ZVEZA JE ODPRTA ORGANIZACIJA

Socialistična zveza – ustavna pravica občanov in delovnih ljudi

Člani republiške konference so imenovali 15-člansko republiško žirijo, ki bo podeljevala posebna priznanja Osvobodilne fronte – Občinske konference SZDL naj bi podeljevale srebrna priznanja – Imenovana sta tudi odbora za proslavo 25-letnice svetovne organizacije (OZN) in odbor za pripravo kongresa samoupravljavcev Jugoslavije

Na 7. seji republiške konference SZDL Slovenije so 3. marca sprejeli dokument »SOCIALISTIČNA ZVEZA DELOVNEGA LJUDSTVA DANES«, s čimer je zaključen prvi del preosnove Socialistične zveze v sodobnejšo družbeno politično organizacijo, ki prilagaja svoje delovanje doseženi stopnji samoupravnih odnosov in socialistične demokracije v naši družbi. Hkrati so na seji sprejeli tudi program za uresničevanje sprejetega dokumenta, ki bo tekel do 1. maja 1971, kakor tudi poročilo o poteku javne razprave ter poročilo o spremembah in dopolnitvah statuta SZDL Slovenije. Vsi člani republiške konference so podprli zasnovo dokumenta, po katerem postane SZDL instrument našega samoupravnega sistema. Omogoči naj delovnim ljudem izraziti njihove izvirne interese, jih soočati z drugimi, se o njih dogovarjati in nato dejavno vplivati na odločitve, ki imajo skupen pomen.

Socialistična zveza Slovenije je z dokumentom »SZDL danes« dobila dober in potreben temelj za svoje prilaganje nalogam in potrebam današnjega dne. Dokument ni natrpan s tekočimi in praktičnimi nalogami, obrnjen pa je k idejnim vprašanjem in hkrati kaže smernice, kako naj bi se v prihodnosti razvijala Socialistična zveza.

Pri tem je najpomembnejše predvsem to, na kakšni teoretični stopnji je danes SZDL Slovenije, s kakšno širino in kulturo se loteva poglavitnih nalog, kot je dejal v razpravi Stane Kavčič. Teoretična kultura morda danes celo še nekoliko zaostaja in jo je treba povezati z idejno usmeritvijo Osvobodilne fronte, prednice današnje SZDL. Za nadaljnje razvijanje tistih, še vedno veljavnih teoretičnih kapitalov, ki so vznikli v OF, je dovolj možnosti tudi v Socialistični zvezi. **Delavski razred je tudi v dokumentu SZDL postavljen v sredino dogajanj, v osrednji tok naših družbenih gibanj. Pri politiki kmeta pa se žal marsikje še nismo znebili strahu, nezaupanja in predsodkov. Dokument »SZDL danes« pa sodobno gleda na kmeta kot na delovnega človeka — proizvajalca, kar pa je tudi edino pravilno stališče. Bodočnost vasi je hkrati treba jasno začrtati. Res je, da bo še vedno en del vaškega prebivalstva zapuščal vas in odhajal v mesto, industrijo in druge dejavnosti. Tistim pa, ki bodo po lastni odločitvi ostali na vasi, pa je treba omogočiti, da se bodo z visoko proizvodnostjo kmečkega dela lahko usmerili v tržnost.** Po mnenju Staneta Kavčiča in drugih govornikov, ki so sodelovalina razpravi konference, je tako usmerjena Socialistična zveza tudi pravo mesto za delovanje Zveze komunistov.

Obliko in vsebino črpajmo iz resničnega življenja!

Janez Vipotnik, predsedRK SZDL Slovenije je v uvodnem govoru dejal, da sledi prvemu delu prilagajanje Socialistične zveze nalogam in potrebam današnjega dne zdaj šele poglavitno delo — **uresničevanje sprejetega dokumenta.**

Janez Vipotnik je opozoril med drugim, da so oblike in metode političnih organizacij in njihovo celotno delovanje še vedno obremenjene z vzorcem od takrat, ko so v središču političnega odločanja začenjali, oblikovali, ustoličevali in nadzorovali vsa pota političnega življenja. Potrebna pa nam je nova praksa: politične organizacije naj obliko in vsebino dela črpajo iz resničnega življenja.

Delo družbenopolitičnih organizacij je danes vse preveč osamljeno. Včasih so bile te organizacije samo pogonska os za prenašanje nalog, zdaj pa poznamo pri njihovem delu ponavljanje, dvojnost dela, kar seveda zmanjšuje in slabi njihovo resnično politično zmogljivost in učinkovitost, ko težijo, da bi se stvari spremenile in stanje na posameznih področjih izboljšalo. Živimo pa v času, ko gre razvoj naše družbe v ustvarjanje družbenih dogovorov, ko državno prisilo čedalje bolj zamenjuje demokratično usklajevanje interesov na vseh ravneh, od občine do zveze. Soočanje različnih interesov in nato oblikovanje najsprejemljivejšega stališča, ki ga je potem seveda treba upoštevati — to je pot iz zadreg, ki jih danes srečujemo.

SZDL – politično mesto za medsebojno dogovarjanje

Po ustavi je Socialistična zveza politični prostor, ki omogoča vsaki samostojni organizaciji ali društvu, da z drugimi sooča ta tista pomembna vprašanja, ki jih ne more rešiti samo v svojem okviru. Takšna vloga SZDL seveda ne pomeni pokrovitéljstva nad popolnoma samostojnimi, družbeno političnimi in družbenimi organizacijami. Daje jim samo prostor in ustvarja možnost, da na podlagi dogovarjanja in boja mnenj pridejo do enotnih stališč in akcij.

■ **Socialistična zveza je torej najbolj široka družbeno politična, samoupravno grajena organizacija vseh, ki hočejo ustvarjati samoupravni socializem. V njej se srečujejo energija družbe, svobodne pobude, soočajo interesi, ki izvirajo iz dela in položaja vsakogar v družbi. SZDL zadovoljuje potrebe ljudi v raznih oblikah samoorganiziranja in samodogovarjanja. Seveda pa ni SZDL samo tribuna za razpravljanje.**

S svojim političnim delovanjem predvsem vpliva na upravljanje družbenih zadev in na njihovo spreminjanje. Združuje torej napore vseh tvornih sil v skupno akcijo za napredek socialistične družbe.

Dajmo več priznanja in pomoči krajevnim skupnostim!

Predsednik Vipotnik je nato opozoril na glavne stalne naloge političnega delovanja, na slabosti, ki ovirajo uresničevanje reforme ter na naloge, ki so naša podpora za uresničitev reforme. Opozoril je tudi, da ne smemo v Sloveniji zapirati oči pred razlikami med bolj in manj razvitimi področji. Posebej je opomnil, da zasluži aktivnost v krajevnih skupnostih veliko več družbenega priznanja. V času, ko se slovenski kmet tudi vedno bolj politično udejstvuje in želi delati zlasti v vrstah Socialistične zveze, mora družba poznati in reševati sodobna vprašanja kmetijstva. Prav SZDL nasploh je mesto, kjer prihaja kmetijsko prebivalstvo v družbenopolitičnem smislu do veljave. Predsednik je opozoril tudi na usposabljanje za vsesplošni ljudski odpor, kot tudi na znana, jasna stališča do Cerkve.

Gre torej za učinkovitejši vpliv in glas slovenske socialistične zveze; to ni le enkratna naloga, temveč splet prepletajočih se nalog, ki terjajo od nas trdno voljo, da zdaj v praksi uresničimo načela, zajeta v dokumentu »SZDL danes«. Gre torej za to, da zbudimo vse sile v naši družbi in da nadaljujemo delo v sodobni Socialistični zvezi, pri čemer so vedno pred nami svetle tradicije Osvobodilne fronte slovenskega naroda in četrtstoletna dejavnost povojne OF in njene naslednice SZDL.

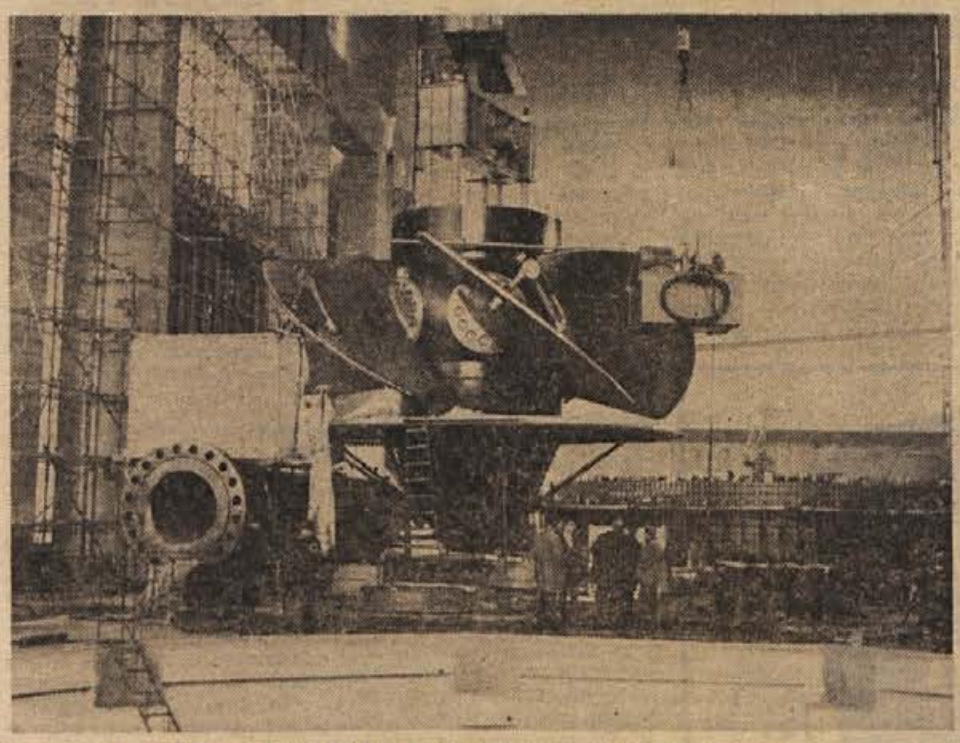

MONTAŽA PRVEGA AGREGATA V HIDROCENTRALI DJERDAP. — Na prvem agregatu HE Djerdap je že montirano »delovno kolo turbine«, s čimer so montažna dela stopila v odločilni položaj: agregat — velikan naj bi začel delati letos julija. Njegove naprave so težke kar 350 ton, vsaka izmed loput pa ima po 22 ton. Za montažo delovnega kolesa so uporabili največje dvigalo na gradbišču. Da se bo kolo lahko obrnilo, bo potrebnih 720 kubikov vode v sekundi. Količina električne energije, ki jo bo dajal samo ta agregat, je večja od celotne proizvodnje elektrarne v Zvorniku. Te naprave so izdelali v Sovjetski zvezi. Na sliki: montaža »delovnega kolesa turbine« v Djerdapu. (Foto: Tanjug)

KAKO JE Z ZADOLŽITVIJO DRŽAVE?

Lani je znašala stopnja naraščanja zadolžitve naše države (srednjeročni in dolgoročni dolgovi) na območjih čvrstih valut približno 10 %. Hkrati je v 1969 porasla stopnja deviznega pritoka s tega območja za pribl. 27 %. Ob koncu 1969 so se v primerjavi s koncem 1968 povečale devizne rezerve za blizu 159 milijonov dolarjev. 31. decembra 1969 smo imeli deviznih rezerv skupno za 335 milijonov dolarjev. Medtem ko so bile ob koncu 1968 devizne rezerve za pribl. 57 milijonov dolarjev nižje od kratkoročnih obveznosti do tujine, pa so bile ob koncu 1969 devizne rezerve večje od teh kratkoročnih obveznosti. To pomeni, da so se lani naše devizne rezerve občutno povečale.

Na leto: 50.000 Jugoslovanov v tujino

Nov načrt našega srednjeročnega razvoja za čas 1971/1975 predvideva, da se bo vsako leto zaposlilo izven države do 80.000 oseb, od tega največ nekvalificiranih. Podatki povedo, da se je v zadnjih štirih letih v tujini zaposlilo pribl. 350.000 Jugoslovanov. Od teh se jih je vrnilo okrog 140.000, kar pomeni, da se na leto zaposli v inozemstvu okrog 50.000 naših državljanov. Med osebami, ki gredo na delo v tujino, pa je vedno več strokovnih kadrov, kar zahteva še posebno skrb. Skoraj vsak tretji v tujini zaposleni Jugoslovan ima srednjo ali celo visoko kvalifikacijo delavca oz. je strokovnjak. To narekuje drugačno kadrovsko politiko v naših delovnih organizacijah!

Živahnejši promet na mejah

V januarju je prišlo skozi slovenske mejne prehode v državo 2,675,000 potnikov, kar je 20 % manj kot v lanskem decembru. Po podatkih Zavoda za statistiko SRS je število domačih potnikov padlo za 42 %, inozemskih pa za 8 %. Primerjava januarskega prometa z lanskim v istem mesecu pa pove, da je bil letošnji vendarle za 38 % večji.

Kmetijski nasveti

Prednost gnojevke

Tako rekoč vsak kmetijec, ki je kdaj obiskal Švico, ve povedati veliko hvale o uporabi tekočega gnoja, ki je v tej deželi pripomogel do izrednega napredka živinoreje. Slovenija tudi sega v alpsko območje in ima podobne razmere, zato se bo uporaba tekočega gnoja gotovo sčasoma razširila tudi pri nas, zlasti v hribovskih krajih, kjer primanjkuje stelje in kjer je želeno, da bi pridelovanje žit še bolj zmanjšali.

■ **Tekoči gnoj, gnojevka, je zmes živalskega blata in seči, ki nastane tako, da na kratkih stojiščih blati žival v poseben kanal pod rešetko, ne da bi ji nastiljali.** Take hleve poznamo že tudi pri nas in lastniki so prav zadovoljni z njimi. Gnojenje z gnojevko zahteva torej drugačno ureditev hleva, drugačen prevoz (zelo je primeren »razvoz« gnojevke po ceveh), pa tudi drugačno rabo travinja.

Prednost gnojevke je v tem, da ima bolj ugodno razmerje hranilnih snovi: dušika, fosforja in kalija, kot ga imata gnoj ali gnojnica vsak zase. V gnojevki je tudi kombinacija hitro in počasi delujočega dušika, ki omogoča enakomernejšo preskrbo rastline s tem hranilom. Nemajhna prednost je tudi ta, da lahko z gnojevko gnojimo takoj, ko je jama polna, ker ni treba čakati na zorenje. To omogoča, da je lahko jama manjša in s tem tudi manjši stroški gradnje. Z gnojevko je koristno gnojiti celo pozimi ko je še sneg na poljih in travnikih.

■ **Če gnojimo travnat svet, moramo vedeti, da je treba enakomerno pognojiti vse površine, ki hranijo živali v hlevu.** Pretirano gnojenje bližnjih travnikov lahko povzroči poškodbe rastlin, pa tudi plevel se preveč razrašča, kot je značilno za odcedne poti ob naših neurejenih hlevih. Povedati velja da intenzivno gnojenje z gnojevko zahteva tudi intenzivno rabo travnatega sveta, za kar je najboljša črednska paša, pri kateri se menjavata kravji gobec in kosa.

■ **Gnojevke pa ne uporabljamo samo za travnike in pašnike, temveč tudi za njive.** Če je delo mehanizirano, je gnojenje z gnojevko cenejše, ob tem pa odpade drago pridobivanje stelje, zbiranje in prevoz slame s polja. Ob žetvi kombajn zreže slamo in jo pusti na njivi, nanjo pa navozimo gnojevke in podorjemo.

Inž. M. L.

Kako sprožimo upravni spor

Čeprav nudi pravni red dandanes ljudem dobro pravno varstvo, je v praksi še vseeno veliko primerov, ko ljudje ne uveljavijo pravic, ki jim gredo po zakonu. Med poglavitnimi vzroki tega pojava je gotovo nepoznavanje predpisov. Ljudje se včasih ne zavedajo, da se je treba za pravice tudi boriti in da jim jih ne bo nihče serviral na pladnju. Seveda pa mnogi tudi ne vedo, kaj vse je treba pri tem storiti in kakšne so njihove možnosti. Tudi način varovanja pravic je namreč določen z zakoni in sicer s tistimi, ki govorijo o postopku pred sodnimi in upravnimi organi. Ker smo o upravnem postopku v našem listu lani že pisali, si tokrat oglejmo upravni spor. Ureja ga zakon o upravnih sporih. Zdaj veljavno besedilo tega zakona je bilo objavljeno v 21. številki Uradnega lista SFRJ z dne 5. maja 1965, lahko pa ga najdete tudi v posebni brošuri, ki ima na platnicah naslov »Zakon o splošnem upravnem postopku«. Tako imate v isti knjižnici oba najvažnejša zakona o postopku v zvezi z upravnimi odločbami. Brošuro je izdal leta 1966 Uradni list SRS.

Spomnimo se, da se občan lahko pritoži, če ni zadovoljen s prvostopno upravno odločbo. Na svojo pritožbo bo dobil drugostopno odločbo, ki jo bo izdal višji (instančni) organ. Toda tudi ta druga odločba je lahko nezakonita; zato obstaja v mnogih državah možnost, da se stranka upre še tej upravni odločbi. Ker pa je upravni postopek samo dvostopen, je z drugostopno odločbo zaključen in pravimo, da je izčrpana upravna pot.

Zdaj imamo na voljo še sodno pot. To pomeni, da gremo na sodišče in tožimo organ, ki je izdal končno upravno odločbo. Upravnega spora ne moremo sprožiti kar proti prvostopni odločbi (razen če proti njej ni dovoljena pritožba), temveč se moramo obvezno najprej obrniti s pritožbo na drugostopni upravni organ. Pravimo, da je spor možen šele po izčrpani upravni poti. **Še posebej pa si moramo zapomniti, da smo s zamudo pritožbenega roka hkrati izgubili tudi pravico sprožiti upravni spor.**

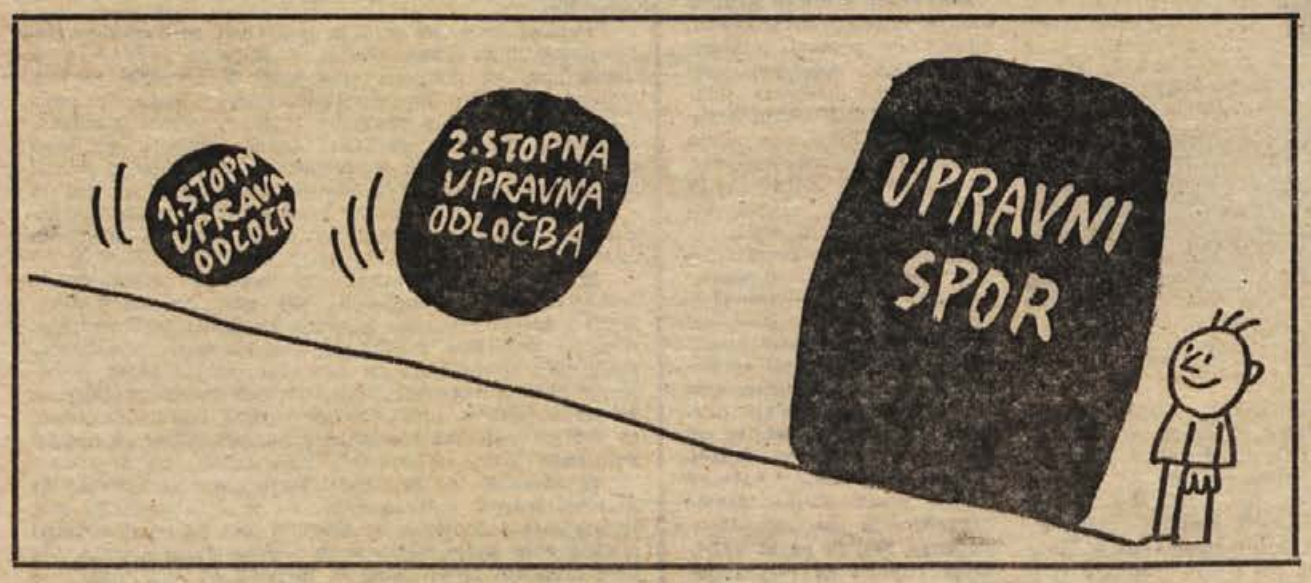

Upravni spor so poznali že v stari Avstriji

Pred prvo svetovno vojno so bile slovenske pokrajine pod avstrijsko oblastjo, zato je na našem ozemlju veljalo avstrijsko pravo. Avstrija je bila med prvimi državami, ki so uveljavile sodni nadzor nad zakonitostjo upravnih odločb. Zakon o upravnem sodišču je bil sprejet leta 1875. Zanimivo je, da sta poznali upravni spor tudi kraljevina Srbija in Črna gora, kjer pa so vzeli za vzor francosko ureditev in se je najvišje upravno sodišče imenovalo državni svet. V stari Jugoslaviji smo imeli upravna sodišča (za območje Slovenije je imelo takšno sodišče sedež v Celju in ne v Ljubljani) in državni svet kot najvišje upravno sodišče. Po drugi svetovni vojni smo dobili zakon o upravnih sporih leta 1952, spremenjen pa je bil leta 1965.

Kdo lahko sproži upravni spor in koga tožimo?

Upravni spor lahko sproži vsak, kdor misli, da mu je bila z upravno odločbo kršena pravica ali pa neposredna in osebna pravna korist. Navadno nastopa kot tožnik stranka iz upravnega postopka. Toži pa lahko tudi druga oseba, če meni, da so z neko odločbo kršene njene pravice ali koristi, na primer sosed. V določenih primerih je ta pravica priznana še nekaterim (javnemu tožilcu, sindikalni organizaciji itd.).

Tožena stranka je vedno tisti organ, ki je izdal končno upravno odločbo. To bo navadno drugostopni upravni organ, redkeje pa prvostopni organ (če je ta izdal odločbo, zoper katero ni dopustna pritožba.) Če je na primer izdal prvostopno odločbo občinski upravni organ za finance, drugostopno pa republiški sekretariat za finance, moramo tožiti republiški organ.

Kdaj in kje sprožimo upravni spor?

Po sedanji ureditvi mora biti v upravni odločbi zapisan tudi pravni pouk o upravnem sporu. Na koncu odločbe moramo pazljivo prebrati, ali je dovoljen upravni spor (ali kakšna druga sodna pot), kje vložimo tožbo in v kakšnem roku. V nekaterih primerih namreč upravni spor ni mogoč (če je sodno varstvo zagotovljeno izven ravnega spora, v disciplinskih stvareh, če bi izdala odločbo zvezna ali republiška skupščina ali predsednik republike in če zvezni zakon izrecno tako določa).

Če je preedpisana kaka druga sodna pot, bomo v pravnem pouku zvedeli, na katero sodišče se lahko obrnemo in v kakšnem roku. Takšni primeri so zlasti pri določanju odškodnine v zvezi z razlastitvijo, arondacijo in podobnimi postopki.

Rok za tožbo je 30 dni od vročitve dokončne pravne odločbe, o njej pa bo odločalo pristojno vrhovno sodišče. Navadno je to republiško vrhovno sodišče (v Sloveniji Vrhovno sodišče SRS), razen če je izdal dokončno upravno odločbo vojaški organ (tedaj je pristojno Vrhovno vojaško sodišče) ali pa zvezni organ (v tem primeru odloča na prvi in hkrati na zadnji stopnji Vrhovno sodišče Jugoslavije).

Tožbo lahko vložimo kar pri pristojnem sodišču ali pa jo pošljemo po pošti, vendar jo oddajmo priporočeno. Lahko pa jo damo tudi na zapisnik. Da bi občanom olajšal sprožitev spora, dovoljuje zakon tožbo na zapisnik ne samo pri pristojnem sodišču, ampak pri kateremkoli občinskem sodišču, na primer v Novem mestu ali Murski Soboti. Če izkoristimo to ugodnost, se šteje, da je bila tožba vložena tasti dan, ko je bila dana na zapisnik.

Tožba je možna tudi pri tkim. molku upravnih organov. Drugostopni upravni organ mora namreč izdati svojo odločbo v dveh mesecih od pritožbe. Če tega ne stori, moramo od njega še enkrat zahtevati izdajo odločbe in če je v nadaljnjih 7 dneh ne izda, lahko sprožimo upravni spor, kakor če bi bila pritožba zavrnjena. Podobno je v primeru molka prvostopnega organa, če zoper njegovo odločbo (ki je sicer ni izdal) ni dovoljena pritožba.

Tožba in njene posledice

Tožba mora vsebovati podobne podatke kot druge vloge (tožnikovo ime in priimek, poklic, stanovanje, datum, podpis), dalje navedbo tožene stranke in upravne odločbe, ki jo napadamo, potem moramo v njej razložiti, zakaj tožimo in kaj naj sodišče napravi (kako in v čem naj odpravi upravno odločbo). Obvezno moramo tožbi priložiti napadano upravno odločbo. Tožbo bomo vložili vsaj v dveh izvodih (enega za sodišče, drugega pa bo sodišče poslalo toženemu organu v odgovor), če pa je več strank, potrebujemo toliko izvodov, da bo dobila vsaka stranka po enega.

Vedeti pa moramo, da sprožitev upravnega spora nima istih posledic kot pritožba v upravnem postopku. S pritožbo smo namreč zadržali izvršitev prvostopne upravne odločbe, toda z izdajo drugostopne upravne odločbe je upravna pot izčrpana in ta odločba postane zdaj že izvršljiva. Sprožitev upravnega spora torej nima avtomatično za posledico odložitev izvršbe. Ker pa bi zaradi izvršbe lahko nastala za tožnika težko popravljiva škoda, je zakon dopustil, da se izvršba izjemoma v takšnem primeru še enkrat odloži. Odložitev pa lahko predlaga le tisti, ki je sprožil upravni spor (priložiti mora potrdilo, da je vložil tožbo) in sicer pri upravnem organu, ki je pristojen za izvršbo. To je navadno občinski upravni organ, ki mora o predlogu odločiti v 3 dneh.

Tožba se razlikuje od pritožbe tudi po tem, da sodišče navadno le odpravi nezakonito upravno odločbo. Čeprav bi po zakonu smelo sodišče dostikrat s svojo sodbo nadomestiti upravno odločbo, torej odločiti o sami upravni stvari, sodišča v praksi le redko uporabijo to možnost. Če gre za odločbo, s katero nam upravni organ nekaj nalozi, na primer plačilo davka, potem smo seveda povsem zadovoljni, če sodišče takšno odločbo odpravi. Če pa gre za kakšen zahtevek stranke (radi bi lokacijsko, gradbeno ali drugačno dovoljenje), pa z odpravo zavrnilne odločbe še nismo dosegli svojega namena. Zakon zahteva, da mora v takšnem primeru pristojni upravni organ izdati novo odločbo v 30 dneh od vročitve sodbe, pri tem pa mora upoštevati mnenje in pripombe sodišča. Če tega ne stori, moramo od njega zahtevati odločbo, po 7 dneh pa se obrnemo na sodišče. S tožbo se bomo obrnili na sodišče, če organ sicer izda odločbo, pa je ta spet nezakonita oziroma ni v skladu z mnenjem in pripombami sodišča. Kot vidimo, je pot za uresničitev pravic včasih lahko precej zapletena.

Nekaj o delu sodišča

V upravnih sporih odločajo pri nas sodišča splošne pristojnosti in ne posebna upravna sodišča oziroma državni svet, kot je bilo v stari Jugoslaviji po vzgledu nekaterih drugih držav. Vendar pa imajo vrhovna sodišča posebne oddelke, ki rešujejo samo upravne spore, poleg oddelkov za kazenske zadeve in oddelkov za civilne zadeve. Če pride do upravnosodne tožbe, odloča o stvari senat, ki ga sestavljajo trije sodniki (ne porotniki). Upravni senatov je lahko več; v Sloveniji sta 2.

Ko sodišče sprejme tožbo, najprej pregleda, če je vložena pravočasno, če jo je vložila upravičena oseba, če je v tej stvari upravni spor mogoč in podobno. Če niso izpolnjeni zahtevani pogoji, bo sodišče tožbo zavrglo s sklepom, če pa tožbi kaj manjka ali pa je nerazumljiva, jo bo vrnilo tožniku v popravo. Dokler ni izdana sodba, lahko toženi upravni organ spremeni ali razveljavi svojo odločbo. Če je tožnik s tem zadovoljen, se spor konča, sicer pa se tožba razširi še na to odločbo.

Sodišče pošlje tožbo toženi stranki in ta da odgovor na tožbo, potem pa o stvari odloči sodišče na nejavni seji. Izjemoma lahko razpiše sodišče tudi ustno obravnavo. Sodišče odloči o sporu s sodbo, s katero bodisi tožbo kot utemeljeno zavrne ali pa ji ugodi in odpravi izpodbijano upravno odločbo, le izjemoma pa odloči o stvari sami. To sodbo bodo strane dobile v overjenem prepisu.

Pravna sredstva

Ker je upravnosodni postopek zaključena celota in ni enostavno nadaljevanje upravnega postopka, se v njem lahko uporabijo tudi pravna sredstva. Po sedanji ureditvi pritožbe zoper prvostopno sodbo pravzaprav ni. V praksi jo v nekem smislu nadomešča zahteva za preizkus odločbe, ki pa je izredno pravno sredstvo. Stranka sme zahtevati v 30 dneh od vročitve prvostopne sodbe od Vrhovnega sodišča Jugoslavije takšen preizkus, če gre za kršitev pravice samoupravljanja ali za kršitev kakšne druge, v ustavi zapisane temeljne pravice ali svoboščine. Vrhovno sodišče Jugoslavije bo o tem odločalo v senatu petih sodnikov, sme pa prvostopno sodbo razveljaviti, odpraviti in spremeniti.

Poleg tega govori zakon še o izrednih pravnih sredstvih. Prvo je zahteva za varstvo zakonitosti, ki gre javnemu tožilcu, drugo pa je obnova postopka.

Dr. R. G.

DOLENJSKI LIST * TEDNIK * VESTNIK: vsak četrtek 60.000 izvodov!

»PIŠITE TUDI O KRITIČNIH REČEH!«

Črni kruh dražji ali ne?

Ljubljanski kombinat ŽITO je naslovil vsem občinskim skupščinam, v katerih prodaja svoj kruh, prošnjo za podražitev črnega kruha. S tem je seznanjen tudi republiški zavod za cene, republiški sindikati pa pritisku za podražitev odločno nasprotujejo.

Podobno prošnjo so dobili tudi v Novem mestu: kilogram črnega kruha naj bi odslej veljal 1,55 din, polkilogramska štruca pa 0,80 din. Doslej je bila cena za kilogram črnega kruha v Novem mestu 1,40 din, polkilogramskemu kruhu pa 0,75. Beli kruh naj bi stal 2,40 oziroma 1,25 din; doslej je v novomeški občini veljal kilogram do 2.20 din, polkilogramska štruca pa 1,15 din.

Potrošniki so upravičeno nezadovoljni: ob lanski podražitvi belega kruha so namreč zagovorniki podražitve zatrjevali, da cen črnega kruha ne bodo spreminjali. Sindikati, ki tokratni podražitvi nasprotujejo, sodijo, da bi bilo škodljivo iskati rentabilnost poslovanja kombinata na račun podražitve črnega kruha.

Kaže, da posamezne občinske skupščine o predlogu ŽITA ne bodo glasovale, ampak bo o tem za vso republiko odločil zavod za cene. Z morebitnim pritiskom, da v prodajalnah ne bi bilo mogoče dobiti dovolj črnega kruha, se sindikati kajpak tudi ne strinjajo. Bržkone bo tako, kot se zadnja leta pri nas običajno dogaja: proti podražitvi kruha in za podražitev bo izrečeno precej besed, cena pa se bo na koncu najbrž le povečala.

J. SPLICHAL

Desetino več turistov

Po napovedih jugoslovanskih turističnih agencij v tujini bo letos našo deželo obiskalo za deset do petnajst odst. več turistov kot lani. Lanski devizni priliv v Sloveniji je dosegel 83 milijonov dolarjev, Slovenija pa je imela v jugoslovanskem merilu slabo desetino nočitev. Prehod čez slovensko mejo se je v zadnjih petih letih povečal za četrtino. Tudi na Dolenjskem računajo, da bodo imeli letos za dobro desetino več nočitev in da bodo morda celo za petino povečali promet.

Pogled na Velike Lašče. (Foto: Primc).

NASVET DELAVCEM, KI DELAJO V NEMČIJI:

Ko greste v domovino na obisk

Tokrat: kako začasno pridobite pravice do zdravstvenega zavarovanja na obisku v domovini

Delavci, ki delajo v Nemčiji, morajo izpolniti posebne pogoje, da so lahko začasno deležni pravic iz zdravstvenega zavarovanja, kadar so doma na obisku. Pri svoji bolniški blagajni v Nemčiji morajo dvigniti obrazec JU-6 in s potrjenim obrazcem morajo dvigniti pri domačem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje drug obrazec, po katerem so nato deležni v domovini zdravstvenega varstva. To je bolj pomembno kot na prvi pogled kaže, saj se nemalokrat zgodi, da meditem, ko so ljudje na obisku v domovini, zbolijo za gripo ali kakšno drugo nalezljivo boleznijo ali pa se poškodujejo v prometni nesreči. Samo če so si tako uredili pravico začasnega zdravstvenega varstva v domovini, imajo v času bolezni tudi pravico do nadomestila osebnega dohodka.

Tudi teže bolan delavec, ki sicer dela v Nemčiji, pa bi se rad zdravil v domovini, mora dobiti soglasja svoje bolniške blagajne. Nato je v času zdravljenja deležen zdravstvenega varstva pri nas in ima tudi pravico do nadomestila osebnih dohodkov.

Edinole za delavke, ki delajo v Nemčiji, pa jih zateče porod doma ali pa želijo preživeti porodniški dopust v domovini, ni potreben noben pristanek nemškega socialnega zavarovanja.

Opozoriti moramo, da dobijo vsi delavci, ki delajo v tujini in uživajo po prej opisanih postopkih začasno pravico iz zdravstvenega zavarovanja v domovini, v vseh teh primerih denarne pravice po predpisih naše države in so te denarne pravice (nadomestilo osebnega dohodka, denarna pomoč za opremo dojenčka in drugo) plačljive samo v naši valuti.

Čas pred nakupom sadik

Sevniški kombinat ima na voljo sadike sadnih sort, ki jih priporoča slovenski sadni izbor

Bliža se čas sajenja sadnega drevja in marsikdo se ne ve kam obrniti, da bi kupil sadike, ki jih potrebuje. Kmetijske kombinat »Zasavje« iz Sevnice je pripravil večje število sadik različnih sadnih plemen.

Sadike so cepljene na sejancu, na voljo pa so tudi sorte jabolk in hrušk, cepljene na EM in MM podlagah.

Po ceniku kombinata sta enoletna jablana in hruška na sejancu 7 din, dvoletna jablana ali hruška na sejancu 12 din, enoletna jablana ali hruška na EM podlagi 8 din, dvoletna hruška ali jablana na EM podlagi 13 din, enoletna marelica ali sliva 8,5 din, dveletna marelica ali češnja 15 din, enoletna breskev 8 din, enoletni črni ribez 2,5 din, dveletni rdeči ribez 3 din.

V drevesnici kombinata lahko kupite večino sort, ki jih priporoča slovenski sadni izbor. Ob nakupu večjih količin sadik dobijo kupci do 20 odst. popusta. Sadike lahko dobite na Impoljci pri Domu počitka vsak dan od 7. do 16. ure, ob nedeljah pa od 7. do 12. ure

MED 37 OBČINAMI TUDI DOLENJCI

Na seznamu nerazvitih

Trebnje in Grosuplje nerazvita v zveznem merilu

Novomeška industrija je lani naredili ogromen skok, saj so podjetja močno povečala proizvodnjo, izvoz in število zaposlenih. Se posebej velja ugotovitev za nekatere najmočnejše delovne organizacije v občini: IMV, Krko, Novoles, Novoteks in druge. Čeprav je bilo lansko poslovno leto rekordno, pa letošnji proizvodni načrti kažejo nov optimizem, saj bodo nekatere delovne organizacije svojo proizvodnjo celo podvojile.

Kljub takim nadvse razveseljivim podatkom o gospodarstvu v novomeški občini in tudi sicer na Dolenjskem — spomnimo se samo izjave glavnega direktorja SDK — centrale za Slovenijo Lojzeta Kersniča, ki je pohvalil dolenjsko industrijo, češ da se solidno otepa tudi nelikvidnosti, te naše hude nadloge zadnjih mesecev — pa si ne smemo zapirati oči pred nekaterimi težavami.

V seznamu občin, v katerih je narodni dohodek na prebivalca manjši od republiškega poprečja, ki ga je izdelala gospodarska zbornica SR Slovenije — podatki veljajo žal za 1967. leto — sodijo vse dolenjske občine z izjemo kočevske med nerazvite občine.

Grosupeljska in trebanjska občina ste celo med 13 slovenskimi občinami, ki so pod jugoslovanskim poprečjem, če upoštevamo narodni dohodek.

Ob tako ugodnih rezultatih v poslovanju zadnjih dveh let vsaj novomeška občina bržkone že tudi dosega slovensko poprečje — pred dvema letoma je narodni dohodek na prebivalca zaostajal za 1.500 dinarjev. Tako hitro naraščanje industrijske proizvodnje na Dolenjskem je nov dokaz, da dolenjske občine pospešeno skušajo nadoknaditi nekdanji zaostanek.

Devet kandidatov

Na javni natečaj za idejno zazidavo Otočca in urbanistični načrt širšega področja je prišlo kar devet predlogov. Naloga je bila izredno obsežna, saj so morali v urbanističnem načrtu zajeti območje od Mačkovca do Kronovega, v idejnem načrtu za Otočec pa tudi razvoj najmočnejšega turističnega centra Dolenjske. Rok za natečaj so za en mesec podaljšali: vsi načrti bodo naslednje dni razstavljeni v Novem mestu in v Ljubljani.

Kandijska rešitev

V naslednjih dneh bodo razpisali javni natečaj za idejno rešitev širšega kandijskega območja, ki bo obsegalo del Trdinove ceste, Partizansko, Kandijsko in Zagrebško cesto in dostop v Naselje Majde Šilc. natečajni elaborat ima v izdelavi novomeški Dominvest, pomagali pa mu bodo zunanji sodelavci, zvečine iz Ljubljane. Kajpak bo zanimivo, kako bodo arhitekti rešili sedanje ozko grlo — kandijski most čez Krko in križišče.

»KRKIN« načrt: 50 milijonov

Novomeška kmetijska zadruga »KRKA« računa, da bo letos iztržila 50 milijonov dinarjev. Petino dohodka bodo ustvarili z lastno proizvodnjo — zvečine živinorejsko — po 40 odst. pa jim bosta vrgla trgovina in kooperacija. Razveseljivo je, da kooperacija napreduje: če bodo letos pri Dolenjski banki in hranilnici dobili 250.000 dinarjev posojila, bodo začeli uresničevati načrte, po katerih naj bi v naslednjih letih uredili 100 kmetij, ki bi se usmerile v proizvodnjo mleka in mesa.

KREMEN ni niti odgovoril

Podjetje Kremen iz Novega mesta, ki v svojem obratu pri Mirni koplje kvarcit, ni niti odgovorilo na zahtevek ribičev, ki so se potegnili za svoje gojitvene vode. Bazen, v katerega se odteka voda, s katero spirajo pesek, je že poln, tako da neočiščena voda odteka v potok, ki je sicer namenjen za gojitev salmonidnih rib. Na vse to so opozorili na zadnji konferenci krajevne organizacije SZDL na Mirni, kjer so zahtevali, naj podjetje upošteva tudi ribiče.

Imajo svojo menzo

1. marca so odprli menzo v podjetju RIKO v Ribnici. Člani kolektiva so zadovoljni, ker imajo svojo menzo. Sedaj bodo jedli bolj raznoliko hrano, kot so jo doslej. RIKO je sedaj že drugo podjetje, razen nekaterih manjših obratov, ki ima svojo menzo.

-r

...vandrovček moj, kam bova vandrala midva nocoj?

Nerazvite Črmošnjice

NOVO V ZADNJIH DNEH

Dolenjsko smučarsko središče v Črmošnjicah je zaenkrat nezaželjen otrok, vsaj tako kaže trenutna situacija. Z dvema vlečnicama so jih sicer smučarsko usposobili, za turistični razvoj pa bi bilo potrebno vložiti še dosti denarja. Meditem ko že tudi na gorenjskih smučiščih skrbijo za to, da se je mogoče smučati tudi ponoči, v Črmošnjicah na smučiščih ni niti enega bifeja.

Vse to pa so kajpak pomembni aduti, ki odločajo v turistični igri. Za Črmošnjice so spočetka mislili, da bodo sodelovale z Dolenjskimi Toplicami. Taka pričakovanja so bila upravičena, saj se Črmošnjice po dolžini sezone ne morejo primerjati z gorenjskimi smučarskimi središči, kjer leži sneg na smučiščih tudi po 120 dni, še enkrat več kot v Črmošnjicah. Vsi načrti pa so padli v vodo, ker Dolenjske Toplice ne kažejo posebnega navdušenja za sodelovanje. To je deloma tudi razumljivo, saj bi bilo treba v Črmošnjicah še precej graditi, enake želje pa ima zdravilišče, ki namerava graditi nov hotel in druge prostore, ker sedanji niso več kos zahtevnejšim gostom.

V Črmošnjicah bi vsekakor potrebovali še nekaj vlečnic, urediti bi bilo treba različno težke proge za smučarje, mislitj bo treba na sankaško progo in na naravno drsališče, sicer ne bo napredka. Na smučiščih bo kajpak treba postaviti paviljon, v katerem bodo smučarji lahko dobili malico, ne da bi pri tem izgubljali čas, ki so ga nameravali preživeti v smuki.

Dolenjsko smučarsko središče je pravzaprav otrok dveh občin: novomeške in črnomaljske. Hkrati skrbi zanj tudi Dolenska turistična zveza. Letošnje sezone je bržkone konec: prav bi bilo, da bi že zdaj začeli misliti, kako se bomo na novo čim bolje pripravili. Izkušnje zadnjih let lahko samo koristijo, čeprav nam niso ostale v lepih spominih.

Končno imajo tudi v Čateških Toplicah prostor, so povedali pri Dolenjski turistični zvezi. Zato je bil ob dnevu žensk popolnoma zaseden otoški hotel. To je razumljivo, saj so za 8. marec na Otočcu poskrbeli najbolje: Vice Vukov je najprej pel za kolektiv tovarne KRKA, potem pa še dve noči za otoške goste. Prostora za vse, ki so hoteli slišati tega popularnega pevca, je bilo premalo.

Prireditve ob dnevu žensk so imeli tudi v gostinskih in hotelskih podjetjih na Dolenjskem. V Mariboru so že imeli prvi maturantski ples — kmalu jih pričakujemo tudi pri nas.

Prostora v hotelih na Dolenjskem je zdaj dovolj, kajpak pa so še zaprti nekateri planinski domovi, ki jih navadno odpro pred prvomajskimi prazniki. Tudi v odprtih bazenih še ni vode, na prostem se zaenkrat lahko kopljejo samo v Čateških Toplicah. Tam imajo odprt bar.

Ne zavirati zasebne gradnje!

Cena gradbenim zemljiščem je porastla

Zasebni graditelji iz Kočevja in okolice menijo, da sklep sveta za urbanizem, stanovanjske in komunalne zadeve občinske skupščine Kočevje, s katerim so znatno povečane cene gradbenih zemljišč, ne bo več v toliki meri pospeševal zasebne stanovanjske gradnje.

Določili so, da so cene gradbenih zemljišč: na Trati 20,90 din, pri Šeškem domu 34,37 din, pri Strelišču 30,25 din, ob Tomšičevi cesti 28,44 din, pri Petrolu 30,00 din in v Dolgi vasi 8,67 din.

Splošna ugotovitev je, da bi morali tudi iz prispevka za uporabo mestnega zemljišča nameniti več denarja za komunalno opremljanje novih zazidalnih okolišev.

V mnogih deželah na razne načine podpirajo stanovanjsko gradnjo. Prav bi bilo, da bi jo tudi pri nas.

-š-

Sejmišča

Brežiški sejem

V soboto, 7. marca, so pripeljali kmetovalci na brežiški sejem 627 prašičkov, pokupljenih pa je bilo samo 274, ker zaradi snežnih zametov niso prišli kupci s Primorskega. Cena je nekoliko padla: manjši pujski so bili po 13 din kilogram, večji pa po 8 din kg.

Sejem v Novem

V ponedeljek, 9. marca, je bilo na novomeškem sejmišču naprodaj 433 prašičkov, prodali pa so jih 353. Za manjše pujske so zahtevali 180 do 260 din, za večje pa 270 do 580 din. Največ kupcev je bilo iz okolice Trebnjega.

Z novim letom so začeli v Sloveniji veljati pravilniki o minimalnih higienskih in tehničnih pogojih za obratovanje klavnic, mlekarn in drugih obratov za predelavo mesa, mleka, rib in jajc, katerih proizvodi so namenjeni notranjemu trgu. Hkrati je ponovno začelo veljati potrdilo, da se nobena juha ne poje tako vroča, kot se skuha.

V Sloveniji bi morali zapreti več kot 100 klavnic, a zaenkrat še vse normalno obratujejo. Po določilih novega pravilnika namreč na Dolenjskem ne bi smela delati nobena klavnica, a zaenkrat delajo še vse in kršilcev tudi nihče ne kaznuje. Vendar Dolenjci delajo točno tako kot povsod drugje v Sloveniji, saj doslej še ni bilo primera, da bi v slabih dveh mesecih, kolikor velja novi pravilnik, katero od klavnic, ki bi jih morali zapreti, zares zaprli.

V Novem mestu so mnogi mnenja, naj bi poiskali rešitev v medobčinskem sodelovanju. Nobenega dvoma namreč ni, da bo treba pravilnik spoštovati, čeprav ga zdaj še ne upoštevamo. Vsekakor pa je trenutno bolje, da potrošniki dobivajo meso iz sedanjih klavnic — trebanjska je namreč ob lanski bolezni živine klala celo za vso Gorenjsko! — kot da bi mesnoprehramba na podjetja vozila meso iz sosednje Hrvatske, kjer takega pravilnika niso sprejeli in kjer so pogoji za higijensko delo še slabši kot pri nas.

Posvetovanje v Sevnici

5. februarja je bilo v Sevnici večje posvetovanje za predsednike in tajnike občinskih sindikalnih svetov v zvezi s 15. amandmajem, o problemih stanovanjske izgradnje in o predvidenih spremembah v stanovanjski politiki.

Sprememba naslova!

Naročniki, ki spremenijo svoj stari naslov, naj sporočijo oba naslova. Dogaja se, da sporočijo samo novega, ker pa imamo pri nas včasih več naročnikov z enakim priimkom in imenom, seveda ne moremo vedeti, čigav naslov je treba spremeniti.

PRI KOMUNALNI SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE:

Lani 400 priučenih delavcev

Sprejeti predračun za šest dolenjskih občin: 1,35 milijona dinarjev

Komunalna skupnost za zaposlovanje v Novem mestu je sprejela predračun za letošnje leto, ki je za približno 300 tisočakov večji od lanskega.

Od 0.3 odstotka od neto osebnih dohodkov zaposlenih bo komunalna skupnost za zaposlovanje dobila v šestih dolenjskih občinah 1,35 milijona dinarjev. Za delo zavoda bodo potrebovali 760.000 dinarjev, kar je za 280.000 dinarjev več, kot so porabili lani. Poudariti pa je treba, da bo zavod zaposlil štiri nove delavce. Za gmotno preskrbo brezposelnih, to je za denarna nadomestila in zdravstveno varstvo, pa so namenili 590.000 dinarjev.

Na Dolenjskem precej otrok ne dokonča osemletke, zato težko dobijo zaposlitev. Zavodu pa je lani uspelo priučiti približno 400 mladih fantov in deklet! Nič čudnega ni zato, da je prevladovala mnenje, naj bi lanska praksa postala pravilo. Tako usposobljeni delavci so se zaposlili pretežno v novomeški IMV, kjer je našlo kruh 152 delavcev. Krški LABOD je zaposlil 89 priučenih delavcev, semiška ISKRA 83, novomeška ELA 42 in številne druge delovne organizacije po nekaj deset ali manj mladine, ki jo je priučil zavod.

Na seji so ugotovili tudi, da je na Dolenjskem vse manj zanimanja za tiste oblike šolanja, ko morajo otroci v druge kraje: starši običajno ne zmorejo dragega šolanja in dajejo otroke v uk doma — za druge poklice. Nasploh je zadnja leta opaziti, da je vse več zanimanja za avtomehansko in električarsko stroko, kjer je kandidatov preveč, medtem ko za nekatere poklice (tesarje, zidarje) kljub možnostim ni pravega zanimanja.

Letos osmič Kurirčkova pošta

Pionirji se bodo tudi letos izkazali z že tradicionalno »Kurirčkovo pošto«, ki bo v času od 6. aprila do 14. maja obiskala znane dolenjske kraje – Sodelovali bodo tudi v tekmovanju za najboljši spis

Pionirji naši najmlajši državljani, se bodo letos, ko slavi naša socialistična domovina 25-letnico osvoboditve, spet lahko izkazali v vsakoletni akciji »Kurirčkova pošta«, ki bo letos že osmič po vrsti.

V času od 6. aprila do 23. maja bo Kurirčkova pošta obiskala vse pionirske odrede in javke, kjer bodo pionirji skupaj z borci in predstavniki drugih družbeno-političnih organizacij priredili proslave ter poslali maršalu Titu za njegov rojstni dan lepe pozdrave in najboljše želje.

Na nedavnem posvetu v Novem mestu, ki so se ga udeležili predstavniki društev prijateljev mladine in ZZB NV iz Novega mesta, Črnomlja, Metlike, Trebnjega, Brežic Krškega, Sevnice, Kočevja in Ribnice, so napravili načrt naše TV kurirčkove linije, ki bo povezovala vse te občine.

6. aprila se bo začelo to tradicionalno slavje v vasi Dobrava v brežiški občini. Kurirčkova torba, v kateri bodo čestitke za tovariša Tita, bo šla iz rok v roke pionirjev-kurirjev po vsej občini. Krškim pionirjem jo bodo predali v Bušeči vasi 10. aprila Kurirčkova torba bo šla mimo nekaterih kraških krajev, potem pa jo bodo dobili v roke sevniški pionirji 14. aprila na Blanci. Ti jo bodo oddali na Pijavicah 17. aprila Trebanjcem, ki jo bodo ponesli do Dobrniča, kjer jo bodo prevzeli 21. aprila mladi Novomeščani. V dneh od 21. do 24. aprila bo obiskala vse pionirske odrede v novomeški občini, nato pa jo bodo stopniški pionirji predali na Vahti pionirjem iz Suhorja. Metličani jo bodo dali v Gradcu Črnomaljčanom 4. maja, ti pa Kočevarjem v Starem trgu ob Kolpi 7. maja. Torba bo potovala po kočevski občini do 11. maja, takrat pa jo bodo prevzeli Ribničani na Jasnicah. Pri Dobrepoljah jo bodo 14. maja predali pionirjem iz grosupeljske občine. Od tam bo kurirčkova pošta krenila v Ljubljano, Kranj in Tržič do Zgornjih Gorij, ko se bo TV linija zaključila 23. maja. Na velikem partizanskem mitingu na partizanski Poklju-ki se bodo sešle vse torbe iz Slovenije.

Na posvetu so se domenili, da bodo društva prijateljev mladine skupaj z borci pripravila podrobne načrte poti Kurirčkove pošte ter organizirala svečane prireditve in mitinge ob predaji pošte med občinami. Novomeščani jo bodo tokrat že tretjič predali Metličanom na Vahti. Letošnja Kurirčkova pošta naj bo vzorno organizirana; ker slavimo tako pomemben jubilej, pa naj pionirji obiščejo tudi znane aktiviste OF, borce in partizanske mame. Sklenjeno je, da se bodo udeležili tudi nagradnega tekmovanja za najboljši spis na temo: »To je naša domovina.«

MARJAN TRATAR-UČO

Načrti dela komunistov

Kaj pripravljajo komisije ZK za letos?

Komisije občinske konference Zveze komunistov Kočevje pripravljajo za letos več zanimivih analiz, poročil, razprav in drugega.

Komisija za gospodarska vprašanja bo analizirala gospodarska gibanja v občini v reformskem obdobju in analizo o izpolnjevanju 15. amandmaja zvezne ustave, se pravi, kako se uresničujejo ta določila v samoupravnih aktih delovnih organizacij.

Komisija za organizacijo, razvoj in statutarna vprašanja bo analizirala vlogo in delo komunistov v krajevnih skupnostih in vzroke, zakaj se krajevna samouprava ne uveljavlja hitreje.

Komisija za ideološka vprašanja je izdelala analizo o mladini za razpravo 12. marca.

Posebna komisija pri komiteju ZK pa analizira še delo državnih organov.

Občinska konferenca Zveze komunistov bo organizirala javno razpravo o kulturi, in sicer o kulturnih dejavnostih znotraj občine ter o kulturi nasploh. Komite občinske konference se dogovarja z delavsko univerzo, da bi organizirala seminar za mlade oziroma nove komuniste. Kasneje je predvideno predavanje komunistov o gospodarskem položaju doma in v svetu.

Več turistov

Lanska turistična sezona je bila za novomeški turizem dokaj uspešna, saj se je število nočitev povečalo v vseh treh turističnih središčih. Na Otočcu so imeli 39.287 nočitev, od tega skoraj 23 tisoč nočitev tujih turistov. Število nočitev se je povečalo za 13 odstotkov. V Dolenjskih Toplicah so imeli 39.482 nočitev, kar je za slabo desetino več kot leto dni poprej, medtem ko so imeli v Šmarjeških Toplicah 23.514 nočitev.

NAMESTO NEZANESLJIVE ŽIVINOREJE – INDUSTRIJA V MESTU

Živina, kooperacija in sanje

Živel in garal je kot oče, kot ded in kot vsi rodovi nazaj, ki so živeli na tej zemlji. Vajen je bil trdega dela: vstajal je prej, preden se je zdanilo, pozno ponoči je legal k počitku.

Redil je živino, prodajal jo je: zaslužek je bil včasih boljši, včasih slabši, kakršno je pač bilo leto. Včasih je primanjkovalo krme, drugič je nagajala pozeba ali toča. Toda cene so bile stalne. Na trdni kmetiji je živel in vedel je, da da so tudi cene trdne: za kilogram žive teže bom dobil toliko in toliko.

Tako so minevala leta, dobre letine so sledile suhim Potem je prišla kriza: živine ni bilo mogoče prodati brez izgube.

Kmet, ki je vedno gospodaril na svoje, je šel v kooperacijo, zagotovili so mu trdno določeno ceno. A glej, vraga, prav takrat so cene spet poskočile in pri kilogramu je zaradi pogodbe izgubil nekaj deset starih dinarjev. Naslednje leto ni podpisal pogodbe — in spet je bil prikrajšan, ker so cene globoko zdrknile. Tržni zakoni so takoj nekaj let nihali in kmet jih nikoli ni ujel: gospodar je klel in se končno odločil, da bo opustil tak način gospodarjenja. Če so to storile zadruge, ki jim zdaj prazni hlevi molče oznanjajo nekdanja upanja, potem bo to lahko storil tudi on.

Kaj zdaj? Tako kot zadruga, ki se je povezala s klavnicami in s tistimi podjetji, ki živino izvažajo, ni mogel narediti. Preusmeril je svoje gospodarstvo, od banke je dobil kredite in kmetijo preuredil tako, da je prodajal mleko. Tukaj so računi čisti: za tako kvalitetno mleko toliko in toliko dinarjev. Vsak dan toliko litrov — vsak mesece toliko denarja, izplačanega v gotovini. O, lepe sanje — gospodar tega ni naredil, kajti njegova volja je bila ubita. Zapustil je svojo zemljo, odšel v mesto, v tovarno. Zdaj stoji za strojem, njegove roke tega dela sicer niso vajene, a stroj daje denar. Zemljo pa bo zdaj zdaj prerasel plevel.

Pozdravi ob dvajsetletnici

DOLENJSKI LIST

(Nadaljevanje s 1. str.)

praznujete 20-letnico delovanja svojega časnika, prejmite v imenu Občinske konference SZDL Novo mesto iskrene čestitke z željo, da bi bilo delovanje lista tudi v prihodnje tako uspešno, kot je bilo v preteklem obdobju.

Predsednik:
FRANC BEG

Čestatka polkovnika Jožeta Nagodeta

Komanda garnizije JLA Novo mesto vam čestita za 20-letnico izhajanja vašega lista z željo, da tudi v bodoče dosežete obilo uspehov v obveščanju javnosti na lokalni ravni. — Ob jubileju se vam zahvaljujemo za dosedanjo uspešno obveščanje o naši ljudski armadi v vašem listu z željo po nadaljnjem sodelovanju pri skupnih ciljih in interesih na tem področju.

Komandant garnizije
pehotni polkovnik
JOŽE NAGODE

Pozdravi iz krške osnovne šole

»Ob častitljivem 20-letnem izhajanju Dolenjskega lista in za uspehe, ki jih je prav to glasilo doseglo na področju združevanja ter osveščanja občanov širše dolenjske regije pri izpolnjevanju njihovih nalog, sprejmite iskrene čestitke z najboljšimi željami za nadaljnje delo!«

Delovni kolektiv
osnovne šole Krško

»DNEVNIK« – »DOLENJCU«

Prisrčne čestitke za dvajsetletnico — NEDELJSKI DNEVNIK.

MIRAN SATLER,
MARJAN REMIC,
FRANC ANŽEL in
SONJA ZUPAN

Devet rdečih nageljnov . . .

HORTIKULTURNO DRUŠTVO IZ NOVEGA MESTA nam je na dan izida jubilejne številke domačega časnika poslalo velik šopek rdečih nageljnov, zraven njih pa še toplo čestitko z najboljšimi željami za nadaljnje uspehe našega tednika.

»Želim listu še mnogo let!«

»... Skromne so bile pred 20 leti prve strani domačega lista, vendar so že pokazale vsebino, ki jo danes list ima. Vaša zasluga, delavcev v uredništvu je, da ste dosegli tako razširjenost in bralnost lista doma in po svetu. Vsem vam iz srca čestitam in želim samo še mnogo lepih številk in mnogo let listu na poti bogatega obveščanja prebivalcev širše Dolenjske!

Sodelavec DL od
1950 dalje:
MARJAN TRATAR-UČO

... in še košarica drugih pozdravčkov!

Za dvajsetletnico izhajanja našega časnika so nam poslali pismene pozdrave in čestitke tudi naslednji tovariši in kolektivi:

Podpolkovnik Dušan Bojanić, odgovorni urednik časnika »ZA DOMOVINU« iz Zagreba; Božo Borštnik, upokojeni urednik iz Kostanjevice na Krki; uredništvo revije »Teorija in praksa« v Ljubljani; slikar Jože Peternelj iz Žirov; Tine Santelj iz Zadra; Zvonko Kocjančič iz Mačkovca 10 pri Dvoru (Žužemberk), Franc Klemenčič iz Godemarcev pri Mali Nedelji, Rezka Prijatelj iz Dol. Oaz 33 pri Ribnici, Jože Kržič iz Ljubljane, Milena Moškon iz Pokrajinskega muzeja v Celju, dr. Jože Gošnik iz Grosupelja, Jože Zupančič iz Litije in dr. Marko Aljančič iz Kranja.

Portret tega tedna

Dijaki so jo izbrali

Ko so dijaki novomeške gimnazije v začetku letošnjega šolskega leta volili novega mentorja mladinske organizacije, so se odločili za tovarišico Božo Podergajs.

»To dolžnost sem sprejela le pod pogojem, da ustanovimo novinarski krožek,« pravi tov. Podergajsova, »in o dogajanju na gimnaziji obveščamo dijake v našem glasilu. Mladi novinarji so se resno lotili dela in dijaki sedaj lahko spremljajo delo tudi v drugih krožkih, kjer sami ne sodelujejo.«

— Kakšen je odnos med dijaki in mentorjem?

»Rada bi dosegla to, da bi se dijaki z mano pogovarjali odkrito in brez predsodkov. Mentor mora upoštevati predloge dijakov, če vidi, da so koristni. Nočem jim vsiljevati nečesa, kar jih ne zanima.«

— Kakšno je zanimanje dijakov za družbene probleme?

»Z družbenimi vprašanji se dijaki začnejo seznanjati pri pouku družbenih predmetov, podrobneje pa v marksističnem krožku in v klubu OZN. Vendar moram priznati, da je večje zanimanje za dogajanja v svetu kot doma.«

— Kako dijaki razumejo samoupravljanje?

»Ker stvari največkrat še ne poznajo dobro, imajo včasih zelo velike zahteve, včasih tudi zelo ekstremne. Vendar me veseli, da se zanimajo tudi za to, ker sem na mladinskih konferencah v drugih gimnazijah v Sloveniji opazila, da je samoupravljanje pri nas dosti večje kot drugod, kakor tudi zanimanje samih dijakov, da pri tem sodelujejo.«

ANA VITKOVIČ

Pogumno in vztrajno naprej!

Zdi se mi, da je prav in primerno, da se tudi jaz pridružim mnogim čestitkam za 20-letnico DOLENJSKEGA LISTA, ki prihaja že od prve številke naprej kot dober prijatelj v moj dom in prinaša toliko lepega in zanimivega iz vseh krajev prelepe Dolenjske.

Davno je že naš list prerasel nekdanje »Dolenjske Novice« in danes je zares največji in najbolj razširjen pokrajinski časnik v Sloveniji. Iz »majhnega semena je zraslo mogočno drevo«, čigar veje segajo tudi v zamejstvo in prek širnih morij.

Prvi naročniki, ki skrbno spremljamo ta naš resnično dolenjski list že od 1950 dalje, moramo priznati, da je pognal časnik globoke korenine, da se je znašel tudi v najtežjih časih svojega obstoja in da smo ob 20-letnici lahko vsi ponosni nanj.

Slovenski izseljenci ga vedno komaj čakajo, da jih obišče daleč zunaj naših meja v tujini, pa naj bo v Ameriki, Avstraliji ali kjerkoli. Več novic kakor sleherno pismo od domačih prinaša naš list. Dolenjci, pa bodi doma ali kjerkoli po svetu, ga preberemo od prve do zadnje strani in ga vedno z velikim zadovoljstvom odložimo. Od tedna do tedna je bogatejši.

Čudili so se mi na Gorenjskem: »Kako, da imate naročen razen našega pokrajinskega glasila še Dolenjski list?«

»Kako ga ne bi imel naročenega? Saj sem Dolenjec in sem živel ter služboval v Beli krajini tri desetletja in me zanima vsaka stvar, ki se dogaja v tej lepi deželici na jugu slovenske republike! Kar vživim se v tiste lepe kraje, v tiste dobre ljudi, ki sem jih spoznal in jih vzljubil, kadar berem list in poročilo o tem in onem dogodku. Zanima me vse, prav vse! Od prve do zadnje strani ga preberem. Zvem, kako se razvija gospodarstvo, kako napredujeta prosveta in kultura, kako rastejo in se razvijajo mesteca v Beli krajini, na Dolenjskem in v Spodnjem Posavju. Zvem, kako raste in utripa življenje v deželici, ki se malo počasneje razvija, a vendarle skuša ujeti korak z drugimi kraji v naši republiki...«

Včasih je Dolenjski list veliko pisal o zgodovini naših krajev; tudi v bodoče želimo imeti v njem reportaže od tu in tam. Take stvari ljudje radi bero: krajevne znamenitosti, opisi gradov letoviških krajev, sestavke o umetninah, ki se nahajajo v številnih cerkvah po Dolenjskem, o naravnih bogastvih, o lepotah doline Krke in Kolpe.

Za vsakogar ima naš list nekaj: za vsako občino ena stran, o vsakem kraju na Dolenjskem piše posebej — in vendar ima vse zaokroženo celoto, ki nam daje vsak teden dober pregled dogajanj v naši deželici. Tako še naprej urejujte vaš list in njegova pestrost bo privlačevala vedno večje število bralcev in naročnikov.

Pogumno in vztrajno dalje! In hvala vam, vsem urednikom in glavnemu uredniku, kot vsem sodelavcem za vaše nesebično in požrtvovalno delo. Veliko in pomembno je vaše poslanstvo med ljudstvom. 1040 številk vašega lista ob njegovi 20-letnici — to je krepek snop, ki ste ga naželi v teh letih skrbi, dela in snovanja v vaših novinarskih vrstah!

Tudi vnaprej bom spremljal vaše delo, kot sem ga spremljal do sedaj; ostajam vaš zvesti naročnik in čitatelj ter želim, da bi se list razvijal, rastel in napredoval ter opravljal svojo veliko nalogo med našim ljudstvom v lepi socialistični domovini!

Za dvajsetletnico iskreno čestitam!

LOJZE JOŽE ŽABKAR
župnik v Kropi
na Gorenjskem

Tvoj praznik - ni tudi moj

Gledam skozi okno. Sneži. Izza oblakov tu pa tam posije sonce, kot bi hotelo pregnati drobne snežinke, pregnati moj žalostni dan.

Po ulicah hitijo ljudje, vedri in nasmejani. Danes je praznik — dan žena!

Možje in fantje imajo danes še posebno polne roke dela. Svojim ženam in sodelavkam v kolektivu nosijo darila, cvetje. Vsi hitijo...

Žene se pripravljajo na večerno praznovanje. Imajo lepe pričeske, obleke. Od radosti kar blestijo.

Jaz pa sem tako sama. Nihče mi ni podaril cvetja, nihče skromnega darila.

Mož zaradi prevelike zaposlenosti »verjetno« ne ve za praznik. Nič zato...

Še vedno sneži. Sonca ni več. Vse je še bolj sivo...

L. P.
Ribnica

Strogi šofer

V sredo, 18. februarja, sem s skupino delavk po službi čakala na avtobus, ki naj bi nas odpeljal iz Straže v Novo mesto. Ko je avtobus pripeljal, so delavci in delavke izstopili in šofer je zaprl obračati. Medtem so nekateri vstopali in tudi me samo poskusile in tudi ne samo poskusile dobiti sedeže. Tedaj je šofer stekel k zadnjim vratom in odrinil nekaj delavk, ki so že bile v avtobusu. Držala sem se za vrata, ko me je šofer prijel za roke in orinil s stopnic v sneg.

Sprašujem se, ali šofer GORJANCEV Franc Kume do starejših delavk nima prav nič spoštovanja ali lahko v avtobus stopajo kadarkoli vstopajo samo njegovi prijatelji.

Kje si, lovska pravičnost?

Lovišče lovske družine Mokronog obsega del zemljišča, ki spadajo pod krajevno skupnost Trebelno. Nekateri mokronoški lovci se tam pogosto zadržujejo, saj je v loviščih precej divjih svinj, ljudje pa so gostoljubni in radi postrežejo obiskovalce.

Do tukaj bi bilo za kmete vse v redu, seveda če divjad ne dela škode. Ne gre pa v račun, da lovci pobijajo mačke in pse čuvaje, ki odganjajo lisice, za katere škodo nam lovci ne plačajo odškodnine.

Toda kaj se dogaja? Lani je eden izmed lovcev lovske družine Mokronog v Bajhovcu ustrelil psa kar pred kmetovo hišo. 21. februarja letos se je ponovil tak primer v naselju Marof, ko je lovec ustrelil psa čuvaja le 50 korakov od hiše. Pes se je oddaljil od hiše, ko je stekel za motorjem, ki ga je vozil sin lastnika psa. Ubitega psa je kruti lovec pustil ležati kar na cesti, da so ga še naslednje dni trgale srake in vrane.

Tudi kmetje vemo, kaj določa zakon, ki pravi, da sme lovec pokončati psa ali mačka le tedaj, če ga zaloti pri preganjanju divjadi ali kadar je pes prost in oddaljen najmanj 200 m od naselja (ali v gozdu 50 m od gospodarja). Kmetje iz Drečjega vrha in Čužnje vasi prosijo občino, naj naredi red, posebno še, ker vaščani z območja lovske družine Trebelno nimajo takih pritožb, zakaj tamkajšnji lovci spoštujejo zakone in ne pobijajo od kraja vsega, kar laja in mijavka.

F. D.

Lep, toda pomanjkljiv prospekt Dolenjske

Dolenjska je že dolgo klicala po prospektu, kakršen je najnovejši. Toda žal sestavljavci niso imeli posebno srečne roke. Ne vem, kako so mogli v zemljevidu pozabili vrisati cesto Trebnje — Dobrnič — Žužemberk. Zdi se, da se nihče ne zaveda, kako pomembna je ta cesta.

Mnogokrat sem že slišal in bral, da je to iz Štajerske ena najkrajših zvez z morjem (Maribor — Celje — Sevnica — Trebnje — Dobrnič— Žužemberk — Kočevje — Delnice — Reka), kar je tudi res. Pogled na ta zemljevid pa kaže, kakor da med avto cesto in dolino Krke ni prav nobene zveze. Turist, ki Dolenjske ne pozna in se bo ravnal po tej karti, bo iz Trebnjega potoval v Žužemberk daleč okrog, skratka, v dolino zgornjega toka Krke.

V zemljevidu tudi ni vrisan odcep z avto ceste pri Biču proti Rebri in Žužemberku. To napako bi pri ponatisu morali popraviti!

STANKO PLESKOVIČ,
Dobrnič 2

Zahvala z Impoljce

Tovariš urednik!

Dovolite mi, da prek časnika pohvalim to osebje doma počitka na Impoljci pri Sevnici, zakaj tako pohvalo si je zelo zaslužilo. Po zaslugi prizadevnega upravnika Frenka Valanta, bolničarja Toneta Starca, dr. Jurija Pesjak, bolniških sester in strežnic je dom zadnja leta postal tak, da si vanj želi vsak osamel človek. Nač čudnega ni, če vsem prošnjam niti ustreči ne morejo. Prostori, kjer prebivajo varovanci, so moderno opremljeni, poskrbljeno je za ugodje varovancev, ki si čas lahko krajšajo tudi s priložnostnim delom, pletenjem košar, nogavic itd. Za to delo pa dobivajo tudi plačilo. Oskrbovanci se z oskrbnim osebjem dobro razumejo, saj so vsi skupaj kot ena velika družina.

FRANC JESENEK,
Impoljca 13

84-letna Ivana Mavec iz Velikih Poljan nad Ortnekom je vzela metlo v roke in se pogumno lotila snega. »Pred hišo mora biti pometeno,« tako pravi in komaj čaka pomladi, kajti takrat bo spet lahko plela na njivi. Čila je in zdrava in trdi, da ji je lepo kot še nikoli. (Foto: Franc Modic)

Vestni pismonoša v Ortneku

Nisem novinarka. Raje čitam, kot pišem. Bolj mi pristoji gospodinjstvo kot sukanje peresa. Pa vendar bi želela, da te skromne vrstice priobčite v vašem priljubljenem tedniku Dolenjski list, katerega naročnica sem že več let.

Do pisanja me je pripravil pogovor z vaščani naše in okoliških vasi o pošti v Ortenku, dostavi pisem in drugega. To delo opravlja pismonoša Jožef Widewald, ki ga vsi hvalijo, da je vesten, točen in vljuden. Opogumili so me, da ga bom opisala.

Na pošti Ortnek ima pismonoša zelo široko delovno območje, in sicer vasi: Velike Poljane, Žukovo, Vrh, Škranjek in Bukovec v eno smer hriba, v drugo pa še Gregor in okoliške vasi, ki jim pravimo kar Slemena. Vasi je treba prehoditi ali prevoziti z mopedom skoro vsak dan, in to v vsakem vremenu.

Poleti kljub dežju in vročini še kar gre, pozimi pa je hudo zaradi snega, nekaterih neizpluženih cest in visokih zametov. Ponekod je tudi do dva metra snega. Jarke zakrije sneg, ne pozna se, kje je cesta, in poštar mora zelo paziti, da se ne ujame v kakšno past, ki mu jo je nastavila narava.

Delati prične ob šestih zjutraj, ko počisti urad in razporedi poštne pošiljke. Nato si naloži nahrbtnik in gre na teren. Večkrat pride domov šele ob devetih zvečer, ves utrujen in premočen. V vseh dvanajstih letih službe čezenj ni bilo pritožb zaradi zamujene dostave pošte. Ljudje ga zelo cislajo in hvalijo. Lepa bi bilo, če bi imele vse poštne uprave take uslužbence, kar bi jim dalo tudi ugled.

P. A.

Ponosni dopisnik

Jubilejna številka Dolenjskega lista, izdana ob dvajsetletnici je našim bralcem veliko povedala. Oglašali so se od povsod, kar nam potrjuje, da je list zelo razširjen in priljubljen. Tudi naši delavci, ki odhajajo za kratek ali daljši čas v tujino, ne morejo biti brez nega.

Vesel in ponosen sem, da sem dopisnik pri tem našem listu, saj so mi že premnogi znanci, ki so v tujini, povedali, da zvesto berejo naš list in da vse novice iz Ortneka redno zasledujejo. Prosili so me, da še in še pišemo o novicah iz naših krajev. V jubilejni številki se je oglasil tudi naš rojak Stanko Adamič iz Gašpinovega, ki je sedaj v Winnendenu v Zahodni Nemčiji. Prisrčno ga pozdravljam, prav tako tudi vse rojake iz Gregorije. Saj jih je po svetu kar precej. Stanko naj se oglasi uredništvu našega lista s kakšnim sestavkom o življenju naših ljudi tam gori, za kar mu bo uredništvo verjetno hvaležno.

Se enkrat: lepe pozdrave vsem znancem, prijateljem in bralcem.

VLADIMIR PREZELJ,
ORTNEK

POPRAVEK IN POJASNILO

Podpisani Tone ODLAZEK iz Okroga 15 sem v članku v številki 43 Dolenjskega lista v rubriki »Pisma bralcev« in pod naslovom »Hlapčevstvo in šovinizem« izrekel očitek gostilničarju Bojanu Kolencu z Mirne, da je favoriziral tuje goste pred domačimi, in Bojanu Zakrajšku, upravniku restavracije »Dana« na Mirni, da je nelojalno odstranil iz lokala skupino delavcev iz Bosne.

Kot prvo moram javnosti pojasniti, da naslov mojega originalnega dopisa ni bil »Hlapčevstvo in šovinizem«, marveč »Neenakopravnost gostov na Mirni«.

Drugo: za očitek Bojanu Kolencu nisem imel osnove, ker sem kasneje zvedel, da je bila večerja za lovce dogovorjena vnaprej in je bila plačana po normalni ceni v domačem denarju. V svojem originalnem dopisu nisem navajal, naj bi lovska družba plačala večerjo v tujem denarju.

Za »incident« v restavraciji »Dana« sem kasneje dobil zanesljivo pojasnilo, da je upravnik odstranil skupino delavcev iz Bosne, ker so predhodno že preveč pili in v želji, da bi med mešanima družbama ne prišlo do incidentov in ker je že tako potekel obratovalni čas.

Tone Odlazek,
Okrog 15

Hvala za lepe besede

Kot redna bralka in naročnica Dolenjskega lista in kmečka žena si štejem v dolžnost izreči javno zahvalo tovarišu Zdenku Roterju, uredniku revije Teorija in praksa v Ljubljani, za sočustvovanje v lepo in resnično napisanem prispevku izpod njegovega peresa, ki je bil objavljen v jubilejni številki za 20-letnico Dolenjskega lista. Globoko v srce so me ganile vaše besede, tov. Roter, in vaš čut do kmeta, ki se stara brez pomoči sam na velikih kmetijah. Ganilo me je vaše razumevanje do ostarelih ljudi, ki dajejo svoje zadnje moči za zemljo, in vaša želja, da bi bil tudi zanje končno sprejet zakon o pokoninskem zavarovanju.

PEPCA in MARTIN ŠKODA
BLANCA 23

Darilo za mamo

Kuhala sem večerjo in mislila na jutrišnji dan, na dan žena. Mož mi je prinesel šopek cvetja, hčerka me je razveselila z dobro oceno v šoli in s poljubi in vsi smo bili srečni.

Tiho, kakor da zvoni nekje v daljavi, je pozvonil zvonec. Odprla sem vrata in pred mano je stala v mraku majhna deklica. Prižgala sem luč in zagledala najprej plaho Martinco, nekaj korakov za njo pa njenega leto dni starejšega bratca.

Martinca je bila iz sosednje vasi. Imela je še štiri bratce, ki so bili večkrat lačni kot siti. Oče je bil pijanec.

»Kaj bi rada, Martinca?« sem jo vprašala.

Dvoje plavih oči je skozi razmršene lase pogledalo kvišku in se nasmehnilo. Pogladila sem jo po laseh in komaj slišno je dejala:

»Rada bi nekaj kupila...«

Stopila je korak naprej in s solzami v očeh skoraj zakričala:

»Pri sosedovih sva z bratcem dobila denar. Petsto dinarjev imava in bi rada nekaj kupila mami za njen praznik.!« Sklonila je glavo in s tihim, otožnim glasom nadaljevala:

»Če bi oče vedel, da imava denar, bi nama ga vzel in zapil. Veste, naša mama je dobra in vsi jo imamo radi!«

Stopila sem v sobo, vzela ključe, odprla prodajalno in pripravila lepo darilce za mamo petih otrok. Dodala sem še sama petsto dinarjev in pomagala Martinci napisati čestitko.

Vsa srečna mi je Martinčina mama drugi dan pripovedovala, kako lepo so se otroci spomnili nanjo.

ANICA CAMPA
Zapotok 1
Ribnica na Dolenjskem

Gasilci imajo zadovoljivo opremo

Pri zasebnikih in delovnih organizacijah so nabrali precej denarja – Letos bodo usposobili za tekmovanja tudi pionirsko desetino

Prostovoljni gasilci iz Velikih Lašč so imeli 2. februarja redni letni občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno 1896. Sedaj ima 92 članic in članov, od tega je 7 častnikov, 12 podčastnikov, vsi ostali pa so izprašani gasilci.

Pred leti so imeli dobro izurjeno pionirsko desetino, ki jo bodo letos obnovili ter usposobili za medobčinsko tekmovanje, ki bo na občinski praznik 27. aprila in posvečeno praznovanju 100-letnice gasilstva na Slovenskem.

V preteklem letu niso imeli na svojem območju nobenega požara, kljub temu niso počivali. Razen rednih vaj so zbirali prostovoljne prispevke in pri zasebnikih nabrali veliko denarja. Na Veliki Slevnici so nabrali 1.210 din, v Malih Laščah in Puščah 2.170 din in v Velikih Laščah 5.765 din. KZ Velike Lašče je prispevala 500 din, osnovna šola Velike Lašče 500 din, Združeno KGP Kočevje 500 din, trgovina »Železnina« Velike Lašče 300 din in krajevna skupnost Turjak 2000 din. Skupaj so nabrali 12.945 dinarjev gotovine.

Za ta denar in s prihranki so nabavili 675 m gasilskih cevi iz sintetičnih vlaken in 9 hidrantov, kar jih je stalo (brez montaže hidrantov) 13.932,35 din. Za preostali denar bodo kupili nekaj oblek in pri DOZ zavarovali desetino za morebitno nesrečo pri akcijah.

Sedaj ima društvo zadovoljivo opremo. Ima skoraj nov gasilski avtomobil, motorno brizgalno VW, 675 m sintetičnih in okrog 800 m konopljenih cevi ter drugo orodje in opremo.

V. Š.

Turjak brez konj?

Turjaška šola je pozimi odrezana od glavne ceste. Ne morejo dobiti konja, da bi preorali nekaj deset metrov snega, zato bosta šola in krajevna skupnost skušali naslednjo zimo organizirati oranje snega s konjsko vprego iz sosednje vasi.

L. S.

Otročki v vrtcu, zgneteni za mizo kot piščančki, so še premajhni, da bi vedeli, kaj je to referendum. Veliko stisko s prostorom pa kljub temu bridko občutijo. Vsi smo zato dolžni prispevati in jim zgraditi nov otroški vrtec!

ZAKAJ TAKO?

Priključkov še vedno ni

Za cesto je bil denar, za prikjučke pa ne

Kakor ponekod drugod ob kočevski cesti tako so tudi na območjih krajevne skupnosti Turjak priključke obljubili, zgradili pa ne.

Ko je bila leta 1963 kočevska cesta dograjena, so izvajalci del mehanizacije pobrali in odšli drugam, še prej pa so obljubili, da bodo kmalu prišli uredit priključke. Do danes jih še ni nazaj.

V teh letih je prišlo precej komisij, ki so ugotovile, da je treba nujno urediti priključke pri Malem Osovniku in Malem Ločniku, pa tudi na Turjaku pri šoli. Obljubili so, da bodo izdelali načrte in predračune, o svojih ugotovitvah pa bodo tudi pismeno obvestili krajevno skupnost. Od zadnje obljube sta spet minili dve leti, vendar na Turjak doslej še ni prispel obljubljeni zapisnik.

Vse kaže, da je bil denar, ki je bil ob gradnji ceste namenjen za ureditev priključkov, porabljen kje drugje in da novega denarja zanje ni.

Vendar pravijo Turjačani, da si je nevarne in neurejene priključke ogledalo doslej že toliko komisij, da bi s stroški zanje zelo verjetno uredili vsaj en priključek.

Turjak: šola 7 let brez poti

Že 7 let je podružnična šola Turjak brez prave poti. Prejšnjo so uničili, ko so napravili ob novi cesti priključek za Grosuplje. Kasneje je prispelo nekaj skupin, ki so pot do šole označile in zakoličile. Pri tem je ostalo do danes. Razlika je le ta, da so količki med tem zgnili. Zaradi neurejenega dohoda je bilo na tem mestu že več hudih prometnih nesreč.

Šola bo v dogovoru z oskrbnikom zemljišča sama uredila peš pot, da učenci ne bodo gazili po nevarni blatni stezi.

L. S.

500 let Lašč!

V eni prihodnjih številk našega lista bomo objavili razgovor našega dopisnika Lojzeta Severja z Justino Jagodič, ki zbira zgodovinsko gradivo o Velikih Laščah. Po doslej znanih virih naj bi bile Velike Lašče prav letos stare 500 let.

Največ za GRUDO

Kmetijska zadruga Stična pita v svojih pitališčih živino največ po pogodbah za podjetje GRUDA iz Ljubljane. Podjetje GRUDA ji kreditira krmila, prirastek pa plača po 6,50 din kilogram. Teleta za pitanje nabavlja zadruga deloma sama, včasih pa ji oskrbi teleta tudi podjetje GRUDA.

Dobili so nov vodovod

Eni gradili, drugi pa so le gledali

Letos so vaščani Malega Ločnika dogradili vodovod. V začetku gradnje, so nekateri z nezaupanjem opazovali najbolj delovne in vnete graditelje. Večina je bila prepričana, da z vodovodom ne bo nič, kar potrjuje tudi podatek, da je doslej priključenih na vodovod le 7 od 16 hiš.

Prepričani smo, da bodo tudi ostali, ki še nimajo priključkov, spoznali, kolikšno korist imajo tisti, ki že imajo vodo v hišah in hlevih.

Tudi prebivalci vasi Pečki, Mački, Strleti in Uzmani že nekaj časa razmišljajo o svojem vodovodu. Spoznali so, da jim vodnjaki ne ustrezajo več in so zato lani zgradili nov vodovodni zbiralnik in zajetje ter izkopali 500 m dolg rov za cevi.

Nadaljnja gradnja se jim je zataknila zaradi denarja. Lastnega denarja, ki so ga zbrali s prispevki, jim je zmanjkalo, a kljub temu ne bodo odnehali. Z dodatnimi denarnimi prispevki in delom ter denarno pomočjo občinske skupščine in krajevne skupnosti bodo letos dela le končali in dobili vodovod.

V. Š.

Invalidi v Velikih Laščah

1. marca je bil redni letni zbor invalidske organizacije v Velikih Laščah. Ob dobri udeležbi so se spomnili stoletnice rojstva velikega voditelja revolucije Lenina in ugotovili, da je organizacija invalidov dobro delovala. V njihovih vrstah je 62 članov, med njimi 18 osebnih in 44 družinskih invalidov, med zadnjimi pa je 39 vdov. Vprašanje invalidskega varstva se za vojaške vojne invalide vedno boljše rešuje, so z zadovoljstvom ugotovili na zboru. To kažejo večje invalidnine, povečani otropedski dodatki in tudi večje družinske invalidnine. Na zboru so se zahvalili vsem organom in organizacijam, ki so jim pomagali pri delu.

J. PRIJATELJ

VELIKOLAŠKI DROBIŽ

■ ■ ■ ZIMSKI ŠPORTNI DAN — Na debeli snežni odeji je osnovna šola Primoža Trubarja v Velikih Laščah pred kratkim izvedla zimski športni dan. Pionirji so se pomerili v smučanju na strminah pod vasjo Strmec. Tekmovali so v smuku in veleslalomu. Najboljši so bili: smuk: 1. Borut Pirc 7. r., 2. Matjaž Pečnik 8. r. in 3. Jože Virant 7. r. Veleslalom — 1. Matjaž Pečnik 8. r., 2. Jernej Novak 7. r. in 3. Borut Pirc 7. razred.

■ ■ ■ TUDI SANKAČI so uživali. Debeli sneg jih je prisilil na sankanje po izpluženih poteh. Steptani snega pa ni vzdržal mnogo žičnega sankanja, spremenil se je v kašo. Najbolj korajžni so se pomerili nato kar v snegu, kjer so se kepali in ribali. Posebno so uživali, ko so svoje moči pomerili z učiteljem.

■ ■ ■ ŠPREVODNIKI IN ŠPORTNI DAN — O uspehu športnega dne odločajo tudi spremovodniki avtobusov. Nekateri namreč ne dovolijo prevoza sani in smuči. Tako so najbolj vneti šolarji dali smuči na rame in pripešačili na športni dan po 5 ali več kilometrov daleč, avtobusno vozovnico pa so imeli seveda v žepu.

■ ■ ■ SMUČARSKIH SKAKALNICEV NI — Pred leti so bili pri nas zelo priljubljeni smučarski skoki. Mladinci in pionirji so prirejali vsako leto tekmovanja in dosegli lepe uspehe. Začeli so pripravljati celo zemljišče za novo in večjo skakalnico. Zanimanje zanjo pa je po odhodu nekaterih najbolj vnetih tekmovalcev usahnilo. Ne bi bilo prav, če bi ta športna panoga pri nas izumrla.

L. S.

V NEDELJO REFERENDUM V GROSUPLJEM:

Grosupeljčani, obkrožite "DA"!

Volivci in starši! V nedeljo boste na referendumu odločali o sreči in bodočnosti svojih otrok! Ne pozabite tega! To vas prosijo šolarji in najmlajši, ki potrebujejo novo, svetlo šolo in nov vrtec!

Malokdaj je od drobnega kroga s svinčnikom odvisno tako veliko, kot bo to na nedeljskem referendumu. Od kroga, s katerim boste na glasovalnem listku obkrožili enega od obeh mogočih odgovorov, ki sta jim naša osnovna šola in vrtec že pretesna, sta odvisna sreča in bodočnost šolarjev in najmlajših. Življenje bo zahtevalo od njih vedno več znanja, tega pa jim v današnjih razmerah ni mogoče dati. Obkrožimo torej »DA« na glasovalnih listkih in primaknimo s tem svojo opeko ZA NOVO, VEČJO IN SVETLEJŠO STAVBO ŠOLE IN OTROŠKEGA VRTCA!

Pustimo ravnateljici osemletke v Grosupljem Hildi Lučovnik, naj opiše razmere na šoli: — 786 šolarjev se stiska v 10 učilnicah in v 2 sobah ter treh kletnih prostorih, zasilno preurejenih v učilnice. Pouk je ves dan v treh izmenah, od 6. ure zjutraj do 18. ure zvečer. Šola nima ne delavnic za tehnični pouk ne telovadnice ne kabinetov za sodoben pouk. Tudi jedilnice nimamo!

Otrokom ne moremo zagotoviti v teh prostorih, če se še tako trudimo, tistega znanja, ki ga bo od njih terjalo življenje. Grosuplje pa se ob tem širi iz dneva v dan, povečuje z novimi, mladimi priseljenci, ki si grade hiše, in otrok je vedno več!

Zdaj naj še upravnica otroškega vrtca spregovori o vrtcu: — 90 malčkov gostuje v stavbi, ki je bila včasih hlev. Eno samo stranišče imamo, ni umivalnice, otroci pa se igrajo in jedo za istimi mizami. Kadar po kosilu spijo, umaknemo mize k zidu in znosimo v sobe počivalnike, ki so sicer zloženi ob zidu v eni izmed sob. 46 prošenj za sprejem otrok imamo, pa mamicam, ki prosijo, žal ne moremo ustreči! Prošenj bi bilo še več, pa mnoge mamice vedo, da ni prostora, zato niti ne prosijo za sprejem otrok! — Tako je v vrtcu.

Sreča otrok, ki zdaj obiskujejo šolo, in tistih, ki jo bodo še obiskovali, je torej res odvisna od *naše* odločitve! Tudi počutje in delovna sposobnost zaposlenih mamic ter vzgoja najmlajših, ki obiskujejo vrtec, sta odvisna od *naše* odločitve.

Obkrožimo DA na glasovalnih listkih in priložimo s samoprispevkom tudi svojo opeko za novo stavbo šole in otroškega vrtca v Grosupljem! Skupaj s tem, kar bodo prispevale delovne organizacije in republika, bomo s svojim glasom na referendumu že v prihodnjem letu zagotovili otrokom NOVO ŠOLO IN VRTEC!

Dr. Jože Gošnik je hitel v službo, obstal je za hipec in odgovoril: »Otroka imam in sem tudi zato za samoprispevek. Šola in vrtec delujeta zdaj v nemogočih razmerah!«

Darja Šeme je povedala: »Sem za samoprispevek, ker je potreben tako za otroški vrtec, kot tudi za šolo. Glasovala bom z DA!«

18 parov otroških oči v enem izmed razredov stare grosupeljske šole vas v imenu vseh učencev roti: obkrožite DA na glasovalnem lističu in se odločite za samoprispevek, ki bo tem otrokom pomagal k večji, svetlejši in sodobnejši šoli!

ČE ZA MRTVE NI PROSTORA

V dolini pod Suhorjem je na hribčku majhna cerkvica sv. Jakoba, obdana z grobovi. Že dolgo je tu zadnje počivališče prebivalcev Suhorja, Bereče in Dragomlje vasi, Ravnac in nekaterih s Hrasta. Ljudje umirajo in prostora na pokopališču ni več.

V strahu, da mrtvi ne bi mogli v grob, so se prebivalci teh vasi lotili velike akcije pod okriljem krajevne skupnosti. Zasuli bodo dolino, nadrobili in navozili 2.000 kubičnih metrov materiala. Delajo moški in ženske. Vsaka hiša bo prispevala deset delovnih dni in še 5 dni dela z vprežno živino. Na udarniškem delu, ki traja ves dan, hitijo, kot bi kopali na svojem. Počitek je le, kadar katera od sovaščank prinese malico in požirek, da si človek priveže dušo.

RIA BAČER

„BIT' ŠOFER NI LAHKO..."

FOTOREPORTAŽA

R. BAČER F. BRUS

Tako poje pesem. Še teže je postati šofer. V Kočevju je lani delalo izpit 1105 kandidatov, naredilo pa ga je le 683. Zanimivo je, da so poklicni inštruktorji bodoče voznike mnogo bolje naučili veščin vožnje, saj je od 177 kandidatov naredilo izpit 135. Žal pa je zanimanje znatno večje od možnosti, še zlasti zdaj, ko vsi hite: v drugi polovici leta bodo morali bodoči vozniki narediti tudi tečaj prve pomoči. Tako, kot kažejo naše fotografije, je bilo v Kočevju 5. februarja: prijavilo se je tudi dovolj žensk, kljub dežju je bilo obilo radovednežev, člani izpitne komisije so imeli dosti dela — srečneži pa so naslednji dan dobili vozniška dovoljenja.

(Foto: France Brus)

Starejši, najstarejši . . .

Mnoge šole tožijo, da delajo v nemogočih prostorih. Običajno utemeljujejo svoje težave s starostjo poslopij. Velikokrat pa se sliši, katera šola je najstarejša: vsekakor ima rekord zgradba stiške gimnazije, ki so jo začeli zidati leta 1135. V nekdanjem cistercijanskem samostanu so danes razen samostanskih bratov tudi gimnazijci, dijaki višjih razredov osnovne šole pa sirarji, mesarji, mlinarji, trgovci in drugi . . . Kljub starosti — ni pritožb!

Veliko strokovnjakov

Stiška gimnazija bo letos slavila 20. obletnico ustanovitve. V tem času je na gimnaziji maturiralo 341 dijakov. Večinoma so se vpisali v višje in visoke šole. Polovica dijakov ima v žepu diplome fakultet in višjih šol, 120 pa jih še študira. Številke so prav osupljive, če vemo, da konča naše fakultete v povprečju komaj tretjina študentov. Gimnazijo v nekdanjem samostanu pa nameravajo ob jubileju preimenovati v gimnazijo Josipa Jurčiča.

»Poroka zaradi stanovanja«

Tretješolci stiške gimnazije pripravljajo za gledalce novo presenečenje: naštudirali so igro »Poroka zaradi stanovanja«, s katero nameravajo gostovati po grosupeljski občini. Zanimivo je, da zdaj njihov dramski program obsega že dve deli, saj še vedno zaigrajo tudi igro, ki so se je naučili lani — »Srečo na kredit«. V stiški gimnaziji pravijo, da bodo za prihodnjo sezono skušali postaviti na oder »Otok in Strugo«.

Prizadevni športniki

Med mladino v grosupeljski občini je precej zanimanja tudi za šport. Z dokajšnjim uspehom tekmujejo grosupeljski rokometaši, nogometaši iz nekaterih drugih krajev v občini, postavijo pa se tudi drugi športniki. Na preteklem dolenjskem zimskem košarkarskem prvenstvu smo prvič videli pri delu tudi mlade košarkarje iz te občine. Fantje iz Stične in Šentvida pri Stični so pokazali že kar lepo znanje.

Spet zveza z Grosupljim

Letošnjo zimo so bili Dobrepoljci brez prometnih zvez z Grosupljem, razen če so potovali prek Škofljice; ta pot pa je za 30 km daljša. To prometno oviro je povzročil dotrajani leseni most nad železniško progo v Zdenski vasi. Zdaj so ga porušili in zgradili novega iz železobetona, ki ga že uporabljajo.

L. S.

Zapreti meje

Tudi v grosupeljski občini je precej mladih ljudi, ki zapuščajo kmetije in odhajajo s trebuhom za kruhom — v inozemstvo. Kljub temu pa številni kmetje sodijo, da daje kmetija ob trdem delu dovolj kruha. »Ampak kaj bo, ko bomo mi pomrli?« se sprašujejo ostareli kmetje. Zdaj vse odhaja in edini ukrep za rešitev teh problemov je po njihovem mnenju preprost: treba je zapreti meje za tiste, ki odhajajo delat na tuje. Brškone bi bile potem kmetije vseeno prazne — naša industrija pa takega navala ne bi prenesla. Kajpak pa bodo meje ostale — odprte.

Šentvid pri Stični je kraj s približno 750 prebivalci in prizadevno krajevno skupnostjo, ki vedno snuje nove načrte, da bi postal kraj še lepši. (Foto: M. Vesel)

Velika zavzetost za napredek

Bili smo v deželi desetih bratov, Krjavljev in drugih Jurčičevih junakov. Veliko let je minilo od takrat, ostajajo samo še spomini. Spomini, ki jih čas ne bo prekril: stiška gimnazija bo ob letošnji 20. obletnici obstoja poimenovala svojo šolo po Josipu Jurčiču . . .

Veliko se je spremenilo od takrat, ko so Jurčičevi junaki živeli. Veliko se je spremenilo, del nekdanje idilike je še vedno ostal. Ostali so ljudje, dobri in prijazni, pridni in zavzeti za napredek. Še vedno je v grosupeljski občini veliko kmečkega prebivalstva in kmetije danes ne dajejo sladkega, mlečnega kruha. Trdih in poštenih rok potrebuje zemlja, garaških in zaljubljenih v zemljo, v pokrajino.

V nedeljo bodo v Grosupljem na referendumu glasovali za samoprispevek. Šola ni več taka, kakršno terja sodoben pouk, kakršno si želijo učenci in učitelji. Tudi drugje so imeli samoprispevke in jih še imajo. Prebivalci so povsod pripravljeni pomagati za skupni napredek, ne z besedami in željami: z denarjem, z delom. Ne govorijo: »Radi bi naredili cesto, napeljali vodovod,« ampak pravijo: »Lani smo storili to in to, letos bo naša krajevna skupnost uredila še to.« In tako je prav. Ljudje so se zavzeli za napredek. Grosupeljska občina ne sodi med razvite, njen narodni dohodek je celo pod jugoslovanskim poprečjem. Zato pa ima dovolj pridnih rok in potrpljenja in dovolj moči, da bo naredila, kar si je zastavila v delovnih programih. Prebivalci pa pri teh načrtih izdatno pomagajo.

DA,
zdravnika moramo poslušati!

Vsak četrtek boste redno prejemali zdaj tudi Vaš DOLENJSKI LIST, ki edini redno poroča o novicah in zanimivih dogodkih iz Vaših krajev. Priljubljen je pri svojih 30.000 naročnikih,

★ ker piše preprosto, razumljivo in kratko

★ ker daje vsem svojim bralcem možnost, da v njem sodelujejo

★ ker je največji in najcenejši pokrajinski tednik v Jugoslaviji!

Naročite ga lahko tudi pri Vašem pismonoši!

DOLENJSKI LIST

Kako pa referendum?

Referendum ni uspel — to je bilo kot strela z jasnega, potem ko je delavski svet soglasno sklenil, da bi veljalo poseči po odločnih ukrepih: združitev z DOLENJKO naj bi bila dobra rešitev za stiško Mesno podjetje. Zakaj tako? Stiško podjetje je lani gospodarilo na robu propada: naredilo je za blizu 20 milijonov različnih izdelkov, a je bilo hkrati na meji uspešnega gospodarjenja.

To je bil torej znak, da bi kazalo navezati tesnejše stike z močnejšim podjetjem. Skupaj z DOLENJKO so delali že celo načrte, koliko bo združeno podjetje naredilo, a na tajnem glasovanju so se ti načrti podrli kot hiša iz kart: 60 odstotkov glasovnic je bilo proti nameravani pripojitvi, samo 30 odstotkov jih je obkrožilo »da« in ena desetina glasovnih listkov je ostala prazna.

Povsem nepotrebno je zdaj po referendumu iskati vzroke za neuspeh, čeprav nekateri sodijo, da je zgodba na las podobna piranskemu gostinskemu primeru. Stiško podjetje ima zdaj prisilno upravo in slišati je, da bo ta uprava končala svoje delo v začetku julija. Kaj torej potem? Prvi letošnji podatki o gospodarjenju v tem kolektivu kažejo, da se stanje ni bistveno spremenilo. To torej pomeni, da bo čez nekaj mesecev včerajšnje vprašanje spet na dnevnem redu. Kolektiv se bo najbrž moral odločiti za poslovno sodelovanje, ker nima pogojev za samostojno delo. Vseeno je, komu se bo priključil: važno je, da bodo stiški mesarji imeli zagotovljen svoj kos kruha in — tržišče. Referendum zdaj ni uspel, ostaja vprašanje, kako po referendumu. Stiško Mesno podjetje mora najti izhod iz današnjih težav, da bo jutrišnji dan manj boleč.

J. SPLICHAL

DIREKTOR STIŠKE GIMNAZIJE PROF. LOJZE ŠONC:

„Naša gimnazija je trdnjava kulture“

Dijaki stiške gimnazije so dobrodošli gostje ljubljanskih fakultet

»Prebivalci tod okrog čutijo in delajo z našo gimnazijo,« trdi direktor stiške gimnazije prof. Lojze Šonc. »To se je še posebej pokazalo takrat, ko so hoteli našo šolo zapreti — zdaj pa smo krepko v sedlu in dijaki, ki zapuščajo klopi te šole, so dobrodošli na ljubljanskih fakultetah.«

— Prej ste predavali v Novem mestu. Kako bi primerjali okolje in vaše počutje v Stični oziroma Ivančni gorici?

»Ljudje so dobri, prijazni in zavzeti za razvoj tega kraja in tega območja. Grosupeljska občina sodi med nerazvite tudi v zveznem merilu, a prebivalci si na vse kriplje prizadevajo, da se iztrgajo iz zaostalosti. Če bo urejeno kmečko vprašanje potem se lahko nadejamo še hitrejšega razvoja. Z eno besedo: tukaj sem bolj zadovoljen kot pred leti v Novem mestu.«

— Gimnazijo imate v nekdanjem stiškem samostanu. Je njen ugled tak, kakršen so bili, nekoč ugledni cistercijanci v samostanu?

»Gotovo, gimnazija je trdnjava kulture v teh krajih. Dijaki so prizadevni, naša izvenšolska dejavnost pa je močno razvejana. Nič čudnega ni zato, da ne mine prireditev, na kateri ne bi nastopali dijaki zavoda. V šoli imamo pevski zbor in recitacijski krožek, dijaki pa se zanimajo tudi za športna tekmovanja. Škoda je samo, da se precej dijakov v šolo vozi, zato ne morejo biti tako aktivni, kot bi sicer lahko bili.«

Prof. Lojze Šonc

— Vaš zavod je verificiran. Ali bo potrebno na šoli še dosti preureditev in obnovitvenih del?

»Zadnja leta smo precej obnavljali. Kajpak iz tako stare zgradbe ni več mogoče delati čudežev. Toda opremili smo kabinete in samo lani smo dali 24 tisočakov za učila. Nekaj učil bomo morali še dokupiti, drugače pa lahko rečem, da imamo zdaj dokaj urejene pogoje za normalno delo.«

J. S.

Nerazvito Grosuplje

Po podatkih republiške gospodarske zbornice je grosupeljska občina med trinajstimi slovenskimi občinami, ki tudi v jugoslovanskem merilu sodijo med nerazvite. Po teh podatkih je imela 1967. leta grosupeljska občina 4.133 dinarjev narodnega dohodka na prebivalca, republiško povprečje pa je bilo 8.172 dinarjev. Občina sicer zadnja leta napreduje, a potrebno je še veliko naporov, da bo narodni dohodek ujel vsaj jugoslovansko poprečje.

Košarkarji Partizana Stična — Šentvid so na zimskem košarkarskem prvenstvu v Trebnjem pokazali dobro igro, vendar so zaradi slabe taktike izpadli že v prvem kolu. V razgovoru z njimi smo zvedeli, da košarko igrajo kot dopolnilni šport, ker so v glavnem sami rokometaši. (Foto: S. Dokl)

Anica Bene, članica fotokrožka na osnovi šoli Vinica, je svoj posnetek imenovala »Očka so šli na tuje«.

VIDITE SOLZE V TEH OČEH?

S področja Vinice izseljevanje danes ni nič manjše kot v Župančičevih mladih letih. Kamnita zemlja že od nekdaj ne daje kruha. Po vojni je šlo na tuje že 460 ljudi, veliko pa se jih je odselilo tudi v domača mesta. Bodo obkolpske vasi izumrle s starčki, ki so prisiljeni ostati? Ni še vse zamujeno, če bi prodrli načrti prizadevnih domačinov! Vinica in njeno zaledje bi se lahko kosala celo z Gorenjsko . . .

Kdo ve pred koliko leti je bilo, ko je prvi Belokranjec potoval čez Lužo. Idilična pokrajina ob Kolpi kot kraji visoko v strmini nad reko ter vasice obdane z livadami, na katerih v vetru šelestijo krošnje belih brez, razen lepot ne dajejo ljudem koristi.

V zemlji je kamen. Na kamnu še nikdar ni nič prida zraslo. Koliko skal so ljudje že izkopali in jih na hrbtih znosili na kupe! A kot bi rasle nove in nove. Še vedno je zemlja kamnita, težko jo je obdelovati in malo daje.

Ko je pred mnogimi leti v Ameriki prvi domačin obogatel in se doma pojavil s trdim klobukom, zlato verižico pri uri, v ustih pa se mu je od zlata kar bleščalo, se je marsikdo odločil. Namesto da bi kamenje na hrbtu nosil, da bi kašo in žganje natepaval in na steljnikih visoko praprot kosil, se je poslovil od domačih in šel iskat srečo. Vse več je bilo domačinov, ki so se v Ameriki znašli, zato jih je vse več odhajalo. Nekateri so se kdaj pa kdaj vračali, druge je tujina za vedno požrla.

Kaj je rekel slavni viniški rojak?

Nekaj desetletij je minilo, kar je viniškemu rojaku pesniku Otonu Župančiču izseljevanje leglo na dušo. Zelo znana je njegova pesem DUMA, v kateri med drugim pravi:

. . . morajo v svet in tujina
se diči
z deli njihovih rok;
tamkaj v Ameriki, tamkaj v
Vestfaliji
so nam izginili! — več ne
doseže jih naše oko . . .

Njegove verze so ljudje sprejeli kot kritiko tedanjega družbenega reda, v katerem je bil človek izkoriščan, kjer na lastni zemlji ni imel kruha in kjer so ga nevzdržne razmere pognale v svet. Se je mar od časov, ko so prvi Belokranjci potovali v Ameriko čez Gorjance še s postiljoni in od nastanka Župančičevih verzov kaj spremenilo? Kljub temu da je napredek v zadnjih letih segel do zadnje belokranjske vasi, domačini še zmeraj odhajajo.

Ni samo nemirna kri!

Jih žene v svet samo podedovana nemirnost, želja po potovanjih in dogodivščinah? Najbrž ne, ko pa mnoge, ko si pripravljajo kovček, oblivajo solze in hlipajo od bolečine, kadar zapuščajo rodno vas.

Prva tri leta po zadnji vojni nihče ni šel nikamor, ker se ni dalo, že leta 1948 pa so prvi domačini naskrivaj prešli mejo. Do leta 1960 je z viniškega konca odšlo že 265 ljudi. Ti ljudje so danes večinoma v Kanadi, v ZDA in Avstraliji. Viničani povedo, da so prvi povojni emigranti odhajali zato, ker so videli, da je na Gorenjskem in Štajerskem veliko laže zaslužiti kot v zakotni Beli krajini, ki so ji po vojni obljubljali raj. Tisti, ki so obljubljali, so šli, ostala pa sta kamen in življenje kot prej. Za kmeta je bilo še slabše, ker je bil obubožan že od medvojne radodarnosti.

Iz vsake hiše gre vsaj eden

Na matičnem uradu Vinica so zbrali podatke o izseljevanju za zadnjih sedem let. V tujino je šlo 195 ljudi. Iz Balkovcev jih je šlo 8, z Brega 2, z Dalnjih njiv 5, iz Damlja 8, iz Drag 2, iz Špeharjev 1, s Sinjega vrha 10, iz Gorice 2, iz Učakovcev 17, iz Vukovcev 2, iz Kovačega grada 3, iz Vinice 6, s Sečjega sela 13, iz Drenovca 8, iz Ogulina 2, z Goleka 7, iz Podklanca 9, iz Zilj 9, s Preloke 21, iz Perudine 3, s Hrasta 8, iz Drežnika 7, iz Nove lipe 21, iz Stare lipe 6, s Suhorja 5.

Od 195 ljudi, kolikor jih je v teh letih zapustilo domačije, je 135 ljudi začasno na delu. Pretežno so zaposleni v Nemčiji, posamezniki pa tudi v Franciji in Švici. Za stalno se je odselilo v Kanado in Avstralijo 41 občanov, 13 pa jih živi v raznih državah. Med začasno izseljenimi je 87 poročenih moških in 18 poročenih žensk, ki so doma pustili družine in otroke. Žal ni podatkov, koliko domačinov se je odselilo v druge kraje po Sloveniji in Jugoslaviji. Tudi teh ni malo. Zaskrbljujoče pa je, da odhajajo v vset samo zdravi in mlajši ljudje, medtem ko ostajajo doma bolehni, starci in otroci.

Lani in letos je viniški konec zajel nov val izseljevanja. Dela v tujini ni težko dobiti, saj pomaga celo zavod za zaposlovanje. Po vaseh so zelo redke hiše, kjer ne bi imeli nikogar čez mejo.

Že šolarji so kandidati

Tudi na viniški osemletki občutijo izseljevanje. Ugotovili so, da je že 25 odstotkov staršev otrok v tujini, zato učni uspehi padajo. Otrok, ki je bil še pred dvema letoma odličnjak, dobiva veliko slabše ocene, odkar ni več očeta doma. Imajo pa tudi primere, ko odličnjak ali vse do 7. razreda prav dober učenec v zadnjem šolskem letu učitelju zabrusi:

— Zakaj bi se učil, ko grem v Nemčijo ali za stalno v Kanado? Tam me ne bo nihče vprašal za spričevalo. Namesto da bi zdaj tratil čas ob knjigah in učenju, raje pomagam na polju.

Take so razmere in Viničani jih prav nič ne skrivajo. Nasprotno! O tem veliko premišljajo v vseh krajevnih organizacijah in na šoli. Nekaj prizadevnih domačinov, ki jim ni vseeno, če je prebivalstva vedno manj, je pripravilo svoj predlog, kako zadržati doma prebivalstvo odročnih krajev in mu omogočiti sprejemljive življenjske razmere na domačih tleh.

Rešitev: industrija in turizem

Pogovoru za okroglo mizo so se pred kratkim odzvali predstavniki viniškega družbeno-političnega življenja: odbornik Bogomir Mihelič, poslanec in ravnatelj šole Anton Troha, sekretar osnovne organizacije ZK Jure Perko, predsednik krajevne organizacije SZDL Franc Pavlakovič in odbornik Miko Prokšelj. Samo nekaj njihovih izjav:

● **ANTON TROHA:** — Viniški predel velja družbo najmanj 1 milijon dinarjev na leto. Toliko stanejo šolstvo, socialne podpore in druge oblike družbene pomoči ljudem, ki se ne morejo sami preživljati. Mnogo več pa bi Vinica lahko sama ustvarila, če bi imeli manjši industrijski obrat in razvit turizem. Obe dejavnosti skupaj pa bi potegnili za seboj tudi razvoj kmetijstva, ker bi imel kmet potrošnika pred seboj in bi lahko prodal svoje pridelke.

● **FRANC PAVLAKOVIČ:** — Res, da smo dobili cesto, vendar to ni dovolj, da bi lahko sami kraj turistično razvili. K turizmu sodijo še vodovod, urejene trgovine in gostinski lokali ter zabava gostov. Vsega tega sami ne moremo zgraditi. O teh stvareh kar naprej razpravljamo na sestankih. Žal nimamo v občini niti sveta za turizem, ki bi naše predloge proučil, nimamo turistične zveze, da bi nam pomagala.

● **BOGOMIR MIHELIČ:** — Naši ljudje so močno vezani na zemljo. Prepričan sem, da bi izseljevanje zavrli, če bi imeli ljudje doma možnost zaslužka. Po mojem turizem sam naših krajev ne bo izvlekel iz zaostalosti. Začeti bi morali z zaposlovanjem v industrijskem obratu. Ne prosimo družbe investicij zastonj ali na račun tega, kar so naši kraji dali med vojno, prosimo le za posojila in ekonomsko utemeljene naložbe. Ves obkolpski predel je za turiste še nepokvarjeno in neodkrito področje. Če bi naše lepote napravili dostopne, bi se lahko merili z Gorenjsko.

● **JURE PERKO:** — Važno je, da bi mladino zadržali doma, kajti s starejšimi ljudmi ne bomo mogli začeti niti turizma ne industrije. Izseljevanje se širi kot kuga. Na našem območju bi lahko spodobno živelo od kmetijstva samo 50 do 60 družin, vsi drugi bi morali imeti zaposlitev. V kmetijstvu je potrebno tudi združevanje parcel, kajti zdaj velja za velikega kmeta že tisti, ki ima 2 hektara zemlje.

● **MIKO PROKŠELJ:** — Naši odhajajo v tujino s težkim srcem. Ob novoletnih praznikih je mojo znanec jokal kot otrok, ko je bil doma na obisku in je prišel čas vrnitve. Ne izseljujejo se ljudje brez tehničnega razloga. Kmet sem in vem, da gre vsakdo v Nemčijo z določenim namenom. Eden služi za kosilnico, drugi za popravilo hiše, tretji za traktor.

Domačini imajo načrt

Kot je povedal poslanec Troha, so Viničani sami izračunali, kaj bi lahko imeli:

— Viniško območje bi lahko imelo na leto 185.000 bivalnih dni, 43.900 prenočitev, turizem pa bi zaposlil 123 ljudi. Promet bi znašal najmanj 6,5 milijona din na leto. Da bi to uresničili, je potrebno okoli 27 milijonov din investicij za gradnjo vodovoda, kopališča, nočitvenih zmogljivosti, igrišč in lokalov.

Vinica bi lahko postala rekreacijsko središče, na Sinjem vrhu, v Damlju, Učakovcih, Ziljah in na Preloki pa bi bile postojanke.

Imamo Kolpo, poleg Soče najčistejšo reko v Sloveniji, po toploti pa ji ni enake vode. Imamo vse pogoje za vodni turizem, lov in ribolov. Hribovski turizem je predviden na Žeželju. V bližini so toplice. Imamo podzemske jame. Naši kraji so bogati etnografskih zanimivosti: izkopanin iz keltske in rimske dobe. Imamo bogato zgodovino iz NOB, imamo gradove, folkloro in ohranjene stare običaje ter Župančičev muzej. V načrtu je gradnja naselja miru, kar bi bila edinstvena mednarodna privlačnost.

PET LJUDI PA NE MORE USTVARITI TURIZMA, ČEPRAV BI ZANJ ZGORELI. Z ENOTNIM NASTOPOM IN DOBRO PRIPRAVLJENIMI NAČRTI PA BI OB PODPORI OBČINE IN PREKO NJE REPUBLIKE LAHKO ZAINTERESIRALI VEČJA PODJETJA ZA VLAGANJE KAPITALA. SAMO TO BI LAHKO OBVAROVALO OBKOLPSKE KRAJE REVŠČINE IN IZSELJEVANJA.

RIA BAČER

Jure Perko, sekretar osnovne organizacije ZK; Franc Pavlakovič, predsednik krajevne organizacije SZDL; Bogo Mihelič, odbornik; Miko Prokšelj, odbornik; Anto n Troha, poslanec prosvetno kulturnega zbora republiške skupščine

kultura in izobraževanje

Aplavz za folkloro

Z bogatim sporedom plesov in pesmi, pripravljenim za proslavo ob 50-letnici ljubljanske univerze, je 7. marca zvečer nastopila akademska folklorna skupina »France Marolt« tudi v Novem mestu. Ljubljanske umetnike je novomeško občinstvo — prireditev je obiskalo tudi večje število predstavnikov družbeno-političnega življenja in JLA — v Domu kulture prisrčno pozdravilo z dolgotrajnim aplavzom. Nastop folklorne skupine je bil hkrati tudi osrednja proslava za dan žena v novomeški občini.

Poljanke so praznovale

V turističnem domu v Prelesju so v soboto zvečer praznovale svoj dan žene iz štirih okoliških vasi. Zelo veliko jih je prišlo in prav dobro so se zabavale po slavnostni večerji. Sklenile so, da bodo odslej redno praznovale 8. marec, saj si kmečke ženske tako nič ne privoščijo. Tudi žene iz Radenc so imele prireditev s programom, prav tako tovarišice iz Starega trga. Osnovna šola v Starem trgu je v počastitev 8. marca pripravila lepo proslavo, ki je bila dobro obiskana.

KR

Tečaji v INLES

INLES iz Ribnice organizira tečaj za pridobitev polkvalifikacije za delavce v lesni stroki. Tečaji so v obratih INLES v Sodražici, Loškem potoku in Dolenji vasi. Obiskuje jih 125 članov kolektiva, ki poslušajo predavanja o tehnologiji (predelavi surovin v izdelke) lepljenju, varnosti pri delu in požarni varnosti. Tečaji bodo trajali 3 mesece, končani bodo maja. Ob zaključku bodo izpiti. Med tečajniki je precej žena in deklet, ki se uče zelo prizadevno. Podoben tečaj za obrat INLES v Ribnici je bil lani.

Želijo si televizor

Mladina na Mirni je v minulem letu s pomočjo občinske konference ZMS in krajevne skupnosti Mirna skrbno uredila svoj prostor. Kljub prizadevanju pa se tu ne zadržuje kmečka mladina. Pravijo, da mladi kmetje ne morejo spremljati programa TV, ker nimajo televizorja. Morda se bo le našla rešitev, da se jim tudi ta želja izpolni.

Ž. G.

Delovna skupnost Dolenjskega muzeja v Novem mestu je postavila za smotrno politiko v Dolenjski galeriji poseben umetniški svet, v katerem so likovni pedagogi z novomeških šol, predstavnik javnosti in kot umetnostni svetovalec dr. Emilijan Cevc, znani umetnostni zgodovinar in kritik iz Ljubljane. Svet se bo v kratkem sestal in oblikoval načrt likovnih in drugih prireditev v galeriji za leto 1970 ter ta načrt kasneje razgrnil tudi pred javnostjo. Na sliki: zanimiv pogled na del galerije, muzej in kapitelj. (Foto: Ivan Zoran)

Dva četrtstoletnika

Pred jubilejem DPD Svoboda »Dušan Jereb« in njegovega pevskega zbora iz Novega mesta

Skoraj neopazno se približujeta rojstna dneva novomeškemu delavskemu prosvetnemu društvu Svoboda »Dušan Jereb« in njegovemu pevskemu zboru. Ustanovljena sta bila pred 25 leti drug za drugim, kakor bosta letos proslavljala tudi vsak svoj jubilej.

Na proslavo se društvo in pevski zbor že nekaj časa pripravljata. Društvo bo imelo za to priložnost tudi občni zbor, na katerem bodo s kulturnim sporedom sodelovale vse tri njegove sekcije: dramska, pevska in glasbena.

Pevski zbor pa bo svoj jubilej proslavil s samostojnim slavnostnim koncertom v maju, najverjetneje ob dnevu zmage. Nastopil bo s sporedom, kakršnega je pripravil za koroško turnejo pred koncem minulega leta s tem, da bo nekaj pesmi na novo uvrščenih v repertoar, med drugim tudi »Regina«, ki jo je skladatelj Pavel Kernjak posvetil novomeškemu zboru.

11 pevcem bodo za njihovo dolgoletno zvestobo zboru podelili Gallusve značke. Med drugim bo dobil priznanje tudi pevovodja Tone Markelj, ki vodi zbor že od vsega začetka — to je 25 let.

Ogledalo jezika

Slovenska akademija znanosti in umetnosti je naposled poslala na knjižni trg slovar slovenskega knjižnega jezika, to prepotrebno ogledalo pisane besede, ki so ga napovedovali in pripravljali toliko let. Prvi zvezek (izšel je v 15.000 izvodih) obsega več kot 900 strani z okoli 20.400 gesli in 1.660 podgesli od črk A do H. Za prvim zvezkom bodo prišli na svetlo še štirje, tako da bo to znanstveno delo v celoti obsegalo okoli 4.000 strani.

DOLGOTRAJNO NASTAJANJE PARKA KULTURNIKOV

Kdo so zaslužni možje ribniške doline?

Že nekaj let si Ribničani prizadevajo, da bi pri gradu uredili park kulturnikov – Spomeniki za Petelina, Prijatelja in Škrabca – Vklesana bodo tudi imena ostalih kulturnikov in drugih zaslužnih mož

Ureditev parka kulturnikov pri ribniškem gradu bo predvidoma še letos uresničena. Ob vhodu v park bo napis, ki bo opozarjal, komu je namenjen park kulturnikov, v parku pa bodo stali spomeniki Jakoba Petelina—Gallusa, dr. Ivana Prijatelja in o. Stanislava Škrabca.

Na spominski plošči, ki bo v parku, bodo zapisana imena pesnikov, pisateljev, prevajalcev, upodabljajočih umetnikov, znanstvenikov in politikov iz Ribniške doline, imena ribniških graščakov, ki so bili ljubitelji slovenske in umetne pesmi ter dobrotniki umetnosti, in imena drugih nosilcev omike iz ostalih krajev, ki so del življenja prebili v Ribnici.

Iz Ribniške doline so bili doma: **dr. Franc Zbašnik**, pisatelj, rojen v Dolenji vasi; **dr. Anton Debeljak**, pesnik, in prevajalec, doma iz Šegove vasi v Loškem potoku; **Janez Pucelj**, pesnik in prevajalec iz Gorenje vasi; **Franc Zbašnik**, pesnik iz Dolenje vasi; **Matija Mrače**, prevajalec iz Zapotoka pri Sodražici; **Anton Lesar**, nabožni in strokovni pisatelj iz Sušja; **Jožef Lesar**, biblist in zgodovinar iz Sušja; **Janez Podboj**, poljudni pisatelj (zapisal je znano »Ribniško himno«) iz Ribnice; **Ignacij Burgar**, nabožni pisatelj iz Ribnice; **Anton Burgar**, šolnik in prvi Gregorčičev življenjepisec iz Ribnice; **Ivan Merhar**, narodopisec in literarni kritik iz Prigorice; **dr. Fran Trdan**, zgodoviiar in potopisec iz Prigorice; **dr. Janez Samsa**, klasični filozof in esejist z Gore nad Sodražico; **Tone Trdan**, šolnik in pisatelj iz Prigorice;

upodabljajoči umetniki: **Gregor Perušek**, akademski slikar (živel v Ameriki) iz Jelovca pri Sodražici; **Franc Gorše**, kipar iz Zamosteca, in **Jože Petek**, fotoreporter XIV. divizije NOV, iz Ribnice.

Znanstveniki: **Peter Kozler**, prvi kartograf slovenske zemlje iz Ortneka; **dr. Jože Rus**, zemljepisec in zgodovinar, iz Ribnice; **dr. Matevž Šmalc**, jezikoslovec in prvi tajnik slovenske univerze iz Ribnice; **dr. Miroslav Gorše**, slovenski zgodovinar iz Ribnice.

Politiki: **Karel Klun**, državnozborni poslanec in branitelj slovenskih narodnih in gospodarskih pravic iz Prigorice; **dr. Ivan Šušteršič**, politik, kranjski deželni glavar, iz Loškega potoka; **dr. Janez Ev. Krek**, socialni politik, pisatelj in časnikar iz Sv. Gregorja; **Ignacij Merhar**, organizator slovenskega gasilstva iz Prigorice; **dr. Ivan Lovrenčič**, ustanovitelj slovenskega lovskega društva in pisatelj iz Sodražice.

Ribniški graščaki — podporniki umetnosti: **Anton Rudež, Jožef Rudež** in **Karel Rudež**, vsi iz Ribnice.

Drugi nosilci omike v Ribnici: **Peter Bonomo**, arhidiakon v Ribnici in Trubarjev učitelj; **Primož Trubar**, protestantski pridigar; **dr. Janez L. Schönleben**, arhidiakon v Ribnici, kranjski zgodovinar in nabožni pisatelj; **Valentin Vodnik**, pesnik, kaplan in zbiralec ribniškega ljudskega duhovnega in besednega bogastva; **Ignacij Holzapfel**, pesnik Kranjske čbelice, dekan v Ribnici in mecen, ter **Anton Skubic**, dekan, socialni delavec in zgodovinar.

V ribniško šolo je hodil dve leti France Prešeren in bil zapisan v Zlato knjigo odličnjakov.

Naj še dodamo, da se ribniško turistično društvo prizadeva, da bi izšla izpod peresa profesorja Janeza Debeljaka iz Ribnice knjižica, v kateri bodo obširneje obdelani življenjepisi in delo ljudi, pomembnih za kulturo, znanost, umetnost v Ribniški dolini.

—r

Petje pa bo ostalo

»Od Celja do Dobove ni take skupine kot naš oktet,« pravijo prebivalci Senovega

»Prepevali smo doma, v vaseh okoli Senovega, nobena proslava ni šla mimo nas. Na Kozjanskem nas poznajo, pa vzdolž Posavja in širom po Dolenjski tudi. Kdo bi si vse zapomnil, kje smo nastopili, kam so nas že povabili? Spominjam se le, da smo moralj včasih tudi po večkrat na dan na oder.«

Janko Avsenik, s katerim se pogovarjava, je za oktet tisto, kar je motor za avto. Trenutno zamenjuje odsotnega pevovodjo Janeza Zupančiča. »Vsi smo rudniški, vsaj tisti, ki smo pri oktetu že od začetka,« poudarja. »Nismo vsi iz pisarn. Tenorist je bagerist, baritonist... V oktetu smo najrazličnejši ljudje.«

Sprva smo imeli na Senovem mešani pevski zbor. Ustanovili so ga pred dvema desetletjema. Štel pa je okoli 80 članov. Kasneje jih je precej odšlo — po domovini ali v tujino, zato je nazadnje iz velikega zbora nastal oktet, ki poje in nastopa še danes. Njegov repertoar je obsežen: okoli 150 narodnih in umetnih pesmi, od tega četrtina partizanskih.

Življenje gre tudi na Senovem svojo pot, marsikaj se je že ali pa se še bo spremenilo. Zanimanje za lepo slovensko pesem, za ubrano petje pa bo ostalo. Zdaj se na Senovem spet pogovarjajo o tem, da bi oktet prerasel v večji pevski zbor.

Šentjanž: pripravljajo »Odpoved«

Igralska skupina mladinskega aktiva v Šentjanžu bo v kratkem prvič uprizorila igro »Odpoved«, s katero namerava gostovati tudi v drugih krajih. Za prvo uprizoritev v domačem kraju bodo zasilno usposobili staro dvorano v Šentjanžu. V sodelovanju z drugimi prebivalci kraja bodo delno popravili elektriko in uredili garderobo. Aktiv je zelo prizadeven in je našel pomoč tudi v šentjanški osnovni šoli.

A. Ž.

25 let društva na Veliki Loki

Kulturno-prosvetno društvo na Veliki Loki, ki nosi ime Ivana Cankarja, bo letos praznovalo 25 let obstoja. V teh letih je postavilo na oder čez 300 dramskih del in z njimi gostovalo v mnogih krajih. Velike zasluge za to delo ima Ludvik Bizjak, kmetovalec z Mrzle Luže, ki je znal pritegniti in povezati ljudi različnih poklicev. Letos društvo pripravlja uprizoritev Borovih »Raztrgancev«.

Novomeščan gre na SAZU

Prof. Janez Keber, ki poučuje slovenski jezik na šolskem centru za gostinstvo v Novem mestu, bo odšel kmalu za asistenta na Slovensko akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljano. SAZU ga želi za sodelavca predvsem zaradi njegovega poznavanja slovenskega knjižnega jezika. Prof. Keber, zdaj v Novem mestu tudi tajnik podružnice Slavističnega društva, je doma z Gomile pri Mirni, štipendirala pa ga je novomeška občina.

Še ta mesec »Besi«

26. marca bo v novomeškem Domu kulture gostovalo Mestno gledališče ljubljansko z Dostojevskega dramo »Besi«. Tako bo naše občinstvo naposled spoznalo tudi pomembnega klasika ruske književnosti.

Šutej razstavlja v Mali galeriji

Miroslav Šutej, zagrebški likovni umetnik, čigar dela smo pred meseci videli na razstavi v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici, je te dni gost ljubljanske Male galerije. Razstavo nenavadnih Šutejevih likov, s katerimi ponazarja gibanje najmanjših delcev materije, so odprli 4. marca, obiskovalci pa si jo bodo lahko ogledovali do 5. aprila.

Mali kulturni barometer

■ **PISATELJSKA DELEGACIJA V MOSKVI** — Mladen Oljača, Ciril Kosmač in Gane Todorovski sestavijajo delegacijo jugoslovanskih pisateljev, ki bo v Moskvi podpisala sporazum z Zvezo sovjetskih pisateljev o medsebojnem sodelovanju.

■ **KNJIŽEVNIŠKE VOLITVE V BOSNI** — Izet Sarajlić, v slovenščino precej prevajani sarajevski pisatelj, je bil pred kratkim izvoljen za predsednika društva književnikov Bosne in Hercegovine.

■ **NOVOST NA TELEVIZIJI** — Prejšnji teden smo na malih zaslonih videli novo slovensko televizijsko dramo »Stroj«. Avtor je Črt Skodlar.

■ **POMEMBNA KNJIGA O KUČARJU** — Pred kratkim je izšla v Nemčiji več kot 300 strani obsegajoča knjiga, ki obravnava arheološke spomenike z območja Kučarja v Beli krajini. Pisec dr. Spritzer je s tem opozoril na veliko arheološko pomembnost arheoloških najdišč v deželici onkraj Gorjancev.

■ **PRISPEVKI ZA LIKOVNI SALON** — Kočevski likovni salon je dobil nedavno v zgornjih prostorih tržnice primernejše prostore za prireditve. Prostore pa je treba še urediti, zato so se v ta namen odločili zbirati prispevke. Ob koncu aprila bi radi v njih odprli prvo razstavo.

■ **ANTIČNI BRON V JUGOSLAVIJI** — Razstavo s tem naslovom je pod pokroviteljstvom predsednika republike tovariša Tita priredil Narodni muzej v Beogradu ob 125-letnici svojega obstoja. — Včeraj pa so v Narodnem muzeju v Ljubljani slavnostno odprli razstavišče Arkade na Trgu revolucije v Ljubljani.

■ **VELIKO ZANIMANJE ZA »NERETVO«** — Novomeščani so z zanimanjem pričakali predstavo Bulajićevega filma »Bitka na Neretvi«, enega najresnejših kandidatov za Oskarja. Prva predstava je bila v torek, za naslednje predstave pa so si obiskovalci kina KRKA preskrbeli nekaj sto vstopnic.

Al' prav se piše...

Napisana beseda ostane

Proti koncu leta 1969 je neki tovariš iz Novega mesta razočaran ugotovil, da je z napakami napisal priznanja za zaslužne delavce iz svojega kolektiva. S tako napisanimi listinami je imel prave preglavice, zlasti še, ker nismo mogli ustreči njegovi želji, da bi spodrsljaje le kako opravičili. Z odgovorom, da se na napakah učimo, ni bil povsem zadovoljen, čeprav je takoj pribil, da bo v prihodnje vsak stavek trikrat premlel v mislih, preden ga bo (kot dokončnega) prenesel na papir.

Šlo je za približno takle primer »Delovni kolektiv daje tovarišu inženir Kotar Janezu priznanje za desetletno uspešno delo v podjetju.« (Pripomba: ime je izmišljeno.)

Marsikdo se bo vprašal, kje so v stavku tiste pomanjkljivosti, ki so tovariša tako peklile.

Slovenci imamo pravilom dve lastni osebni imeni: ime, ki ga dobimo ob rojstvu, in priimek, ki ga navadno podedujemo po očetu. Tema dvema imenoma pa se včasih pridruži še tretje, izmišljeno ime, znano kot psevdonim (Kajuh, Sperans, itd.).

V primeru, ki smo mu prisodili napake, sta pred priimkom besedi tovariš in inženir. Rojstno ime zapišemo pred priimek in vse štiri samostalnike uglasimo z oblikami tretjega sklona. Pravilni odgovor je: »Delovni kolektiv daje tovarišu inženirju Janezu Kotarju priznanje...«

Prof. JOŽE ŠKUFCA

Preden odločamo o poklicu

Na osnovni šoli »Katja Rupena« sedi v šolskih klopeh v 8. razredu 176 šolarjev, ki se nekaj mesecev pred koncem šole odločajo za poklic

Gledamo skoz okno na cesto, po kateri bomo že čez nekaj mesecev stopali v novo življenje. Zadnje polletje smo v šolskih klopeh, 14- in 15-letniki. Nekateri med nami še ne vedo, kam bi po končani osnovni šoli. Takole se pogovarjamo:

MAJDA: »Tako rada bi šla na aranžersko šolo. Starši mi tega ne branijo, vendar jih skrbi, kako bo z mojim šolskim uspehom, saj bi morala oditi v Ljubljano. Mislim, da bi bila v tem poklicu srečna. Tudi denar ne bo največja težava.«

TONE: »Ne bom hodil več v šolo, izučil se bom za avtomehanika. Tudi to bom težko dosegel, ker doma nimamo denarja, do šole pa bi se moral voziti z vlakom. Starši bi radi videli, da bi ostal doma na kmetiji. Če ne bo denarja, bom moral ustreči željam staršev.«

SONJA: »Dobro vem, da bom po končani osnovni šoli nadaljevala šolanje na kemijski tehnični srednji šoli v Ljubljani. Kemija je moj konjiček, in če bo po sreči, bom na koncu šolskega leta prav dobra V Ljubljani bom stanovala pri svoji sestri.«

Mnogi med nami še ne vedo, kakšna bo njihova življenjska odločitev. Tudi o vseh poklicih še ne vedo vsega. Doslej smo imeli na šoli eno samo predavanje ter testiranje poklicnega svetovalca. Ali je bilo to dovolj? Mi trdimo, da ne.

IKA

Nimajo posluha za delo mladine

Pred kratkim je bil v Dolenjskih Toplicah seminar za predsednike aktivov v gospodarskih organizacijah, mlade člane samoupravnih organov in odborov sindikatov, ki ga je organizirala občinska konferenca ZMS Novo mesto. Seminar je bil uspešen in tudi precej zanimanja je bilo zanj. Udeleženci so poslušali predavanje o položaju mladih v delovnih organizacijah. Na programu je bil tudi skupen posvet s predsedniki sindikalnih organizacij, upravnih organov v podjetjih, vendar je odpadel, ker je od 36 vabljenih prišel samo predstavnik »Iskre« iz Žužemberka. Razumljivo je, da so bili mladi seminaristi razočarani. Niso mogli razumeti, da so člani upravnih organov in družbeno-politični delavci pokazali tako malo zanimanja za program občinske konference ZMS, ki bi ga na tem posvetu lahko natačneje spoznali.

POSLUŠALI JIH BOSTE PO RADIU!

Že tretjič „Mendozino“

Poslali ste 173 glasov. Odločili ste tako:

1. »Mendozino« – Ivica Šerfezi – 65 glasov,
2. »Moj dom je zaprt« – Slaki – 25 glasov,
3. »Čemu da živim« – Mišo Kovač – 22 glasov,
4. »Pridi, dala ti bom cvet« – Eva Sršen – 21 glasov
5. »The green Manerleshi« – ansambel Fleetwood Mac – 8 glasov
6. »Ljubi, ljubi, ljubi« – Eva Sršen – 8 glasov

Za tiste, ki na radijskih valih ujamete tudi radio Brežice, smo pripravili prijetno presenečenje. V petek 13. marca, bo radio Brežice od 18.35 do 18.45 v oddaji »NAJPOPLOT« predvajal tiste melodije, ki ste jih prejšnji teden najraje poslušali in ste zanje poslali največ kuponov. Podobno oddajo bodo morda uvedli tudi na radiu Sevnica; z njimi se še dogovarjamo.

V Črnomlju bo 21. marca nastopil ansambel »Faraoni«. Čisti dobiček je namenjen za prizadete v Banjaluki.

V marcu — samo nekaj dni nas še loči od tega — se bo začela v brežiški občini zabavna prireditev: »Karavana mladih pevcev amaterjev«, ki so jo organizirali skupaj s prijateljskimi hrvaškimi občinami. Na teh zabavnoglasbenih prireditvah, ki bodo vsakih 14 dni v drugem mestu, bodo poleg neznanih pevcev sodelovali tudi že priznani pevci.

Ta teden je žreb določil takole:

1. **Branka Bukovec**, Uršna sela 85, **Uršna sela**, dobi ploščo »Moje jedino blago« — Vjeko Jutt;

2. **Ivanka Savnik**, Trnje 18, **Brežice**, dobi ploščo »Winter world of love« — Engelbert Humperdinck;

3. **Stanka Gregorčič**, Dol. Kronovo 6, Smarješke Toplice, dobi ploščo »Here comes the star« — Herman's hermits.

Plošče so darilo novomeške ELEKTROTEHNE, kjer imajo bogato izbiro plošč

NAJPOPLOT

Ta teden sem najraje poslušal(a) melodijo:

_____

Ime in priimek _____

Ulica _____

Kraj _____

Rok: 16. marec 1970 Kupon št 9

„Nisem vedela, da ne smem povedati!“

Učna mesta so redka in to zasebni mojstri dobro vedo – Vajenci opravljajo najrazličnejša dela, namesto bi se učili poklica, ki so si ga izbrali – Reklo: »Mojster je moj sovražnik,« je postalo pregovor

Izbruhnilo je, ko je v januarju letos izšel v »Kmečkem glasu« članek z naslovom: »Stara zgodba o vajenčku z metlo«. Kramljanje z vajenci, gojenci Centra strokovnih šol v Ljubljani. O tem, kako se počutijo, kdo jih vzdržuje, koliko so se na praksi naučili.

Franja Kraševec, 17-letna vajenka, bodoča krojačica iz Vavte vasi, je novinarki povedala, da zna veliko manj kot njene tovarišice, ker je pometala po hiši in pazila na mojstrove otroke. Tako je povedala in tako je bilo napisano. Potem ji je mojster odpovedal in le z veliko pomočjo nekaterih družbeno-političnih delavcev v domačem kraju je dobila prosto mesto vajenke pri novomeškem »Krojaču«.

Jezi ni bilo ne konca ne kraja. Nastale so najrazličnejše govorice, zato so ta primer obravnavali pristojni organi občinske skupščine Novo mesto.

Anton Kastelic, prejšnji Franjin mojster, pravi takole:

»Sama je v članku priznala, da je poklic krojača ne veseli in da bi raje postala negovalka. Mama je prosila zanjo, zato smo jo vzeli v uk. Bila je raztresena in ni delala tako, kot bi morala. Otrok ni pazila in tudi pometala ni nič drugega kot delavnico. Odpovedali smo ji zaradi članka. Nikomur ni prijetno, če ga obtožujejo po krivem. Sploh pa se ni obnašala tako, kot bi se morala, dokler je bila še vajenka. Ugovarjala je, iz delavnice je odnašala majhne krpice, ki so odpadni material, včasih pa le prav pridejo.«

Jože Majerle, direktor »Krojača«:

»Franja je pri nas nekaj več kot teden dni. V 15 mesecih, kolikor je vajenka, se je malo naučila. Toliko znanja pokažejo pri nas vajenke, ki se učijo le tri ali štiri mesece. Najbrž bo morala podaljšati za nekaj mesecev prakso, če bo hotela postati dober krojaški pomočnik. Naši delavci so jo radi sprejeli medse. Le z zaposlitvijo bo težko, če bo znala šivati samo hlače. Pomagali ji bomo, da nadoknadi zamujeno, čeprav to ne bo lahko.«

Franja Kraševec:

»Kako naj dokažem, da sem govorila resnico? Lahko samo znova potrdim. Nisem vedela, da ne smem povedati resnice. Če bi bila tiho, ne bi imela težav. Obdržali bi me, zdaj pa mi očitajo še nepostenost. Pa je res le to, da sem enkrat odnesla nekaj krpic za sosedovo deklico in nisem vprašala mojstra. In za 2 din sem se zmotila, ko sem mu vračala denar. Res je, da sem popravljala in kuhala in pazila otroke. To lahko povedo sosedje. Kako naj se branim? Prej mi niso ničesar očitali, zdaj pa mi marsikaj vržejo v obraz!«

Pristojni organi skupščine so se odločili, da bodo uvedli postopek proti Antonu Kastelicu.«

Toda kdo bo pomagal Franji, ki je zagrenjena, ker je spoznala resnico, staro kot svet: »Močnejši izkorišča šibkejšega!«

M. PADOVAN

Za začetek o jamarstvu

V mladinskem klubu Črnomelj so mladinci pred kratkim poslušali predavanje o jamarstvu v Beli krajini. Predaval je znani belokranjski jamar Stane Klepec. Predavanje so popestrili barvni diapozitivi o lepotah belokranjskega podzemlja. Tistim, ki so predavanje zamudili, je lahko resnično žal. Taka in podobna predavanja bodo v mladinskem klubu v Črnomlju vsak torek ob 17. uri.

Trebnje: v večerno osemletko

Vodstvo mladinske organizacije v Trebnjem se je odločilo organizirati večerno osemletko, ker več kot 45 odstotkov ne zaključi uspešno osemletke.

Po vseh mladinskih aktivih so zbirali prijave tistih, ki bi se v večernih urah želeli učiti in zaključiti osnovno šolo. Žal je prijavljencev tako malo, da so le s težavo organizirali večerni oddelek. Nerazumljivo je, da so nekateri mladinci brez prave osnovne izobrazbe in da se nočejo izpopolnjevati.

Ž. G.

V Semiču: odslej več rednega dela

Semičani radi pohvalijo delo mladine. Mladinski aktiv v »Iskri« je namreč delaven in spreten pri organizaciji najrazličnejših prireditev. Lani so *mladici* s »Stricem Ihto« dosegli na Župančičevem natečaju kar drugo mesto, organizirali pa so tudi več plesov, izletov in športnih tekmovanj.

Na zadnji letni konferenci so mladinci sklenili, da bodo skrbeli za red in disciplino ter redno delo mladine v »Iskri«, za denarno pomoč pa bodo zaprosili sindikat, ki jim je tudi doslej stal ob strani.

M. Č.

OGLE* DALO MLA *DIH

Mitja Gorjup v Trebnjem

V sredo, 4. marca, je obiskal Trebnje Mitja Gorjup, predsednik republiške konference ZMS. Tamkajšnjim mladincem je predaval na seminarju za mladinske aktiviste o mladinskem gibanju v svetu. Predsednik Mitja Gorjup je obiskal tudi mladince na Mirni in se zanimal za njihovo delo. Mladinci so bili kritični in so priznali, da sloni delo tamkajšnjega aktiva le na peščici ljudi. Na sestanku so bili tudi starejši družbeno-politični delavci, ki so povedali, da so pripravljeni pomagati mladini.

Maturantski ples kmetijskih tehnikov

Maturanti kmetijske srednje šole »Grm« v Novem mestu bodo organizirali 14. marca maturantski ples v Šmarjetskih Toplicah. Nameravajo prirediti tudi srečolov, seveda, če jim bodo priskočile na pomoč delovne organizacije s svojimi izdelki. Z izkupičkom nameravajo bodoči kmetijci kriti del stroškov za končni izlet po Jugoslaviji.

O razlikah med mladimi

Na pobudo republiške konference ZMS je bilo na eni zadnjih sej občinske konference ZMS v Trebnjem osrednja točka dnevnega reda posvetovanje o pripravah na problemsko konferenco ZMS, ki bo posvečena reševanju družbenih in socialnih razlik med mladimi.

Na posvetovanju so se mladinci zavzeli za takojšnje reševanje vedno večjih družbenih in socialnih razlik med mladimi v šolah, delovnih organizacijah in na vasi. O teh vprašanjih bodo razpravljali na sestankih mladih aktivov skupaj s predstavniki krajevnih družbeno-političnih organizacij.

Ž. G.

Mladi zaljubljeni v šport

Radi tudi plešejo, so pa še dobri gasilci

Mladinski aktiv v Dolgi vasi je med najbolj delavnimi v kočevski občini. Mladi so najbolj navdušeni za šport.

Že nekaj let zapored prirejajo pozimi tekmovanja v smučarskih skokih. Skakalnici: 35-metrsko (za tekmovalce) in 15-metrsko (za začetnike), so si postavili sami. Januarja letos so se skakalci včlanili v kočevskem Partizanu. Zdaj nameravajo skakalnico s pomočjo krajevnih in drugih organizacij podaljšati, da bodo lahko skakali 45 m daleč.

Poleti igrajo nogomet. Tekmujejo na posebnem nogometnem turnirju okoliških vasi. Zogo jim je kupilo domače gasilsko društvo.

Malo smole imajo z odbojko, ker menda igra moti sosedove čebele in so jim igranje prepovedali. Vse pa kaže, da bodo igrišče le dokončali in da jim bo tudi igranje dovoljeno.

Ples imajo vsako soboto in nedeljo v vaški prosvetni dvorani. Imeli so tudi učiteljico za ples, vendar se je poročila in zdaj iščejo novega učitelja.

Mladinci sestavljajo tudi samostojno desetino domačega gasilskega društva. Ustanovljena je bila lani in dosegla že lep uspeh: 2. mesto na občinskem tekmovanju v B skupini. To je tudi prvo Prostovoljno gasilsko društvo, ki je uspelo pritegniti v svoje vrste več mladih.

Brucovanje v celoti uspelo

Novomeški študentje se bodo v marcu sestali z domačimi gospodarstveniki, obiskali pa bodo tudi letošnje maturante na gimnaziji

26. februarja je bila v Ljubljani seja odbora Kluba novomeških študentov, na kateri smo razpravljali o dosedanjem delu in o načrtih za spomladanske mesece.

Najprej smo se ustavili ob letošnjem brucovanju. Finančno je zelo uspelo, saj smo lahko z denarjem od vstopnic in srečolova pokrili vse organizacijske stroške, plačali smo glasbo in drugo. Dvorana je bila popolnoma nabita, program pa se nam je po nekaj letih vendarle zelo posrečil; in kar je najvažnejše — ljudje so se lahko zabavali od 20. do 4. ure zjutraj.

Zatem so se na sestanku pogovorili o nadaljnjem delu. 26. marca bomo v Novem mestu pripravili razgovor o gospodarstvu. Nanj bomo povabili predstavnike ObS in nekaterih novomeških podjetij. Želimo si, da bi se vsi povabljeni odzvali vabilu.

Nato bomo obiskali novomeške gimnazijce — maturante. Seznanili jih bomo s študijskimi problemi v Ljubljani ter jim tako precej pripomogli, da bodo laže prebredli začetne študijske težave.

Če bo šlo vse po sreči, bomo v prvi polovici marca organizirali tudi enotedenski smučarski tečaj na Krvavcu.

M. GOŠNIK

Metličanka Ivanka Kraševec se je pred kratkim vrnila s turneje po Nemčiji, Belgiji in Holandiji, kjer je zastopala Slovenijo. Z našo prelepo pesmijo »Gor čez izaro« je povsod, kjer so jo poslušali naši izseljenci, požela navdušen aplavz, Ivanka poje z ansamblom »Mihe Dovžana«, pogosto pa sodeluje tudi v javni oddaji »Novi ansambli — nove melodije«. Na sliki je skupaj s Stanetom Mancinijem.

POTA IN STRANPOTA

§

DEŽURNI POROČAJO

■ **Z NOZEM PREGANJAL DRUŽINO** — P. J. iz Šmarjeških Toplic se je 3. marca opil, nato pa z nožem podil družino okrog hiše, grozil z požigom ter doma in pri sosedih razbil šipe na oknih. Umirili so ga šele miličniki, ga odpeljali v Novo mesto in predali preiskovalnemu sodniku.

■ **INSTALATERJU UKRADLI PRIMOŽ** — Vodovodni inštalater Anton Žonta iz Žabje vasi je pred dnevi delal v hotelu KANDIJA. Na dvorišču je imel primož, vreden okoli 210 din. Nekoga je primož zamikal in ga je ukradel.

■ **ISKAL DENAR, ODSEL PRAZEN** — 4. marca je neznanec premetal vso hišo Rudija Riflja v Šmihelu pri Novem mestu, vendar denarja, ki ga je očitno iskal, ni našel. Hišo je očitno zapustil praznih rok, saj Rifljevi niso prijavili kakšne druge tatvine.

■ **UBOGAL MILIČNIKE** — Stane Čerin iz Regerče vasi je bil 4. marca ponoči malo preveč glasen pred Domom JLA v Novem mestu, zato so ga miličniki napotili domov. Čerin jih je ubogal.

■ **MED OBRAVNAVO MOTIL SODNIKA** — Jože Brajdič iz Dobrniča je 3. marca dopoldne razgrajal pred razpravno dvorano novomeškega okrožnega sodišča in motil obravnavo v dvorani. Sodnik je poklical miličnike, da so Brajdiča odstranili. Zaradi takega vedenja bo moral Jože Brajdič tudi pred sodnika za prekrške.

■ **DENARNICE IZGINJAJO** — V Mercatorjevi prodajalni »Pogača« na novomeškem Glavnem trgu je neznana oseba izmaknila Novomeščanki Pepci Martinčič denarnico z 250 din. Tatu pa so imeli tudi v prodajalni »Obrtnik«, vendar pa stranka z dolgimi prsti ni imela sreče: zasačili so jo, še preden je prišla do izhodnih vrat.

Ljubi tuje mopede!

24-letni A. J. iz okolice Fare v kočevski občini je v Kočevju vzel tuj moped in se z njim odpeljal proti Ljubljani. Med vožnjo so ga prijeli varnostni organi. Za storjeno kaznivo dejanje se je moral zagovarjati. Kaznovan je bil s tremi meseci zapora. Kazen ga ni spametovala. Sedaj je v postopku pri sosednjem sodišču na Hrvaškem.

-š

Šolo so kamenjali

Minulo nedeljo ponoči so se neznani objestneži grdo znesli nad osnovno šolo v Šmihelu pri Novem mestu: s kamni so pobili kar petero velikih okenskih šip v učilnicah. Ko so učenci in učitelji zjutraj prišli k pouku, je bilo v razredih še vse polno črepinj. Preden so v okna vstavili nove šipe, so imeli pouk kar v plaščih.

HUMOR IZ SPISOV

Prednost

SODNIK: Že spet ste bili pijani za volanom. Kaj ne veste, da je alkohol strup, ki počasi ubija?

Obdolženec: Saj prav v tem je njegova prednost...

Iz sodnega zapisnika

Obravnava se preloži za nedoločen čas, ker sodišče boli glava.

Zapleteno

Obdolženec: Kadar kaj popijem, vse pozabim.

Sodnik: In zakaj pijete?

Obdolženec: Ne vem. Sem pozabil...

Na zasneženi ali poledeneli cesti je pot do nesreče silno kratka. Dovolj je, da pritisnete na zavoro, pa vas že vrže na nasip. Tako se konča tudi vožnja, če s težko naloženim tovornjakom zapeljete na neutrjeno bankino. Posledice so navadno hude: ljudje potolčeni, velika gmotna škoda. Odkar prometni miličniki izločajo iz prometa težja vozila, zlasti pa tovornjake s prikolicami, je nesreč sicer manj, vendar pa to ne pomeni, da lahko vsi ostali lahkomiselno vozijo. Sneg in zima sta zlasti sovražna vozilom z zlizanimi gumami, brez zimske opreme itd. Vsaka nesreča (kot tale na sliki) je davek prometu, je pa tudi najstrožji opomin drugim voznikom. **(Foto: Mirko Vesel)**

Mala kronika nekaznovanih dejanj

ali zapis ob prebiranju zapisnikov in pripovedovanju prizadetih občanov, ki znova opozarjajo na izsiljevanje in predrznost Ciganov

»Mama, daj šnopca!«

Za uro in pol hoda od Novega mesta je vas, kamor Cigani že desetletja zahajajo. Nace se je vselej najprej oglasil pri »stari znanki«. Tudi mrzlo februarsko nedeljo je prišel. Ni potrkal, kar padel je v kuhinjo. Pijan! Nato je zaječal: »Mama, boš dala dva deci?« Ker mu gospodinja ni hotela odgovoriti, je zarjul: »Boš dala pa šnopca!« Ko je rekla, da niti vina niti »šnopca« ne bo dobil, ker ga nima, je poskočil: »Mene ne boš, mi bo pa sin dal...« Ogorčen, ker ni dobil nič za v malho in nič za po grlu, je stegnil roko po kuhinjskem nožu na mizi, ker pa je tisti hip stopil sosed v hišo, je roko hitro potisnil v žep. Po tistem Naceta ni bilo več...

»Ti bom že pokazala!«

Dvakrat, trikrat je Ciganka iz Žabjeka pritisnila na kljuko v nekem stanovanju v Trdinovi ulici v Novem mestu in poskusila neslišno odpreti vrata. Ko se ji je to posrečilo, je bila takoj pri ženski torbici na omarici pri stenskem ogledalu. Dotaknila pa se je ni, ker je tedaj planila gospodinja, ki je nepovabljenko opazovala izza kopalniških vrat. Po bližnjici je morala Ciganka iz bloka.

»Enkrat mi je tako že zmanjkal denar, potem pa sem postala previdna,« je pripovedovala gospodinja. »Nekoč je prav ta Ciganka prišla z dvema otrokoma in prosila kruha. Ko sem ji dala kruha, je hotela staro obleko. Ko sem ji tudi to dala, je hotela še denar. Bilo mi je vsega dovolj, pa sem zahtevala, naj gre. Zabrusila mi je: »Le čakaj, ti bom že pokazala!«

Ona v hišo, on po kokoš

Iz pogovora na cesti Bršlin—Mirna peč 25. februarja:

»Ciganka z otrokom čez prsi in umazano culo v roki je v hiši prosjačila krompir, njen mož — ali kdorkoli je že bil — pa je neopazno smuknil med svinjak in lopo in zavil vrat kokoši, ki je to zimo edina še kaj prida nesla... Se prden sem se ovedela, Ciganov ni bilo več.«

Zakaj ni prijavila tatvine?

»Da si jih prihodnjič še več nakopljem na glavo? Mislite, da je ena kokoš res toliko vredna?«

Oblast naj naredi konec!

Lani na nekem sestanku v Žužemberku:

»Cigani imajo konje, krmo pa kradejo iz naših kozolcev. Na njivi sem jih zalotil, ko so kopali krompir. Pa kaj sem mogel; če bi jim karkoli rekel, bi mi začeli groziti in kaj vem, kaj bi se lahko zgodilo... Takole bi rekel, da smo proti Ciganom nemočni kot pred točo in divjadjo. Oblast bi po mojem morala nekaj napraviti, da bi bilo tega konec. Če ne, naj dovoli nam, da naredimo po svoje...«

Doklej tako?

Takole bi lahko zapisovali zgodbo za zgodbo in te male kronike zlepa ne bi bilo konec. Kdaj drugič bi kazalo spregovoriti o otrocih, ki v avli kina KRKA prosjačijo denar za ljubi kruhek, čez čas pa jih vidiš s cigaretami v ustih...

Dogodkov in dejanj, za katere vedo le storilci in prizadeti, je veliko. Toda doklej še, doklej se bo vse to ponavljalo in kopičilo?

I. Z.

• novi slovenski mesečnik •

karavana

odkriva

160 strani

3 din

Primerne kazni izučijo

V sevniški občini lani manj prekrškov kot leta 1968 — Znova več prometnih prestopkov

Skupno število prekrškov je v sevniški občini naraščalo iz leta v leto, lani pa se je prvič zgodilo, da je imel sodnik za prekrške manj dela kot predlanskim: 986 prediogov ali ovadb zoper 1102 obdolženca, to je za 18 odstotkov manj kot v predlanskem letu. Zmanjšanje gre predvsem na račun predlanskih kršiteljev odloka o obveznem fluorografiranju, vendar se lani tudi skupno število drugih prekrškov ni povečalo, kar je zelo razveseljivo.

Lani je bilo več kot za dve tretjini manj prekrškov v gozdu, kar dokazuje, da je bilo dosedanje kaznovanje učinkovito. Celo število kršiteljev javnega reda in miru se je zmanjšalo za dobro desetino, manj pa je bilo tudi vinjenih voznikov, ki so jim odvzeli vozniška dovoljenja. Zaradi vse večjega števila motornih vozil pa žal še nadalje zelo hitro narašča število kršiteljev cestnoprometnih predpisov, saj se je lani znova povečalo za tretjino. Največje težave so z ljudmi, ki brez vozniških dovoljenj vozijo mopede.

Sevniški sodnik za prekrške je lani izrekel za 68.645 dinarjev denarnih kazni, skupno 45 dni zapora, dva kršitelja pa sta dobila ukor.

Jamnik in Murn jutri zadnjič pred sodniki

Obtožena Ciril Jamnik in Janez Murn bosta jutri spet sedla pred sodnike novomeškega okrožnega sodišča. V razpravni dvorani št. 101 se bosta (tokrat brškone zadnjikrat) zagovarjala, ker sta lani 19. julija tako pretepla kemika Janeza Žiberno, da je zaradi poškodb umrl. Jamnika bo tokrat zagovarjala odvetnica Margareta Zakonjšek. Razprava se bo začela ob 8. uri.

Misticizem na cesti

Cesta se je kot belo siva kača vijugala med zelenimi griči in travniki. V obe smeri so brzeli avtomobili, katere so na večjih klancih zadrževali le težki tovornjaki...

Težak tovornjak s prikolico je počasi požiral kilometre na cesti. Za njim je pripeljal osebni avtomobil. Po sredini ceste neprekinjena bela črta, a voznik osebnega avtomobila se je kljub temu odločil za prehitevanje. Vse je opazovala policijska patrola...

»Prehitevali ste na neprekinjeni beli črti.«

»Pojdite k vragu vi in vaša bela črta!« je zabrusil voznik.

Predlog za kaznovanje zaradi nepravilnega prehitevanja in nedostojnega vedenja do uradne osebe.

Obdolženec se zagovarja, da ni poslal k vragu miličnika z belo črto, temveč le belo črto (brez miličnika). Priče pa trde drugače.

In zdaj je treba odločiti, kdo naj bi šel k vragu: ali bela črta ali miličnik ali —

Kdo je odpeljal kolo s perilom?

Franc Sašek iz Mačkovca je 7. marca zvečer prislonil kolo s perilom v mreži na steno hiše v Dilančevi ulici v Novem mestu. Ko se je hotel odpeljati domov, ni bilo ne kolesa ne perila. Tatvino zdaj raziskujejo.

Pretep v samskem bloku

8. marca zvečer sta se v samskem bloku SGP Pionir v Bršlinu stepla Meho Juzanović in Džemal Belić, Pionirjeva delavca. Pred pretepom sta se opila. Novomeški miličniki so Juzanovića in Belića odpeljali iz bloka in ju pridržali v prostorih za »hlajenje« vročekrvnežev.

Obstrelil sovrstnika

Med igro s pištolo, predelano iz pištole za izstreljevanje raket, je 16-letni S. Z. iz Črnomlja 7. marca popoldne obstrelil leto dni starejšega sovrstnika Jožeta Jermana iz Loke. Izstrelek je zadel Jermana nad kolenom desne noge. Med preiskavo so našli pri S. Z. tudi puško.

Kuhinjski tat

Neznani zmikavt je ob dnevu žena obiskal v Bršlinu hišo Antona Hrastarja. Ker ni bilo nikogar doma, se je vtihotapil v kuhinjo in iz omare ukradel 700 din.

Tudi na cesti smo ljudje...

Marsikje v Sloveniji so se prejšnji teden vozila s težavo premikala naprej zaradi velikega snega, na Dolenjskem pa predvsem zaradi lukenj, ki sta jih v asfalt zavrtala mraz in voda, avtomobili pa še razširili in poglobili.

Prav rešetaste so te dni zlasti ceste v večjih, bolj prometnih krajih. Nič boljše niso vpadnice. Jama pri jami je, če se pripeljete z avtomobilske ceste v Novo mesto od Karteljevega ali od Mačkovca, jama pri jami, če hočete v Krško, Brežice...

Ubogi avtomobili, vozniki in pešci!

Lahko pa bi se vsemu temu izognili. Zamenjajmo avtomobilska kolesa z zračnimi blazinami! Tisti, ki so taka vozila preizkusili, pravijo, da med vožnjo prek luž in jam prav nič ne trese... *N. N.*

■ **PONIKVE: ZARADI PESCA SE JE PREVRNIL** — Viktor Fettich iz Brežic je 8. marca popoldne potoval s »škodo« v Ljubljano. Pri Ponikvah je na cesti nenadoma zagledal pešca Franca Brajdiča iz Dolnje Nemške vasi. Da ga ne bi povozil, je zavil na levo, nato pa izgubil oblast nad krmilom. »Škoda« je zletela s ceste, se večkrat prevrnila in obstala na njivi. Voznikova sopotnica Viktorija Fettich se je med prevračanjem ranila. Škodo so ocenili na 8.000 din.

■ **KOČEVJE: Z AUSTINOM V STEBER** — Danilo Kobe iz Loke pri Črnomlju se je 8. marca zjutraj z Austinom 1300 zaletel v steber pri hiši Marije Šatošek v Kočevju, vasjo med Dragatušem in Črnomljem. Voznik in žena sta dobila poškodbe, gmotno škodo pa so ocenili na 9.000 din.

■ **NOVO MESTO: ZASLEPLJENI VOZNIK ZBIL DVA PEŠCA** — Dr. Peter Žiberna se je peljal 7. marca ponoči z osebnim avtom iz Novega mesta po Cesti herojev proti Ločni. Ker ga je zaslepilo vozilo, ki je prišlo naproti, je dr. Žiberna podrl Staneta in Terezijo Zalokar, ki sta šla peš ob robu ceste. Zalokar je dobil poškodbe na glavi, njegova žena Terezija pa pretres možganov.

■ **IRCA VAS: PESEC POD AVTOM** — Ciril Pirnar iz Žabje vasi se je 7. marca zvečer peljal s fičkom od Broda v Novo mesto. V Irči vasi je med srečanjem z nekim vozilom zasenčil luči, zato je prezrl Marijo Arsovsko, ki je pritekla na cesto. Voznik je zavrl, vendar je Arsovsko kljub temu zadel. Pri padcu se je tako poškodovala, da so jo morali odpeljati v bolnišnico.

■ **KARTELJEVO: TOVORNJAK ODRINIL OSEBNI AVTO** — Jože Blatnik z Bučke je 4. marca pri Karteljevem prehiteval kolono vozil. Naproti se je z osebnim avtom pripeljal Walter Seltenheim iz Avstrije. Blatnik je Avstrijca odrinil na levo v osebni avto Antona Arinška iz Šentlenarta. Škodo so ocenili na 20.000 din.

■ **KARTELJEVO: TOVORNJAK OBVISEL** — Rudolf Krebelj iz Zagreba je 3. marca zvečer na karteljevskem klancu prehiteval ljubljanski tovornjak, ki zaradi snega ni mogel speljati, nato pa z osebnim avtom trčil v tovornjak, ki ga je naproti vozil Peter Prelih iz Zgornje Sorice. Prelihov tovornjak je obvisel na nasipu, osebni avto pa je obstal povprek čez cesto. Krebelj in sopotnik Ivan Burič sta bila laže ranjena, škodo pa so ocenili na 8.000 din.

■ **PODZEMELJ: ODBILO GA JE S CESTE** — Pero Kopanja iz Ljubljane je 4. marca zjutraj pri Podzemlju prehitel tovornjak Antona Prusa iz Gotne vasi. Ker je prišlo naproti neko vozilo, je naglo zavil na desno stran, z osebnim avtom zadel tovornjak in se znašel pod cesto. Škode je bilo za okoli 800 din.

■ **POLJANE: NESREČNI KLANEC** — Mihovil Rukavina iz Nove Gradiške in Zagrebčan Krešimir Štih sta se 2. marca zjutraj pripeljala z osebnima avtomobiloma do Poljan, kjer ju je začelo na klancu zanašati, naposled pa sta se ustavila. Za njima se je s tovornjakom pripeljal Zagrebčan Stjepan Miklenić in ju zadel. Škode je bilo za 980 din.

■ **DRNOVO: POCILA ZRAČNICA** — Pri Drnovem se je 2. marca prevrnila Banjalučanka Nesima Harbaš, ker je avtomobilu raznesla zračnico. Škodo so ocenili na 1.000 din.

■ **LAKENC: MED TRČENJEM DVA RANJENA** — Celjan Stanko Vovk je 2. marca zjutraj vozil tovornjak po Zgornjem Lakencu. Naproti se je pripeljal z osebnim avtom Jože Dulc iz Šmarjeških Toplic. Vozila sta se zaletela. Voznik Dulc in njegov sopotnik Ivan Dulc sta se laže ranila, gmotno škodo pa so ocenili na 6.000 din.

■ **KOSTANJEVICA: VOZNIK POŠKODOVAN** — 1. marca popoldne se je pripetila prometna nesreča na križišču Ljubljanske in Gorjanske ceste v Kostanjevici vozniku kolesa na pomožni motor Antonu Košaku iz Kostanjevice. Pri nesreči se je lažje poškodoval, na kolesu pa je za okrog 400 din škode.

■ **DOBRAVA: NESREČA V GOZDU** — 3. marca popoldne se je pripetila prometna nesreča na cesti Brežice—Bizeljsko v gozdu Dobrava vozniku osebnega avtomobila Josipu Crkvencu iz Zagreba. Na avtomobilu je za okrog 500 dinarjev škode.

■ **BREGANA: VEČJA GMOTNA ŠKODA** — 5. marca ponoči se je pripetila prometna nesreča na avtomobilski cesti pri Bregani vozniku osebnega avtomobila Milanu Nikoliću iz Črkvenca. Na avtomobilu je za okrog 5000 dinarjev škode.

Albertov memorial

1. marca je bilo na Lisci nad Sevnico tekmovanje v veleslalomu za ALBERTOV MEMORIAL. Na tekmovanju je bilo več kot 100 tekmovalcev iz Brežic, Krškega in Sevnice. Zmagovalci v posameznih kategorijah so prejeli pokale v trajno last, ekipni zmagovalec pa je osvojil prehodni pokal.

Rezultati: pionirke — 1. in 2. **Slapšak** (Sevn.), **Avšič** (Br.) 24,0, 3. **Avsec** (Sev.) 26,1; pionirji — 1. **Longo** (Kr.) 28,7, 2. **F. Oštrbenk** in 3. **P. Oštrbenk** (oba Br.) 30,7; člani do 30 let — 1. **Kreutz** (Kr.) 60,2, 2. **Degleria** (Br.) 60,9, 3. **Petan** (Kr.) 62,2; člani nad 30 let: 1. **Dobovšek** (Sev.) 65,0, 2. **Zibret** (Kr.) 67,1, 3. **Flisek** (Sev.) 80,0.

Ekipno: 1. **Brežice** 650,2 sekunde, 2. **Sevnica** 651,1, 3. **Krško** 671,4. Za ekipno uvrstitev so upoštevali 3 najboljše rezultate v posameznih kategorijah.

J. MAURER

V nedeljo: košarka za pionirje

V nedeljo, 15. marca, bo občinsko prvenstvo v košarki za pionirje in pionirke iz novomeške občine. Pionirji bodo igrali v gimnazijski telovadnici, ponirke pa v Žužemberku. Pričetek tekmovanja bo ob 8. uri.

PRED IX. ZLETOM

Tudi letos: na Triglav

Tajništvo zleta »Bratstvo—enotnost« je imelo 31. januarja sestanek, katerega so se udeležili predstavniki iz Novega mesta, Karlovca, Gospića, Siska, Banjaluke, Prijedora in Bihaća. Pregledali so priprave na prihodnji zlet, ki bo 1971 v Sisku. Letos bo več medzletnih akcij, kot je že priljubljeni izlet na Triglav, srečanje mladih slikarjev v Banjaluki, srečanje mladih pesnikov v Gospiću in zlet mladine v Jasenovcu, ki bo 26. aprila. Letošnja najpomembnejša akcija bo v Banjaluki, kamor bo vsako zletno področje poslalo mladinsko brigado za odstranjevanje posledic potresa.

Na sestanku v Glini so tudi sklenili, da bodo vse občine zletnega področja solidarno prispevale stroške za sodelovanje banjaluške mladine na XI. zletu v Sisku.

Dolenjski smučarji so s smučarskim tekmovanjem na Javorovici 1. marca počastili spomin na tragično preminuli IV. bataljon Cankarjeve brigade. Za najboljše tekmovalce so pripravili lepa praktična darila, ki sta jih podarili trgovški podjetji Dolenjka in Novotehna ter Dolenjski list. Rezultate tekmovanja (na sliki) je razglasil tajnik ObZTK Novo mesto Marjan Šonc. (Foto: S. Dokl).

Med vratci se je zatikalo

Na klubskem prvenstvu SD Rog so zmagali: Peric, V. Turk, Šonc, Rabzelj, Čelik in Kramarić

Na smučiščih pod Gačami je bilo v nedeljo dopoldne v izredno ugodnih tekmovalnih pogojih klubsko prvenstvo SD Rog v veleslalomu. Nastopilo je blizu 50 tekmovalcev, vendar se jih je uvrstila komaj dobra polovica. Večina jih je odstopila, saj so se zatikali med vratci, kot že dolgo ne. Po prvih vožnjah so bili v ospredju znani smučarji **Henčič, Novinec, Ilovar** in drugi, vendar na koncu niso imeli sreče.

Rezultati: cicibani — 1. **Peric** 70,1; mlajši pionirji — 1. **Turk** 54,5, 2. **Peric** 101,2, 3. **Modic** 108,7, 4. **Gorjup** 123,8; starejši pionirji — 1. **Šonc** 48,3 (najboljši čas od vseh nastopajočih!), 2. **Zupanc** 63,8 3. **Modic** 65,2, 4. **Kotnik** 94,4 itd.; mlajši mladinci — 1. **Rabzelj** 57,8; člani — 1. **Čelik** 53,8, 2. **Turk** 59,9, 3. inž. **Rozman** 60,8, 4. **Novinec** 70,1, 5. **Ilovar** 84,0, 6. **Malenšek** 92,0 itd.; mladinke — 1. **Kramarič** 57,8, 2. **Saje** 61,8.

R. V.

Peter Henčič, član novomeškega Roga, je v letošnji sezoni osvojil največ prvih mest in potrdil sloves dobrega smučarja.

Jutri občni zbor »Partizana« Kočevje

Občni zbor TVD »Partizan« Kočevje bo v petek, 13. marca, ob 17. uri v mali dvorani Doma telesne kulture v Kočevju. Vabimo vse člane, mladino in starše.

TVD »Partizan« Kočevje

Zmaga in poraz gimnazijcev

V Ljubljani teče srednješolsko odbojkarsko prvenstvo za območje Ljubljane. V tekmovanju sodelujejo tudi dijaki kočevske gimnazije. Odigrali so dve tekmi: dobili so proti srednji zdravstveni šoli z 2:0 in izgubili s STS 2:1.

A. ARKO

Jurglič občinski prvak

Na občinskem mladinskem šahovskem hitropoteznem prvenstvu v Trebnjem je med 16 udeleženci zmagal **Peter Jurglič** iz Mokronoga, s 13,5 točke. Sledijo: **A. Peterle** in **Bulc** 11, **Žvagen** 10, **N. Peterle, P. bernik, E. Žvagen** 8,5 (vsi Mokronog), **Oven** 8,5 itd.

Med ekipami je zmagala ekipa Mokronog I (**Jurglič, A. Peterle, Bulc** in **Nada Peterle**) (11), Trebnje (5,5), Mokronog II (4) in Mokronog III (3,5). Zmagovalec in zmagovalna ekipa sta prejela prehodni pokal.

J. HOČEVAR

STRELJANJE

Trikrat »Matija Gubec«

Občinska strelska zveza Trebnje je preteklo nedeljo v počastitev 8. marca na Mirni organizirala strelsko tekmovanje, katerega se je udeležilo 11 ekip. Sodelovalo je 44 tekmovalcev, ki so dosegli dobre rezultate.

Rezultati: člani — 1. SD **Matija Gubec** (Dob), 2. SD **Krese-Coban** (Trebnje), 3. SD **Mokronog**; mladinci — 1. SD **Matija Gubec I**, 2. SD **Matija Gubec II**, 3. SD **Krese-Coban**; pionirji: — 1. SD **Matija Gubec**, 2. SD **Krese-Coban**, 3. SD **Mokronog**.

J. PAVLIN

Janez Berlan zmagovalec

V počastitev 8. marca je občinska strelska zveza Novo mesto priredila strelsko tekmovanje, ki je veljalo tudi za »Zlato puščico«. Nastopilo je 28 tekmovalcev, najboljši pa je bil **Janez Berlan**.

Končni vrstni red: 1. **Janez Berlan**, 2. inž. **Peter Rems**, 3. **Janez Zibert**, 4. **Julka Bratuž**, 5. **Milan Knap**, 6. **Franc Židanek** itd.

F. ŽIDANEK

Mladi Črnomaljci na smučeh

Občinska zveza za telesno kulturo Črnomelj je v nedeljo dopoldne v Črmošnjicah organizirala občinsko prvenstvo v veleslalomu za cicibane, pionirje in mladince. Nastopilo je nekaj več kot 30 mladih smučarjev iz Črnomlja, Semiča in Vinice. Večina tekmovalcev se je postavila s solidno in hrabro vožnjo.

Rezultati: cicibani — 1. **Šiler** (Črnomelj) 24,5, 2. **Plečko** (Črnomelj) 27,3, 3. **Stebljaj** (Črnomelj) 61,6, izven: **Zupanc** (N. m.) 30,1; cicibanke — 1. **Šebenik** (Semič) 64,8; mlajši pionirji — 1. **Jože Moravec** (Vinica) 49,8, 2. **Starešinič** (Vinica), 52,2, 3. **Janko Moravec** (Vinica) 57,8; starejši pionirji: 1. **Sutej** (Vinica) 45,4, 2.—3. **Knez** (Črnomelj) in **Saje** (Črnomelj) 45,7; mladinci — 1. **Alojz Babjan** (PKS Črnomelj) 40,7, 2. **Milan Fabjan** (Črnomelj) 44,3 in 3. **Mihelič** (PKS Črnomelj) 49,7.

Organizacija tekmovanja je bila dobra, tekmovalci pa so prejeli diplome, ki jih je pripravila ObZTK Črnomelj.

Sd

KEGLJANJE

Kočevje zmagalo

V počastitev 8. marca je bilo v Kočevju tradicionalno tekmovanje ženskih kegljaških ekip Kočevja in Delnic. Prva ekipa Kočevja je zanesljivo zmagala, posebno po zaslugi odlične **Andoljškove**.

Rezultati: 1. Kočevje I (**Andoljšek** 405, **Sercer** 396, **Potočnik** 382) 2235 kegljev, 2. Delnice I 2144, 3. Kočevje II (**Kosten** 357, **Zanoškar** 352, **Potisk** 337) 1976, 4. Delnice II 1953. Prehodni pokal je prejela v trajno last reprezentanca Kočevja.

A. ARKO

Prve točke za »KRKO«

V tekmovanju republiške kegljaške lige so tekmovalci novomeške KRKE v Kranju prišli do prvih točk. S kegljači Ljubelja iz Tržiča so igrali neodločeno 1:1. Prvi dan je zmagala KRKA s 6551:6461, drugi dan pa Ljubelj s 6565:6482. V vrstah Novomeščanov so bili najboljši **Krušič** (878, 828), **Židanek** (817, 868), **Mrzlak** (846, 846) in **Rožič** (840, 809). To soboto in nedeljo bodo Novomeščani gostovali v Mariboru, kjer se bodo srečali z ravenskim Pušinarjem.

J. MRZLAK

Božo Vesel vodi

V Krškem se je pričelo dolenjsko kegljaško prvenstvo za posameznike v disciplini 2 x 200 lučajev. Nastopa 56 tekmovalcev, v vodstvu pa je Novomeščan **Božo Vesel**.

Trenutni vrstni red: 1. **Vesel** 1661 kegljev, 2. **Židanek** 1617, 3. **Fabjan** 1614, 4. **Karpljuk** 1604 itd.

J. M.

Ivan Nose prvak Dolenjske

V nedeljo je bilo v Žužemberku mladinsko kegljaško prvenstvo Dolenjske, na katerem je sodelovalo 16 igralcev. Zmagal je Žužemberčan **Ivan Nose**, ki je podrl 839 kegljev.

Končni vrstni red: 1. **Nose** (Žbk) 839 kegljev, 2. **Jarc** (Krka) 825, 3. **Badovinac** (Iskra) 776, 4. **Kovačič** (Krško) 752 itd. V ekipni konkurenci je zmagal Partizan Žužemberk (**Brezovar, Marinč, Nose, Ožbolt**) 1579 kegljev, 2. Iskra (N. m.) 1452 itd.

J. MRZLAK

Brežičanke na III. mestu

Končano je zimsko odrpto republiško prvenstvo v rokometu, na katerem so sodelovale tudi nekatere dolenjske rokometne ekipe. V kvalitetni A skupini sta v moški ligi igrali ekipi Ribnice in Brežic, Brežičanke pa v ženski ligi.

Z uvrstitvijo naših ekip ne moremo biti preveč zadovoljni, izjema so samo dekleta Brežic, ki so osvojile odlično tretje mesto.

Moški: Brežice — Kranj 18:13, Ribnica — Brežice 18:13, Končna lestvica:

1. Slovan	9	9	0	0	135:92	18
2. Celje	9	6	1	2	122:84	13
3. Rovinj	9	6	1	2	121:103	13
4. Rudar	9	5	1	3	129:114	11
5. Zamet (R)	9	5	0	4	110: 95	10
6. Ribnica	9	4	1	4	128:121	9
7. Kranj	9	3	0	6	114:144	6
8. Brežice	9	2	0	7	122:139	4
9. Slovenj Gr.	9	2	0	7	103:128	4
10. Medvode	9	1	0	8	66:144	2

Ženske: Brežice — Polet 9:3, Brežice — Piran 10:2.

Končna lestvica:

1. Slovan	7	6	0	1	62:39	12
2. Olimpija	7	5	0	2	56:35	10
3. Brežice	7	5	0	2	60:42	10
4. Zamet	7	4	0	3	47:32	8
5. Steklar	7	4	0	3	54:46	8
6. Polet	7	1	1	5	31:54	3
7. Gorenje	7	1	1	5	36:65	3
8. Piran	7	1	0	6	19:52	2

■ **KOČEVJE** — Šolsko športno društvo »Pionir« na osnovni šoli je organiziralo medrazredno tekmovanje v košarki za učenke višjih razredov. V vodstvu je 7. razred. (A. A.)

Športna napoved

■ **BOR : ČELIK** — Bor je v jesenskem delu tekmovanja marsikoga presenetil, zlasti na domačem igrišču; zato stavimo 1.

■ **VELEŽ : C. ZVEZDA** — Ranjena Crvena zvezda se lahko znese nad borbenimi Mostarci; predlagamo 0 in 2.

■ **VARDAR : MARIBOR** — Vardarju gori pod nogami, zato bo skušal premagati Mariborčane; vendar stavimo 1 in 0.

■ **ŽELEZNIČAR : ZAGREB** — Če se ne bo zgodil čudež, so točke za Sarajevčane že rezervirane; stavimo 1.

■ **DINAMO : SARAJEVO** — Zagrebčani so utrujeni, Sarajevčani pa so za Dinamo vedno trd nasprotnik, predlagamo 0 in 1.

■ **RADNIČKI (N) : OLIMPIJA** — Ljubljančani so zaradi odvzema treh točk precej poparjeni, zato Real z Nišave ne bo imel težav; stavimo 1.

■ **PARTIZAN : VOJVODINA** — Vsak drug izid kot zmaga Partizana bi bilo presenečenje; stavimo 1.

■ **SLOBODA (TZ) : RADNIČKI (K)** — Sloboda je favorit, Kragujevčani nimajo kaj iskati v Tuzli; predlog 1.

■ **SLOGA : NAPREDAK** — Težko se je odločiti za zmagovalca, vendar imajo domačini prednost; stavimo 1.

■ **PRIŠTINA : BREGALNICA** — Priština je bila jeseni zelo dobra, verjetno bo izkoristila prednost domačega igrišča; predlog 1.

■ **SPARTAK : METALAC (V)** — Subotičani se ne bodo dali presenetiti, doma bodo verjetno poželi zmago; predlagamo 1.

■ **KARLOVAC : RIJEKA** — Obe enajsterici sta v vrhu, kulata še v I. zvezno ligo, vendar bi neodločen rezultat bil še najbolj pravičen; stavimo 0, 1 in 2.

Pionirji-smučarji iz Vavte vasi so se na I. zimski pionirski olimpiadi na Štajerskem odlično odrezali, čeprav so nastopili izven konkurence. Fantje so bili prvi, dekleta pa četrta. Mladi smučarji od leve proti desni — IRENA NOVINEC, JELKA ŠTOK, BRANE ŽUPANČIČ, prizadevni telesnovzgojni delavec JOŽE PEČNIK, JUDITA DULAR, MILAN RAVBAR in SREČKO KOVAČEC.

Šport

Od tu in tam

■ **NOVO MESTO** — V nadaljevanju občinskega kegljaškega prvenstva so bili doseženi naslednji rezultati: **Luknja : Iskra** 436:434, **KRKA : PARTIZAN** 483:390, **Gozdar : Železničar** 0:50, **ISKRA : Gozdar** 407:273 in **Železničar : Pionir** 50:0. V vodstvu sta **Železničar** in **Luknja** s 14 točkami. (J. M.)

■ **KOČEVJE** — V nadaljevanju medrazrednega tekmovanja v košarki SSD gimnazije Kočevje so odigrali sedmo in osmo kolo. Stanje je sledeče: 1. in 2. mesto 3. a in 4. a 14 točk, 3. 4. b 10 točk, 4. 2. b 6 točk, 5. in 6. 2. a in 1. b 2 točki. (A. A.)

■ **BREŽICE** — V prijateljski košarkarski tekmi so se srečali učenci in učitelji na osnovni šoli »Bratov Ribarjev«. V zanimivem srečanju so bili učenci poraženi z 72:56. Pri učencih so bili najuspešnejši **Fetich** (16), **Mirkac** (12), **Dokler** in **Dikič** (8); pri učiteljih **Rovan** (42), **Tomše** (20 in **Bajde** (10). (P. R.)

■ **NOVO MESTO** — V nadaljevanju zimskega košarkarskega prvenstva na gimnaziji so bili pri fantih doseženi naslednji rezultati: 3. a, b — 1. b 126:25, 2. c — 1. a 40:22 in 4. c, d — 1. a 38:22. (V. Š.)

■ **SEVNICA** — Na rednem hitropoteznem šahovskem turnirju za marec je igralo 8 šahistov, v dveh krogih. Zmagal je **Jože Maurer** s 13,5 točke, sledijo: **Dvojmoč** 9, **Brelih** 8 itd. (J. M.)

■ **KRSKO — V nedeljo, 15. marca, bo občinski sindikalni svet Krško na Gorjancih pri Polomu priredil II. zimske delavske športne igre zaposlenih v občini Krško. Tekmovanje se bo pričelo ob 9.30, cesta pa bo prevozna za vsa motorna vozila prav do tekmovalnih prog. (L. H.)**

■ **NOVO MESTO** — Preteklo nedeljo so imeli mladinci novomeškega namiznoteniškega kluba zanimivo klubsko prvenstvo. Deset najboljših mladincev se je potegovalo za darilo — trenirko. Dvoboji so bili zanimivi, kandidati za zmagovalca pa so bili Jerančič, Kovačič in Pezelj. Končni vrstni red: 1. **Pezelj** (13:2), 2. **Jerančič** (13:4), 3. **Kovačič** (12:6), 4. **Poredoš** (9:6), 5. **Šven** (8:11), 6. **Bartelj** (5:11), 7. **Jevšek** (4:12), 8. **Doboši** (2:14), 9. **Žižič** (1:15) in 10. **Hrovatin** (0:16). (J. P.)

■ **LESKOVEC** — Na osnovni šoli so organizirali namiznoteniško prvenstvo, ki se ga je udeležilo 15 igralcev. Zmagal je (brez poraza) **Franc Veličević**, sledijo: **Branko Janc, Robert Bajda, Marjan Vrščaj, Lojze Babič, Jože Veličević, Franc Starc** in **Miran Starc** itd. (A. Š.)

■ **NOVO MESTO — Teniški klub Novo mesto sklicuje v četrtek, 19. marca, ob 17. uri v Domu JLA sestanek vseh ljubiteljev in igralcev tenisa. Obravnavali bodo nekatera pereča vprašanja TK. —** (N. N.)

■ **KRŠKO** — Karate klub Krško je začel vpisovati začetnike v karate šolo, ki se bo predvidoma začela konec marca. Solo bo vodil inštruktor **Stanko Iskra**, nosilec I. šolskega pasu in kandidat za prvi mojstrski pas. (L. H.)

■ **KOČEVJE** — Gimnazijsko prvenstvo v košarki se nadaljuje, trenutni vrstni red je naslednji: 1. III. a 16 točk, 2. IV. a 14, 3. IV. b 12 itd. Zadnje dni so odigrali tudi več prijateljskih košarkarskih tekem. Moštvo gimnazije je porazilo domačega Partizana 36:31, učenci kovinarske šole pa so premagali osnovno šolo z 19:16. — (A. A.)

■ **NOVO MESTO** — Na izbirnem hitropoteznem turnirju za sestavo reprezentance Novega mesta je zmagal **Jože Udir** (12,5 točke). Sledijo: **Sžap** 11,5, **Milič, M. Plcek** 11, **Mladinec** 7,5 itd. (J. U.)

■ **SEMIČ** — V okviru priprav za nadaljnja občinska in medobčinska tekmovanja sta se srečali moški in ženski vrsti semiške in metliške osemletke. Fantje iz Semiča so bili boljši, zmagali so z 58:22. Najboljši pri Semičanih je bil **Zani Plut**, pri Metličanih pa **Henič**. Dekleta Metlike so z odlično igro Jakličeve porazile Semičanke s 26:20. Pri premaganih je bila najboljša **Bevčeva**. (S. P.)

■ **CELJE** — V počastitev 8. marca je bil v Celju karate miting, katerega so se udeležili tudi krški karateisti. Največ je dosegel **Rudi Iskra**, ki deli tretje in četrto mesto. (L. H.)

■ **KRŠKO — V prijateljski nogometni tekmi sta se srečali enajsterici Celulozarja in Slovana iz Ljubljane. Slovanovo moštvo, ki je bilo tehnično boljše, je zasluženo zmagalo z 2:1. Zadetek za Celulozarja je dosegel Gazibarič. —** (L. H.)

■ **NOVO MESTO** — Na šahovskem prvenstvu Novega mesta so odigrali zaostale partije IX. in X. kola. Rezultati: **Sporar : Hrovatič** remi, **Petkovič : Istenič** 1:0, **Istenič : Sitar** 0:1, **Vene : Milič** 1:0, **Jenko : Istenič** remi, **Bjelanovič : Sporar** 1:0, **Mladinec : Skerlj** 0:1, **Hrovatič : Sitar** remi, **Sporar : Mladinec** 0:1, **Petkovič : Bjelanovič** remi, **Vene : Penko** 0:1, **Istenič : Milič** 1:0 in **Hrovatič : Jenko** 0:1. Vrstni red: 1. **Skerlj** in **Penko** 7,5 (1), **Sitar** 6,5 (1), **Petkovič** 5,5 (2), **Bjelanovič** 5,5 itd. (J. U.)

DRUGJE SE JE ZGODILO

Klub ozdravljenih alkoholikov

■ V Bosanskem Brodu so ustanovili klub ozdravljenih alkoholikov, ki šteje 43 članov. Podoben klub so ustanovili pred petimi leti pri zdravstveni postaji Rafinerije nafte in je dosegel odlične rezultate. — Klub so občani toplo pozdravili, saj je od tri tisoč odraslih moških v tej občini 30 odstotkov alkoholikov, od teh pa je polovica kroničnih bolnikov. Neki možakar srednjih let, ki je od svoje polnoletnosti dalje bil večkrat pijan kot trezen, je s solznimi očmi pripovedoval: »Sedaj, ko ne pijem več, vidim sebe, svojo ženo in otroke in smisel svojega življenja.«

»BRODSKI LIST«, Bosanski Brod, 27. 2. 1970

Izgubljeni učenci

■ Osnovna šola »Mladen Stojanović« v Bronzanem Majdanu je ena izmed največjih šol v Bosanski krajini in ima čez 1600 učencev in več kot 60 učiteljev. In kako ta šola izgublja svoje učence?

Vsako leto se vpišejo učenci v 12 oddelkov, v osmem razredu pa sta le dva. Kaj je z drugimi desetimi oddelki? Težko je verjeti, da se vsi ti dijaki izgubijo, pa je vendar tako. Učenci odhajajo v Slovenijo, Hrvatsko, Avstrijo in Nemčijo in kdove kam vse.

Šola v Majdanu je pretesna, da bi mogla sprejeti vse. 600 učencev v štirih izmenah se stiska v štirih učilnicah. V nekaterih razredih je tudi nad 50 učencev. Razen tega učenci po zakonu ne morajo obiskovati šole, če so od nje oddaljeni več kot 6 kilometrov. Nekateri učenci pa so oddaljeni tudi 15 do 20 kilometrov. Kdo bi hodil v šolo tako daleč?

»GLAS«, Banjaluka — 21. 2. 1970

Mladost - norost

■ Ali vemo, do katerega leta je človek še mlad oziroma sme biti mlad? Sodeč po oglasu, ki je dobesedno prepisan iz časopisa, lahko rečemo, da starih ni. Imamo samo mladince začetnike in mladince z daljšo delovno dobo. Oglas je bil natanko tak: »Simpatičen fant z dobro pokojnino želi spoznati dekle do 60 let zaradi poroke!« — Mladinci z daljšo delovno dobo, ne dajte se!

»VIROVITIČKI LIST«, Virovitica, 26. 2. 1970

„Povedal bom nekaj novega!"

■ Na zadnji, sedmi seji delavskih svetov tovarne sifona iz Lukovice in rudnika soli iz Tuzle je med burno razpravo o združitvi zaprosil za besedo eden izmed članov in dejal: »Konkreten bom in bom povedal samo to, česar še nikoli nismo povedali. O tem sem sam govoril že pred dvema letoma in tudi dostikrat pozneje..« — Res ni smešno, vendar so se mnogi nasmejali.

»FRONT SLOBODE«, Tuzla, 25. 2. 1970

POJDEM NA PREJO KO PTIČEK NA VEJO ...

Kolovrati — simbol minulega

V Ravnacah Muhičevi še ne bodo kupovali volne v trgovini

Kolovrat — beseda, katere pomena najmlajši ne bodo več znali opredeliti. Kolovrat — simbol neke stare obrti, ki izumira. Danes ga v mestih vidimo samo še kot okras, na deželi ga lahko izbrskamo iz zaprašenih in temačnih kotov podstrešij. Obrt, nekoč sijoča in zanimiva, ob kateri se je spletlo toliko nenavadnih zgodb in zanimivih pripovedi, bo v kratkem izumrla. Redke so tiste ženske roke, ki še znajo streči stari napravi. Besedo bomo bržkone čez nekaj let ali desetletje zasledili samo še v križankah in slovarjih. V srcih starejših bo ostal samo še spomin na nepozabne zimske dni in večere, ki so jih preživeli pri kolovratih. Na prejo poslej ne bo hodil nihče več ...

Nenavadno je zato v teh dneh srečati koga, ki mu gre to, danes neznano delo, še vedno spretno izpod prstov. Nenavadno tudi zato, ker izumira že druga, tej podobna obrt — izdelovanje suhe robe in zobotrebcev. In nenavadno je kljub temu, da se to zgodi v vasi Ravnace, daleč od sveta, v vasi, ki je naslonjena v breg gorjanskih pobočij. Pri Muhičevih, kjer nad vrati številka oznanja, da je to deseta vaška hiša, je domača gospodinja Katarina še vešča temu dandanašnji dan dokaj nenavadnemu opravilu.

»Vse doslej smo imeli ovce doma, zdaj jih nimamo več. Nekaj zalog postriženih ovčjih kodrov pa je še ostalo in za nekaj let ne bo težav z domačo volno, ki jo bom spredla na tem starem kolovratu,«, je zatrdila 58-letna Katarina, ki je bila rojena na Jugorju. Takrat, ko je bila še mlado dekle, so se kolovrati vrteli, da je bilo kaj! Predli so tudi za rjuhe, ki so jih nosili tkat na drugo stran Kolpe. Danes tega ne počno nikjer več. Že kolovrati so redki, predice še bolj. Kolovrat, na katerem prede Katarina, je bržkone starejši od nje, a izdelan je izborno — tako, kot so znali nekdanji mojstri.

»Hči, ki je v Novem mestu, ne zna presti,« modruje Muhičeva, »in samo od snahe je odvisno, kako bo poslej s to obrtjo v družini. Pa bržkone ne bo nič. Kdo pa bi še danes ostal na kmetiji? Sin se bo oženil, toda mar bo ostal doma? Kdo ve. In ali bo njegova nevesta znala presti? Kdo ve.«

Res, kdo ve. Otroci se selijo v mesta, na kmetijah je kruh preveč grenak. Kolovrati so zaprašeni, tudi v Ravnacah 10 bo bržkone šel na podstrešje. Vnučka sicer stari običaj zavzeto opazujeta, a kolovrat je v njunih očeh samo zanimivost in nič drugega.

J. SPLIHAL

Kolovrati izginjajo iz naših vasi. Pri Muhičevih volno še narede sami — z oba vnuka je to veseli in nenavaden dogodek. (Foto: Mirko Vesel)

Popoln sončni mrk v Ameriki

Nad Pacifikom v višini Latinske Amerike je bil v soboto, 7. marca, popoln sončni mrk, ki je trajal 203 sekunde. Velika senca se je pomikala od južnih delov Mehike proti severovzhodu v smeri države Massachusetts in Nove Škotske. Sto šestdeset kilometrov širok pas mraka se je pomikal s hitrostjo 2400 kilometrov na uro.

Zadnji popolni sončni mrk so videli na tej celini 1878, pri nas pa 15. februarja 1961, ko je bil lepo viden ob južni obali Francije, v severni Italiji, Jugoslaviji, Bolgariji in na Krimu v Sovjetski zvezi. Ponovno pa ga lahko pričakujemo spet avgusta 1999.

Ameriškega smo tokrat opazovali samo na televizijskih zaslonih s posredovanjem televizijskega satelita. Videl se je zelo lepo, ob tej priložnosti smo ga tudi posneli.

Za se[...]tacij željne Američane in astronome iz vsega sveta je bil sobotni dan veliko do[...]etje; zadnji vikend je torej minil v znamenju sončnega mrka.

Razstava o polhih v Kočevju?

Prijave za polšjo razstavo že zbiramo

Že Valvasor je pisal v 31. poglavju svoje znamenite knjige o živalih na Kranjskem tudi o polhu. »Je pa na Kranjskem čudna živalca«, piše o polhih, »ki je ne vidiš zlepa po drugih evropskih deželah, a je je tu prav veliko. Po kranjsko ji pravijo polh. Pravijo zagotovo, da jih goni vrag na pašo,« piše dalje Valvasor. »Lovijo jih v pasti, katere premore marsikak kmet po sto in še več.«

Porodila se je zamisel, da bi organizirali razstavo polšjih pasti in škrinjic. Ker je v kočevski občini veliko polharjev in so prehajale pasti iz roda v rod, je mnogo tega narodnega blaga. Dala bi se pripraviti bogata razstava polšjih pasti, polhovk (kap) kap in ostalega krzna, skratka vsega, kar je v zvezi s polhi in polšjimi lovci.

Kdor želi sodelovati na tej razstavi ali je pripravljen pomagati pri organizaciji razstave, naj sporoči na naslov: Andrej Arko, Dom telesne kulture, Kočevje. Sporoči naj tudi svoje predloge in želje.

Ko se bo nabralo več prijav, bomo sklicali sestanek, na katerem se bomo podrobno pogovorili o razstavi, ki bo zanimiva tudi za turiste.

Z naših vrtov

Nemogoč uvoz

Ondan sem prisluhnil pogovoru kočevskih šoferjev, ki so ugotavljali:

— Vse imamo moderno, ker že vse uvažamo: avtomobile, pralne stroje, hladilnike in celo zelenjavo, skratka vse.

Nekdo pa je zajedljivo pripomnil:

— A zato imamo take slabe ceste, ker jih ni mogoče uvoziti?

Razstava Petkovih slik

Letos suhorobarski in lončarski sejem

V ribniškem muzeju je prava zakladnica izdelkov hišne domače obrti, priprav za izdelovanje suhe robe in drugih zanimivosti. Muzej je odprt od 15. marca do 15. novembra, in sicer ob nedeljah in državnih praznikih, ob delavnikih pa le na željo obiskovalcev.

Letos bo 4. in 5. julija v Ribnici suhorobarski in lončarski sejem, na katerem bodo prikazali izdelovanje suhorobarskih in lončarskih izdelkov. Sejem bo v ribniškem gradu. Takrat bo tudi razstava fotografij iz borb in pohoda XIV. divizije na Štajersko, ki jih je posnel ribniški rojak in partizanski fotograf Jože Petek.

Lansko leto je obiskalo ribniški muzej 4.500 ljudi.

-r

Boj proti alkoholizmu

Po besedah namestnika notranjega ministra Šumilina bodo napovedali v Sovjetski zvezi drastične ukrepe v boju proti alkoholizmu. V časniku Sovjetskaja Rusija napoveduje Šumilin nove stroge zakonske ukrepe. Šumilin objavlja v časniku vrsto predlogov za boj proti alkoholizmu, ki bodo skoraj gotovo tudi uresničeni.

Šumilinovi predlogi predvidevajo med drugim prepoved prodaje pijač ob nedeljah in praznikih. Ob delavnikih bo prodaja omejena na čas od 11. do 19. ure (zdaj je dovoljeno prodajati alkoholne pijače vsak dan od 10. do 21. ure, ponekod pa tudi do 22. in 23. ure). Prav tako bo prepovedano točenje alkoholnih pijač v kavarnah, restavracijah, počitniških domovih in okrepčevalnicah ob avtomobilskih cestah. Število prodajaln in kioskov z alkoholnimi pijačami bo zelo zmanjšano.

Uvedbo popolne prohibicije, ki jo predlagajo nekateri bralci v svojih pismih, Šumilin ne zagovarja, ker so izkušnje v drugih državah pokazale, da tako problema ni mogoče rešiti.

Obramba je skupna

Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so prejeli tudi sklep o potrditvi statuta sklada za financiranje narodne obrambe. Nekega odbornika je zanimalo, če bosta glasovala za ta sklep ločeno ali skupaj. Odbornik Nace Karničnik mu je pojasnil:

— Narodna obramba je skupna stvar, zato bomo glasovali skupaj!

Reveža na asfaltu

Oče nam je zvečer povedal, da se bomo drugi dan zgodaj odpeljali v Ljubljano.

Mama je spekla bel kruh, kakršnega smo jedli le ob praznikih. Že zgodaj smo legli, toda od vznemirjenjea nismo mogli zaspati. Premišljevali smo, kakšna je Ljubljana in kaj vse bomo videli. Še nikoli nisem bila v Ljubljani.

Predstavljala sem si bogato oblečene ljudi, avtomobile vseh velikosti in barv in še dosti drugega. Oči smo imeli široko odprte, ko smo stopili iz blata.

»Primite se za roke in pazite, kod hodite!« nas je opozorila mama. Skoraj smo preslišali njene besede, kajti vsi smo bili predani mestnemu življenju in bučnemu valu mimoidočih.

Najprej smo se namenili na trg, kjer je oče nameraval kupiti seme. V vasi se je večkrat kdo hvalil, da ima mestno seme in bo zato letina dobra. Oče je vse leto skrbno hranil prihranke, da se bo lahko tudi on postavil pred sosedi.

»Rada bi ruto za božične praznike, vse bodo imele nove,« je mama boječe pocukala očeta za rokav in kot otrok uprla oči v izložbo.

»Pa naj bo, ampak po nepotrebnem ne bomo zapravljali denarja!« je oče po kratkem omahovanju le pristal na materino željo in ji stisnil v roko denar.

Mati se mi je zasmilila. Vse leto dela kot živina, in ko si zaželi novo ruto, mora prositi za denar. Reveži smo, sem pomislila.

Pridemo do tromostovja in pri Prešernovem spomeniku zagledam dva starčka, ki vsak na svoji strani prosjačita za dinar. Le včasih se kdo ozre nanju in seže v žep po drobiž.

»Delat naj gresta,« pripomni mestna gospa s klobučkom na glavi in zavita v krznen plašč.

Proti večeru utrujeni od hoje po asfaltu sedemo v vlak, ki nas odpelje proti domu. Še zadnjikrat skoz okno gledamo ljudi, železniško postajo in pogled se mi ustavi na slabo oblečenem dečku s težkim kovčkom v roki. Za njim hiti mlad, elegantno oblečen gospod in mu nekaj govori. Ustavita se pred črnim avtomobilom in deček boječe pomoli dlan, v katero mu gospod spusti svetel kovanec. Deček se ponižno zahvali in spet steče proti drugim potnikom.

Želim si, da bi čimprej zapustila to mesto, ki me je razočaralo. Vedno sem mislila, da so reveži le na kmetih. Danes vem, da imamo dom in da nismo odvisni od neusmiljenih ljudi kot reveži, ki vsak dan stojijo na mrazu in dežju in čakajo, da jim bodo pod noge vrgli denar.

(Honorar 100 din) NUŠA KOCMUT

BULAJIĆEV FILM TA TEDEN V NOVEM MESTU

Bo „Bitka na Neretvi" osvojila Ameriko?

Nestrpni smo – Bomo Jugoslovani 7. aprila dobili prvega Oscarja za celovečerni film – Brez reklame ne gre, vendar to »Bitki na Neretvi« uspeva – Prva bitka je dobljena – Priznanje za Veljka Bulajiča

Nekoliko presenetljivo, vendar zasluženo, je veliki jugoslovanski barvni film »Bitka na Neretvi« prišel med pet tujih filmov, ki kandidirajo za največje priznanje ameriške filmske akademije — OSKARJA (pozlačen kipec). To, kar je uspelo le redkim našim filmom, se je posrečilo »Neretvi«, ki je dosegla največ v zgodovini jugoslovanske kinematografije. — Častna izjema so le Vukotićev risani film Surogat, redki kratki filmi in morda solidna uvrstitev nekaterih ceovečernih filmov na mednarodnih filmskih festivalih.

Naš film v zahtevni svetovni konkurenci ne pomeni veliko, sploh ga resneje ne obravnavajo. »Bitka na Neretvi« pa je jugoslovanska posebnost, ki nam vliva tudi upe, da bomo letos 7. aprila prvič do[bili] Oskarja za celovečerni film.

Zakaj [t]ako? Poglejmo, kako je s tem filmom v Ameriki!

S filmom sta se v zadnjem trenutku [...]la v Ameriki režiser Veljko Bulajić in zastopnik Jugoslavija-filma Djordje Babić. Imela sta [...] še toliko časa, da sta ga »po [...]apijicah« prikazovala uglednim ljudem iz filmskega sveta, in [...]a. Kaj pomeni pravočasna reklama, nam pove primer znanega [re]žiserja Fellinija, ki je za svoj film Satyricon v reklamne name[ne] plačal 150.000 dolarjev. Vendar [mu] tudi to ni pomagalo, film ni prišel do nominacije. Kako kvaliteten je torej »Neretva«, da je brez večje reklame uspela?

Končna odločitev bo padla 7. aprila, ko bo 3000 članov ameriške filmske akademije izbralo najboljše filmsko delo.

Če je Bulajić prodrl v ozkem krogu najvidnejših ljudi, bo skušal enako doseči še med množico Američanov. Ta naša vojna epopeja, prepletena z velikim humanizmom, izjemnih tehničnih dosežkov, verjetno ne bo nezapažena!

Če bo »Neretva« uspela, bo to veliko priznanje za Veljka Bulajića, jugoslovanski film in za našo revolucijo. Toda tudi dosedanja uvrstitev in prodaja v 84 dežel na petih kontinentih sta lepa zmaga.

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo osnovnih sredstev:

2 žitnih kombajnov »Zmaj 780«
traktorja Ferguson 65
prikolice dvoosne (3 t)
kombija Kurir IMV – 1600
2 dvobrazdnih plugov
stanovanjske hiše
na parceli 337, k. o Metlika

Žitni kombajn in traktor sta v voznem stanju. Izklicne cene so zmerne.

Licitacija bo v četrtek, 19. marca, ob 10. uri v obratu KZ v Mestnem logu v Metliki.

Interesenti bodo morali pred začetkom licitacije položiti 10-odst. varščino.

OBODARSTVO NA SLEMENIH

Največji obod je Perovškov

Pozimi delajo pri marsikateri hiši na Slemenih obode. Naložene rešte obodov zložijo pred hiše, da se osušijo.

Največji obod doslej so izdelali na Hudem koncu pri Perovškovih. Premer oboda rekorderja je dva metra, izdelala pa sta ga oče France in sin Anton (glej fotografijo). Ta obod je razstavljen v Gozdarskem domu v Ribnici.

Gospodar France pravi, da se je les podražil in da v domačem kraju primanjkuje smrekovega lesa za obode. Zato obodarstvo polagoma izumira. Posebno mlajši ljudje obodarstvo, ki je bilo nekdaj pomembna gospodarska dejavnost, opuščajo. Raje se zaposlujejo v tovarnah.

FRANCE MODIC

BAR
Čateške Toplice
vsak mesec
NOV PROGRAM

KAJ SO PRED 70 LETI PISALE

Dolenjske Novice.

Zatisnil je oči

■ (IZ SKOCJANA SE NAM PIŠE:) — Dne 7. svečana tl. l. ob 4 1/2 uri popoludne prominul je in zatisnil oči za vedno občespoštovani gosp. Matija Povše, posestnik v Stari Bučki. — Kako spoštovan je bil rajni, kazal je njegov mrtvaški sprevod dne 9. febr. ob 9. uri dopoldne. Nad 400 ljudi se je zbralo ter hitelo pokazat zadnjo čast možu-poštenjaku, čigar ime je zapisano v zlatih črkah daleč na okrog.

■ (NA NOVOMESKI GIMNAZIJI) — se je prvo polletje zvršilo 11. t. m. Mladina je lahko vesela, ker je bil uspeh sploh jako povoljen. V 1. razredu je izvršilo z dobrim uspehom izmed 67 učencev 50, med tem 7 z odliko. Drugi red je doblo 11 in tretji 6. V drugem razredu je doseglo dober uspeh izmed 39 učencev 32. Odliko imajo trije, drug red 4, tretji red 3. — V sedmem razredu se trije vesele odlike, 11 prvega reda, 5 jih žaluje nad dvojko in 1 nad trojko. 8. razred se ponaša s tremi odličnjaki, 12 s prvim redom, 6 pa jih želi v drugem semestru spremeniti dvojko v prvi red.

■ (LJUDSKO GIBANJE). — V novomeškem političnem okraju, ki šteje 48346 prebivalcev, bila je minolo leto 301 poroka. Rodilo se jih je 1669, umrlo pa 1059. V prvem mesecu po rojstvu je umrlo 99 otrok, do leta starih 208, do pet let 351, od pet do petnajst let sedeminštirideset, od petnajst do trideset let 74, od trideset do petdeset let 86, od petdeset do sedemdeset let 243, čez sedemdeset let 258. — Umrlo jih je 61 vsled prirojene slabosti, 147 na jetiki, 100 na pljučnici, 50 za davico in 55 na oslovskem kašlju. 25 oseb je kap zadela, 16 jih je umrlo vsled srčne hibe, 10 na legarju 1. t. d. Ponesrečilo je 10 oseb, samomora sta bila 2, pobojev in umorov pa 7.

■ (IZVEŽBANIH POŽLAHTNEVALCEV ZA AMERIŠKE TRTE) — bo kmetijska podružnica potrebovala po 12 do 15 na dan, kakor hitro prične meseca marca s cepljenjem ameriških trt. Opozarjamo zaradi tega na članek »Vaje v cepljenju trt«.

■ (Z DUNAJA.) — Petek, dne 9. t. m. je bil za na Dunaju živeče Dolenjce vesel in častcn dan. Zbrali so se v mnogobojnem številu v svečani dvorani dunajske visoke šole, kjer je bil Novomeščan, preč. g. Leopold Picigas povišan v doktorja bogoslovnih ved. Razun mnogih dunajskih prijateljev, katere ima novi gospod doktor med duhovniki in svetnimi gospodi, zbralo se je polnoštevilno slovensko akademično društvo »Danica«, mnogo bogoslovcev od svetega Štefana in skoraj vsi Pazmaniti! — Kolikor nam znano, še ni do sedaj nobeden Novomeščan dovršil vse strogo bogoslovne izpite in dosegel doktorsko čast na dunajski visoki šoli, za to se te promocije toliko bolj veselimo.

■ (SKUPNO ROMANJE V RIM) — povodom svetega leta nameravajo napraviti iz Ljubljane po Veliki noči. Vožnja od Cormonsa skozi Asisi in Loreto v Rim in nazaj bi stala za III. red 32 K, za II. red 60 K. Prijave za romanje sprejema do 20. febr. uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC — 15. februarja 1900)

vsak četrtek
antena
ZA MLADE PO SRCU

Oče France Perovšek in njegov sin Anton, fotografirana z največjim obodom pred domačo hišo na Hudem koncu. Njun obod rekorder je zdaj razstavljen v Gozdarskem domu v Ribnici. (Foto: France Modic).

STOLETNA PRATIKA

devetnajstiga stoletja

STANICA ALI HIŠA

4. Stanica ne smé preveč zakurjena biti, ker je to občutnicam in pljučam škodljivo, človeka slabi in nekako dremotniga dela in če kdo pozimi v mrazu iz preveč zakurjene hiše pride, se kaj lahko premrazi. Vse mora dobro obmetana in zamazana biti, de uni zadušljivi zrak od oglja, ki v peči telí, v stanico ne zahaja, de vsih, ki v nji spé, ne umori, brez de bi vedili kdaj. Če je peč slaba, le nikar terdno je ne zavezni, de bo zadušljivi zrak od oglja pri ostejih iz nje odhajal. V čumnate, ki se ne kurijo, nikdar nikoli živiga oglja ne nosi, ker iz njega pride zadušljivi zrak, ki sdorej vsako zimo nekaj dekel pomori, ki svoje merzlo ležišče z živim ogljem pogreti hočejo. Boljši je nekoliko mraza trpeti, kakor v toliko nevarnost priti.

5. Vsaka stanica bi mogla imeti tla iz desák narejene, ker so tla premerzle, se noge preladeé, in iz tga pridejo slabi nasledki. Toliko mende vsak ima, de bi tal iz desák naredil, — pa kaj —ko se kmetje tolikanj radi najdenih, če tudi škodljivih navad in šeg svojih sprednjikov deržé!!

6. Tudi pred hišo mlak, gnoja i. t. d. nikar ne terpi, ker to je že samo na sebi gerdo, potem pa še tudi zdravju škodljivo, ker iz teh nesnag, posebno poléti, ki se na solncu parijo, škodljivi sopari vstajajo in tudi pri oknih v stanico pridejo.

HRANA

Kar vživanje jedil zadene, je tole poglavitno vodilo ali regelca: »Bodi zmeren v jedi,« in le toliko jej, kolikor tvoja natora potrebuje, da pri življenji, moči in zdravji ostaneš. Nikdar toliko ne jej, da bi ti potem jéd celo ne dišala ampak toliko jej, de bi še lahko jedel, kader od mize vstaneš. Kdor svoj želodec z jedjo preveč nabaše, ta tako rekoč kvas k mnogim boleznim v sebi postavi. Nar več bolezen pa iz pokaženiga želodca izvira, toraj mora biti naša perva skrb, de želodec pri zdravji in moči ohranimo, in mu le toliko damo, kolikor prekuhati zamore. Pa tudi pri zmernim vživanji hrane se tega le drži, de svojiga želodca ne skaziš: 1. jej počasi, vsako jéd dobro prežveči in jo s slino premešaj, ravno se derži in prosto sedi, nikar pri jedi kaj težkiga ne delaj, ali se s kako težavno mislijo ne vkvarjaj. 2. Ne vživaj vsiga zmes, sladkiga in kislega, gorkiga in merzliga. 3. Kakor v vsaki drugi reči, tako tudi v jedi se réda derži, ter pred odločenim časam nikar ne jej, de želodec uno dobro zmelje in loči, potem ti bo to boljše dišalo in teknilo. 4. Če ti jéd ne diši, nikar se ne sili; želodec sam te opominja zderžati in postiti se. 5. Varuj se vsih nezdravih jedil, ktere so: preveč mastne, postane in skisane, premalo kuhane, in še kvasaste jedi; slabo pečen, kvasast, gorek kruh, meso bolnih žival, prestare kervave in jeterne klobase, plesnjive reči, nezrel krompir, nezrelo sadje i. t. d. 6. Gob ne jej, če jih prav prav dobro ne poznaš, de sam sebi z njimi ne zavdaš. 7. Če veš, da ti ta ali una jéd ne služi, nikar je ne jej, naj ti je še tako zaželjena; bolji je premagati se, kakor potlej klaverno hoditi in polegati. 8. Ne bodi zbirčen v jedi, in ne segaj le po boljih jedéh, ker s takim zbiranjem želodec preveč razvadiš, de ti potem druge jedila kterih se nisi hotel navaditi, škodovajo, kader si jih, iz pomanjkanja druzih, jesti primoran.

Njegov prijatelj

Od takrat, ko se je to zgodilo, je minilo nekako pol stoletja. Na gozdni jasi, ki je bila obdana z mogočnimi smrekami, je stala lesena koča, zbita iz brun in desk. V njej sta bila samo dva prostora.. V enem je bila veža in kuhinja hkrati, v drugem pa je ob steni stalo borno ležišče. Skoz majhno okno je podnevi sem kukalo sonce, ponoči pa je svetil mesec.

Tu je živel starejši mož, ki je bil gozdni čuvaj. Ker so bili takrat skoraj vsi gozdovi last bogatih graščakov, je moral mož vsak dan obiti velik del gozda in paziti, da ne bi kdo delal škode. Tudi kuhati si je moral sam, zato njegov jedilnik ni bil bogat. Iz dneva v dan si je kuhal polento in jo zabelil s slanino, zraven pa si je v kotličku skuhal malo črne kave.

Nekega dne je pravkar pojužinal in je pomival posodo. Skoz odprta vrata je zaslišal čudno brundanje in se ozrl. Od začudenja je obstal, ko je zagledal velikega medveda, ki je očitno prišel k njemu na obisk. Ko je videl, da medved gleda v majhen lesen čeber, v katerem so bile pomije, je zamrmral:

»Le počakaj, saj vem, ti diši!«

V čeber je stresel ostanke od kosila in vse skupaj postavil pred medveda. Ta pa ni dosti premišljeval. Veselo je zabrundal, se usedel poleg čebra in pospravil vse, kar je bilo v njem. Potem je zadovoljen odcapljal nazaj proti gozdu.

Od tedaj je prihajal vsak dan. Mož se ga ni prav nič bal in postala sta prava prijatelja.

Nekega dne se je mož odpravil v vas, ki je bila tri ure oddaljena od njegove koče, ker si je moral kupiti živež. Ponavadi se je vračal šele čez nekaj dni, ko je napolnil svoj nahrbtnik z moko, slanino ter sirom in tobakom.

Tako otovorjen se je vračal domov. Imel je le še košček poti do doma. Kdo ve, o čem je premišljal, ko ga je nenadoma zmotilo. Ozrl se je in zagledal medveda, ki je stopical za njim. Torej mu je prišel naproti!

Prišla sta do koče, mož je odklenil in medved je vstopil za njim. Potem se je vsedel poleg čebra in počakal na svoj obrok.

(Honorar 100 din) A. K.

Dva zastopnika iz Brežic

Brežiško mladino bosta na prireditvi »Karavana mladih«, ki jo pripravljajo mladinci iz Hrvatskega Zagorja, zastopala Zdenka Zaletel in Zvone Stipetič. Karavana mladih pevcev bo 14. marca nastopala v Krapini 21. marca v Subotici, 4. aprila v Zaprešiču in 11. aprila v Brežicah.

Povsod veselo praznovanje

Na praznovanje osmega marca niso pozabili v nobeni šoli, v nobeni krajevni skupnosti in delovni organizaciji. Od petka dalje so se vrstile v občini številne proslave in pogostitve. Bolne in ostarele žene so obiskovali tudi na domu.

Red mora biti povsod

Kdor je obiskoval zadnje zbore volivcev v brežiški občini, je lahko videl, s kakšno vnemo se ljudje ogrevajo za komunalno ureditev krajev, v katerih živijo. Veliko prostovoljnih ur so že namenili za ceste in vodovode, veliko pa jih še bodo. Občinska skupščina jim pomaga na vsakem koraku, kolikor more. Denar nakazuje krajevnim skupnostim, da ga oplemenitijo.

Včasih se zgodi, da se občani lotijo kake stvari mimo krajevne skupnosti. Razumljivo je, da zmanjka denarja in da jih to spravi v zadrego, če izdatki niso bili predvideni. Da se to ne bi več dogajalo, bodo odslej poskušale krajevne skupnosti zajeti v načrtih za novo obdobje celotno območje in se pred sprejetjem natančno pogovoriti o njih s prebivalci. S.

Rudnik lahko računa na pomoč družbe

Svet za nekovine pri Gospodarski zbornici Slovenije je pred kratkim podprl predlog za sanacijo Rudnika Globoko Občinska skupščina v Brežicah bo priskočila delovni organizaciji na pomoč pri naročilu sanacijskega načrta.

Delež Brežičanov za mesec mladosti

Za mesec mladosti pripravljajo Brežičani tekmovanje v rokometu in šahu. S tem programom se bodo vključili v prireditve dolenjske mladine. V Trebnjem bodo za to priložnost pripravili likovno razstavo osnovnošolcev, v Črnomlju pripravljajo pohod na Gornje Laze, v Novem mestu pa shod mladinskih aktivistov.

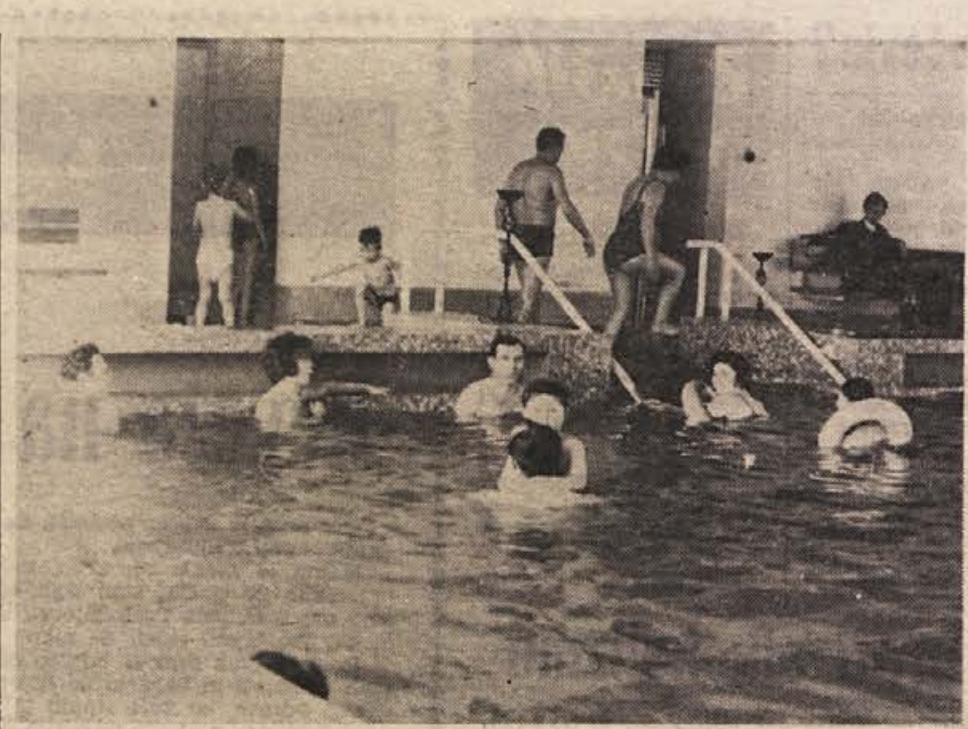

Za dan žena so imeli v Čateških Toplicah polne roke dela že od petka dalje. V obeh bazenih se je ustavilo veliko kopalcev. Tisti, ki se zaradi mraza niso upali v odprto kopališče, so se naužili tople vode v pokritem bazenu. (Foto: M. Vesel).

Prebuditi kanijo vsa društva

Pripravljen je koledar kulturnih prireditev

Na nedavni razširjeni seji občinskega svèta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Brežicah so sprejeli delovni program za tekoče leto. Seji so prisostvovali tudi predsedniki prosvetnih društev.

V pogramu so za posamezne mesece določili razpored prireditev. Med njimi so proslave, dramske predstave domačih družin, gledališka gostovanja, prireditve za krajevne praznike, pogovori s pisatelji, folklorni nastopi, srečanja pevskih zborov, razstave likovnikov amaterjev, prireditve v sodelovanju z armado, jubilej kapelske godbe na pihala ter revija mladinskih in otroških pevskih zborov, ki bo 16. maja v Brežicah

V programu za sedaj žal manjkajo napotki za sodelovanje z občinskima svetoma Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Krškem in Sevnici, kajti njuni programi bodo prav tako morali dobiti svoje mesto v programu brežiškega občinskega sveta.

Na seji so med drugim sprejeli tudi predlog uredništva lokalne radijske postaje, da bi vsaj enkrat mesečno predstavljali najboljše pevske zbore. To bo popestrilo program in vlilo več delovne volje pevskim skupinam.

Z nekaterimi dopolnitvami so na seji potrdili statut občinskega sveta Zveze kolturno-prosvetnih organizacij, posameznim članom pa so naložili dolžnost za sodelovanje z društvi. Posebej so razpravljali tudi o prosvetnem društvu na Bizejskem, katerega delo je iz nerazumljivih vzrokov zamrlo. Društvo se je preleviio v nekako sekcijo temkajšnjega turističnega društva. Sklenili so, da mora to društvo ponovno prebuditi in zaživeti. Na seji so sklenili poživiti tudi delo pevskih zborov v Krški vasi in Skopicah. Seveda pa bo treba delo razdeliti med več zborovodij, ki morajo biti za svoj trud primerno nagrajeni. P.

Kuričkova pošta iz Dobrave

Pri spomeniku padlih se bo zbralo 2000 otrok

Kurirčkova pošta za progo TV Dolenjska bo letos krenila na pot iz brežiške občine. Njen odhod je napovedan za 6. april izpred spomenika krškim žrtvam v Dobravi.

Praznovanje Kurirčkove pošte bo letos še posebno slovesno, saj bo združeno s počastitvijo 25. obletnice ustanovitve in 25. obletnice vrnitve iz pregnanstva. Občinska Zveza prijateljev mladine vabi vse šole in družbeno-politične organizacije, naj se pravočasno vključijo v priprave za program kulturnih prireditev. Pridružila se bo tudi občina Krško. Pri spomeniku v Dobravi se bo tedaj zbralo okoli 2000 otrok. Mladina bo skupaj s taborniško organizacijo do slavnostnega sprejema Kurirčkove pošte uredila prostor pri spomeniku in prostor pri Lovski koči pri Dobravi. Otvoritvenemu nagovoru predstavnika Združenja borcev bo sledil program pesmi in recitacij, v katerem bodo sodelovali pevski zbori iz krške in brežiške občine. Pionirji, ki se bodo udeležili tega velikega slavja, bodo pogoščeni s partizanskim golažem. Prav tako vsi nastopajoči. Sodelovala bo tudi godba na pihala. Urejanje prometa bodo prevzeli nase prometni organi.

Predsedstvo občinske zveze mladine je že razdelilo dolžnosti vsem tistim, ki so odgovorni za organizacijo in kulturni program te velike prireditve v brežiški občini. Iz Dobrave bo Kurirčkova pošta krenila do vseh 15 odredov in 10. aprila zjutraj jo bodo pionirji predali vrstnikom iz krške občine v Buš[illegible]či vasi.

S cvetjem le lepše

Vsi ljubitelji cvetja in n[illegible]rave, ki jih zanima urejanje domov in vrtov, naj se [illegible] dopisnico čimprej včlanijo v novo nastajajoče hortikulturno (vrtnarsko) društvo v brežiški občini na naslov: **Anton Krušnik, vrtnar, Cate[illegible] 75, Brežice.** O prvem sestanku bodo prijavljenci obveščeni pismeno in po radiu Brežice.

Dvajset uspešnih let

Ta mesec bo v Brežicah redna letna skupščina Avto-moto društva, ki obstoji že dvajset let. V tem obdobju je doživelo lepe uspehe, z[illegible]sti v zadnjih letih. Društvo se je posvečalo predvsem po[illegible]uku voznikov, vzgoji šolske mladine, športu in razvedri[illegible]lu članstva.

Statuti pred volivci

Do 15. marca se bodo v brežiški občini zvrstili zbori volivcev. Na njih obravnavajo med drugim tudi spremembe v občinskih statutih. To[illegible]mačijo jih člani statutarne komisije, ker se vsi odborniki ne utegnejo poglabljati v te zadeve in bi morda v[illegible]sih tudi kaj napak povedali.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: **Ana Savnik** iz Starega grada — deklico, **Ve[illegible]ka Bača** iz Ključa — Lidijo, **Vi[illegible] Novakovič** iz Brežic — **[illegible] Ružica Tašič** iz Kraja Don[illegible] Renato, **Stefanija Albert** iz [illegible]šenbrega — Mileno, **Stefanija [illegible]teršek** iz Celja — Vlasto, **An[illegible]čevar** iz Rožnega — Drago, **[illegible] Župevc** iz Dolenje vasi — **Zdenka Božinovski** iz Br[illegible] Edito, **Silva Komučar** iz [illegible] vasi — deklico, **Ivana** [illegible] Bizeljskega — dečka, **Nada [illegible]skar** iz Cerine — Ano-Marijo, **[illegible]rija Sušin** z Vrhovega — [illegible] **Ana Medved** iz Glogov Broda — [illegible] Roberta, **Terezija Kolman** iz [illegible]nice — Jerico, **Karolina** [illegible] s Pokleka — Mileno, **Vida** [illegible]binšek iz Ljubljane — Romana, **Justina Tomc** iz Žigarskega vrha — Zvoneta. — Čestitamo!

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Milana Kopinča, delavka iz [illegible]berja, je nekdo pretepel in [illegible] poškodoval glavo; **Franc Ke[illegible]ki**, upokojenec iz Bregane, je [illegible]del na hodniku in si poškodoval [illegible] glavo; **Darja Hriberšek**, otrok iz Dol. Leskovca, je padla pri [illegible] in si poškodovala desno [illegible] **Jože Žerjav**, delavec iz Spodnje Pohance, je padel s kolesa in si poškodoval glavo; **Katica [illegible]zak**, upokojenka iz Drenja, je padla z lestve in si poškodovala rebra.

Matični urad Globoko

Na območju matičnega urada Globoko sta se rodila: **Mihael K[illegible]žan** iz Bojsnega 40 in **Jožica [illegible]** iz Piršenbrega 41. — Umrli so: **Miroslav Pavlič**, Globoko 3[illegible] let), **Franc Krulc**, Bojsno [illegible] (85 let) in **Franc Pšeničnik**, Bojsno 29 (42 let).

RADIO BREŽICE

■ **PETEK, 13. MARCA:** 18.00 Napoved programa in poročila — 18.10 Nove plošče RTB, obvestila in reklame. 18.35 NAJ POP LOT — najraje jih poslušate. 18.45—19.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

■ **NEDELJA, 15. MARCA:** 11.00 Domače zanimivosti — Miroslav Kambič: Nekaj misli o delu upravnih organov ObS Brežice v letu 1969 — Poročilo s redne [illegible] skupščine ZZB NOV Brežice — Za naše kmetovalce: Jože Vovk — Katera gnojila in koliko jih damo važnejšim poljščinam in travnikom — Pozor, nimaš prednosti! — Pogovor s poslušalci — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.30 Občani čestitajo in pozdravljajo.

■ **TOREK, 17. MARCA:** 18.00 Svetujemo vam — Jugoton vam predstavlja — Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista — Iz dela glasbene šole — Obvestila, reklame in filmski pregled. 19.00—19.30 Mladinska oddaja.

Roki postavljeni, naloge sprejete

Sekretar občinske konference ZK v Brežicah Franc Skinder seznanja bralce z delom komiteja in komisij v prvi polovici tega leta

Komite občinske konference Zveze komunistov v Brežicah je že na dveh januarskih sejah sprejel akcijski program za uresničevanje resolucije 1. seje republiške konference ZK Slovenije in sklepov seje občinske konference.

Ta stališča smo dopolnili na seji naše konference in na njih gradili akcijski program. S programom, ki smo ga sprejeli še pred programom CK, smo jasno opredelili naloge, nosilce nalog in določili roke za njihovo izvrševanje. Nosilci posameznih nalog so: komite, komisije konference, druge komisije, organizacije in aktivi ZK, predstavniški in upravni organi ter nekatere delovne organizacije.

Vse naloge so usmerjene na stvarne probleme v naši občini. Tako mora komisija za družbeno-ekonomske odnose do 31. maja preučiti bistvene težave in vprašanja za vsako gospodarsko organizacijo posebej ter sestaviti predlog za razreševanje teh vprašanj. Organizacije in aktivi ZK so do 1. marca preučevali do tedaj opravljeno delo pri usklajevanju statutov s XV. ustavnim amandmajem in obravnavali dosedanje delo pri razvojnih programih. Njihova naloga je bila najti način za pospešitev pripravljanja statutov in programov, da bodo statuti lahko sprejeti v aprilu, razvojni programi pa pripravljeni do konca leta.

Organizacije ZK morajo do 30. junija preučiti vse pereče zadeve pri delitvi osebnih dohodkov ter evidentirati nesorazmerja in nizke osebne dohodke do 800 dinarjev. Poiskati bo treba vzroke za tako nizke prejemke delavcev ter izoblikovati predloge za ureditev teh problemov. Za njihovo uresničevanje se bodo morali boriti predvsem v sindikalnih organizacijah in samoupravnih organih. Posebne naloge so zastavljene za učinkovitejše reševanje stanovanjskih težav delavcev z nizkimi osebnimi dohodki. Najti je treba način, da bodo prišli tudi socialno šibki delavci do lastnih stanovanj ali stanovanjskih hiš. Komunisti v predsedstvu občinske skupščine, stanovanjskem podjetju in projektivnem biroju morajo zato obravnavati ta vprašanja do konca marca, izdelati stališča in predloge in z njimi seznaniti občinski komite.

Naloge komunistov so usmerjene še na izboljševanje strokovnega sestava zaposlenih. Komunisti v delovnih organizacijah morajo do 30. maja preučiti sestav zaposlenih ter napraviti načrt za boljšo strokovno zasedbo delovnih mest. Občinski komite je sprejel nase tudi skrb za družbeno izobraževanje in usposabljanje komunistov za boljše delo v družbeno-političnih organizacijah in društvih, za obnavljanje organizacije itd. Predsedstvo občinske skupščine pa ima med drugim nalogo storiti vse, da bodo našo občino primerno obravnavali v srednjeročnem in dolgoročnem programu razvoja Slovenije.

Pogoste utaje dohodkov

Odborniki občinske skupščinev Brežicah so na zadnji seji zahtevali strožje ukrepe za tiste, ki ne prijavljajo svojih dohodkov. Občinska skupščina bo namestila v kratkem še enega inšpektorja, ker sedaj zaposleni v upravi komaj zmagujejo delo.

Obrtniki imajo posvetovalnico

Pravne nasvete bodo dobili vedno brezplačno

Končno so dobili pravno posvetovalnico tudi obrtniki v spodnjeposavskih občinah. Ustanovil jo je strokovni odbor za obrt Gospodarske zbornice SR Slovenije za to območje.

V Sevnici bo pravni svetovalec na razpolago obrtnikom vsak torek od 8. do 12. ure v pisarni občinske skupščine. V Brežicah bo delala posvetovalnica vsak petek od 8. do 12. ure v uradu Zveze združenj borcev NOV. V Krškem bodo lahko prišli obrtniki po nasvete vse druge delavnike v pisarno strokovnega odbora gospodarske zbornice.

Pravne nasvete bodo obrtniki prejemali brezplačno. Stroške posvetovalnice v Sevnici, Krškem in Brežicah bo krila slovenska gospodarska zbornica. V Sevnici in Krškem je začela posvetovalnica delati prve dni marca, v Brežicah pa bo prvič odprta 20. marca.

Za obrtnike in gostince v Posavju bo priredila zbornica marca in aprila seminarje za vodenje poslovnih knjig. Tudi udeležbe na seminarju ne bo treba plačati. Obrtniki bodo o času in kraju seminarjev pravočasno pismeno obveščeni.

NOVO V BREŽICAH

■ **GOSTINCI IN TRGOVCI** se bodo morali sestati. Danes teden so predstavniki sekcije za razvoj turizma pri občinski konferenci SZDL v Brežicah ugotovili, da se sklepi skupščine, sprejeti na novembrski seji lani, zadovoljivo rešujejo. Z odlokom bi kazalo urediti le še turistične takse in urediti vse potrebno za ustanovitev sklada za turizem. Člani sekcije so sklenili še ta mesec sklicati razgovor z gostinci in trgovci, da bi se posvetovali o možnostih za poslovno sodelovanje oziroma združevanje.

■ **PRI STANARINAH NIČ SPREMEMB** — Spričo splošne rasti življenjskih stroškov so tudi v Brežicah z zadovoljstvom sprejeli vest, da stanovalcem letos še ne bo treba plačevati ekonomskih najemnin. Za ljudi bi to pomenilo precejšnjo obremenitev, saj v novejših stanovanjih že zdaj marsikdo težko plačuje najemnino.

■ **PREDSTAVNIKI LJUBLJANSKEGA** dimnikarskega podjetja so se minuli teden oglasili v Brežicah, ker so se na seji skupščine dogovarjali o položaju delovnih enot. Sporazumeli so se, da bo dohodek od dimnikarskih uslug, ki ga ustvari enota v brežiški občini, ostal v tej enoti. Edino odstotek za skupne službe podjetja in za sklade bo morala enota nakazati matičnemu podjetju.

■ **BREŽIŠKI KOMUNISTI** so v petek obiskali predavanje o osebni odgovornosti delavcev samoupravnih sistemov. Tokrat je predaval programer in analitik Štefan Marcijan. Predavanje bo nadaljeval prihodnji teden.

■ **APRILA BO ODBOR** za pripravo dolenjskih izseljencev izdal brošuro, v kateri bodo opisane turistične, kulturne in druge zanimivosti šestih dolenjskih občin, ki organizirajo letošnji izseljenski piknik. Računajo, da bodo morali natisniti vsaj 2000 do 3000 izvodov, ki jih bodo delno že prej razposlali izseljencem v tujino.

BREŽIŠKE VESTI

Skromne želje Brestaničanov

Vsakodnevne malenkosti, ki občane motijo

Kdor je imel v tej zimi opravka v mesnici, zelenjavni trgovini ali na pošti, je bil večkrat v nevarnosti za življenje. Cele plošče zmrzlega snega so včasih drsele s strehe naravnost pred vhode v te lokale. Odgovorni bodo vsekakor morali poskrbeti za varnost občanov — potrošnikov!

Pri Agrokombinatu Krško in pri PTT verjetno ne vedo, da še nimajo vsi občani avtomobilov in da prihajajo v zelenjavno trgovino, mesnico in na pošto tudi taki, ki se morajo zadovoljiti s kolesom. Zato doslej pred temi lokali še niso postavili nobenih stojal za kolesa. Potrebno bi bilo taka stojala čimprej postaviti.

Prostor pred zgoraj omenjenemi tremi lokali se ob deževju kar hitro spremeni v pravcato jezero, kar pa čisto nič ne pripomore k lepšemu videzu našega kraja. Ker je kamnolom oddaljen le en kilometer, kamionov pa v Brestanici tudi ne manjka, menimo, da tega prostora ne bi bilo preveč težko posipati.

V čakalnici brestaniške ambulante bi pacienti včasih le radi vzeli v roke kakšen časopis ali revijo. Včasih so bili vsaj stari časopisi in revije na mizi, sedaj že dolgo tudi teh ni več. Ali bi se ne dalo temu kako odpomoči?

Čisto skromne želje imamo. Niso potrebni milijoni za njihovo izpolnitev. Zato pač upravičeno upamo, da nam bodo kmalu izpolnjene. Prosimo!

V Partizanu telovadnica TSŠ

Dom telesnovzgojnega društva Partizan v Krškem je edini prostor v mestu, ki je primeren za množično telovadbo. Na nedavnem sestanku političnih predstavnikov in zastopnikov delovnih organizacij so se dogovorili za preureditev doma. Zanjo bo do prispevale denar delovne organizacije. V razpravi so priporočili, naj bo v prihodnje gospodar doma tehniška srednja šola, medtem ko bo imelo društvo Partizan v njem še vse iste pravice kot doslej. Tehniški srednji šoli ga nameravajo zaupati v upravljanje predvsem zaradi tega, ker ga bodo dijaki uporabljali za telovadnico.

Na plesne vaje ali k maši?

Mladinski aktiv v Koprivnici prireja ob nedeljah plesne vaje. Občinski komite ZMS Krško mu je pri tem priskočil na pomoč tako, da je mladim priskrbel plesnega učitelja. Ko pa so se vaje začele, so se soočili s precej težkim vprašanjem. Tamkajšnji kaplan jim je namreč prepovedal obiskovanje plesnih vaj. Ker mladi na to niso reagirali tako, kot je pričakoval, se je obrnil na starše, naj prepovedo otrokom obisk plesnih vaj.

Da bi mladi rešili ta problem, so v dogovoru s plesnim učiteljem prestavili plesne vaje na bolj zgodnje popoldanske ure, tako da s plesnimi vajami ne ovirajo obiska pri popoldanski maši. Zaradi tega, ker mladi vedno manj obiskujejo maše, kaplan od staršev, na katere ima velik vpliv, še vedno odločno zahteva, da bi otrokom prepovedali obiskovati plesne vaje. Take stvari bo treba reševati z vso resnostjo in odločnostjo, da si kaplani ne bodo dovoljevali mladim prepovedovati tistega življenja, ki jim v naši družbi pripada.

FRANC RADEJ

Kljub mrazu za debelimi zidovi brestaniškega gradu prihajajo v muzej izgnancev skoraj vsak dan novi obiskovalci. Več se jih nadejajo v aprilu in maju, ko bodo pripeljali sem učence osnovne šole od blizu in daleč. (Foto: J. Teppey).

KMET IN DELAVEC GOJITA ENAKE ŽELJE

Po cesti hitreje prihaja napredek

Na Kozjanskem bi dobra cesta lahko odprla lepe možnosti za turizem

Cesta Senovo—Koprivnica—Kozje povezuje vzhodni in južni del Kozjanskega z železniško postajo v Brestanici in avtomobilsko cesto Ljubljana—Zagreb. Za ta predel je to pomembna vez s svetom.

Toda cesta je ozka, slabo vzdrževana in kljub temu preobremenjena s potniškim in tovornim prometom. Dnevno vozi po njej v obe smeri štirinajst avtobusov, ki že tako slabo cestišče še bolj uničujejo.

Za boljšo ureditev ceste govori več razlogov. Dobra cesta bi pomagala k hitrejšemu razvoju nerazvitega Kozjanskega, izboljšala bi dostop v razvitejše kraje in omogočila redne prevoze delavcev na delo. Cesta bi lahko zelo približala kmečkemu prebivalstvu tržišče za kmetijske pridelke in odprla turizmu še ne odkrite pokrajinske lepote. Na Kozjanskem imajo izredne pogoje za razvijanje lovskega in kmečkega turizma. Tam bo našel prijeten odmor vsak, kdor ljubi mir in domačnost.

Kozjansko območje je odigralo pomembno vlogo v narodnoosvobodilnem boju. Dalo je veliko borcev in to plačalo s požganimi vasmi. Zaslužilo si je torej večjo denarno pomoč, ki pa mora biti takšna, da bo omogočala napredek v teh krajih.

Prebivalstvo si zelo želi, da bi skozi te kraje vodila sodobnejša cesta. Ljudje tam gori so skromni, toda ko prebirajo v časnikih, da so asfaltirali cesto zdaj tukaj, zdaj tam, se počutijo zapostavljene in naglas vprašujejo, kako dolgo bodo morali oni čakati na to.

D. DORNIK

Nova plošča Bergerjev

Ansambel Berger je pred kratkim izdal novo ploščo. Pošiljka prvih deset tisočev izvodov je bila povsod na mah razprodana. To je že šesta plošča priljubljenega ansambla, ki je znan po uspešnih nastopih doma in v zamejstvu.

Zasebniki ne vodijo knjig

V Krškem je davčna inšpekcija lani prijavila devet obrtnikov in gostilničarje sodniku za prekrške, ker sploh ne vodijo predpisanih knjig. Nekateri opravljajo to delo, vendar tako površno, da nima nihče pravega pregleda.

Kaj, če bo nesreča?

Po starem krškem mestu je prehod sicer prepovedan, toda pešci ne upoštevajo opozorila. Med njimi je tudi veliko otrok. Kaj, če se bo zgodila nesreča? Kdo bo odgovoren? Dobro bi bilo če bi starši opozarjali otroke, kod lahko hodijo in kod ne.

Stane Kranjc pride v Krško

Medobčinski svet Zveze komunistov Posavje sklicuje 16. marca ob 9. uri posvet z ravnatelji šol v Krškem. Razpravo o idejno političnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja bo vodil z njimi član predsedstva CK ZKS Stane Kranjc.

Hočejo vsestranskost

Na Senovem pripravljajo ustanovitev mladinskega kluba. Njegova dejavnost bo zelo pestra. V njem bosta vključena marksistični krožek in aktiv mladih komunistov. Pod dežnikom kluba naj bi zaživela tudi športna dejavnost in se razmahnilo delo ljubiteljev dramske umetnosti.

Pazite na goljufe!

Ni vse zlato, kar se sveti in ni vsaka trsna sadika žlahtne sorte. Kmetje v krški občini, žal, še vedno nasedajo goljufom, ki jih prepričujejo, da prodajajo žlahtne sadike, v resnici pa jim odrivajo razne srbske sorte, ki tam ne uspevajo. Nekateri so celo tako predrzni, da zahtevajo za sadiko le 80 par ali dinar kot aro, drugo pa naj bi jim kmetje plačali šele potem, ko bo trta obrodila. S takim načinom marskikoga prepričajo

Informacije že desetič

Vse kaže, da bodo Informacije ki jih izdaja občinski sindikalni svet, postale nepogrešljiva oblika za obveščanje osnovnih organizacij v podjetjih. Marca je izšla že deseta številka. Prispevki v njej so zanimivi in se tokrat ne omejujejo izključno na dogajanja v delovnih organizacijah. Uredniški odbor je namreč upoštevaj želje po širših, splošnih informacijah.

OSNOVNA ŠOLA MOKRONOG

razpisuje delovno mesto

ŠOFERJA za šolski avtobus

Kvalifikacija: D kategorija

Kandidati naj vložijo pismene prošnje s potrebno dokumentacijo do 15. marca 1970.

AB Agraria BREŽICE

LASTNIKI MOTORNIH VOZIL POZOR!

Vse rezervne dele, avto gume, letne in zimske, za vaše motorna vozila dobite po konkurenčnih cenah v naši trgovini

AVTOMATERIAL V BREŽICAH. Pod obzidjem 32!

DELAVSKI SVET KMETIJSKEGA IN TRGOVSKEGA PODJETJA

AGRARIA — Brežice

oglaša prosto delovno mesto

PRODAJNEGA REFERENTA in SKLADIŠČNIKA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

VKD ali KD trgovske stroke, biti mora prost vojaščine in star do 40 let. Možnost zaposlitve takoj.

Osebni dohodki po pravilniku o OD podjetja ali osebnem dogovoru. — Poskusna doba traja dva meseca. Stanovanje ni zagotovljeno. Prošnje pošljite na upravo podjetja v 15 dneh po objavi oglasa.

Všeč mi je, da vse povedo

Ob malem jubileju Janeza Debelaka, tehnika in izmenovodje v obratu LISCE na Senovem

Janez Debelak je doma iz Kozjanskega. Ko je bil dovolj star, so mu rekli, naj gre v šolo, nato pa čimprej h kruhu. Postal je tekstilni tehnik. Prvo službo je dobil v domačem kraju, v obratu celjske METKE. Želel pa si je, da bi delal v podjetju, kjer je vedno kaj novega. Želja se mu je izpolnila, ko je slekel vojaško suknjo in se zaposlil v LISCI. To je bilo natanko pred enim letom. Štiri mesece je delal v Sevnici, nato pa so ga dali za izmenovodjo v senovški obrat.

Kako se počutite kot član kolektiva, o katerem gre dobro ime ne le po državi, ampak tudi po tujini?

»Ponosen sem na to, da sem v LISCI, kjer pomeni eno delati in misliti po novem. Nič drugače se ne počutim kot v kakšnem zahodnoevropskem podjetju. Tam sicer še nisem bil, sem pa veliko slišal o njih. Red, disciplina — mislim, da je to značilno zanje.«

Kako se počutite sredi samih žensk?

»Navadil sem se z njimi delati. Razumemo se med seboj in vse je v najlepšem redu.«

Kaj bi rekli o ženskah kot o proizvajalkah?

»Pridne so, zavzemajo se za to, da bi bil njihov kos kruha čim večji in čim boljši. Kadar se kje kaj zatakne, povedo vse na sestankih. Všeč mi je to, da vse in brez ovinkov povedo, kar jim leži na srcu.«

Ali ste zadovoljni s kuverto ob koncu meseca?

»Sem. Mislim, da bi tako odgovorila tudi večina delavk, če bi jih po tem vprašali.«

I. Z.

KRŠKE NOVICE

■ **DAVKI LE ZA SOCIALNE POTREBE** — Kljub razmeroma dobro razviti industriji so potrebe za socialne podpore in druge oblike pomoči v krški občini velike, zato je v letošnjem proračunu predvideno za reševanje socialnih vprašanj 2 milijona dinarjev ali toliko, kot znašajo letni dohodek od vseh prispevkov na dohodek iz kmetijstva. Odborniki menijo, da je ta izdatek v primerjavi s celotnim proračunom prevelik, zato so na zadnji seji skupščine predlagali revizijo socialnih podpor.

■ **ISTI PREDSEDNIK** — Krajevna organizacija ZB NOV Krško je pred kratkim na občnem zboru izvolila novo vodstvo. Za predsednika so udeleženci ponovno izvolili tov. Vinka Poljanca. Organizacija je zabeležila v dosedanjem obdobju lepe uspehe.

■ **KOLIKO ZA LETOVANJE?** Upravni odbor počitniške skupnosti v Materadi pri Poreču je sprejel cenik penziona za letošnjo počitniško sezono. Prijavljenci nad 10 let bodo morali odšteti razen turistične takse 24 dinarjev na dan, otroci od 3. do 10 leta starosti bodo lahko letovali za 13 din na dan, otroci do 3. leta pa za 8,60 dinarjev. Navedene cene veljajo le za člane počitniške skupnosti. Za nečlane in inozemske turiste bo penzion nekoliko dražji. Počitniški dom v Materadi bo odprt od 1. junija do 20. septembra. Člani skupnosti morajo oddati prijave za letovanje počitniškemu domu najkasneje do 15. aprila.

■ **LETOS PRVIC NA IZLET** — Avtobusno podjetje IZLETNIK bo 21. marca organiziralo izlet v Trst. Letos je to prvo potovanje v to mesto. Udeleženci bodo morali plačati zanj po 60 dinarjev.

■ **OBČINSKA SKUPŠČINA** bo letos morala dobiti sredstva za asfaltiranje ceste od Križaja do Podbočja, kjer bo za dan borca srečanje Gorjanskega odreda.

■ **NA GRADNJO** nove osnovne šole se v Krškem temeljito pripravljajo. Dosedaj se je odzvalo na razpis za prevzem dela kar šest podjetij. Šola bo veljala 10,5 milijona dinarjev. Občani bodo zbrali s samoprispevkom približno 600.000 dinarjev na leto, morda tudi 700.000 din.

Za Lutrovsko klet 20.000 dinarjev

Republiški sklad za pospeševanje kulturnih dejavnosti je pred kratkim ugodil tudi nekaterim prošnjam iz sevniške občine. Za nadaljnja restavratorska dela v Lutrovski kleti je odobril 20.000 din, za nabavo knjig v občinski knjižnici v Sevnici 5000 din, za gostovanje Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja 8000 din ter za gostovanje okteta Gallus 1000 dinarjev. Občinski sklad za kulturo bo moral prispevati polovico denarja za vsako posamezno akcijo. Sevniška občina v preteklosti ni bila deležna večje republiške pomoči, sicer pa zanjo niti ni prosila.

A. Ž.

Nova cvetličarna, ki ni samo to

Celjski obrat ljubljanskega podjetja Semenarna je v nekdanji cvetličarni nasproti lekarne pred kratkim odprl ličen lokal, kjer je mogoče dobiti najrazličnejše stvari za družino in dom. Lončnice, rezano in suho cvetje, vence, semena vrtnin in poljščin (hibridne koruze austria 390 in austria 266), krmila za rejce malih živali, brikete, rudninske dodatke, celo akvarijsko opremo in ribjo hrano, lončke, stojala, gnojila, vse to lahko kupite v tej prodajalni, ki bo gotovo razveselila kupce. Cvetličarna sprejema naročila tudi po telefonu, večje količine kupljenega blaga pa dostavlja tudi na dom.

A. Ž.

VESTI S STUDENCA

■ **AJDOVSKA JAMA — ZAKLONIŠČE?** Pred kratkim je bilo na Studencu prvo predavanje o civilni zaščiti prebivalstva. Predaval je Tone Kozmus, uslužbenec oddelka za narodno obrambo pri občinski upravi. Ker bi krajevna skupnost Studenec rada usposobila podzemsko jamo z imenom Ajdovska jama, so sklenili zaprositi jamarsko društvo iz Novega mesta, naj to jamo razišče in da strokovno mnenje.

■ **GNOJIL DOVOLJ.** Obe trgovini na Studencu sta ta čas dobro založeni z umetnimi gnojili. Na zalogi je tudi dovolj vrtnin in poljskih semen, a čimer so ljudje prav zadovoljni. V trgovini odkupujejo fižol po 4 dinarje kilogram.

■ **ZA VEČJO VELJAVO SZDL.** Med prebivalstvom Studenca in sosednjih vasi je bila ugodno sprejeta odločitev, da bodo prošnje za znižanje ali odpis davkov obravnavali pristojni organi na predlog krajevnih organizacij SZDL. S tem bodo te organizacije dobile še večji pomen.

K. Z.

POMOČ KOZJANSKEMU. — V organizaciji sodelavcev revije »Tovariš« so minuli teden pripeljali v Sevnico dva kamiona posteljnine in oblek, ki so jih prispevali prebivalci Slovenije ter republiški odbor Rdečega križa. Pri razdeljevanju daril sodeluje občinska socialna služba. (Foto: M. L.).

ŠE ENA RAZSTAVA V OTROŠKI GALERIJI V GRADU

Svet, ki ga oblikujejo otroci

Razstava otroških likovnih del, ki bo odprta do 22. marca, je vredna ogleda

V galeriji otroških likovnih del v sevniškem gradu tokrat razstavljajo najmlajši — cicibani iz vrtcev. Naj ob tem nihče ne zamahne z roko, češ kaj pa ti zmorejo. Razstava je vredna ogleda, saj veje iz številnih risbic presenetljivi izrazna moč, povedana na zelo izviren način. Varovancem vrtca, ki še ne znajo pisati, je tak način izražanja najbližje.

Ob skrbnem pregledu razstavljenih del je opazna odlična vloga vzgojiteljic, ki predšolske otroke usmerjajo na pota likovnega ustvarjanja. Takšno prizadevanje je velikokrat odločilno za nadaljnji razvoj talentov. Prvotni namen organizatorjev razstave je bil prikazati razvojno pot ustvarjanja, ki jo premosti predšolski otrok. Ker je bilo dobrih del toliko, da ni bilo mogoče uporabiti togo delitev na posamezne faze tega razvoja, so organizatorji prvotni namen opustili.

Otroška dela so izdelana v raznovrstnih tehnikah, ki dokazujejo, na koliko načinov znajo otroci upodobiti tisto, kar vidijo in čutijo v svojem okolju. Na eni prihodnjih razstav nameravajo organizatorji prikazati razvoj predšolskega otroka na bolj didaktičen način.

Sevniška otroška galerija se otepa še z mnogimi težavami. Organizatorji so trdno prepričani, da se bo uveljavila in izoblikovala svoj koncept.

A. Ž.

Podgorje: »Letos več za nas«

Krajevna skupnost Zabukovje naj letos več denarja nameni za območje Podgorja, kjer je treba dograditi nekatere vaške poti in nasploh bolje poskrbeti za vzdrževanje in utrjevanje poti in cest, so menili na letni konferenci krajevne organizacije SZDL v Podgorju. Govorili so še o nekaterih drugih problemih tamkajšnjih krajev. Za novega predsednika odbora krajevne organizacije SZDL so izvolili Franca Pipana.

Nov občinski sindikalni svet

Na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta so izvolili tudi nov sindikalni svet. Sestavljajo ga: Viktor Auer, Sane Budna, Stane Blaznik, Elka Grilc, Ivan Dumovič, Jože Jeke, Zofka Koren, Stanko Novšak, Bojan Novšak, Franc Ogorevc, Franc Puhner, Franc Pipan, Ivo Pinterič, Friderik Pečnik, Miha Logar, Janko Rebernik, Milka Senčar, Slavko Vilčnik, Janez Valant, Anton Zgonec, Maks Zemljak in Pavel Zemljak. Nadzorni odbor sestavljajo Boris Kozamernik, Zvone Mirt in Štefan Senica.

Prvi predlog občinskega proračuna

Čeprav je prvi osnutek občinskega proračuna za letos pokazal precejšen primanjkljaj se je predstavnikom občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij in TIS prejšnji teden posrečilo uskladiti dohodke in izdatke v skupni višini 8,3 milijona dinarjev. To je seveda šele prvi predlog proračuna. Po obravnavi posebne komisije in sveta za gospodarstvo in finance bodo dali predlog še na zbore volivcev, dokončno pa bo o proračunu odločala občinska skupščina na prihodnji seji.

Krmelj: lepo so praznovali 8. marec

V soboto, 7. marca, je bila svečana proslava dneva žena v nabito polni dvorani »Svobode« Krmelj. Pionirji osnovne šole Krmelj so izvajali pester spored, ki je navdušil vse prisotne. Po proslavi je bil družabni večer, v nedeljo pa je KK SZDL Krmelj obdarila nad 80 let stare žene in jim čestitala za njihov praznik. Ob tej priložnosti smo videli, kako malo je potrebno, da se stari ljudje počutijo srečne, saj so vse obdarovanke bile globoko ganjene, po licih pa so jim polzele solze v spoznaju, da niso pozabljene.

V petek je imela sindikalna podružnica LISCE obrata Krmelj občni zbor, združen s proslavo dneva žena, ki je zelo lepo uspel.

B. D.

OB OSMEM MARCU: PORTRET REJNICE

„Ne, ne zamerim jim"

Angela Traven iz Sevnice si v starosti lajša samoto s spomini na vzrejene otroke

Več kot 20 otrok je vzredila 79-letna Angela Traven, naturalizirana Sevničanka, doma iz Trbovelj. Presenečena je bila, ko smo z obiskom za hip vznemirili njeno mirno, tiho življenje, ki ji je preostalo po toliko letih skrbi za tuje otroke, ki so se že zdavnaj poslovili.

»Zakaj ste, Travnova mama, jemali v rejo tuje otroke?«

»Zaradi velike ljubezni do otrok, ne oziraje se na to, čigavi so.«

»Imeli ste sina, povedo sosedi.«

»Imela. Padel je med vojno. Od tega je že dolgo. Bolečine skorajda ni več, čeprav je bil edinec.«

»So vam vzrejani otroci hvaležni, občutite njih zahvalo?«

»Dva, trije se me še spomnijo s priložnostnim pismom. Sicer pa ne. Izjema je Helena Prazникova iz Sevnice, ki je najbližja in ki lepo skrbi zame.«

»Vas boli, ker so drugi pozabili na vas?«

»Ne, ne zamerim jim. Imajo svoje življenje in svoje skrbi. Življenje gre naprej. Tako je pač in sprijaznim se s tem.«

»Bi jih vzeli vseeno, čeravno bi vedeli, da bo tako?«

»Če ne bi bilo teh otrok, bi bilo moje življenje prazno. V starosti mi pravzaprav vse pomeni zadoščenje, da sem naredila za te otroke vse, kar sem mogla. Rejništva se ne bi odpovedala niti v starosti, toda tega ne zmorem več.«

M. L.

Zbirali bodo za prapor

Tudi na letni konferenci ZB so sklenili z vsemi močmi pomagati pri gradnji vodovoda na Bučki

Krajevna organizacija ZB na Bučki šteje vsega 22 članov, ki pa vendarle precej pripomoreju pri delu družbeno-političnih organizacij v kraju. Tako so ugotavljali tudi na letni konferenci zadnjo februarsko nedeljo.

Že na lanskem zboru je organizacija sklenila razviti svoj prapor ter začela zbirati prispevke. Žal se je posrečilo zbrati vsega 200 dinarjev, saj sta se na pismene prošnje odzvali le dve delovni organizaciji: konfekcija Jutranjka in kmetijski kombinat iz Sevnice. Na letošnji letni konferenci so zato imenovali 4-člansko komisijo, katere naloge je do dneva borca zbrati ves potrebni denar.

Na konferenci so sklenili, da bodo člani ZB po svojih močeh pomagali pri gradnji vodovoda na Bučki, ki je najvažneja naloga tamkajšnje krajevne skupnosti. Dogovorili so se tudi o skrbi za spomenik prvoborca Jožka Saška-Devija. Za predsednika organizacije so izvolili Franca Ilaša, za tajnika pa Jožeta Gorenca.

K. Ž.

RADIO SEVNICA

■ **NEDELJA, 15. marca:** 12.00 Napoved programa, lokalna poročila, občinske novice in kronika — Objave, reklame in spored kinematografov — Zdravstveni napotki — Segli smo na knjižno polico — I. del oddaje: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — Kmetijski nasveti — Nekaj o bonbonih — Promet in mi — Predstavljamo vam nove melodije — II. del oddaje: Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo.

■ **SREDA, 18. marca:** Objave, reklame in spored kinematografov — Pojejo priljubljeni zabavni ansambli — Predstavljamo vam narodno-zabavno glasbo — Gorenjski sredinjski nasveti — Planinski sve-

Novo iz Tržišča

■ **OBDARITEV NAJSTAREJŠIH ŽENA.** Osrednja proslava dneva žena je bila v Tržišču v nedeljo, 8. marca. Šola je pripravila program. Ob tej priložnosti so obdarili najstarejše žene. Prireditev je pripravil tudi novoustanovljeni mladinski aktiv na Malkovcu. Ki je na večer pred praznikom posetil žene v gostišču Hmeljnik. Vse žene, starejše od 80 let, in tiste, ki imajo šest ali več otrok, so obdarili.

■ **PREDSEDNIK ZNOVA FRANCE HRIBAR.** V nedeljo je bil občni zbor krajevne organizacije ZB, na katerem so sprejeli delovni program za letos. Za predsednika organizacije so ponovno izvolili Franceta Hribarja, za tajnika so izvolili Lojzeta Udovča, za blagajničarko pa Danico Mozetič.

■ **VELIK LANSKI PLEN.** Tudi lovci so zborovali. V poročilu je bilo med drugim rečeno, da so lani uplenili 40 lisic, 5 jazbecev, 3 divje prašiče, 30 srn in še veliko druge divjadi. Precej dohodka je dal družinski lovski turizem.

■ **V NEDELJO ZBOR VOLIVCEV.** V nedeljo, 15. marca, bo zbor volivcev za območje krajevnega urada Tržišče ob 8. uri v osnovi šoli. Na dnevnem redu je razprava o letošnjem občinskem proračunu. Vabljeni!

■ **DOBRO OBISKANA PREDAVANJA.** V minulem tednu so bila zadnja predavanja o civilni zaščiti. Povsod so bila zelo dobro obiskana, manjkali so le nekateri bolehni ljudje.

L. U.

Z OBČNEGA ZBORA KRMELJSKIH GASILCEV

Najuspešnejše leto doslej

Lanske akcije gasilskega društva Krmelj so primer, kaj je mogoče narediti za gasilstvo

Čez 60 članov IGD »Metalne« iz Krmelja se je udeležilo letošnjega občnega zbora, razen njih pa je na zboru sodeloval tudi predsednik občinske gasilske zveze Jože Smodej. Kot je bilo prikazano v poročilu, je bil lanski delovni načrt povsem uresničen: za 40-letnico delovanja društva so krmeljski gasilci dobili nove prostore, gasilski avtomobil in moderno motorno brizgalno. K temu so veliko prispevali tudi z lastnim delom.

V razpravi so poudarjali, da mora družba v prihodnje dajati več pomoči gasilstvu. Denar, ki se v prid požarne varnosti zbira zunaj gasilstva, naj dobijo gasilska društva, so dejali na zboru. Zahtevali so tudi obvezno nezgodno zavarovanje operativnih članov gasilske organizacije.

Na občnem zboru so govorili tudi o pomlajevanju članstva. V ta namen bi bilo treba v prihodnje načrtneje delati s pionirji.

Predsednik občinske gasilske zveze Jože Smodej je pohvalil velike uspehe krmeljskih gasilcev v minulem letu. Člani društva so to dosegli predvsem po zaslugi delavnega izvršnega odbora, ki ga vodi direktor »Metalne« Vlado Senčar. Ob koncu so na občnem zboru še sklenili, da bodo priredili poučno gasilsko ekskurzijo v večje industrijsko središče.

B. DEBELAK

Studenec: želijo posojila za obnovo

Tudi kmetje iz studenškega vinogradniškega območja si želijo ugodna dolgoročna posojila za obnovo vinogradov. Ko so zvedeli, kako krški Agrokombinat podpira obnovo vinogradništva, so menili, da bi bilo zelo koristno, če bi kaj podobnega ukrenil tudi sevniški kombinat.

K. Z.

SEVNIŠKI PABERKI

■ **POKVARIL SE JE ODDAJNIK.** Prejšnjo nedeljo so poslušalci sevniške lokalne radijske postaje ostali brez oddaje. Pokvaril se je radijski oddajnik, okvara pa je bila težja, tako da je niso mogli pravočasno odstraniti. Zato se vodstvo postaje poslušalcem opravičuje.

■ **OBISK ČEZ VSA PRICAKOVANJA.** Skoraj sto kmetovalcev se je udeležilo predavanja inž. Gvida Fajdiga, predavatelja biotehniške fakultete v Ljubljani, ki je v sevniškem gasilskem domu govoril o pašnokosnem gospodarjenju na travniškem svetu. Ob tej priložnosti so vrteli tudi film o kmetijah v Mozirju, sledil pa je še razgovor s tistimi kmeti v sevniški občini, ki so se že oprijeli novega načina izkoriščanja travnikov in pašnikov.

■ **Z AVTOMOBILI NA LISCI.** Ob tekmovanju za Albertov memorial so splužili cesto do vrha Lisce, tako da je bilo mogoče tja tudi z osebnimi avtomobili. To je velik uspeh oskrbnikov ceste, saj je bila doslej cesta vsako leto zasnežena do pomladi. Prevozna cesta je prišla prav tudi gradbenemu podjetju Zagorje, ki gradi na Lisci povsem prenovljen Tončkov dom.

■ **GASILSKI TEČAJ.** Predvidoma ob koncu marca bo končan gasilski tečaj za podčastnike, ki se ga udeležuje 35 gasilcev iz vse občine. Udeleženci tečaja bodo delali zatem še izpite. Predavanja so ob sobotah in nedeljah.

■ **ZBOR UPOKOJENCEV 10. MAJA.** Upravni odbor sevniškega društva upokojencev je na zadnji seji sklenil, da bo letošnji občni zbor društva v nedeljo, 10. maja, ob 8. uri v prostorih gasilskega doma. Odbor tudi prosi člane, naj poravnajo svoje obveznosti (članarino!), in opozarja, naj svojci preminulega člana društva takoj prijavijo smrtni primer društvu ali pa Francu Žuru v Sevnici, Cesta heroja Maroka, stolpič II, št. 1—5.

■ **SLABSE ZA POTNIKE.** Ob elektrifikaciji delno preurejena železniška postaja v Sevnici je za potnike, ki potujejo proti Tržišču, manj ugodna, kot je bila prej. Vlak se ustavlja na tiru, odmaknjenem od postajnega poslopja, ljudje pa morajo večkrat tudi skozi druge vagone, preden pridejo do svojega vlaka. To še ni vse: vlak zapelje po tirih še nekajkrat gor in dol, preden se napoti čez železniški most proti Boštanju.

■ **ZAMUDILI PRILOŽNOST.** — Pomoč republiškega sklada za pospeševanje kulturnih dejavnosti Lutrovski kleti, knjižnici in za nekatera gostovanja kulturnih skupin dokazuje, da ima republika odločen namen pomagati kulturi v posameznih občinah. Škoda, da sevniški kino ni poslal prošnje odboru za film, ki je dodeljeval tudi pomoč kinematografom na podeželju. Letošnja pomoč je razdeljena, in ker je že objavljen razpis za pomoč v letu 1971, bi bilo prav, da bi to priložnost izkoristili, zakaj tudi sevniški kino je v denarni stiski.

SEVNIŠKI VESTNIK

Frutella

OBČINSKA KONFERENCA SZDL O PROBLEMIH KULTURE

Kultura vzporedno z gospodarstvom

Konferenca SZDL je sprejela več priporočil in sklepov, ki naj bi pripomogli, da bi v občini bolj napredovali tudi na področju kulture

Druga seja občinske konference SZDL, ki je bila v četrtek, 5. marca, je bila namenjena predvsem kulturi v občini. Uvodno besedo je imel Janez Gartnar, v razpravi pa so sodelovali Slavko Kržan, Franc Režun, Bojan Brezovar, Jože Suhadolnik, Tone Klenovšek, Lojze Ratajc, Zofka Klemen, Branko Sladič, Stane Peček, Ludvik Bizjak in Frane Videčnik.

Navzlic nekaterim novim pridobitvam kulturnega življenja v trebanjski občini (tabor likovnih samorastnikov, razstave) je mogoče trditi, da je splošno kulturno življenje v primerjavi s povojnim obdobjem močno zaostalo za družbenim napredkom. Kultura postaja vsakdanja potreba človeka, zato je ne smemo prepustiti tokovom, naloga družbe je, da usmerja in pospešuje njen razvoj.

»Kulturna rast mora vzporedno z gospodarsko rastjo!« je bil eden od najvažnejših sklepov občinske konference. Da bi vedeli, kaj v občini hočemo, je nujen program razvoja, v katerem bo jasneje določeno mesto nekaterih že uveljavljenih kulturnih prireditev. Kulturna dejavnost mora biti v prihodnje deležna večje družbene pomoči, pri čemer so dolžne prispevati tudi delovne organizacije.

Poseben pomen so na konferenci pripisovali kulturni dejavnosti znotraj krajevnih skupnosti. Te samoupravne enote, ki dobivajo vsako leto večjo družbeno pomoč, morajo v prihodnje občutno več narediti na področju kulture, kjer je pomembno mesto tudi za udejstvovanje mladine.

Konferenca je precej časa posvetila tudi amaterskemu delu na področju kulture. V občini ni poklicnih kulturnih skupin, zato je amaterizem še toliko pomembnejši, posebno še ker pomeni aktivno obliko sodelovanja v kulturnem življenju. Ker pa je vseskozi primanjkovalo denarja, ima to udejstvovanje sorazmerno slabo materialno podlago. Konferenca je zato predlagala občinski skupščini, naj poskrbi, da bodo prosvetni domovi bolje oskrbovani in bolj izkoriščeni v kulturne namene, kar pa seve ni odvisno samo od skupščine.

Udeleženci razprave so prispevali še vrsto misli o knjižničarstvu, o komercializaciji v kulturi, o slabi knjigi in reviji, ki si utira pot do vse večjega števila ljudi, o premajhni družbeni podpori, o kulturnih skupnostih itd. to pa so stvari, ki ne zadevajo samo eno občino, marveč slovensko kulturo v celoti.

M. L.

Letos na zalogi dovolj igorja

Ker je bilo zadnja leta največje povpraševanje po semenskem krompirju sorte igor, je za letošnjo saditev KZ Trebnje pripravila večjo količino semena v sodelovanju z zasebnimi semenarji v okolici Velikega Gabra in Šentlovrenca. V skladišču v Šentlovrencu ga prodaja po 80 par kilogram, seme je prebrano in pripravljeno za saditev. O prednostih menjave semena so se kmetovalci že sami prepričali, zato je za marsikoga že odveč priporočati ta koristni agrotehnični ukrep.

DAN ŽENA. Iz vseh krajev prihajajo vesti o praznovanju. Ženam so priredili proslave v Velikem Gabru, Trebnjem, na Mirni in drugod. Mladinci so se spomnili na matere partizanskih borcev, jih obiskali in obdarili s cvetjem. Na sliki: predsednik občinske konference ZMS Lojze Ratajc čestita Ani Božič z Griča pri Trebnjem. (Foto: M. L.)

Beli grič: med najboljšimi

S prispevki in skromno denarno pomočjo občinske gasilske zveze so člani društva Beli grič zgradili nov dom in kupili motorno brizgalno. S svojo požrtvovalnostjo so se člani tega društva, ki je nekdaj samo životarilo, uvrstili med najboljša društva v občini.

T. Z.

Omejitev tudi za mirensko cesto

Težki tovornjaki v zgodnji pomladi delajo največjo škodo po naših cestah. Tako je tudi na cesti Trebnje—Slovenska vas, kjer je bilo več poškodb cestišča, ki zaradi povečanega prometa še naraščajo. Ljudje menijo, naj bi tudi na tej cesti uvedli omejitev osnega pritiska, saj ne kaže uničevati tistega, kar je bilo narejeno z veliko truda in velikim prispevkom delovnih organizacij in ljudi iz trebanjske občine.

Sodoben vrtec na Mirni

Otroško varstvo v občini je te dni dobilo največjo pridobitev: na Mirni so v stari osnovni šoli dokončno uredili prostore za otroški vrtec. Preureditev je veljala okoli 500.000 novih dinarjev, stavba je opremljena zelo sodobno in bo zadostovala za dalj časa. Trenutno je v vrtec vpisanih 50 otrok, ki že uživajo sadove prizadevanja osnovne šole domačinov in občinske skupščine. Kot je bilo pojasnjeno na letni konferenci krajevne organizacije SZDL, bo znašal prispevek za enega otroka v vrtcu 100 dinarjev na mesec.

Mokronog: o gradnji obeležja

Na letni konferenci krajevne organizacije ZB so največ razprave posvetili gradnji spominskega obeležja na mokronoškem pokopališču, ki bo veljalo 15.000 dinarjev. Dve tretjini potrebnega denarja bo prispeval občinski proračun, preostali del pa bo zbrala organizacija s prostovoljnimi prispevki. Na konferenci so poudarili, da je potrebno predhodno natanko ugotoviti, katere žrtve so padle na območju Mokronoga, ker nameravajo naknadno vklesati imena ali število na spomenik NOB, ki stoji na razvalinah mokronoškega gradu. V načrtu je tudi, da bodo uredili okolje spominskega obeležja nad Mokronogom, kjer je počila prva partizanska puška.

T. Z.

OB LETOŠNJIH KONFERENCAH KRAJEVNIH ORGANIZACIJ SZDL

Bilo je premalo politične vsebine

Delovanje Socialistične zveze na vasi se ne sme zožiti le na nekaj stvari, s katerimi se povečini uspešno ukvarjajo krajevne skupnosti

V februarju se je v občini zvrstilo 16 letnih konferenc krajevnih organizacij SZDL, ki so svojevrsten barometer dela in problemov prebivalcev. Po udeležbi ter pozornosti, katere so bile deležne konference, je mogoče trditi, da se je predvsem v nekaterih krajih povečal ugled organizacije.

Obisk je ponekod presegel pričakovanja. Letne konference se je na Trebelnem udeležilo 160 ljudi, v Dobrniču 100 ljudi, večja deležba je bila še v nekaterih krajih. Znova se je izkazalo, da se ljudje zanimajo za delo organizacije, če pričakujejo od nje, da bo znala prisluhniti njihovim težavam in da jim bo pomagala. Izrazita izjema je Trebnje, ki je že začelo »bolehati« za boleznijo večjih krajev in mest, kjer ljudje niso več tako tesno povezani med seboj, in s svojimi problemi. V Trebnjem so morali namreč prestaviti konferenco zaradi premajhne udeležbe.

Izvršni odbor občinske konference SZDL, ki je na podlagi zapisnikov ter obiskov na posameznih konferencah ocenil letne konference, je ugotovil, da so udeleženci sicer zavzeto obravnavali posamezne krajevne zadeve, konference pa so, v celoti gledano, vendarle imele premalo politične vsebine, ki mora biti značilna za družbeno-politično organizacijo.

Odkar se je močno povečala občinska pomoč krajevnim skupnostim, ki je v ljudeh spodbudila veliko željo po napredku, se o akcijah krajevnih skupnosti pogovarjajo na vseh shodih, pa naj ga skliče kdorkoli: Socialistična zveza, občinska skupščina ali gozdni obrat. Pogovarjati se o skupnih akcijah je sila koristna stvar, vendar pa stalno ponavljanje istih zadev na različnih sestankih vzbuja prepričanje, da se veliko govori, pa malo naredi.

Naloge Socialistične zveze so mnogo širše kot na primer skrb za urejeno pot ali zagotovljen prevoz z avtobusom, čeprav so te stvari za prizadete ljudi še kako pomembne. SZDL mora postati na vasi organizacija, v kateri bodo prišli do izraza poglavitni interesi ljudi, ki pa gotovo ne obsegajo samo skrbi za poti in ceste. Primer s Trebelnega, kjer je šlo za šolstvo v tem kraju, ter v Dobrniču, kjer so prizadeti ljudje znova spomnili na podružbljanje gozdov, sta pokazala, kako privlačna je lahko organizacija za vse prebivalstvo.

M. L.

Dobrnič: ob zadnjo zvezo

Dobrnič je zgubil še zadnjo avtobusno zvezo s Trebnjim, odkar je pred nedavnim avtobus Transturista iz Škofje Loke, ki vozi delavce v Litostroj, odpovedal svoje usluge. Zato so na letni konferenci krajevne organizacije SZDL predlagali, naj bi avtobus podjetja Gorjanci, ki pripelje zjutraj iz Sevnice, svojo vožnjo nadaljeval še v Dobrnič. Kako bo s tem, je odvisno od izračuna podjetja Gorjancev. Prizadeti ljudje prosijo, naj bi delavski avtobus še vnaprej prevažal tudi druge potnike.

Mokronog: dogovor za nove akcije

Na letnem občnem zboru gasilskega društva v Mokronogu so ugotavljali, da niso v celoti uresničili lanskih načrtov. Letos nameravajo kupiti novo motorno brizgalno, saj stare ne morejo več uporabljati. Gasilski avtomobil še ni povsem opremljen, zato ga uporabljajo le za prevoz ljudi. V gasilske vrste so sklenili pritegniti več mladine in žensk ter navezati tesnejše sodelovanje z družbeno-političnimi organizacijami. Dogovorili so se še za nekatere druge akcije ter podelili Francu Strelu, Francu Metelku in Francu Florjančiču diplome za 40-letno sodelovanje v društvu.

T. Z.

POZABLJEN STAR LJUDSKI REK:

Žena in trije vogali

Gospodinjski tečaj v Velikem Gabru je spet pokazal, da je izobraževanje žensk zapostavljeno

Po 11 letih, odkar je bil v Velikem Gabru zadnji gospodinjski tečaj, se je v drugi polovici februarja 20 deklet in žena zbralo v Zupančičevi hiši, si nadelo bele predpasnike in rute ter se spopriselo s kuharskimi skrivnostmi.

Prihajale so 12 dni od blizu in daleč, celo iz skoraj 8 km oddaljenih Sel Šumberka. Tečaj so vzdrževale same, le za najemnino hiše jim je bilo obljubljeno 300 dinarjev, nekaj pa je prispeval center za napredek gospodinjstva.

»Poglejte to pripravljenost deklet in žena! Kljub stiski s prostorom, posebno s kuhinjo in štedilnikom, so se tečajnice naučile veliko koristnega za dom. Ne morem razumeti, zakaj tisti, ki skrbijo za izobraževanje vasi, podcenjujejo gospodinjski pouk. Kmetijske šole dobivajo občinsko pomoč, gospodinjski tečaji, v katerih se izobražujejo mlada dekleta in žene, pa ne,« je dejala Francka Slak, ki je vodila tečaj.

Žena drži tri vogale pri hiši, mož pa samo enega, pravi stari ljudski rek. Kaže, da nanj pozabljamo. Ukinjena je bila gospodinjska šola na Mali Loki, nasploh smo skorajda povsem zanemarili izobraževanje kmečkih ter drugih deklet in gospodinj. Zdaj se redko tu in tam začne kak tečaj, pa še tisti ni deležen večje družbene pomoči. Je prav tako?

Račje selo: predlog za »prenos« ceste

Cesta iz Račjega sela proti Veliki Sevnici je že dalj časa zelo slabo vzdrževana. Vozniki, ki uporabljajo to cesto, so prepričani, da bi bilo cestišče bolje oskrbovano, če bi Komunalno obrtno podjetje Trebnje prepustilo vzdrževanje (in s tem seveda tudi denar) krajevni skupnosti.

Udeleženke tečaja v Velikem Gabru. (Foto: M. L.)

TREBANJSKE IVERI

■ **PROSLAVA DNEVA ŽENA.** — Krajevna organizacija SZDL Trebnje je v petek zvečer priredila proslavo 8. marca. Pred polno dvorano so nastopili mirenski pevski zbor, trebanjska godba na pihala, učenci osnovne šole ter varovanci otroškega vrtca.

■ **KNJIŽNICA ODPRTA PET POPOLDNEVOV.** Matična knjižnica v Trebnjem je po zadnjem sklepu sveta knjižnice odprta pet popoldnevov v tednu. Zanimanje za dobro knjigo je veliko, saj si v tej knjižnici izposoja knjige okoli 700 bralcev, v preteżni večini mladina. Žal so se knjige zadnja leta toliko podražile, da kupi knjižnica manj knjig, čeravno se občinska pomoč knjižnici delno povečuje.

■ **ODDAJA »POKAŽI, KAJ ZNAŠ!«** Mladinski aktiv v Dol. Nemški vasi in na Ponikvah pripravlja javno mladinsko oddajo »Pokaži, kaj znaš!« Prireditev bo v nedeljo, 22. marca, nastopile pa bodo različne amaterske skupine in posamezniki.

■ **PRAV BI PRISLA CVETLIČARNA.** Prodajalna Mercatorja je pred praznikom žena hitro razprodala rezano cvetje, ki ga ljudje kupujejo vse več. Trebnje je najbrž že postalo tolikšno, da bi v njem lahko donosno poslovala tudi cvetličarna, posebno še, če bi prodajala cvetje tudi v nekaterih drugih krajih.

■ **PROSTOR ZA UPOKOJENCE.** Društvo upokojencev namerava Kupiti Kovarikovo hišo v Starem trgu. V njej so tri manjša stanovanja, razen tega pa bi tam imeli upokojenci tudi svoj društveni prostor.

■ **ŠE ENA PRODAJALNA.** Po daljšem dogovarjanju bodo v kratkem začeli preurejati spodnje prostore v Senicovi hiši. Mercator bo tam uredil sodobno trgovino z živili.

■ **NOVE GARAŽE.** Na pobudo Stanovanjskega podjetja bodo v bližini poslovnih prostorov Komunalno obrtnega podjetja začeli graditi skupinske garaže. Pomanjkanje garaž v kraju je precejšnje, posebno še ker ob gradnji blokov niso dosti mislili na garaže.

TREBANJSKE NOVICE

Danes seja konference ZK

Za danes je sklicana seja občinske konference Zveze komunistov, na kateri bodo razpravljali predvsem o mladini (izobraževanje, štipendiranje, zaposlovanje, odnos do družbeno-političnih organizacij in društev, delo v klubih, vpliv vere na mladino itd.). Komunisti bodo na seji obravnavali še zaključni račun za lani in načrt za letos, pregledali bodo izvrševanje sklepov zadnje konference, sprejeli poslovnik častnega razsodišča itd.

Malo prisotnih, veliko razprave

Nedavnega zbora občanov Kočevja, ki ga je sklicala 5. marca krajevna skupnost, se je udeležilo malo občanov, razprava pa je bila živahna. Največ so razpravljali o asfaltiranju ulic, gradnji vrtca, kopališču, ponovnem oštevilčenju in imenovanju ulic, odvozu smeti in smetišču ter mnogih drugih komunalnih, pa tudi ostalih zadevah. Več bomo o zboru občanov poročali prihodnjič.

Mesnica in gostilna

Stara cerkev je pred kratkim dobila novo mesnico, do 1. maja pa bo odprta tudi nova gostilna. Mesnico je uredil v svoji novi hiši Franc Tušek in jo dal v najem Združenemu KGP. Novo gostilno pa bo v sedanji »Metki« odprla zasebnica Anica Cerar iz Ivančne gorice. Prostore ji je dala za 5 let v najem krajevna skupnost, in sicer za mesečno najemnino 600 din in s pogojem, da bo gostilna odprta že do 1. maja letos.

-§

Nočitve v februarju

V HOTELU PUGLED v Kočevju so februarja letos zabeležili skupno 524 nočitev (od tega 83 tujih), v istem mesecu lani pa 553 (od tega 41 tujih). Skupno število je letos torej za 29 manjše zaradi upada nočitev domačih gostov. Med tujci so letos prenočili v hotelu največkrat Poljaki, lani pa Avstrijci.

OB DNEVU ŽENA V KOČEVSKI OBČINI

Letos posebno slovesna praznovanja

Možje so dokončno priznali praznik in obdarili žene in delovne tovarišice – Prisrčna slavja tudi po vaseh – Sodelovale so vse organizacije

Letošnji dan žena so v kočevski občini proslavile žene precej lepše in bolj množično kot v preteklih letih. Tudi možje so letos kupili ženam več cvetja in daril kot v preteklih letih.

Glavna proslava za žene je bila v Kočevju 6. marca v polni dvorani Seškovega doma. Na njej je govoril sekretar občinske konference SZDL Nace Karničnik, v kulturnem domu pa so nastopili cicibani vzgojnovarstvenega zavoda in učenci osnovne ter glasbene šole.

Proslave so bile v skoraj vseh delovnih kolektivih. Nekateri kolektivi so imeli v dneh od 5. do 7. marca slovesnosti in pogostitve tudi v obratih HOTELA PUGLED.

Po vaseh so proslave, pogostitve in obdaritve žena organizirale krajevne skupnosti skupno z družbeno-političnimi organizacijami in šolami. Posebno slovesne proslave so bile v Stari cerkvi, Šalki vasi, Željnah, Klinji vasi in Cvišlerjih, verjetno pa tudi še marsikje, vendar iz ostalih krajev nismo dobili podatkov.

V Vasi-Fari je osnovna šola pripravila proslavo za domačinke in za žene iz Kužlja in okolice. Vendar je kulturni del proslave odpadel, ker zaradi slabo spluženih cest ni bilo pouka in so šolarji ostali doma. Žene so se kljub temu zbrale in slavile.

Ob zaključku moramo ugotoviti, da se praznovanje dneva žena v kočevski občini vedno bolj uveljavlja in da ob tem prazniku niso le razne zabave, ampak tudi kulturne prireditve. Letos je bilo praznovanje izredno množično in prisrčno.

Odborniki so vprašali

Jože Kastelic, Predgrad: Ali se da urediti, da meja med gojitvenim lovišče-m »Rog« in lovsko družino Predgrad ne bi šla po sredini nekaterih vasi? Po možnosti naj bi jo popravili v korist lovske družine, ki dosledneje plačuje kmetom škodo, povzročeno po divjadi.

Mina Klarič, Nova sela: Ali se da urediti pošiljanje paketov iz Kolpske doline tako, da bi šli vseeno zvečer iz Kočevja naprej, čeprav ne bi pošiljatelji plačevali dvojne (»nujne«) poštnine?

Nada Hočevar, Kočevje: Ali je cesta v Mestni log občinska in ali je predvidena okrepitev te ceste? Bo ta cesta dobila javne luči, ki so jih občani zahtevali že pred dvema letoma, in naselje vodovod?

Miha Nagu, Livold: Podporniki pri dveh mostovih pokajo in lahko pride do nesreče. Kdaj bo določeno, kje bo potekala nova cesta, ker je od tega odvisno, če bosta popravljena?

Naj kulturni domovi po vaseh še obstajajo ali ne? Denarja za popravila teh domov ni. Bodo domove prevzela stanovanjska podjetja?

Na vsa ta vprašanja bodo dobili odborniki odgovore na naslednji seji. Vprašanja so zastavili še nekateri drugi odborniki, ki pa so dobili na seji tudi že odgovore. J. P.

Nepotrebne nejasnosti

Snega je veliko, naročil in denarja pa malo

4. marca, ko je sneg že drugi dan neusmiljeno naletaval, smo pri Komunali Kočevje zvedeli, da je dobila naročilnico št. 8 krajevne skupnosti Kočevje za čiščenje snega po mestu. Navedena so razna območja mesta, za čiščenje katerih bo plačala krajevna skupnost. Med temi je tudi območje od trgovine »Obutev« do cerkve, vendar naj bi tu Komunala očistila le del od »Metke« do trgovine »Manufaktura«. Med tema dvema zgradbama pa je le ozka trafika. Na tem meter ali dva širokem pločniku pa je seveda le toliko snega, da bi ga nekaj dobrih jedcev — pojedlo!

Pozanimali smo se, kako je s tem naročilom še pri krajevni skupnosti. Zvedeli smo, da so dali naročilnico za čiščenje snega na štirih območjih mesta, kjer je čiščenje najbolj nujno. Za ostala območja bodo dali naročilnico kasneje. Krajevna skupnost ima za vzdrževanje cest in ulic malo denarja, zato mora z njim preudarno gospodariti. Za omenjeni odsek pa je mišljeno čiščenje vključno »Manufaktura« in »Metka«, ker je prav tu prometno ozko grlo.

Vendar bi bilo prav, da bi se obe strani jasneje dogovarjali, se pravi tako, da bo izvajalec vedel, kaj želi naročnik.

S SEJE PREDSEDSTVA ZM KOČEVJE

Klub imajo, denarja za opremo pa še ne

Za pomoč so zaprosili občinsko skupščino – Pred otvoritvijo kluba bodo pogledali, kako dela mladinski klub v Idriji – V kratkem posvet o kulturni dejavnosti v občini, ki ga sklicuje mladina

Na nedavni razširjeni seji predsedstva občinske konference Zveze mladine Kočevje so se mladi pogovorili o programu dela za marec, o pripravah na proslavljanje meseca mladosti, delu klubov, sklepih zadnje problemske konference, ki je bila v Ljubljani, in drugem.

Sklenili so, da bodo v marcu pripravili statut in program dela mladinskega kluba v Kočevju. Nekaj kočevskih mladincev bo obiskalo mladinski klub v Idriji, ki dela zelo uspešno. Izkušnje idrijskih mladincev nameravajo nato uporabiti pri delu kočevskega kluba.

Mladinci so zdaj dobili prostore za svoj klub, vendar jih ne bodo mogli uporabiti, če ne bo dovolj denarja, da bi ga primerno uredili in opremili. Zaradi tega so že zaprosili občinsko skupščino za 20.000 din dotacije za ureditev kluba in še nadaljnjih 24.000 din za izpolnjevanje letošnjega programa dela občinske konference Zveze mladine. Na seji so tudi sklenili, da bodo s prostovoljnim delom napravili tisto, kar lahko store sami.

Nadalje bodo v tem mesecu, če bo dopuščalo vreme, obiskali tudi nekatere oddaljene vaške mladinske aktive. Zdaj namreč dobro delajo predvsem aktivi v delovnih organizacijah ter v mestu in bližnji okolici, ki jih člani predsedstva lahko obiskujejo. Za obisk ostalih vaških aktivov pa doslej predsedstvo ni imelo denarja. V marcu bodo pobrali še članarino in organizirali predavanje o sovjetsko-ameriških odnosih.

Program prireditev za mesec mladosti, se pravi za maj, še niso sprejeli. Dogovorili pa so se, da bodo prireditve nekoliko drugačne kot v preteklih letih. Med novosti sodijo tekmovanja učencev poklicnih šol, ki jih nameravajo prirediti v nekaterih delovnih organizacijah, in podelitev priznanj občanom, ki so v preteklosti najbolj prizadevno delali z mladino, najboljšim učencem, zaslužnim mladim družbeno-političnim delavcem in članom samoupravnih organov ter drugim.

Na seji so se pogovorili še o drugih svojih zadevah (na primer: da jih v delovnih organizacijah ne puščajo radi med delovnim časom na razne konference in druge sestanke) ter sklenili, da bodo 19. marca sklicali posvetovanje o kulturni dejavnosti v občini. Nanj bodo povabili tudi kulturne delavce in druge. J. P.

Obdarili so stare in bolne

Prvič pripravile proslavo vse organizacije

V Stari cerkvi pri Kočevju že dolgo ni bilo tako lepe, prisrčne in množične prireditve kot ob letošnjem dnevu žena.

V soboto popoldne je bila dvorana prosvetnega doma, ki ima 240 sedežev, nabito polna in je moralo okoli sto ljudi stati.

V kulturnem delu proslave so nastopili cicibani iz vrtca, učenci osnovne šole, mladinci in tudi žene. Posebno prizadevni in zaslužni za uspeh proslave so bili prosvetni delavci, ki zaslužijo posebno pohvalo. Proslavo je organizirala krajevna skupnost v sodelovanju z organizacijami SZDL, ZB, RK. Zvezo mladine in kolektivom osnovne šole. Ob tej priložnosti so obdarili tudi 120 žena, starih nad 60 let in bolnih. Darila so bila sicer skromna, vredna 10 din, vendar dana z ljubeznijo. Za obdaritev so prispevale denar vse krajevne organizacije in trgovina.

Po proslavi in obdaritvi so imele žene zabavo, za katero so prispevale same po 10 din.

Tokrat se je zgodilo prvič, da so pripravljale proslavo dneva žena vse krajevne organizacije. Doslej jo je običajno organiziral le Rdeči križ.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ PRIREDITVE V KOČEVJU — V Domu Jožeta Seška bodo naslednje prireditve: v so. boto, 14. marca, bo nastopil ansambel Frank s svojimi pevci in šaljivcem, v soboto, 21. marca, bo v organizaciji invalidov iz Maribora glasbena in pevska revija. Nastopili bodo »Rdeči dečki« s svojimi solisti. Vstopnice bodo prodajali v kiosku na Trgu svo. bode.

■ ■ ■ MLADI SE PRITOŽUJEJO, da hodi redno na mladinski ples mala skupina nasilnežev, ki iščejo zdraho. Ne plačajo vstopnine in reditelje preprosto kar odrinejo. Mladinci ne želijo z njimi prepira, da ne bi prišlo na plesu do nevšečnosti. Potrpežljivost pa nasilneži dobro izkoriščajo. Prav bi bilo, da bi mladini pomagali ukrotiti nasilneže pristojni organi. Le tako se bodo mladi otresli tega pritiska. Razen tega so ti nasilneži še poročeni in nimajo na plesu mladine kaj iskati.

■ ■ ■ S PRVIM MARCEM veljajo nove poštne tarife in ceni. ki. Skupnost jugoslovanskih PTT je izdala lično brošuro »Poštne storitve«. Na 58 straneh izveš vse, kar je potrebno, da ne prideš v zadrego ali plačaš dodatne tarife. Brošura je v slovenščini.

■ ■ ■ KONČNO BO IMEL tudi fotoklub primerne prostore. Člani so v domu telesne kulture dobili sobo in prostor, kjer si bodo uredili temnico. Prostori so primerni tudi zato, ker so v samem žarišču mladinskih dejavnosti. Zdaj bo še marsikaterega pritegnilo v fotoklub. Dom telesne kulture je sedaj res pestro sre. dišče mladine. Tu so dobili svoje prostore šport in telesna kultura, šahisti, filatelisti, Avto.moto društvo, lovci, Zveza šoferjev, ljudska knjižnica in sedaj še fotoamaterji. Prostori doma so stalno zasedeni od 7. ure zjutraj do 21. ure zvečer, čeprav so nekateri trdili, da je dom prazen.

■ ■ ■ VOZNIŠKI IZPITI so zaradi skrajno slabega vremena prekinjeni. Nemogoče je namreč izvesti praktični del izpita. Do sedaj je že okoli 80 kandidatov pismeni izpit dobro opravilo in čakajo na izpit iz vožnje. Zdaj so tudi pismene izpite začasno prekinili.

■ ■ ■ NOVE KNJIGE V KNJIŽNICI: Cankar Iz.: Lepo. slovje, eseji, kritike; Šumi: Arhitektura 17. stoletja na Sloven. skem; Wolfe: Ni poti nazaj; Kafka: Amerika; Bor: Pesmi za Ma. njo; Zgodovina slovenskega slovstva; Göck: Vsa čuda sveta; Ver. binc: Slovarček tujk in kratic; Traven: Zaklad Sierra Madre; Cankar: Hlapec Jernej in njegova pravica; Kotnik: Po domovih naših pisateljev; Däniken: Spomini na prihodnost; Žlebnik: Psiholo. gija otroka in mladostnika, I., II., III.; Suhodolčan : Rumena podmornica; Ingolič: Deklica iz Chicaga; London: Beli očnjak; Albreht: A B C; Janikovsky: Din in Dan; Pavček: Strašni lovec Bumbum; Pinžgar: Pod svobodnim soncem I., II.; Lobnik: Mla. de trave.

■ ■ ■ IN ŠE ENA — Kljub novemu snegu se pozna, da bo kmalu pomlad, ker si nekateri obiskovalci doma telesne kulture izposojajo (po domače povedano: kradejo) cepiče in s tem poškodujejo cvetice. Za dve ženski so že ugotovili, da sta večkrat prišli tako do cepičev. Tudi lani sta jih pobirali isti ženski kar iz lončkov in zabojčkov z oken. Ker sta sedaj znani, ju bo uprava doma terjala za odškodnino. Če s svojo nesramnostjo še ne bosta odnehali, ju bomo dali s celimi imeni v časopis, kakor tudi vse ostale, ki jih bomo dobili pri tem »kulturnem« delu.

KOČEVSKE NOVICE

Hitimo pametno!

Rok za uskladitev samoupravnih aktov v delovnih organizacijah bo kmalu potekel. Čeprav je rok kratek, bi morali po mnenju mnogih delavcev v kočevski občini posvetiti več skrbi izdelavi novih osnutkov. Površna priprava samoupravnih aktov in hitro sprejemanje imajo mnogokrat usodne posledice. Zato menijo delavci, naj bi vnesli v te akte tudi določbe, da bi imeli del odgovornosti tudi tisti, ki so te akte pripravili. Tudi v prihodnje bi morali samoupravno zakonodajo, ne oziraje se na čas nenehno dopolnjevati. Le tako bodo samoupravni akti dosegli svoj pravi namen.

-§

Lahek zaslužek

Na posebno vrste zabave so se spomnili pred kratkim v nekem manjšem kočevskem podjetju. Preden so šli dopoldne na malico v bližnjo gostilno, je nekdo izzival:

— Kdor gre od podjetja do gostilne bos, mu plačam liter vina. Vendar mora hoditi počasi.

Prostovoljec se je hitro našel in na splošno veselje ostalih bos krenil po snegu do gostilne. Ko je pogoje stave izpolnil in dobil liter vina, je priznal:

— Tako hitro in lahko nisem zaslužil jurja. (Liter vina stane namreč 1000 din.)

No, pa naj še kdo reče, da je v Kočevju premalo zabave!

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE KOČEVJE

Še nekaj misli o naših cestah

Iz razprave o cestah v kočevski občini

Stane Lavrič, sekretar občinske konference Zveze komunistov Kočevje: Slabo vzdrževane in nesodobne ceste v naši občini postajajo že politični problem. Občani in komunisti hočejo vedeti, koliko denarja se v občini zbere za ceste in kako je porabljen.

Inž. Alojz Ušaj, Cestno podjetje Novo mesto: Merila za točkovanje cest imajo nekatere pomanjkljivosti, ki pa se nato odražajo na vseh naših cestah, kar pomeni, še gledamo celovito, ob drugačnih merilih ne bi bilo stanje naših cest nič boljše. Denarja za ceste je premalo. Ne strinjam se, da so kočevske ceste slabo vzdrževane, res pa je, da so slabe, ker so bile grajene za drugačna vozila in za manjši promet. Zimska služba na cesti proti Osilnici je letos boljša . . .

Več medklicev: Ne poznate pravega stanja na terenu! Avtobusi so to zimo res lahko vozili po tej cesti, osebni avtomobili pa ne! Zdravnik ni mogel obiskovati bolnikov, ker je zaradi slabo spluženе ceste njegov fičko obsedel v snegu!

Inž. Dušan Oražem, odbornik: Če obstaja enoten načrt za posodobljenje slovenskih cest, ga dosledno izvajajmo! Prepričan sem, da bi s posodobljenjem ceste do Broda na Kolpi razbremenili cesto na morje prek Postojne.

Stane Ocepek, predsednik zbora delovnih skupnosti občinske skupščine, predsednik medobčinskega cestnega sklada direktor AVTA KOČEVJE: V kočevski občini kroži jo uradne in neuradne govorice, da imajo ponekod asfaltirane ceste že v vsako vas, v naši občini pa ni skoraj nič asfalta. Nekaj smo tudi sami krivi. Taktično je bilo zgrešeno, ko se pred leti nismo vključili v medobčinski cestni sklad, zato je bila kočevska izločena iz načrtov tega sklada . . V načelu je treba spremeniti politiko do vzdrževanja cest in do porabe denarja, ki ga v raznih oblikah prispevajo vsi lastniki motornih vozil.

Andrej Klun, podpredsednik občinske skupščine: Če bomo sprejeli stališča republiškega cestnega sklada, potem ne bodo naše ceste nikoli dosti boljše. Zdaj uresničujemo še tisto, kar smo zgradili v stari Jugoslaviji. Če delamo tako, ni prav. Naša stališča so za nekoga boleča, za nas pa rešitev.

Miro Hegler, predsednik občinske skupščine: S to sejo razprava o naših cestah ni zaključena. Na zborih volivcev bomo spet govorili o njih. Zahtevali bomo in ne več prosili, naj se razmere v zvezi z našimi cestami spremene.

J. P.

Kako prodati podržavljeno?

Podržavljeno zemljo naj bi prodajali le na javni dražbi — Kaj bo z lokali?

Vračilo, oziroma pravilneje prodaja zemlje, najožjim sorodnikom bivših lastnikov domačij, ki so jim bile po vojni zaplenjene zaradi sodelovanja z okupatorjem, je zelo občutljiva zadeva.

Nekaj primerov take prodaje na Slemenih je med ljudmi zelo vzburkalo kri, posebno potem, ko so ljudje zvedeli (to velja predvsem za zadnjo prodajo), da je bila kupnina za prodano zemljo z gozdovi vred nizka. Novi lastnik bo lahko v desetih letih samo iz gozda iztržil toliko, da bo plačal ves dolg, nekaj denarja pa mu bo še ostalo.

Ne gre za to, da zemljišča, last SLP, ki ne pridejo v poštev za obdelavo v družbenem sektorju, ne bi smela biti naprodaj, kar velja posebno za višinske predele. Ljudem ni prav, če cena za odkup teh zemljišč ni prava. Ta zemljišča naj bi prodajali na javni dražbi. Gozdov, last SLP, naj ne bi prodajali.

Pa še nekaj povzroča v Ribnici že dolgo precej prahu: podržavljeni lokali. Bivši lastniki pritiskajo na občino, pa tudi na druge, višje organe, naj bi jim vrnili lokale, ki so bili včasih njihova last. O tej zadevi so si odgovorni ljudje že dostikrat belili glave, toda rešitev še niso našli in je tudi ne bo mogoče hitro najti, ker vprašanje ni preprosto. -r

Tri kilometre od Sodražice je vas Žigmarice, kjer sta dve lepo urejeni gostilni. V gostilni »Pri Pogorelcu« se zbirajo navdušeni šahisti, hudi dvoboji pa pritegnejo dosti gledalcev. (Foto: F. Modic).

Košmrlj predaval v Ribnici

V domu Partizana v Ribnici je bilo zanimivo predavanje znanega zunanjepolitičnega komentatorja ljubljanskega radia, Draga Košmrlja. Predavatelj je na prijeten način povedal mnogo zanimivosti s področja zunanje politike in dogajanj v svetu. Predavanje je poslušalo precej ljudi.

-r

Potreben je stalen zdravnik

V Loškem potoku so brez zdravnika, ker je dosedanji odšel drugam. Začasno so uredili zadevo tako, da pride trikrat na teden v Loški potok dr. Ciril Kumelj iz Sodražice. To pa je le začasna rešitev. Nujno je, da Potočani čimprej dobe stalnega zdravnika.

-r

Praznovanje dneva žena

Večina delovnih organizacij in ustanov v ribniški občini je priredila v počastitev 8. marca svojim delovnim tovarišicam prigrizek s tovariškim srečanjem. V Domu Partizana v Ribnici je bila 6. marca svečana proslava v počastitev dneva žena. Proslave so bile tudi v šolah. Letošnje praznovanje 8. marca je bilo kot vsa prejšnja leta zelo prisrčno. Tudi partizanske matere in vdove, članice ZVVI, so bile letos lepo pogoščene.

-r

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje:	Ribnica:
	(cene v din za kg)	
krompir	0,90	0,89
sveže zelje	4,10	4,30
kislo zelje	2,80	2,80
kisla repa	2,80	2,80
ohrovt	4,40	4,60
cvetača	4,40	4,60
fižol v zrnju	5,65 do 6,70	6,00 in 7,00
čebula	3,95 in 4,40	4,60
česen	13,20	13,00
solata	5,80 in 11,50	10,00
špinača	7,10	7,30
korenje	2,20 in 4,70	2,20
peteršilj	6,00 in 10,00	6,00
zelena	3,00	—
radič	16,60	—
por	3,00	4,30
jabolka	2,10 do 3,00	2,00
hruške	3,40	4,60
grozdje	5,20	4,80
limone	4,90 in 5,30	5,20
pomaranče	5,00 in 5,60	5,30
banane	6,20	6,20
ananas	7,00	7,50
jajca (cena za kos)	0,75	0,75 in 0,90

S POSVETA RIBNIŠKIH GOSPODARSTVENIKOV

Tudi letos pričakujejo rast gospodarstva

Lani so vsa podjetja uspešno gospodarila – Veliki načrti INLES: v petih letih 300 milijonov din proizvodnje – Razmišljanja o poslovnem sodelovanju ali združitvi trgovine z močnejšim podjetjem

Na pobudo občinskega komiteja Zveze komunistov je bilo 4. marca v Ribnici posvetovanje vodilnih ljudi iz delovnih organizacij ribniške občine in predstavnikov občinske skupščine. Na njem so razpravljali o dosežkih delovnih organizacij lani in načrtih za letos.

Ugotovili so, da so vse delovne organizacije uspešno zaključile lansko poslovno leto. Tudi za letos predvidevajo nadaljnji porast proizvodnje.

Obširno so razpravljali o proizvodnih programih posameznih delovnih organizacij. Letos torej lahko pričakujemo nadaljnjo gospodarsko rast v vseh podjetjih, predvsem pav največjem podjetju v občini, se pravi v INLES, pa tudi v RIKO in nekaterih drugih.

Pogovarjali so se tudi o srednjeročnih programih delovnih organizacij. Naj omenimo samo INLES, kjer nameravajo povečati proizvodnjo do leta 1975 na 300 milijonov dinarjev. Predvideli so gradnjo nove tovarne za izdelavo vrat, za kar bodo potrebne investicije v višini 50 milijonov din. Tudi RIKO namerava znatno povečati proizvodnjo.

Razpravljali so nadalje o bodoči usmeritvi ribniške kmetijske zadruge; o delu trgovskega podjetja »Jelka« in možnostih za poslovno sodelovanje ali za morebitno združitev s kakšnim večjim trgovskim podjetjem iz Ljubljane; o stanovanjskem podjetju in načrtih nekdanje opekarne, ki je bila novembra lani žrtev požara; o PLETILNICI iz Sodražice in njenih načrtih za nadaljnji razvoj; o gozdnih obratih Ribnica in Grčarice in o ostalih obratih, katerih podjetja imajo sedež izven občine.

Obširno so razpravljali tudi o samoupravnih aktiv delovnih organizacij v zvezi s 15. ustavnim dostavkom. Pokazalo se je, da je bilo posvetovanje zelo koristno.

-r

Solze v očeh žena

Krajevne organizacije Zveze vojaških vojnih invalidov so za praznik žena pogostili žene. Posebno lepo je bilo na praznovanju v Sodražici, kjer so ženam čestitali predstavniki občinskega odbora ZZB NOV in občinske skupščine. Ženske so imele solze v očeh zaradi tolikšne pozornosti.

-r

Krajevnim skupnostim več pristojnosti

Krajevna skupnost Sodražica predlaga, da bi ustanovila svoje gospodarske enote – Brez denarja tudi ni samouprave – Slaba udeležba

Kot na skoraj vseh zborih občanov, tako so tudi na zboru občanov v Sodražici zahtevali, naj se krajevnim skupnostim zagotovi stalna materialna osnova. Hkrati naj dobi novi statut občinske skupščjne Ribnica obširnejša določila o nalogah, pravicah in dolžnostih krajevnih skupnosti.

Zbora občanov v Sodražici, ki je bil 27. februarja, se je udeležilo komaj 10 odstotkov vpisanih volilcev ali za dobro polovico manj kot decembra lani.

Zbor volivcev je obravnaval predlog oblikovanja in uporabe sredstev skladov občine ter predlog proračunskih dohodkov in izdatkov občine za letos.

Zbor občanov je sprejel naslednje kritične pripombe in priporočila za občinsko skupščino:

- Prenizko odmerjena sredstva za potrebe krajevnih skupnosti.
- Gasilska društva naj dobe več denarja.
- Zastarele obveznosti proračuna iz gospodarskih in negospodarskih investicij je treba prenesti na tiste, ki imajo od njih koristi.

V zaključnem delu je zbor občanov razpravljal tudi o predvideni notranji ureditvi krajevne skupnosti Sodražica, ki naj bi imela v svojem sestavu poslovne enote gospodarskega značaja. Krajevna skupnost, ki bo imela svojo materialno osnovo, bo imela šele pogoje za urejanje vseh družbenih potreb na svojem območju.

PO ZBORIH VOLIVCEV V OBČINI RIBNICA

Kmetje slabi plačniki

Občinski proračun za 13 odstotkov večji

V minulih dneh so bili v ribniški občini zbori volivcev. Udeležba je bila različna: ponekod boljša, drugje slabša. V večini krajev so imeli zbore volivcev skupno s krajevnimi konferencami SZDL.

Zadeve, o katerih so razpravljali na zborih, so bile različne. Obravnavali so vse, od komunalne dejavnosti do drugih vprašanj, kot so šolstvo, zdravstvo, modernizacija ceste, ki bo povezovala Ribniško dolino z Notranjsko, ter drugih stvareh.

Najvažnejša točka zborov volivcev pa je bil predlog proračuna občinske skupščine Ribnica za letos. Skupni proračunski dohodki občine bodo znašali 5,720.000 din. Od tega je določeno za osnovno šolstvo 1,910.000 din. To je dohodek temeljne izobraževalne skupnosti Ribnica. Proračunski dohodki bodo za 13 odstotkov večji v primerjavi z lanskim letom.

Večji proračunski dohodki ne bodo odraz večjih davčnih obremenitev, temveč predvsem večje gospodarske moči. Kmetje bodo plačevali davke v isti višini kot lani. Potrebno pa je poudariti, da je skoro tretjina kmetov slabo poravnavala davke, saj je bil lanski plan dohodkov iz kmetijstva dosežen le z 71 odstotki.

-r

ČREPINJE IZ LONČARIJE

■ Z blagohotnim dovoljenjem uredništva uvajamo novo (bolj ali manj občasno) rubriko »ČREPINJE IZ LONČARIJE« kot dopolnilo ribniškim Zobotrebcem, v njej pa bomo poskušali slediti utripu življenja delu, željam in načrtom občanov v tistem delu ribniške občine, ki že dolgo nosi pridevek »Lončarija«, to je območje nekdanje dolenjevaške občine. Črepinje so tako kot zobotrebci navadno ostre, ošiljene in se zaradi nepazljivosti lahko tudi kdo poreže z njimi. Upajmo, da se z našimi črepinjami, čeprav bodo včasih ostre, ne bo nihče porezal, pomagale pa naj bi tudi reševati bolj ali manj pereča lokalna vprašanja.

■ **ZBOR VOLIVCEV** — Minuli četrtek je bil v Dolenji vasi zbor volivcev, točneje, shod štirinajstih občanov, katerega sta se udeležila tudi ribniški župan in direktor Komunale. Zbor je pokazal že velikokrat ugotovljeno resnico, da občanov tovrstna dejavnost čisto nič ne zanima, za vogali in v gostilnah, kakor je ugotovil odbornik France Trdan, pa znajo kritizirati in so polni jepih pripomb in načrtov. Predvsem pa na zborih volivcev in sploh v življenju kraja pogrešajo prisotnost mlajših, ki se razen s službo ne ukvarjajo z ničimer, kot bi bili zgolj slučajni gostje v naselju.

■ **OH, TI PRIKLJUČKI!** — Kočevska cesta je izpolnila šesti rojstni dan, postala je stara in ponekod že kar nevarna, prav tako pa stare obljube o ureditvi cestnih priključkov. V Dolenji vasi sta dva: na križišču proti Rakitnici in proti Lipovcu. Med cesto in asfaltiranimi vaškimi ulicami zijajo globoke makadamske luknje, katere cestno podjetje že lep čas obljublja urediti. Neurejeni priključki močno ovirajo dostop na cesto, kar je nevarno predvsem za vprežno živino. Obljube iz prejšnjih let so ostale tudi za letos in pred pozno jesenjo verjetno spet ne bo nič, ker podjetje nima denarja. Čudno, da ga v šestih letih še niso mogli zbrati!

■ **»MERCATOR STACUNA«** — »Koku, de žje pousuod stoji?« pravi TV reklama za »Mercator štacunos«. Čeprav so si izposodili ribniško narečje, prav v tej dolini še ni Mercatorjeve trgovine. V Dolenji vasi menijo, da vsaj še ena trgovina njihovemu kraju ne bi škodila, saj ima precejšnje zaledje le eno, pred vojno pa so bile štiri. Je pa zato na tem območju kar pet gostilin! Na zboru volivcev so predlagali, naj krajevna skupnost stopi v stik z enim od trgovskih podjetij, če bi bilo pripravljeno tu odpreti trgovino. Konkurenca pravijo, ne bi škodila.

■ **AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE** — Krajevna skupnost bo poskusila urediti na odprtem avtobusnem postajališču čakalnico, pri čemer naj bi sodelovali tudi občani iz Blat in Rakitnice. Poseben pozimi je tu silno neprijetno čakati avtobus, tako za odrasle kot za otroke, ki se vozijo v šolo v Ribnico ali domov v Grčarice. Občani naj bi, kakor navadno, prispevali vsaj nekaj, bodisi les ali denar.

-vec

ORTNEŠKI POROČEVALEC

■ ■ ■ **SPOMENIŠKO** in stanovanjsko vprašanje borcev bo pravično rešeno, saj so za ta namen zbrani lepi denarci, so ugotovili na občnem zboru ZZB Ribnica. Pogovorili so se še o večjem sodelovanju z mladino in o pomnožitvi naših vrst z borci in svojci, ki še niso člani naše organizacije. Poudarjeno je bilo tudi, da se borci-partizani premalo zavedamo, da smo dolžni sodelovati vsepovsod, tudi na zborih volivcev. To je pokazal zadnji zbor volivcev v Ribnici. Izvoljen je bil nov odbor, za predsednika pa Slavko Felicijan.

■ ■ ■ **NEKAJ NI V REDU** z vaškim pluženjem. Kar dobro so začeli to zimo, sedaj pa so prenehali Poljanci plužiti s konji. Pluženje je prevzel traktorist iz Poljan. Ljudem ni všeč, da pluži le od gornjega konca vasi, kot pravijo, od »predsednika«, nato skozi ovinek proti Ortneku, za dolnji konec pa se ne zmeni. Tudi Dule so pozabljene in si moramo samo pol kilometra dolgo pot od glavne vaške poti IV. reda sami očistiti. Sedanji način pluženja nam je všeč, vendar naj plužijo vsa vaška pota. Če ni za ta posel dovolj denarja, naj skupnost uvede samoprispevek, ki bi ga vaščani verjetno radi plačali. Pogovoriti se moramo, pa bo šlo tako, da bo za vse prav!

■ ■ ■ **VAŠKE TRAGEDIJE** — Je že taka navada, da se mora vsak izredni dogodek končati in zaliti v gostilni. Današnje življenje pa ne dovoljuje dolgega pirovanja in zapravljanja denarja. Vendar se v nekaterih krajih ljudje tega običaja še krčevito držijo. V razgreti družbi pride običajno do neumnega pregovarjanja, razkrivanja starih grehov in očitkov, ki so upravičeni ali pa ne. In na koncu popivanja pride navadno do fizičnega obračunavanja. Bolnišnica, zdravljenje, žalitve ... vse to pa je danes tako drago, da bo marsikoga še dolgo bolela glava.

V. P.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

■ ■ ■ **VELIKO NEVSEČNOSTI** je prizadejal zadnji sneg. Zapadlo ga je toliko, da je avtobus na progi Trava—Loški potok—Sodražica moral za nekaj dni ostati doma in seveda tudi potniki. Komunala je imela veliko dela s pluženjem občinskih cest. Delali so skoro nepretrgoma, da so odprli kraje svetu. Upamo, da tako velikega »blagoslova« z neba v tej zimi ne bo več.

■ ■ ■ **O RAZDEJANJU CESTE** med Žlebičem in Dolenjo vasjo smo že poročali. Tudi del ceste med Žlebičem in Zapotokom, ki je bil zgrajen pred leti, kaže nevarne razpoke. Zato bo potrebno tudi ta del ceste spomladi popraviti.

■ ■ ■ **PRED DNEVOM ŽENA** je bilo v ribniški Vrtnariji precejšnje povpraševanje po nageljnih. Veljali so 3 do 3,50 din. Sicer pa so bili cvetovi, ki so bili res lepi, vredni tega denarja. Marsikateri mož pa je ženi poklonil razen rož tudi praktično darilo.

■ ■ ■ **MED POZNAVALCI VINSKE KAPLJICE** gre glas, da točijo najbolj pristno vino pri Ulčarju, Cenetu in Pildarju. Toda najbolje je, da se o tem vsak sam prepriča. Vsekakor pa drži, da točijo v ribniških gostiščih boljšo pijačo, kot so jo pred leti. Pa tudi izbira alkoholnih in brezalkoholnih pijač je večja.

■ ■ ■ **ČUDNA NASPROTJA** so v Ribnici: pred nekaterimi stavbami lahko vidiš avtomobile na prostem, lani zgrajene garaže Stanovanjskega podjetja pa so baje prazne. Govore, da je najemnina za garaže prevelika. Ali ni škoda uničevati avtomobile na dvoriščih?

-r

■ ■ ■ **REKLAMA ALI ZOBOTREBCI** — Kaže, da se nekateri proizvajalci ribniških zobotrebcev na vso moč trudijo, da delajo reklamo raznim zasebnim obratom, posebno gostinskim. V zadnji številki smo zopet zasledili dve taki reklami.

■ ■ ■ **O LESENIH PLOTOVIH** za ribniško pošto je bilo mnogo govora tudi na zadnjem zboru volivcev v Ribnici. Sklep: vse plotove za pošto je treba odstraniti!

■ ■ ■ **NE ZASLUŽIJO** — Prebivalci Kolodvorske ulice, Prijateljevega trga in šolarji verjetno ne zaslužijo, da bi jim preplužili dohode, saj morajo gaziti kar v celo. Kaže, da komunalne usluge v Ribnici popuščajo v kakovosti.

■ ■ ■ **KUPI SNEGA** se zopet grmadijo na avtobusni postaji. Kaže, da se odgovorni tovariši ne vozijo z avtobusi, ker jih ne vidijo. Sneg zelo ovira potnike pri vstopanju in izstopanju.

■ ■ ■ **PRAVIJO, DA SO** ob urejanju Bistrice speljali opekarniški potok tako, da se steka v Bistrico. Tako polni Bistrica potok že ob najmanjšem naraščanju. Seveda je potem razumljivo, da zaradi nestrokovnega dela voda poplavlja stadion in celo Mlako.

■ ■ ■ **NA ZADNJEM ZBORU VOLIVCEV** v Ribnici so obljubili, da bodo v bodoče temeljiteje obveščali občane o zboru, ker pravijo, da se bo za to zavzela tudi krajevna skupnost.

-X-

Be'čevima srečno

Ivan in Ana Kobe, po domače Belčeva, iz Vukovcev 50 let poročena

Jubilant je dopolnil 84 let, njegova družica pa 68 let. Vedno sta bila skromna, delovna in potrpežljiva. Kljub težavam in naporom ter skrbi za družino sta bila zmeraj nasmejana. Imela sta četvero otrok. Vsi so pridni in dobri gospodarji. Poleg trdega dela na kmetiji je Kobetovo družino že od nekdaj preveval revolucionarni duh.

Jubilantov oče je bil prvi vodja upora proti nekdanjemu jugoslovanskemu režimu leta 1919, ko so viniški kmetje odvrgli kralja in proglasili republiko. Naprednega prepričanja sta bile tudi sin Ivan in vsa njegova družina, ki je v času NOB aktivno delala za NOB. Vrata Kobetovega doma so bila vedno odprta partizanom.

Ob praznovanju na matičnem uradu je bila poročna soba skoro premajhna za vse sorodstvo, znance in prijatelje, ki so prišli jubilantoma čestitat. Kobetoma so voščili tudi predstavniki občinskega in krajevnega odbora ZZB NOV.

FRANC PAVLAKOVIČ

Prvo predavanje v mladinskem klubu

V Črnomlju je mladinski klub lepo zaživel. Pred kratkim je imel tudi prvo predavanje: Stanko Klepec je govoril o belokranjskih kraških jamah, predavanje pa je spremljalo več lepih barvnih diapozitivov. Škoda, da je bilo zbranih samo 20 mladih ljudi. Tisti, ki so prišli, so bili zelo zadovoljni. A. L.

Stoletnici so čestitali

Marija Špehar iz Dečine pri Starem trgu, ki je bila 27. februarja stara 100 let, je za rojstni dan doživela veliko presenečenje. Na dom so ji prišli čestitat predstavniki občine Črnomelj in predstavniki krajevnih organizacij iz Starega trga, obiskali pa so jo tudi vsi šolarji z učitelji vred iz Starega trga. Občina je stoletnici odpisala 1.150 din zaostalega davka, razen tega so ji dali še 300 din. Rdeči križ in krajevna skupnost pa sta ji podarila vsak po 100 dinarjev. Šolarji so ji zapeli več pesmi in ji izročili skromno darilo. Vsekakor lepa pozornost, ki zaslužij vsako pohvalo!

V nedeljo, 8. marca, je bilo v Črmošnjicah prvenstvo črnomaljske občine v veleslalomu za cicibane, pionirje in mladince. Večina tekmovalcev je vozila dobro; posebno pa so se odlikovali (od leve proti desni): MILAN SAJE, ALOJZ FABJAN, BOGO ŠUTEJ, TATJANA ŠEBENIK in MARJAN MIHELIČ. Več o tekmovanju lahko berete na športni strani.

Pri zadrugi se je lani pokazal dobiček!

Sanacijski program kmetijske zadruge Črnomelj je uspel – V letu 1969 so ustvarili 64.085 din dohodka za sklade – Ni govora o likvidaciji! Letos pričakujejo še veliko boljše poslovne uspehe

V letu 1968, kritičnem za črnomaljsko zadrugo, so sprejeli sanacijski načrt, ki so ga nato vestno in v celoti uresničili. Da so bili začrtani ukrepi pravilni in utemeljeni, se je izkazalo po dobrem letu dni. Lansko poslovno leto je zadruga zaključila z 18.225.326 din celotnega dohodka, 440.000 din so odvedli za amortizacijo, ostalo pa je še 64.085 din dobička za sklade.

Vsekakor je to dokaz, da je kolektiv zadruge sposoben živeti in donosno poslovati. V lastni proizvodnji je bilo lani sicer še vedno 490.000 din izgube, vendar je treba upoštevati, da se je medtem proizvodnja preusmerila in da je v tej številki skritih še 120.000 din primanjkljaja iz leta 1968. Vse druge zadružne dejavnosti, kot so trgovina in odkup, kooperacija, prevoz in mehanična delavnica, so lani tako dobro poslovale, da so v celoti krile primanjkljaj v lastni proizvodnji, in še je ostalo za sklade.

V zadrugi je zdaj zaposlenih 84 ljudi, ki prejemajo na mesec poprečno 836 din. Osebni dohodki v letu 1969 niso prav nič narasli in so glede na dobro izobrazbeno strukturo zaposlenih zelo majhni. Zadruga ima samo 9 nekvalificiranih delavcev, vsi drugi imajo kvalifikacijo kot šoferji, trgovci, mehaniki, tehniki itd. Razponov v osebnih dohodkih v tem kolektivu skoro ne pozanjo. To je vzrok, da so začeli ljudje odhajati, saj imajo odpovedovanja dovolj že od leta 1963 dalje, razen tega nihče noče biti direktor. Zaradi teh ugotovitev je zadružni svet nedavno tega sklenil popraviti pravilnik o nagrajevanju.

Odprto je ostalo edino še vprašanje dolgoročnih obveznosti, od katerih mora zadruga vsako leto plačevati 920.000 din anuitet. Vse pa kaže, da bo tudi ta pereča zadeva v najkrajšem času ugodno rešena v sporazumu s posojilodajalci.

V letošnjem letu računajo v kolektivu zadruge še na 20-odstotno povečanje dohodka. Odprodali bodo še nekaj razdrobljenih in oddaljenih parcel, ki ne prinašajo koristi, večje spremembe pa se obetajo v trgovskoodkupni dejavnosti. V svojih trgovinah bo zadruga občutno povečala izbiro blaga, predvidena pa je tudi preureditev lokalov v Adlešičih, v Dragatušu in kasneje na Vinici.

Pitanja živine v lastni režiji se tudi letos ne bodo lotili, pač pa bodo nadaljevali s kooperacijskim pitanjem, tako da bodo sodobno urejeni hlevi v Dragatušu, Lokvah in Črmošnjicah ostali polni. Zadruga bo organizirala pogodbeno pitanje živine za razna izvozna podjetja tudi pri zasebnikih. V tem poslu ni nobenega tveganja, prinaša pa le nekaj zaslužka.

Ukvarjajo se še z mislijo, da bi oživili opuščeno prašičerejo v pogodbenem sodelovanju s kmeti, na vsak način pa bodo povečali odkup mleka. Lani je bilo v občini Črnomelj odkupljenih 1,600.000 litrov mleka, letos bo odkup narasel najmanj za 100.000 litrov. V vseh krajih, ki zberejo na mesec nad 5.000 litrov mleka, pa bodo uredili razhlajevalne postaje.

R. B.

Nihče se ni tako izkazal...

Nakladač Milan Lovšin je presenetil vso Belo krajino z 10.000 din posojila za modernizacijo železnic – Možak pa ima še en rekord: s kolesom je potoval od Berlina do Gradca

V vsej črnomaljski občini je doslej vpisanega 16.500 din posojila, od tega pa je 10.000 din prispeval en sam človek: preprost delavec, nakladač pri gozdnem gospodarstvu. Doma je iz Gradca, ima pa povprečno 800 din zaslužka na mesec.

— Kako, da ste se odločili za tolikšno posojilo?

— Slišal sem, da železnica potrebuje denar za modernizacijo. Če bomo občani njene načrte podprli, se bomo lahko kmalu vozili z lepšimi in udobnejšimi vagoni. Razen tega sem izračunal, da se mi splača vpisati posojilo. Imel sem 10.000 din prihranka; ali ni vseeno, če imam denar na banki, na pošti ali na železnici? Saj mi tudi tu dajejo obresti. Dobil sem tudi 30 voznih kart in 10 obveznic. Trenutno denarja ne bom potreboval, sama sva z ženo in hišo imava.

— Boste železniške vozovnice izkoristili? Kam kanite potovati?

— Poleti bova šla v Beograd. Našega glavnega mesta nisem videl že od 1941.

— Drugače najbrž ne potujete dosti?

— Zadnje čase res ne. Ko sem bil mlajši, pa sem kot mornar obredel vso dalmatinsko obalo, videl sem Sredozemsko morje tja do Afrike in

Grčije. Bil sem tudi v Neaplju. Tudi po kopnem sem videl precej sveta. Iz vojnega ujetništva blizu Berlina sem se leta 1945 s kolesom vračal v Belo krajino. Potoval sem 22 dni.

Veliko je videl, še več izkusil, zato ve, da je posojilo železnici pametna stvar. R. B.

Kdor je zakuhal, naj še izpiha...

Vprašanje mestne godbe je odbornike tako razvnelo kot doslej še nobena stvar – Pravcata komedija v občinski dvorani – Glasen smeh

Na zadnji seji črnomaljske skupščine je bilo po več rok naenkrat dvignjenih, ko se je začela razprava o črnomaljski godbi. Težave so bile pred leti, ko je mesto ostalo brez godbe, težave so tudi zdaj, ko imajo dve godbi.

Ko so se stari godbeniki pred dvema letoma razšli in je mesto ostalo brez godbe, je občinska skupščina sprejela sklep, da bo osnovala novo godbo pod okriljem glasbene šole. Rečeno — storjeno. Mladi godbeniki so začeli pridno vaditi, tedaj pa so oživeli tudi stari muzikanti. Namesto da bi eni in drugi složno delali, je prišlo do sporov, žalitev in celo groženj, kakor o povedali na seji.

Občinski sindikalni svet je skušal preko sindikalnih podružnic v delovnih kolektivih godbi zagotoviti stalen vir dohodkov, a se je pri denarju spor še bolj poglobil. Na več sestankih ni prišlo do sporazuma, kar naenkrat pa so pred tremi tedni stari godbeniki začeli po mestu zbirati podporne člane in prispevke zase. Baje so imeli precej uspeha.

Predstavniki sindikata so na seji očitali stari godbi, da je društvina zasebnikov, ki brez dovoljenja pobira prispevke zase. V imenu stare godbe pa je odbornik Weiss očitke pobijal z navedbo, da so godbeniki igrali še pri Glavnemu štabu NOV, kakor tudi vsa povojna leta. Godbo so naročali vsi uradni forumi za igranje na pogrebih in proslavah, godba je dobivala tudi občasno finančno podporo na svoj tekoči račun, a do slej ni nihče vprašal za registracijo.

V razpravo sta posegla še Silvo Mihelčič mlajši in starejši. V imenu mladinske godbe in glasbene šole sta pojasnjevala svoja stališča. Razprava je dobila že komedijantski nadih. V dvorani je bilo večkrat slišati glasen smeh. Nekaj odbornikov je menilo, da gre verjetno za osebno ozadje. Jože Vidmar je izjavil, da sta obe sprti stranki zlobni v izjavah in podtikanjih. Žebelj na glavo pa je zadel z izjavo: — Za občane ni važno, če ima Črnomelj eno godbo ali dve, če igrajo stari ali mladi, samo da bomo imeli muziko, kadar jo bomo potrebovali. Tistega, ki bo bolje igral, ga bodo ljudje naročali.

Razburjena razprava z očitanji bi se še nadaljevala, če ne bi zadeve zaključil predsednik občine. Sprejet je bil njegov predlog: 1. obstoječi odbor za godbo pri občinskem sindikalnem svetu naj uredi odnose z godbeniki 2. iz sklada za financiranje naj plačujejo samo storitve, mlada godba bo dobila denar za vaje, stari godbeniki pa za igranje na pogrebih in prosiavah; 3. denar, ki so ga zbrali stari godbeniki nedavno akcijo med meščani, naj gre v skupen sklad.

R. B.

Borci s Siniega vrha

Pred dnevi je imela občni zbor krajevna organizacija ZZB NOV. Organizacija šteje še 114 članov. Štirje pa so v lanskem letu umrli. Polnili smo se o priznavalninah, ki so v naši občini zelo skromne, ter o pomoči borcem, ki so stari nad 60 let in so ostali v hribovskih krajih sami na kmetijah. Veliko članov naše organizacije je še potrebnih pomoči. I. Š.

Tovarišicam za 8. marec

V vsej črnomaljski občini so krajevne organizacije SZDL skupaj z Zvezo borcev in drugimi organizacijami organizirale proslave v čast dnevu žena. V več krajih so imeli tudi prve predstave iger za Župančičev natečaj, sicer pa so pripravili proslave nato pa tovariške večere. Predstavniki organizacij so obiskali na domu matere in vdove padlih borcev, jim čestitali za praznik in izročili skromna darila. Osrednja proslava je bila v Črnomlju v soboto zvečer v Prosvetnem domu. Nastopili so ženski pevski zbor, cicibani iz vrtca, recitatorji domačih šol, mlajši pevski zbori osnovne šole in godba na pihala. Dan žena so še posebej počastili v več delovnih kolektivih.

Veselje na Preloki

Učenci in učenke 4. razreda osnovne šole na Preloki so za praznik svojih mamic priredili lepo proslavo. Prav vsak je prispeval k dveurnemu programu. Veseli in zadovoljni obrazi mamic so bili nastopajočim najlepša nagrada za vloženo delo. Po prireditvi so s pomočjo krajevnih organizacij SZDL in ZZB obdarili žene in matere, katerih možje ali sinovi so med vojno izgubili življenje, vse mamice pa so bile povabljene v razred na skromen prigrizek.

M. S.

Klavnico preurejajo

Pred kratkim so začeli prenavljati prostore črnomeljske klavnice in mesarije, ki po novih predpisih ni imela pogojev za obstoj. Vse pomanjkljivosti bodo uredili tako, kot zahtevajo, da bo klavnica lahko še naprej poslovala. Preureditev bo z novo opremo vred veljala okoli milijon dinarjev, končana pa bo predvidoma do 1. junija. Dela opravlja podjetje Begrad iz Črnomlja.

ČRNOMALJSKI DROBIR

■ **TRIJE OŽIVLJENI ANSAMBLI** — Na proslavi dneva žena v Črnomlju so letos prvič nastopili po daljšem premoru kar trije ansambli: ženski pevski zbor pod vodstvom Andreja Petka, otroški zbor, ki ga vodi Lidija Saje, in starejša mestna godba na pihala pod vodstvom Ivana Jerine. Z venčkom dalmatinskih in koncertnih skladb so godbeniki prijetno presenetili občinstvo. Vodje ansamblov zaslužijo za svoj trud še posebno pohvalo.

■ **MLADINSKA IGRALSKA** družina s Preloke je v nedeljo zaigrala na domačem odru komedijo »Kadar se ženski jezik ne sučes«. Mladinci so sami, brez pravega režijskega vodstva, pokazali mnogo dobre volje, da so delo spravili na oder. Seveda je bilo med predstavo čutiti pomanjkanje režiserjeve roke, zlasti v izgovorjavi.

■ **OB PODELITVI LINHARTOVIH** in Gallusovih značk v Črnomlju so se slavljenci fotografirali. Interesenti lahko naroče slike pri Zavodu za kulturno-prosvetno dejavnost.

■ **POTUJOČI KINO** je zadnje čase večkrat naletel na težave, ker mladinski aktivi ne sporočajo, da bodo imeli dvorane zasedene z lastnimi prireditvami. Zavod za kulturno dejavnost prosi, naj prireditve pravočasno javijo.

■ **LETOŠNJO TURISTIČNO SEZONO** bodo v črnomaljski občini pričakali z boljšim usmerjanjem gostov. Turistične table z oznako krajev in ponekod tudi zanimivosti bodo postavili na več mestih.

■ **ZA NOVIM GASILSKIM DOMOM** je v zadnjih mesecih zraslo več zasebnih hiš. Nekatere so že dograjene, v nekaterih pa bodo na spomlad in čez poletje urejena stanovanja.

■ **ČRNOMALJSKE TRGOVINE**, kot sta blagovnica Veletekstila in nova Dolenjkina trgovska hiša, imajo že lepo zalogo konfekcije in blaga za spomladansko sezono. Tudi izložbe so v obeh trgovinah zmeraj lepo urejene.

NOVICE črnomaljske komune

Pred vsakim nakupom tekstilnega blaga ali konfekcije vas vabimo na brezobvezen ogled tega blaga v poslovalnico

„Veletekstil" ČRNOMELJ

Lep obisk v muzeju

Obisk v Belokranjskem muzeju v Metliki stalno raste. Medtem ko si je leta 1967 muzej ogledalo 5390 ljudi, se je naslednje leto obisk dvignil na 7030 ljudi, leta 1967 pa je bilo v muzejskih zbirkah že 8014 obiskovalcev.

Od skupinskih obiskov so seveda prevladovale šolske skupine, ki so prihajale iz najrazličnejših krajev Slovenije. V muzeju pa so pogrešali predvsem belokranjsko šolsko mladino, saj so si zbirke ogledali samo učenci iz sedmih belokranjskih osnovnih šol. Pohvaliti je treba metliško in suhorsko šolo, katere učenci so obiskali več občasnih razstav, medtem ko iz tretje popolne osemletke v metliški občini, to je iz Podzemlja, ni bilo vse leto v muzej niti enega razreda. Tudi iz Črnomlja si je muzej ogledalo le 14 učencev vajenske šole. Tako je muzej, ki bi moral biti prav belokranjskim učencem redno dopolnilo pri njihovem pouku, za mnoge ostal le prazna beseda.

Obisk tujcev ni bil prav velik. Belokranjski muzej si je ogledalo največ Nizozemcev, ki so skozi vse poletje taborili v metliškem kampu na Kolpi, za njimi pa slede Avstrijci, Italijani, zahodni in vzhodni Nemci, prebivalci ZDA, Angleži, Švedi in Madžari.

Pod upravo Belokranjskega muzeja spada tudi Župančičev spominski muzej na Vinici, ki je minulo leto prav tako zabeležil rekorden obisk: 5558 obiskovalcev. K lepemu številu je vsekakor pripomogla dvajsetletnica pesnikove smrti, ki je učence številnih šol, pa tudi odrasle iz vse Slovenije usmerila v Župančičev rojstni kraj. —ar

Praznik na Radovici

Vdove in matere padlih borcev z Radovice, iz Bojanje vasi in Krašnjega vrha se lepo zahvaljujejo občinski konferenci SZDL v Metliki za pozornost in darila ob 8. marcu. Radoviške žene so svoj praznik počastile v nedeljo zvečer v gasilskem domu. Najprej jim je govoril predstavnik krajevne organizacije SZDL in jim čestital, nato pa se je razvil prijeten večer, ki bo delovnim ženam radoviškega področja ostal v najlepšem spominu. J. Ž.

Medtem ko je do nedelje v Metliki sneg že pobralo, ga je vrh gorjanske ceste še precej. Cesta je lepo vzdrževana, vožnja čez zasnežene Gorjance pa je prav idilična. (Foto R. Bačer).

Za zaščito spomenikov

Do zdaj je spomeniško varstveno službo v metliški občini opravljal Belokranjski muzej, pred nedavnim pa so sklenili, da se bo Metlika pridružila spomeniško varstvenem zavodu v Ljubljani. V ta namen bodo morali prispevati na leto štiri tisoč din. Mimo tega se Metličani dogovarjajo s strokovnjaki ljubljanskega zavoda, da bo njihova ekipa kakih 14 dni popisovala vse kulturne in zgodovinske znamenitosti, nekatere od teh bodo kasneje tudi zaščitili. To delo bo morala občina posebej plačati.

Slovesnost na Suhorju

V soboto popoldne so pionirji domače šole pripravili mamicam lepo proslavo, še posebej pa so povabili tudi matere in vdove padlih borcev in umrlih vojnih invalidov. Po programu so učiteljice pripravile v šoli skromen prigrizek, pionirji pa so gostjam poklonili cvetje in jim izročili darila. Žene, ki zaradi bolezni niso mogle priti na proslavo, so pionirji in učiteljice obiskali na domu. Denar za lepo organizacijo dneva žena so prispevali konferenca za družbeno aktivnost žensk iz Metlike, zadruga in krajevne organizacije. V.Š.

Kino vsakih 14 dni

Odkar je podjetje Jugotekstil iz Ljubljane povabilo osnovnošolce 16-milimetrski projektor, so bile na Suhorju že večkrat predstave tudi za odrasle. Letos so predavanje filmov začasno prekinili, ker je nastala na aparatu okvara. Zdaj je projektor popravljen, predstave pa bodo redno vsakih 14 dni, če bo dovolj gledalcev. Izposojevalnina za filme je precej visoka, zato se prazni dvorani predstava ne izplača. V. Š.

Kolikor bi imeli, toliko bi prodali

V Metliki je zelo veliko povpraševanje po gradbenem materialu. Lani vse leto ni bilo redne dobave tega blaga. Manjkalo je cementa, betonskega železa in opeke, kar sicer prodajajo tudi v Mercatorjevi prodajalni železnina. Tu so prepričani, da bi lahko prodali tega blaga, kolikor bi ga imeli na zalogi. V drugih Mercatorjevih prodajalnah opažajo, da gre konfekcija bolje v promet, medtem pa prodaja metrskega blaga zaostaja. V letu 1969 so pri Mercatorju prodali tudi 30 odstotkov več gospodinjskih strojev kot leto dni prej, sicer pa se je promet v vseh prodajalnah tega podjetja povečal za 15 odstotkov.

DVE LETI SINDIKALNEGA DELA

Dobro obveščanje — pogoj za odločanje

Niso vprašljivi visoki, temveč nizki osebni dohodki – Sindikat se bo zavzemal za izboljšanje življenjskih razmer tistih delavcev, ki zaslužijo manj kot 500 din na mesec – Najprej skrb za človeka!

Na nedavnem plenumu občinskega sindikalnega sveta v Metliki so v navzočnosti Humberta Gačnika, predstavnika republiškega sveta sindikatov, razpravljali o dveletnem delu, o stanju gospodarstva in o samoupravljanju v delovnih organizacijah.

Poročilo predsedstva občinskega sindikalnega sveta je govorilo o težavah pri organizaciji dela, kar je v Metliki že več let problem. Sindikat nima toliko denarja, da bi imel plačanega funkcionarja, zaradi obremenjenosti predsednika in tajnika s službenimi dolžnostmi pa se ožje vodstvo sindikata ni moglo dovolj posvetiti delu v organizaciji.

Gospodarski del poročila je prikazal naraščanje družbenega brutoprodukta v zadnjih dveh letih. Lep uspeh je povečanje za 27 odstotkov, medtem pa osebni dohodki še vedno močno zaostajajo za slovenskim povprečjem. Leta 1968 ko je znašal povprečni zaslužek v republiki 966 din, je bilo metliško povprečje 831 din, lani pa so osebni dohodki zaostajali za 12 odstotkov ali za 127 din pri zaposlenem.

Na plenumu so načeli tudi vprašanje razponov osebnih dohodkov v delovnih organizacijah. Poudarili so, da nihče ni proti velikim zaslužkom strokovnjakov, če pokažejo pri delu uspeh, vpraašanje pa je, po čigavi krivdi je v občini še vedno 100 delavcev, ki prejemajo na mesec manj kot 500 din osebnega dohodka. Če je krivda na posameznem delavcu, bi se morali z njim pomeniti in ga prestaviti na drugo delovno mesto, ugotoviti pa bi morali tudi, če ne leži del krivde za tako nizke zaslužke v slabi organizaciji dela. V tem primeru bi kazalo postaviti pod drobnogled delo organizatorja proizvodnje in ga pobarati za osebno odgovornost.

V razpravi so tudi menili, da se integracijski procesi v občini ne bi smeli ustaviti na dveh dosedanjih primerih, kot sta združitev Lepisa s tovarno IMV in gostinskega podjetja s tovarno BETI. Zlasti bi morali doseči sodelovanje v domači tekstilni industriji.

Ko so govorili o pomanjkanju strokovnjakov, so sklenili, da se bo tudi sindikat zavzemal za čimprejšnjo spremembo izobrazbene strukture. Ugotovili so tudi, da strokovnjaki niso v vseh kolektivih dobro plačani, kot nekateri mislijo. Izrazit primer slabo plačanih strokovnjakov so v kmetijski zadrugi.

Na plenumu je bilo izvoljeno še 21-člansko vodstvo občinske sindikalne organizacije in 9-člansko predsedstvo. Sprejeli so več sklepov in smernic za nadaljnje delo, pomembni pa sta zlasti dve nalogi: poskrbeti v delovnih kolektivih za dobro obveščanje, ki je pogoj za dobro odločanje in zavzemati se za večjo samostojnost v delu sindikalnih podružnic, ker se ponekod še niso znebili vpliva vodilnih ljudi. R. B.

Novo vodstvo

Na nedavni občinski konferenci Socialistične zveze v Metliki so bili izvoljeni v izvršni odbor konference: Franc Jakljevič, Jože Došen, Anton Vraničar in Čurli, Vajda Rožman iz Boršta, Stane Mrvar iz tovarne BETI in Milan Vajda iz Metlike. Predsednik je še nadalje inž. Janez Gačnik, sekretar pa Ugon Petric.

Na konferenci so izvolili tudi vodje sekcij in komisij. Volilno komisijo vodi Franc Jakljevič, sekcijo za kmetijstvo inž Janez Gačnik, sekcijo za kulturo in šport Toni Gašperič, sekcijo za mednarodne odnose Egon Petric, sekcijo za družbeno aktivnost žensk Mimica Molek, odbor za narodno obrambo Frenk Molek in razsodišče demokratičnih pravic Ernest Bezenšek.

Strup pernatim roparicam!

Metliški lovci v sodelovanju s kmeti uspešno zatirajo škodljivce – Strup je nevaren!

Zaradi naglega razmnoževanja roparic se člani metliške lovske družine že tretje leto lotevajo uničevalne akcije. Kmetje imajo veliko škode, ker jim vrane, kragulji, srake in šoje delajo škodo na posevkih, zlasti pa so se roparice razpasle v Mestnem logu, Rosalnicah, Čurilih, Radovičih in na Svržakih.

Kmetje so v lastnem interesu priskočili lovcem na pomoč. V akciji sodelujejo s tem, da zbirajo jajca in jih oddajajo lovcem. Samo v Rosalnicah so doslej zbrali več kot 200 jajc škodljivcev.

V zimskem času so nastavljali tudi s strihninom zastupljene odpadke iz mesnice na smetišča za Rokom. Nevaren strup za pernate roparice sicer ni bil posebno učinkovit, poginilo pa je precej psov klatežev in lisic.

V kratkem bodo uničevalno akcijo nadaljevali z nastavljanjem zastrupljenih jajčec. Po dva in dva skupaj jih bodo na razdaljo 100 m polagali v Mestni log, pred vasjo Rosalnice v Svržakih in na smetišču. Jajčeca so zastrupljena s fosforno emulzijo, ki je nevarna ljudem in živalim.

Lovci prosijo starše, naj pouče otroke, da jajčec ne bi pobirali, prav tako naj ne puščajo psov in drugih živali, ker bi lahko prišlo do nesreče. Obenem pričakuje metliška lovska družina še nadalje sodelovanje kmetovalcev pri zbiranju jajčec.

Bo kmalu boljši tok?

Prebivalci krasinškega predela iz vasi: Boršt, Prilozje, Mlake in Boginja vas so začeli akcijo za preureditev dotrajanega električnega omrežja. Te vasi so po vojni med prvimi dobile elektriko, odtlej pa je poraba toka veliko večja, razen tega je 25 let stara napeljava odslužila. Zdaj bi radi napeljali trofazni tok, da bi lahko uporabljali kmetijske in gospodinjske stroje. Podjetje Elektro in metliška občina sta pripravljena ljudem pomagati, v kratkem pa se bodo na posvetu dogovorili za natančen načrt gradnje. Prebivalci prizadetih vasi so obljubili prispevati izkope in drogove, pomagali pa bodo tudi pri napeljavi žice.

Gnojila so draga

Božakovski kmetje so pretekli teden opravili spomladansko gnojenje z umetnimi gnojili. Večina kmetov je nakupila gnojila v vivodinski zadrugi, nekateri pa tudi v Metliki. Vsi so morali precej globoko poseči v žep, saj stane vreča gnojila 15 do 35 din. Najdražje je gnojilo, ki ga potrebujejo za vinograde. J. N.

Komite o novih nalogah

Prejšnji teden so na seji občinskega komiteja Zveze komunistov v Metliki razpravljali o programu dela tako v komiteju kot v komisijah in osnovnih organizacijah. Obravnavali so še naloge pri zbiranju zgodovinskega gradiva o predvojnem in medvojnem političnem delovanju, kakor tudi naloge pri uresničevanju načrta o organizaciji splošnega ljudskega odpora.

Tečaj na Božakovem

Dvajseturni tečaj prve pomoči obiskuje 21 slušateljev, med njimi so ženske v večini. Prejšnji teden so imeli predavanja dvakrat, da bi čimprej končali s snovjo, ker se bliža spomladansko delo na poljih. Domačinom je bilo zelo všeč predavanje o prvi pomoči utopljencem in o umetnem dihanju, saj v vasi lahko pride do take nesreče. J. N.

SPREHOD PO METLIKI

■ **DAN ŽENA SO Z LEPO PRIREDITVIJO** v Domu Partizana v Metliki proslavili že v petek, 6. marca. O pomenu praznika je spregovoril sekretar SZDL Nino Petric, nakar so člani mladinske igralske skupine »Osip Šest« ob spremljavi glasbe občuteno recitirali Menartovo »Belo pravljico«. Zanimivi so bili tudi vmesni magnetofonski zapisi, ki jih je s tremi metliškimi ženami imel Toni Gašperšič. Besede so poživljali diapozitivi.

■ **TUDI PO DRUGIH SREDIŠČIH** krajevnih skupnosti v metliški občini so se spomnili žen ob njihovem prazniku, vendar so se tu omejili predvsem na družabno srečanje žen in pogostitev partizanskih mater.

■ **ZA PRAZNIK ŽENA** je sindikalna podružnica BETI čestitala ženam v vseh svojih obratih. Namesto pogostitve je letos vsaka žena prejela lepo kombinežo. — Prav tako so tudi v KOMETU vse zaposlene žene obdarili z nedrčki.

■ **ŽE VEČ KOT 8000 ENODNEVNIH PIŠČANCEV** — brojlerjev je do zdaj razpečala kmetijska zadruga v Metliki. Prejela jih je od Agrokombinata EMONA iz Ljubljane, en piščanec pa stane 2,60 din. Nova naročila sprejemajo v trgovini Kmetijske zadruge.

■ **V KMETIJSKI ZADRUGI** so vinogradnikom na voljo tudi trsne cepljenke kraljevine in žametne črnine, in sicer cepljenka po 2,40 din. — Nekateri kmetje so že sredi prejšnjega meseca obrezali prve trte v vinogradih, zdaj pa je deževno in snežno vreme zavrlo delo v trtju. Baje bo mrzlo vreme z dežjem in snegom držalo tja do srede marca, če ne še dalj.

s pevko MELITO AVSENAK

bo imel na turneji po Beli krajini naslednje nastope:

- v soboto, 14. marca, ob 18. uri v Semiču, ob 20. uri v Črnomlju;
- v nedeljo 15. marca, ob 11. uri v Gribljah, ob 14. uri v Adlešičih, ob 16. uri na Vinici, ob 18. uri v Dragatušu in ob 20. uri v Metliki.

Obiščite koncert priljubljenega ansambla!

metliški tednik

Letna skupščina borcev v Kandiji

Letna skupščina organizacije ZB v Kandiji, ki je bila konec februarja je zelo uspela. Iz razprave in poročil je bilo razbrati, da člani ZB opravljajo svoje naloge resno in premišljeno. Govorili so o štipendiranju in zaposlovanju otrok borcev, o gradnji stanovanj za borce in o kreditih v te namene. Menili so, da se bo treba bolj zavzemati za otroke borcev in izdelati merila za štipendiranje. Pri gradnji stanovanj za borce je bilo storjenega veliko, kljub temu pa je še mnogo borcev v neustreznih stanovanjih. Organizacija bo v prihodnje bolj sodelovala z raznimi organi, ki imajo vpliv na reševanje borčevskih vprašanj, in se ukvarjala z vseljudsko obrambo.

I. SLAPNIK

Hvala, cesarica!

Načrtno bomo morali začeti obnavljati katastrske zemljevide, če jih bomo hoteli imeti v kolikor toliko primernem, da ne rečemo uporabnem stanju. Približno tako je bilo zapisano v poročilu občinske uprave za Zavod za izmero in kataster zemljišč.

Lani so delavci zavoda porabili 11.696 ur za geodeska dela: 4403 ure na terenu in 7293 v pisarnah. Na srečo je tudi cesarica Marija Terezija svoje dni pomagala, da imamo vsaj nekaj. Po toliko letih se ji zdaj za njeno prizadevnost zahvaljujemo — dotlej, ko bomo delali novo, pa bo staro še vedno koristno.

Ne pozabljajmo borcev!

Na občnem zboru levega brega Zveze borcev Novo mesto 20. februarja so v poročilu o lanskem delu odbora poudarili, da je bila glavna naloga odbora še vedno skrb za borce in njihove družine. Organizacija šteje 340 članov. Odbor je 14 članom odobril kredite za obnovo in gradnjo stenovanj. V slabih stanovanjih živi še vedno nekaj borcev z družinami, 121 njihovih otrok pa je potrebno pomoči.

Ugotovili so, da je lani organizacija dobila za gradnjo stanovanj le skromno vsoto denarja od republike. Letos bo organizacija prirejala izlete v kraje znane iz NOV, in prenašala tradicije NOV na mladino. Občinskemu združenju borcev in občinski skupščini so se zahvalili za pomoč.

MARJAN TRATAR-UČO

Počastitev za mamice

Mladi člani RK osnovne šole v Vavti vasi smo počastili na dan žena mamice, žene in dekleta s proslavo v kino dvorani v Straži z raznimi prizorčki, petjem in rajanjem. Starejše matere, bolehne in onemogle pa smo obiskali na domu, jim čestitali za praznik, zaželeli vse dobro, posebno zdravja, in jim poklonili darila. Ob takih obiskih spoznavamo trpljenje bolnikov in tudi bolj ali manj težke razmere nekaterih naših občanov.

Nove garaže

Komunalno podjetje Novo mesto ima v načrtu za letos tudi gradnjo garaž ob cesti herojev. Splanirali so že 36 metrov dolg prostor, na katerem bodo zgradili 8 ali 9 garaž za svoje potrebe. Kdaj bodo delo nadaljevali, je odvisno od vremena.

SEJA NOVOMEŠKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Rešiti našo občinsko upravo

Tudi do 1.000 dinarjev razlike v osebnih dohodkih med gospodarstvom in občinsko upravo – Odpraviti je treba že zelo stare težave

Čimprej je treba narediti načrt, da bo občinska uprava lahko delala bolje, so poudarili odborniki na seji obeh zborov občinske skupščine Novo mesto 3. marca. Če teh načrtov iz kakršnihkoli vzrokov ne bo mogoče izpeljati v enm letu, potem je treba program reševanja narediti tako, da ga bo mogoče uresničiti v dveh letih.

Že vsa leta po vojni se namreč novomeška občinska uprava ubada z enakimi težavami: ima prenizke osebne dohodke, slabo je opremljena in dela v neprimernih prostorih, zraven tega pa nima dovolj stanovanj za svoje delavce. Vse to seveda ne spodbuja mladih strokovnjakov, da bi se zaposlovali v občinski upravi. To dokazujejo lanski razpisi, ki so praktično naleteli na gluha ušesa. Še več, dogaja se tudi, da strokovnjaki, ki so za delo uprave nujno potrebni, odhajajo v bolje plačane službe v gospodarske organizacije. Računi kažejo, da so nekateri strokovnjaki v gospodarstvu plačani tudi do 1,000 dinarjev več kot pri občinski upravi.

Nič čudnega ni zato, da je na novomeški občinski upravi 163 sistemiziranih delovnih mest, zaposlenih pa je 141 delavcev. Res občinska uprava štipendira na vsakih 20 zaposlenih enega študenta in tudi 12 delavcev uprave študira izredno, a vse to najhujših težav ne bo moglo odpraviti lahko jih samo omili. Vsekakor bo potrebno rešiti vse štiri probleme, ki tarejo novomeško občinsko upravo že dolgo vrsto let, preden jo bo mogoče postaviti na zares čvrste noge.

Na seji občinske skupščine so govorili tudi o medobčinskih inšpekcijskih službah, sprejeli so sklep o razpisu referenduma na območju krajevne skupnosti Škocjan ter sprejeli vrsto odlokov, saj je imel dnevni red kar 15 točk.

Skoraj štiri ure se je podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar (prvi na desni) pogovarjal s predstavniki Dolenjskih Toplic o perečih vprašanjih kraja. Pogovoru v dvoranici zdravilišča je prisostvoval tudi predsednik občinske konference SZDL iz Novega mesta Franc Beg (na sliki spodaj). (Foto: Ivan Zoran)

„Še bom daroval kri!“

Novomeška kmetijska šola je ena izmed organizacij, ki je lani po številu krvodajalcev presegla načrt

Na občinskem odboru RK so povedali, da je bilo lani dosti krvodajalcev tudi med dijaki novomeških srednjih šol in pohvalili dijake kmetijske šole na Grmu in njeno vodstvo. Krvodajalstvo na tej šoli ima že dolgoletno tradicijo. Ravnatelj šole inž. Niko Rihar je povedal:

»S krvodajalskimi akcijami smo pri nas začeli že v šolskem letu 1959-60. Takrat je bila to še šola za odrasle in so gojenci kar tekmovali med seboj, kdo bo večkrat dal kri in večjo količino. Ko smo ustanovili srednjo šolo, je prevzel pobudo za krvodajalstvo podmladek RK na šoli. Sedaj se vabilom na odvzem krvi odziva ves 3. in 4. razred. Tudi sam grem z njimi, kadar utegnem. Mislim, da bi bil odziv pri ljudeh dosti večji, če bi bilo delo bolj organizirano in bi hitreje potekalo.«

Nekaj dijakov je že večkrat darovalo kri. Med njimi je tudi nekaj deklet, ki so za to dobile priznanja.

Anica Adam je že trikrat dala kri. »Na odvzem krvi hodim skupaj s sošolci,« je rekla. »Prvič sem dala kri iz radovednosti. Šele pozneje sem se zavedela, kakšen pomen ima krvodajalstvo. Moti me samo to, ker je treba v bolnišnici dolgo stoje čakati, da prideš na vrsto. Morali bi urediti čakalnico s sedeži, če že odvzem ne more potekati hitreje.«

Dijak Stane Urek: »Kri sem dal že štirikrat, dvakrat celo po 3 dcl. Počutim se dobro in bom ostal krvodajalec tudi potem, ko bom šolo končal. Če bom le zdrav! V bolnišnici so z nami prijazni, in to je prav.«

A. V.

Seminar za nova vodstva

V Novem mestu so na seji izvršnega odbora občinske konference SZDL sprejeli program seminarja za predsednike in tajnike krajevnih organizacij Socialistične zveze, ki bo 27. in 28. februarja v Dolenjskih Toplicah. Program obsega: vlogo in mesto družbeno-političnih organizacij in društev v krajevnih skupnostih, osnove za nadaljnji družbeno-ekonomski razvoj v občini in vprašanja, ki ob tem nastajajo, organiziranost v občini in krajevnih skupnostih, metode političnega dela in vodenja sestankov ter osnovne delovne naloge občinske konference.

Seminar v Šmarjeških Toplicah

Občinski sindikalni svet bo za svoje člane organiziral dvodnevni seminar v Šmarjetskih Toplicah, ki naj bi bil v pomoč predvsem novoizvoljenim članom pri njihovem delu. Seminar bo 13. in 14. marca. Predavali bodo: Tone Kropušek o organizaciji, vsebini, metodah in oblikah dela sindikatov ter mednarodnem sodelovanju, Stefan Marcian o osebni odgovornosti v statutih delovnih organizacij, Roman Albreht o sedanjem trenutku gospodarske in družbene reforme ter Vinko Trinkaus o problemih delitve dohodka. Seminar bo potekal v obliki predavanj in razprav.

Podpredsednik Hočevar v Dolenjskih Toplicah

Pogovarjal se je o novi šoli in ureditvi kraja

5. marca zvečer je obiskal Dolenjske Toplice podpredsednik republiškega izvršnega sveta dr. France Hočevar. S predstavniki krajevnih družbeno-političnih organizacij se je pogovarjal o zidanju nove šole, komunalni in turistični ureditvi naselja ter o pripravah na veliko slovensko proslavo OF 26. aprila.

Ravnatelj osemletke Vinko Cirnski je podpredsednika seznanil s pripravami na gradnjo nove šole, ki bo med drugim tudi lep spomenik udeležencem revolucije iz Topliške doline. Gostu so povedali, da bi radi že na dan proslave simbolično označili začetek gradnje. Dr Hočevar je spodbudil Topličane, naj vztrajajo pri gradnji, za katero so med drugim zainteresirani vsi kraji pod Rogom.

Podpredsednika izvršnega sveta so nadalje seznanili z načrti za regulacijo Sušice, ureditev kanalizacije in asfaltiranje cest. Vse to bi bilo v zdraviliškem in turističnem kraju potrebno nemudoma uresničiti, vendar pa same Dolenjske Toplice brez pomoči širše družbene skupnosti tega ne bodo zmogle.

Direktor zdravilišča Janko Popovič je dr. Hočevarja seznanil z nadaljnjim turističnim razvojem v okviru zdravilišča. Poudaril je, da zdaj iščejo možnost reševanja s krediti. Podpredsednik je pripomnil, naj zdravilišče poišče denarno močnega poslovnega sodelavca in, če je treba, se z njim tudi integrira.

Podpredsednik dr. Hočevar je poudaril, da bo za uspešno reševanje vseh teh vprašanj tudi sam zastavil besedo na pristojnih mestih.

Težave s „črnimi“ žagarji

V občini Novo mesto je lani gozdarska inšpekcija opravila 79 pregledov ter izdala 25 ureditvenih odločb, ki se nanašajo na zasebno žagarstvo, pogozdovanje, izvajanje sečenj po načrtih ter porabo sredstev amortizacije iz zasebnih in družbenih gozdov.

Poseben problem v občini so že dve leti zasebni žagarji, ki prihajajo iz Bosne s prenosnimi žagami, žagajo les zasebnikom in jim je težko dopovedati, da kljub izdanemu dovoljenju na območju SRS ne morejo svojega dela opravljati, ker republiški zakon o gozdovih tega ne dovoljuje. Lastnikom zasebnih gozdov pa zelo koristijo, ker jim ni treba prevažati lesa do žag, kontrola označevanja lesa za razrez je tako minimalna, ker žagarji ne zahtevajo dovoljenj za posekan les in ker zasebnikom ni treba plačevati gozdnih taks za razrez lesa. Tako stanje povzroča zmedo v gozdnem redu, zato je inšpekcija ukrepala proti vsem takim žagarjem na območju novomeške občine.

Včlaniti več mladih!

V nedeljo so imeli gasilci na Otočcu letni občni zbor, ki so se ga udeležili tudi predstavniki političnih organizacij na vasi ter zastopnik občinske gasilske zveze iz Novega mesta tovariš Dimitrič. Sestavili so 3-članski odbor, ki bo ustanovil pionirsko in mladinsko desetino. Sklenili so tudi, da bodo letos nabavili nove cevi, ki so nujno potrebne za uspešno delo društva.

G. M.

Meso dražje, standard slabši

Življenjski stroški letos 6 odstotkov višji

V uvodu skoraj 300 strani dolge »modre knjige«, ki so jo pred dnevi dobili v roke zvezni poslanci, je ugotovljeno, da se reforma uspešno uresničuje, čeprav z več težavami in počasneje, kot smo računali. Letos so se življenjski stroški zvišali že za šest odstotkov, to je toliko, kot naj bi se v vsem letu.

Zavodi za cene pa imajo še vrsto prošenj za podražitev. V Novem mestu se je zadnje dni podražilo nekaj mesnih izdelkov: svinjska jetra za 4 dinarje, svinjski in goveji srčki pa za dinar pri kilogramu. Mesno prehransko podjetje je na občinsko skupščino naslovilo tudi prošnjo za dvig cen mesa. Odločitev še ni znana, ker se bodo v Novem mestu ravnali po republiškem zavodu za cene. Brškone podražitev ni upravičena vse dotlej, dokler tudi preskrba z mesom ne bo boljša. Kljub številnim podražitvam v zadnjih letih namreč v Novem mestu nekaterih vrst mesa še vedno ni mogoče dobiti.

Podražitev mesa in kruha — prošnje so že vložene — pa bi, kajpak, hudo prizadela potrošnike. Lani je bilo v novomeški občini 13.683 zaposlenih, poprečni osebni dohodek je bil 1.109 dinarjev. Nobenega dvoma ni, da se osebni dohodki dvigajo počasneje kot cene.

J. SPLICHAL

Zares oživljeni Gorjanci?

Zimski turizem za podaljšano sezono ob cesti

Letošnja muhasta zima je spet obudila zanimanje za turizem na Gorjancih. Črmošnjice namreč skoraj niso imele snega, obe vlečnici praktično nista obratovali, planinski dom pa je bil brez gostov.

Če dodamo še, da Dolenjske Toplice ne kažejo posebnega navdušenja za sodelovanje v dolenjskim smučarskim središčem, ki je sicer za tekmovanja že dokaj usposobljeno, mu pa manjka še precej, da bi se tudi turistično uveljavilo, potem je razumljivo, da v nekaterih gostinskih organizacijah razmišljajo, da bi zimsko smučarsko rekreativno središče uspo. sobili tudi na Gorjancih.

Podatki sicer kažejo, da je potrebno za samostojno zimsko središče vsaj 120 dni smuke, vendar jih toliko ne zmorejo ne v Črmošnjicah ne na Gorjancih — kvečjemu oboji skupaj.

Turistični objekti ob avtomobilski cesti pa želijo tudi zimsko sezono, da bi bilo njihovo poslovanje bolj uspešno. Črmošnjice so predaleč, Gorjanci pa za zdaj še niso urejeni. Sodijo pa, da bi s skupnim nastopom lahko dokaj hitro uspeli, posebno če bi sodelovali tudi s sosednjimi hrvaškimi občinami. Hrvatje imajo namreč v načrtu, da bi s svoje strani na Gorjance potegnili asfaltno cesto.

Otočec: dom Partizana propada

Pred dnevi so se na Otočcu zbrali predstavniki krajevnih organizacij ter skušali rešiti propadajoči dom TVD Partizan. Niso prišli do končne rešitve, ker se je zataknilo pri lastništvu. Ugotovili so, da je lastnik stavbe Partizan Slovenije, oskrbovanje pa je prepuščeno dobri volji krajevnih organizacij. O tem bomo še pisali!

Obiskali bodo starejše ženske

Krajevna skupnost in krajevna organizacija SZDL Otočec bosta te dni v sodelovanju z učenci osnovne šole organizirali obisk socialno šibkih in ostarelih žensk v odročnih krajih KS Otočec. Ob tej priložnosti bodo učenci pripravili krajši kulturni program, predstavniki družbenih organizacij pa bodo ženske obdarili.

Razgovor o gozdovih

1. marca so bili po vseh večjih krajevnih središčih razgovori z zasebnimi lastniki gozdov o gospodarjenju z gozdovi, o predlogu statuta gozdnega gospodarstva in o delu sklada za pospeševanje kmetijstva. Kmetje-lastniki gozdov so izvolili tudi člane samoupravnih organov gozdnega gospodarstva.

Na vasi bi radi asfalt

Tokrat še poročilo o načrtih tistih krajevnih skupnosti, ki smo ga ostali na dolgu

KS OTOČEC OB KRKI: Krajevna skupnost je res delavna. Zlasti moramo pohvaliti njihovo res zgledno sodelovanje s hotelom Grad Otočec, ki je v korist hotelu in prebivalcem. Razpravljali so o Ciganih, s katerimi imajo še najmanj težav, ker so se lotili te težave na pravšen način. V načrtu imajo gradnjo turistične ceste Hmeljnik-odcep na Trško goro-Grčevje-Otočec, ki naj bi odprla turizmu zdaj odmaknjeno vinogradniško območje. Letos bodo poskusili pripraviti načrte za to cesto; zahtevala bo precej denarja in še več dela. Letos bi radi potegnili vodovod v Dolenjo vas.

KS BIRČNA VAS: Odkar je že prece, cest prevlečenih z asfaltom, se čutijo prebivalci Birčne vasi ob prašni cesti odmaknjeni od sveta in kar zapostavljeni. Včasih, ko asfalta še ni bilo, je bila cesta skozi Birčno vas zelo pomembna, danes pa je drugače. Zato so si tudi oni zaželeli asfalt, čeprav so izvedeli, da zaenkrat to ni izvedljivo. Povedali so, da bo treba obnoviti električno omrežje, ker je že zelo zastarelo. Dokončali bi radi kulturno-prosvetno dvorano v Stranski vasi.

KS MIRNA PEČ: Radi bi zgradili cesto od Globodola do Prečne, elektrificirali naselje Čenuše, asfaltirali cesto od Novega mesta do Mirne peči in napeljali vodovod v Mirno peč in okoliške vasi.

KS BUČNA VAS: Prebivalci so vnovič zahtevali avtobusno postajališče, potarnali so nad Cigani, ki jim delajo škodo, in ugotovili, da bo treba urediti vaško pokopališče ter se pobrigati za vaška pota. M. J.

Kosilo in večerja za 10 din

Ne pritožujejo se, da je predrago, le kvaliteta včasih ni najboljša

Med lonci in kozicami ter rdečeličnimi kuharicami sem zagledala šefa delavske restavracije tov. Ivana Zorca. »Pazite, da ne odnesete s sabo kakšnega spominka na obleki!« me je mimogrede opozoril, ko sva šla skozi kuhinjo. Bilo je pred kosilom in dekleta so pravkar mešala, cvrla, sekljala, lupila in podobno in v zraku je že vabljivo dišalo.

Pripravljale so kosilo za nekaj sto gostov, ki se bodo kot vsak dan poceni in dobro najedli, saj so obroki v delavski restavraciji med najcenejšimi v Novem mestu. Za redne abonente stane tu kosilo 5,5 ali 6,2 din, za druge pa od 6 do 7,5 din; večerje so za predplačnike za 4 din, za druge goste pa po 4.5 din. Razen tega kuhajo med tednom tudi dopoldanske tople malice za goste in po naročilu za podjetja.

Tov. Zorc je povedal, da sedanja zmogljivost delavske restavracije (600 kosil in 800 enolončnic) celo presega potrebe v Novem mestu, zato ne mislijo na razširitev prostorov. Poleti sicer število gostov naraste, v zimskih mesecih pa se zelo zmanjša zaradi sezonskih delavcev, ki jih v tem času ni.

V delavski restavraciji je zaposlenih 15 ljudi. Na leto imajo nad 100 milijonov prometa, ki iz leta v leto le malenkostno narašča. Od tega so lani 10 odstotkov naložili v sklade. Osebne dohodke plačujejo iz čistega dohodka in so bili lani zaradi dražjih živil manjši kot predlanskim.

»Naš glavni problem so cene,« je dejal tov. Zorc. »Čim ceneje kupimo, tem uspešneje lahko poslujemo. Poljske pridelke nabavljamo pretežno pri kmetih, sadje in zelenjavo na tržnici, mesne izdelke v mesariji v Škocjanu, v Novem mestu in Stični, testenine pa pri ŽITU in MERCATORJU. — Pri pripravljanju jedi se moramo vedno oziratj na dneve, ko prihajajo v mesto kmetje, to je ob petkih, ponedeljkih in ob praznikih. Sem radi prihajajo, ker so hitro postreženj in ker se poceni najedo.

Tov. Zorc je še povedal, da imajo težave z osebjem, ker se zaradi neugodnega delovnega časa zanima za gostinstvo vedno manj ljudi.

NA NOVOMEŠKEM TRGU DIVJAČINE NI

V Ljubljano po divjad

Pri nas ustreljeno divjačino prodajo drugje

Za odstrel medveda mora inozemski lovec plačati vsaj 500 dolarjev, če pa je kosmatinec med orjaki svojega rodu, lahko srečnega lovca trofeja velja tudi do 1.800 dolarjev. V enem samem poletnem mesecu so tuji lovci lani ustrelili več kot 10 srnjakov v dolenjskih loviščih.

Razumljivo je, da ne postrelijo vse divjačine tuji lovci, čeprav dobijo naše lovske družine za odstrel lepe devize. Mnogo divjadi postrelijo tudi puške domačih lovcev. Kljub temu pa na našem trgu divjačine ni mogoče dobiti, čeprav je zanjo precejšnje zanimanje.

Spomnimo se samo, koliko razprav in časa je bilo potrebno, preden je Novo mesto dobilo ribarnico. Danes je njen posel dobro utečen, vsakodnevni iztržek pa prav soliden. Kot vsak začetek bi bil bržkone tudi začetek pri prodaji divjačine težak, a sčasoma bi prodaja stekla. Zdaj pa se srečujemo z zares neverjetno situacijo: gospodinja, ki hoče doma pripraviti divjad, mora ponjo v Ljubljano. To bi ne bilo nič neavadnega, ko bi ne bilo vsem znano, da je ta divjad dostikrat ustreljena — v naših loviščih.

Prizadevni gasilci

Gasilsko društvo v Šmihelu pri Žužemberku je na letnem občnem zboru sprejelo obširen delovni načrt za letošnje leto. Sklenili so tudi, da bodo kupili avtomobil za prevoz brizgalne. Med člani in drugimi občani so že začeli zbirati denar. Doslej so zbrali okrog 5.000 din, kar je približno ena šestina potrebnega denarja. Gasilci upajo tudi na pomoč krajevne skupnosti, delovnih organizacij in občinske gasilske zveze. M. S.

Morala nekega načina

O občinski upravi v Novem mestu je beseda in o nekaterih delovnih organizacijah, ki s preplačevanjem jemljejo upravi nujno potrebne strokovnjake. Razlika v osebnih dohodkih je dostikrat tudi 1000 dinarjev — in zato ni prav nič čudnega, da so odzivi na razpise občinske uprave, ko ta ponuja prosta delovna mesta, zelo majhni. To velja toliko bolj, ker občinska uprava ne more ponuditi stanovanja in ker ne zagotavlja dela v sodobnih prostorih in z današnjo opremljenostjo.

To je morala neke zgodbe, v kateri smo marsikdaj zares kratkovidni: damo strokovnjaka iz občinske uprave v drugo organizacijo, pri tem pa pozabljamo, kako potrebni so nam strokovnjaki prav v občinski upravi. Pred nami so namreč srednjeročni in dolgoročni programi razvoja. Zaradi tega danes nikogar ne boli glava — kako pa bo čez nekaj let?

In tudi to je morala nekega načina: naši študentje — dostikrat so dobivali tudi štipendije — silijo v Ljubljano: mar jim je Novo mesto premajhno? Ob tem je potem zares nerazumljivo, kako more biti Novo mesto zanimivo za strokovnjake iz Zagreba in Hrvaškega Zagorja. Iz Zagreba silijo strokovnjaki v Novo mesto, novomeški hočejo v Ljubljano.

Zato bi bilo prav, da bi podprli štipendiranje, da bi se zavzeli za odprtost in da ne bi prekupčevali s strokovnjaki, saj konec koncev s tem samo izgubimo, ker ustvarjamo slabo voljo in po nepotrebnem kalimo odnose.

Manj škropiva - več škode!

Kmetijska inšpekcija je ugotovila, da so bila lani zemljišča družbenega sektorja večinoma primerno obdelana, pridelki pa pravočasno pospravljeni. Kmetijske zadruge so poskrbele, da ni bilo pomanjkanj semen, le večje povpraševanje po semenski pšenici je povzročilo zastoj v preskrbi.

Zaradi strožje kontrole pri prodaji zaščitnih sredstev pa kmetijske zadruge mnogih sredstev ne naročajo in jih kmetovalci ne morejo nabaviti. Zaradi tega je bilo lani poškropljenega manj sadnega drevja, sredstev za voluharja, bramorja in rdečega pajka pa sploh niso mogli kupiti. Ker ni bilo škropiv, je tudi koloradski hrošč napravil precej škode na krompirju.

Kmetijska inšpekcija je ugotovila, da je znašala lani škoda na pridelkih 9 milijonov. Opravila je 577 pregledov, izdala 101 odločbo in izločila iz prometa 11.019 dinarjev reprodukcijskega materiala.

SUPERAVTOMAT ZA POMIVANJE POSODE

Za 2.990 dinarjev ga dobite v prodajalni ELEKTROTEHNA v Novem mestu. Stroj za pomivanje posode ZANUSSI 3/dynamic de luxe lahko kupite tudi na kredit.

Polovica zaposlenih – žensk

V novomeški občini je bilo lani zaposlenih kar 6.144 žensk, kar je skoraj polovica vseh zaposlenih. V gospodarstvu je bilo 3.380 žensk zaposlenih v industriji, 385 v trgovini, 263 v obrti, 202 v gostinstvu in 42 v komunali. V negospodarskih dejavnostih pa je bilo zaposlenih žensk: 562 v zdravstvu, 489 v šolah, 123 v bankah in zavarovalnicah, 120 v organih oblasti in uprave, 47 v socialnem zavarovanju, 16 v znanstveno-kulturnih dejavnostih, 12 v različnih družbenih službah in 9 v družbenih organizacijah.

Pri živilih so važni roki

Tržna inšpekcija je lani pri kontroli posvečala posebno pozornost kakovosti živil in pijač. Ugotovila je, da so v prometu še vedno nekatera živila s preseženim uporabnim rokom in slabo embalirana, zaradi česar se lahko pokvarijo. Z laboratorijsko analizo je tudi ugotovila, da je bil v prodaji pokvarjen in neužiten žvečilni gumi.

V občini Novo mesto je tržna inšpekcija opravila 333 pregledov, izdala 88 odločb, 17 prijav javnemu tožilstvu za gospodarske prestopke ter 90 predlogov za uvedbo postopkov o prekrških, izrekla 42 mandatnih kazni, izločila iz prometa živil in pijače v vrednosti 80.707 dinarjev ter odvzela 66 vzorcev za laboratorijske analize.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: **Danica Krne** iz Zloganja — **Faniko, Marija Rožič** iz Regerče vasi — **Marjeto, Marija Slak** z Golobinjeka — **Romana, Marija Senica** iz Straže — **Alojza, Marija Turk** z Veduna — **Matejo, Martina Starič** iz Radne vasi — **Jožeta, Marjeta Stopar** iz Dolnjih Sušic — **Roberta, Ana Kavčič** iz Metlike — **Rudija, Nada Hočevar** iz Krškega — **Roberta, Zlata Vrlinič** iz Bojancev — **Mirjano, Darinka Zist** iz Metlike — **dečka, Jožefa Pelc** s Prevol — **deklico, Fani Zaje** iz Zbur — **deklico, Marija Hrovat** iz Dolnjih Sušic — **dečka, Kristina Sajevic** iz Dragatuša — **deklico, Angela Stipič** s Planine — **dečka** in **deklico, Olga Turk** iz Podhoste — **dečka** in **Jana Ule** z Odrge — **dečka** — Čestitamo!

REVIJA TEORIJA IN PRAKSA
LJUBLJANA, Titova cesta 102

razpisuje

NAGRADNI NATEČAJ

za prispevek dijakov slovenskih srednjih šol o naslednjih temah:

1. **Moj pogled na svet**
2. **Kaj mi pomeni socializem**
3. **Naša revolucija in sodobnost**
4. **Enakost in neenakost v socializmu**
5. **Kaj spodbuja in ovira dobre odnose med narodi in narodnostmi v Jugoslaviji**
6. **Mir, velika želja ljudi XX. stoletja**

PRISPEVKI lahko obsegajo največ 15 običajnih novinarskih strani

ZADNJI ROK za oddajo rokopisov je 30. maj 1970

AVTORJI se lahko podpišejo s celim imenom ali pa pošljejo prispevke pod šifro — na naslov: Uredništvo Teorije in prakse, Ljubljana, Titova c. 102 — z oznako »Za nagradni natečaj«

V KOMISIJI za ocenjevanje poslanih prispevkov bodo člani uredniškega odbora, profesorji visoke šole za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani ter člani študentskega politološkega društva SRS

TRI NAJBOLJŠE prispevke bo uredništvo nagradilo. Prva nagrada je 1000, druga 800 in tretja 500 dinarjev. Razen tega lahko uredništvo odkupi in objavi prispevke, ki niso bili nagrajeni.

IZID nagradnega natečaja bomo objavili v reviji, avtorji nagrajenih del pa bodo obveščeni posebej s pismom.

IV. letnik
KMETIJSKE SREDNJE ŠOLE GRM v Novem mestu

bo priredil
v sobto, 14. marca

MATURANTSKI PLES

v Šmarjeških Toplicah

Začetek ob 20. uri.

Igral bo ansambel Caravelle.

Vljudno vabljeni!

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: **Franc Seničar**, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; **Jožica Slak, Danica Hrastar, Mitja Počrvina, Jože Jereb, Janez Počrvina** in **Drago Novak**, člani Novoteksa, Novo mesto; **Ivanka Pirnat, Ivanka Civič** in **Martina Piesničar**, članice splošne bolnišnice Novo mesto; **Franc Pavlič** in **Miha Brulc**, člana IMV Novo mesto; **Ana Retelj**, gospodinja iz Cegelnice; **Andrej Senica**, član Mercatorja, Novo mesto; **Jože Bašelj**, kmet iz Gornjega Kamenja; **Jože Pirc**, član Novolesa, Straža; **Pepca Jerman** in **Zofija Klemenčič**, gospodinji iz Ločne; **Jože Šurla**, član Cestnega podjetja Novo mesto; **Iva Kovačič**, članica UJV Novo mesto; **Marija Golobič** in **Franc Rajer**, člana Hmeljnika, Novo mesto; **Avgust Modic**, klepar iz Novega mesta; **Ana Ravbar**, gospodinja iz Ljubna; **Ivan Jakše**, kmet iz Velikih Škrjanč; **Anton Kokalj**,

Novomeška kronika

■ **SOLARJI** so ob 8. marcu razveselili svoje mamice s skrbno pripravljenimi proslavami. V posameznih razredih so bile proslave prijetno presenečenje po roditeljskih sestankih, skupna proslava pa je bila v ponedeljek popoldne v šolski telovadnici. Tudi v Domu kulture bo proslava, in sicer 18. marca. Preložiti so jo morali zato, ker je bila dvorana kina »Krka« neprestano zasedena.

■ **USPEL NASTOP** so imeli »Diademis«, beat ansambel, ki je prej nosil ime »Diamantis«, v telovadnici novomeške gimnazije. Več kot 200 mladih Novomeščanov se je njihovega nastopa razveselilo, saj pogrešajo podobnih prireditev. Najbolj navdušen aplavz sta požela pevka Ema Udovč in bobnar Marjan Kovačič.

■ **GOSPODINJE**, ki se navdušujejo za gospodinjske tečaje, bo zanimalo, da namerava šolski center za gostinstvo v Novem mestu organizirati krajši kuharski tečaj. Tečajnice naj bi dva ali tri večere pripravljale predvsem enolončnice in hitro pripravljene jedi. Na šoli menijo, da se bodo zaposlene žene zanimale predvsem za praktične jedilnike.

■ **VELIKO GRADBIŠČE** v naselju Nad mlini je v zadnjih dneh spet zaživelo zaradi boljšega vremena. Delavci »Pionirja« gradijo drugo vrsto vrstnih hišic poleg novih stopničev, pod otroškim vrtcem pa novo samopostrežno trgovino, ki je v tem delu mesto že močno potrebna.

■ **TEČAJ** japonske cvetlične umetnosti »Ikebana« bo v aprilu priredilo Hortikulturno društvo. Prijave sprejemajo v Cvetličarni na Glavnem trgu do 18. marca. Število udeležencev bo omejeno, zato bo prav, če pohitite s prijavami. Prijavijo se lahko tudi nečlani. V kratkem bo društvo pripravilo tudi nekajurni popoldanski tečaj za obrezovanje sadnega drevja.

■ **NA TRGU SO BILE CENE** take: čebula 4.2, pomaranče 5, limone 5.5, grozdje 5, česen 12 in 14, solata 6.5 in 9, jabolka 2, 3, 4 in 4, špinača 12, krompir 1 in 1.2, fižol 5, 5.5, in 6, cvetača 8, banane 7, peteršilj 15, hruške 5 din. Jajca so bila po 70 in 80 par. Vrtičkarji so začeli na trgu kupovati različna semena, ki jih bodo kmalu potrebovali za setev.

■ **RODILI STA:** Olga Vidlinovič iz Kettejevega drevoreda 43 — Emilijo in Julka Besal iz Koštialove 28 — dečka.

Ena gospa je rekla, da njen pes ne bo več jedel drobovine, ker so jo spet podražili, njihova družina pa je zaše zaradi astronomskih cen že tako lep čas ne kupuje!

MED LOVCI IN RIBIČI

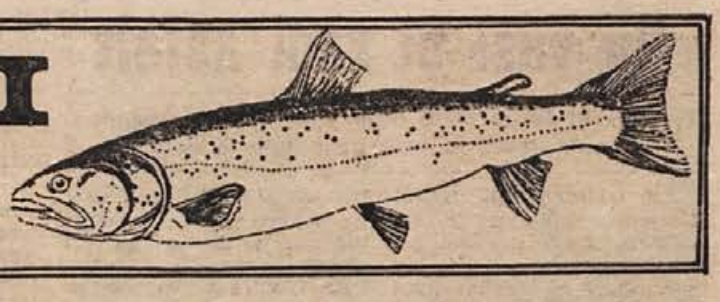

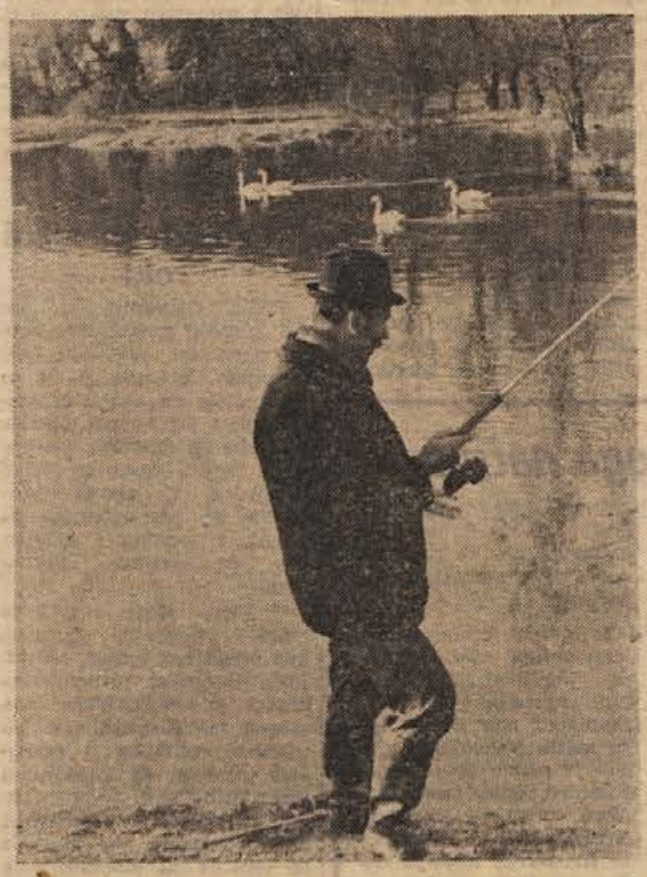

Idilična Krka je vedno bolj privlačna za ribiče in za druge ljubitelje narave. Njeno bogastvo je brez pri mere, treba ga je čuvati! (Foto: S. Dokl)

OBČNI ZBOR RD RIBNICA

Vložili so nad 30.000 postrvi

Obnovili so dva ribnika pri Ribnici in uredili enega pri Sodražici

Na nedavnem občnem zboru ribiške družine Ribnica so se temeljito pogovorili o svojem delu v preteklem letu. Delovno področje ribiške družine se razteza na potoke Rašica, Bistrica, Ribnica, Obrh, Tržišča, Izber in Bajerje. Vodstvo ribiške družine je posvetilo veliko skrb pomlajevanju ribjega zaroda. V potok Tržišco so vložili 15.000 mladih potočnih postrvi, v Bistrico (Podklanec—Boncar) pa nad 17.000.

Sodražki ribiči so s prostovoljnim delom v potoku Izber, v bližini Sodražice, uredili ribnik in vanj vložili za začetek 20 kg šarenk. Pri ureditvi ribnika se je posebno izkazal dr. *Ciril Kumelj* iz Sodražice.

Tudi ribniški ribiči se lahko pohvalijo z uspehom, ker so obnovili oba ribnika pri Ungarju. S tem je dana možnost za vzrejo rib v teh ribnikih. Pri delu so se posebno izkazali dr. *Voljč, Djurič, Kersnič, Jamnik* in še nekateri.

Na občnem zboru so razpravljali tudi o disciplini članov, krivolovu itd. Krivolova je še vedno precej in bo, dokler ne bodo uredili čuvajske službe.

Program ribiške družine za letos je pester: predvideli so več tekmovanj, skrbeli bodo za pomlajevanje ribjega zaroda in opravili še vrsto koristnih stvari v prid ribištvu.

V okviru ribiške družine je uspešno delovala mladinska sekcija, v kateri se vzgajajo bodoči ribiči. Tudi mladi ribiči so sprejeli obširen delovni program za letos.

Izvolili so še novo vodstvo ribiške družine, revirna vodstva, tekmovalno komisijo in komisijo za delo z mladino ter disciplinsko sodišče in disciplinskega tožilca. -r

OBČNI ZBOR RIBIŠKE DRUŽINE NOVO MESTO

Novomeški ribiči dobro gospodarili

Novomeški ribiči so lani zbrali dohodek v višini 644.250 din – V Krko in pritoke so vložili na sto tisoče malih ribic – Ribiči so odlovili največ podusti, ki jo je menda v Krki največ

Sredi januarja so se zbrali delegati iz pododborov ribiške družine Novo mesto na rednem letnem občnem zboru. Ob tej priložnosti so pregledali živahno dejavnost družine v lanskem letu, sprejeli številne sklepe in izvolili novo vodstvo, ki bo vodilo ribiško družino dve leti.

Novomeški ribiči so lani zelo dobro gospodarili Dosežen je takšen gospodarski uspeh, da jih lahko spodbuja pri nadaljnjem delu. Ustvarjeni dohodek v višini 644.250 din je doslej največji. Res je da so izdali 464.442 din, vendar jim je še vedno ostalo blizu 18.000 dinarjev. Takšen dohodek in uspeh gre v glavnem na rovaš povečanega turističnega poslovanja in uspešnega dela ribogojnice Temenica v Luknji.

Ribolovni turizem je lani samo od ribolovnic tujih ribičev prinesel 84.294 dinarjev, lahko bi bil pa še večji, če bi bila sulčja sezona za tuje ribiče malce boljša Domači ribiči so z dnevnimi kartami prispevali 33.266 dinarjev, kar je tudi precej več kot v preteklih letih. V vsem tem dohodku niso vštete gostinske storitve, ki so prinesle precej več, kot so zaslužili ribiči.

Novomeški ribiči niso samo jemali iz svojih voda, ampak so v Krko in nekatere pritoke spustili na stotisoče mladic, ki so zapolnile vrzeli. Povedati moramo, da so ribiški delavci prav skrbno izbirali vrste ribjega zaroda, ki v Krki najbolj uspeva. Potrudili so se tudi in dobili nekatere ribe ki se na tržišču zelo težko dobijo. Poglejmo, kaj so vložili v Krko in pritoke. V zgornji del Krke so spustili 3.300 kg konzumnih postrvi, 60.000 potočnih postrvi, 19.000 lipanov, 40.000 sulcev in nekaj več kot 300.000 iker potočne postrvi. Od belih rib je največ linja (800 kg), soma (500) in krapa (200); vložili so tudi blizu 10.000 ščuk.

Ribiči so bili ob vodi dobre sreče. Več so razumljivo ujeli domači obiskovalci voda, ki bolj poznajo pogoje ribolova, kot tujci. Lani je bil odlov 20.230 rib v skupni teži 10 ton. Vendar nekateri poznavalci razmer ob dolenjskih vodah menijo, da je število premajhno, češ da je iz vode šlo znatno več rib. Pri tem seveda računajo tudi na krivolovce. Največ so ribiči ujeli podusti (9.190 kom) klenov (3.036), platnic (2.875), postrvi (1.100), ščuk (214), somov (147) itd.

Na občnem zboru so se delegati strinjali, da je treba ukreniti vse za zaščito Krke in da se čuva njeno ribje bogastvo.

O sklepih občnega zbora bo ribiška družina pismeno obvestila člane.

S. DOKL

Namesto ribe — petelinček

Bilo je nekje na Dolenjskem. Sosedov Janezek se je odločil, da gre lovit ribe. Poiskal je glisto in jo nataknil na trnek, palico pa prislonil na vrtno ograjo. Medtem je stekel v hišo po kruh za malico. Mimo ribiške palice in trnka je pribrskal petelinček in zagledal zvijajočo se glisto. In že je ni bilo več, s tem pa tudi ne trnka in košćka ribiške vrvice.

Iz hiše je priskakljal Janezek in začuden obstal. Stekel je nazaj k mami in ji povedal, kaj se je zgodilo. Mama je vzela nož in prerezala vrvico pri petelinčkovem kljunu. Petelinček je še dolgo gospodaril med kokošmi, Janezek pa je ostal — brez trnka. D. TRČEK

V Šmihelu bodo gojili lipane

V Šmihelu pri Žežemberku bodo v tem letu pripravili objekt za vzrejo lipanov Za to ribo je na trgu veliko povpraševanje. Lipan se lahko po svoji kvaliteti kosa s potočno postrvjo.

Podusti bodo preselili

V spodnjem delu Krke od Novega mesta navzdol je reka izredno bogata s podusti. Pravijo, da pride ta riba na drst celo iz Save. Zato bodo novomeški ribiči v času »ribje ženitve« podusti zajeli in jih prenesli v zgornji del Krke od Straže do Žužemberka, kjer ribji stalež ni kaj prida.

Obnoviti jezove

V Rinži je še nekaj jezov, ki bi jih kazalo obnoviti in tako izboljšati stanje reke. Pred kratkim so ribiči sklenili, da bodo pomagali pri obnovi jezov. Vsak ribič bo prispeval 5 delovnih ur ali 30 din. Prav pa bi bilo, da bi se za obnovo jezov zavzeli tudi drugi, npr. občinska skupščina, krajevna skupnost, Vodna skupnost, mladina, delovne organizacije in Turistično društvo.

Plačajmo škodo, pa bo mir!

Podpredsednik Lovske zveze Novo mesto inž. Vlado Pavec je za pošteno sodelovanje

Inž. Vlado Pavec, podpredsednik Lovske zveze Novo mesto meni, da je treba kmetom lovsko škodo povrniti. (Foto: S. D.)

Inž. Vlado Pavec je podpredsednik Lovske zveze Novo mesto, ki združuje približno 700 lovcev v 22 družinah z območja novomeške, sevniške in trebanjske občine. Zastavili smo mu nekaj vprašanj, na katera je odgovoril takole:

— Kaj menite, je na vašem območju veliko divjačine?

»Divjačine je precej, vendar se lovišča med sebo zelo razlikujejo. Ločimo levi in desni breg Krke, nadalje nižinski in gozdnati predel. Na desnem bregu Krke je visoka divjad (srnjad itd.), nizka (fazani, zajci itd) pa se bolj zadržujejo na levem bregu. Bilo pa bi je še več, če ne bi posegali v lovišča zankarji, kmetijska mehanizacija, moderni lovci s floberti ter avtomobilisti.«

— Kako se to pozna na turističnem področju?

»Ni takšnih uspehov, kot bi jih pričakovali glede na stalež. Naše lovske družine naredijo plane odstrela, vendar so ti v glavnem s strani tujcev neizpolnjeni. Zato pa je več vzrokov! Veliko bi si pomagali, če bi imeli lovske čuvaje oz. spremljevalce za tuje goste. V tem pogledu bo treba nekaj narediti, uspeh bo takoj večji. Verjetno bi nam ravno pri tem lahko veliko pomagali gostinci. Zlasti če bi nas pravočasno obveščali o prihodu gostov. Nekatere lovske družine, na primer Novo mesto, Otočec, Škocjan in Šentjernej — Orehovica, imajo pri tem največ uspeha. Razumljivo, te se lahko pohvalijo z nizko divjačino, ki je privlačna zlasti za italijanske lovce, ki so najbolj številni obiskovalci naših lovišč.«

— Kako gledate na ponudbo, da bi nekatere gostinske organizacije prevzele lovišča?

»Menim, da to ni sprejemljivo, ker ekonomsko ne bi zdržali. Lov ni poceni. Razen tega je treba dobro organizacijo, to pa precej stane.«

— Ali lovci skrbijo za obogatitev svojih lovišč?

»V lovišča gre največ fazanov, vendar pri kmetih ustvarjajo napeto vzdušje. Z zajci pa je nekoliko tezje, saj stane uvoženi zajec več kot 200 dinarjev, kar je pa nekoliko preveč. Ker so fazani zelo iskani, menim, da so pri nas ugodna področja, kjer bi lahko imeli nekakšne rezervate zanje.«

— Kolikšen je dohodek lovskih družin?

»Ne moremo se pohvaliti. Poznam lovske družine, v katerih je tudi do 40 lovcev, pa iztržijo v celem letu nekaj manj kot 10 tisoč dinarjev. To pa ne zadostuje, da bi kmetom plačali škodo, povzročeno po divjadi.«

— Prosimo za vaše mnenje v zvezi s škodo, ki jo povzroča divjad v Suhi krajini.

»Lovsko škodo moramo plačati! Denar naj bi dobili od odstrela tistega ačine, ki škodo povzroča. Sem za tesno sodelovanje s kmeti in proti temu, da se zaostrujejo odnosi. Pri zboljšanju odnosov bi lahko lovci naredili precej. Kmete je treba poučiti in jim svetovati, kaj naj sejejo oz. sadijo. Verjetno bi se kje lovci lahko tudi odpovedali takšnemu jelenu ga dali za ostrel tujcu in dobili denar za povračilo škode. Ob vsem tem ne bi smeli kmetje pozabiti na krajevno običajne rabine, s katerimi se lahko zavarujejo pred nasilno divjačino. Kar je storjene škode, jo je treba brez odlašanja plačati.« S. DOKL

Čigave so postrvi?

Na mejnih vodah so bile pri ribolovu vedno težave. Tako je še danes ponekod na Kolpi. Poglejmo, kako je bilo še pred vojno na neki občinski ribolovni meji. Zgodba je resnična.

Pred vojno je fantič iz Sodražice tik na tedanji meji med občinama Ribnica in Sodražica v reki Bistrici pod Lipovšco lovil ribe. Imel jih je že poln košek. Presenetil ga je žandar in ga odpeljal na žandermerijo v Ribnico.

Fantič se je izgovarjal in vztrajno trdil, da je lovil pretežno ribniške ribe, ki so preplavale mejo v Bistrici in zašle na sodraško stran. Žandar se je zadrl na fantiča:

»Kako jih pa ločiš, mulc? Ne boš me imel za norca! Na, pa jih preberi, katere so ribniške in katere sodražke!«

Fantič je hitro naredil dva kupčka in pokazal s prstom na enega:

»Te so ribniške.«

»Kako jih pa ločiš, mulec?« je zanimalo žandarja.

»Po tem, ker imajo ribniške večje gobce!« se je odrezal fantič

Ker je bil žandar Ribničan, je bil konec dogodivščine povsem razumljiv. Fantič je dobil pri vratih pošteno brco, da je zletel čez prag, na žandarmerijski postaji pa so imeli za večerjo ocvrte postrvi.

A. A.

Lovec je na štor' sedel . . .

AVGUST SAMIDA iz Občic pri Dol. Toplicah je eden najbolj znanih lovcev pod Rogom. Bil je 20 let vodja lova v prostranih roških gozdovih od Podstenic do Sv. Petra in Planine. V času svojega službovanja je doživel toliko zgodb, da se ne da opisati. Bil je tudi dobrega očesa, saj je položil na dlako 5 volkov, 180 divjih prašičev ter več 100 lisic; v eni sami zimi jih je pospravil 40. Lovec Samida je tudi eden najboljših polharjev. V eni sezoni jih je ujel 750. Če se vam da poslušati lovske dogodivščine, ga obiščite, rad vas bo sprejel, ta vedno nasmejani mož s prežiljko za ušesom. S. DOKL

Hišo vam dam, petrolejke – ne!

BELOKRANJSKI KMEČKI MUZEJ

Petrolejke sodijo med najbolj dragocene Vilfanove starine

Zares je nenavadna usoda nekaterih kmečkih domačij: še pred slabim mesecem sem v vasi Drage ob gorjanski cesti, nedaleč od znane Badovinčeve gostilne na belokranjski strani gledal opuščene hiše. Domačini se selijo v širni svet, usoda jih žene v večje kraje, v tujino. In v isti vasi sem zdaj srečal novo nenavadnost: medtem ko se drugi selijo iz vasi, se je Hinko Filfan, sicer Ljubljančan, v vas, ki postaja vse bolj prazna priselil.

Hiša za 3 tisočake

Ko se je začelo prejšnje desetletje, si je Hinko Vilfan za tri tisočake — tedaj 300.000 dinarjev — kupil hišo od vaščana, ki je živel v Zagrebu. Med vojno je bila sicer hiša delno porušena, a eden od domačinov je vojno preživel kot član odporniškega gibanja v Franciji in se po vojni naselil v deloma podrti hiši. Prebivalci vasi so zvečine Vlahi, njihov nemirni duh jih vedno znova žene v svet.

Tudi lastnik te hiše se je preselil v Zagreb. Hinko Vilfan je njegovo hišo odkupil in v njej začel urejati edinstven kmečki muzej. Učitelj, ki ga je življenje premetavalo od otoka Paga, kjer je bilo njegovo prvo učiteljsko mesto, pa po Štajerski, Beli krajini, Češkoslovaški, Bovcu in Hrastniku, je končno zajadral v Ljubljano, kjer je bil tudi upokojen. Med vojno je bil v XV. brigadi in prehodil Belo krajino počez in po dolgem. Tako se mu je priljubila, da je končno sklenil, da bo del svojega upokojenskega življenja preživel v tej deželici pod Gorjanci.

Obisk pri Dragovanu

Za vse življenje si bo zapomnil prijaznost belokranjskih ljudi: brat je bil učitelj v Metliki in Hinko je med počitnicami redno hodil na obiske. 1923. leta sta odšla iz Metlike v Lokvico, kjer so jima pri Dragovanu v gostilni postregli z vinom, ki sta ga naročial. Košata gospodinja pa je postavila na mizo tudi jerbas orehov in hlebec domačega kruha — zastonj. Dobroto Belokranjcev pa je kajpak dodobra spoznal tudi med okupatorjevim divjanjem po naši domovini.

Zbirateljska strast se je Hinka prijela že v prvi svetovni vojni, ko mu je brat, ki je padel na Piavi prinesel okrasni žebelj za vrata. Bržkone je to bilo 1916. leta, se spominja danes tega dogodka Vilfan. Stari oče je bil kotlovni kovač in je med drugim montiral tudi vevško parno kotlovnico. Njegov vnuk pa je imel že pred prvo svetovno vojno model za vlivanje sveč. Odtlej je ves čas zbiral starine, tako da je njegova hiša v Dragah, kjer preživi običajno polovico leta, pravi kmečki muzej. Njegova zbirka obsega več sto kosov različnih starin, med katerimi najdemo tudi leseno stopo s tolkačem za izdelovanje ječmenove ali prosene kaše. S stene lahko potegne ovratnico za psa čuvaja, da se lahko obrani volkov, ki jo je dobil na Koroškem. Zbirka je izpopolnjena s starimi knjigami, med katerimi so tudi rokopisne, s starim denarjem in pravo kiparsko galerijo, v kateri prevladujejo dela Julija Papiča, metliškega rojaka, ki živi in dela v Zagrebu.

Dragocene petrolejke

Za svojo največjo dragocenost v obsežni zbirki smatra Vilfan blizu 100 let stare dragocene petrolejke: to je zares umetniški dunajski izdelek. Na policah je videti tudi veliko zbirko starih likalnikov na železo, med katerimi zbuja pozornost zlasti poseben likalnik stožčaste oblike, ki je bil v rabi samo na Slovenskem in samo v tistih pokrajinah, kjer je bila v narodni noši peča. Med likalniki je vreden omembe tudi del lesnega likalnika iz 1789. leta, ki ga je našel na Koroškem, a žal manjka valjar.

Vilfan zbira tudi panjske končnice, lesene skrinje — najstarejša nosi napis 1837, ima pa tudi lesenega baročnega Kristusa iz polhograjske rezbarske delavnice ki je morda še iz 17. stoletja.

Za njegovo zbirko se zanimajo muzeji in posamezniki. Pred časom mu je navdušen obiskovalec ponudil veliko vsoto denarja za staro dunajsko petrolejko, ki je danes zares že prava redkost. Vilfan pa mu je odvrnil: »Hišo ti dam, petrolejke pa ne!«

»Zhe je bla pa tvoja grevenga . . .«

Če sta bila tvoj kes in žalost resnična — tak je začetek enega od odlomkov starega molitvenika iz škofjeloškega uršulinskega samostana; molitvenik je napisan v bohoričici. Od tiskanih knjig je najstarejša Breviarium Romanum iz 1795. leta, ki so jo izdali v Benetkah. Brevir je napisan v latinščini.

In ko smo že pri omenjanju najstarejših kosov zbirke: najprej se je Vilfan odločil za bodež iz srednjega veka, takoj nato pa se je spomnil na del lepo okrašenega lonca, ki so ga uporabljali koliščarji na Ljubljanskem barju.

Škoda je, da so mu med vojno pokradli zbirko starih znamk, pripravo za delanje vžigalic ter bronast srp. Zato pa mu je ostala lepa zbirka starih ur, od katerih zbuja zanimanje lepa slika Temze s stolpom pri vhodu v londonsko trdnjavo — na zvoniku pa je namesto slike ura, ki še danes kaže čas in ki jo lahko navijete da zaigra staro melodijo.

Vilfanova kmečka hiša v vasi Draga je zares pravi kmečki muzej. Vse v hiši je starinsko, človek se počuti v njej, kot da bi namesto 1970. pisali 1870. leto. — Po stenah visijo stari ključi, porcelanaste pipe, ki so jih dali delati kranjski Janezi, ko so odhajali od vojakov, in na katerih so napisi o večni zvestobi do cesarja ki naj skrbi za mili narod, medtem ko naj fantóvo dekle ostane zvesto njemu. Tudi žganje, ki vam ga Vilfan ponudi, je v starih »frakeljčkih«.

Edino, kar spominja na današnji čas, so kipi Julija Papiča, sošolca bratov Kalinov, a še ti so v prikazovanju Vlahov in starih običajev nekako starinski, prav nič iz današnjega časa.

Nenavaden je zato občutek, ko stopiš iz tega kmečkega muzeja v mrzel zimski dan: nekje više v vasi zamolklo laja pes, ker čuti tujca, pri sosedovi hiši joka otrok, ker ni pravi čas dobil svojega zajtrka, in v jasen, sončen dan se iz nekaterih dimnikov kadi dim. Življenje se prestavi za stoletje naprej, nič več ni čutiti idilike starih časov, ki diha iz vsake Vilfanove starine: likalnika, skrinje, petrolejke ali pipe . . .

J. SPLICHAL

Foto : M. VESEL

Hinko Vilfan je velik ljubitelj starin

OPOZORILO

Uprava Belokranjskega muzeja v Metliki opozarja prebivalce, da hodijo zadnje čase po Beli krajini ljudje, češ da zbirajo razne stare predmete za Belokranjski muzej. Pred kratkim se je v upravi muzeja zglasilo nekaj ljudi, ki so povedali, da so nedavno tega darovali za muzej stare predmete, ki pa jih ustanova seveda ni prejela, ker je bilo njeno ime samo pretveza, da so neznani zbiralci starine izmamili od ljudi in jih pridržali zase ali pa, verjetno, drago prodali.

Belokranjski muzej opozarja, da za zdaj nima nihče pooblastila, da bi v njegovem imenu zbiral zanj razne muzejsko zanimive predmete.

Uprava Belokranjskega muzeja v Metliki

V hiši je prava Papičeva galerija — na sliki je Vlah

Ključi, priprava za vlivanje sveč, mlinček — same starine

KNJIŽNE ZBIRKE DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE ZA LETO 1970

MODERNA DRUŽBA

Zbirka je namenjena tehničnim, gospodarskim, socialnim in političnim problemom našega časa. V njej bodo izšle tri knjige, ki s svojo snovno aktualnostjo in dokumentarno prepričljivostjo načenjajo nekatera eksistenčna vprašanja sodobnega človeštva. Izšle bodo te knjige:

Stane Krašovec: ČLOVEŠTVO, LAKOTA IN KRUH (Včeraj — danes — jutri)
John K. Galbraith: NOVA INDUSTRIJSKA DRŽAVA
SVET V ČASU, KI PRIHAJA (1970—1980)

Knjige bodo natisnjene na brezlesnem papirju in vezane v celo platno. Naročniška cena: platno 200 din (10 mesečnih obrokov po 20 din).

William Shakespeare: ZBRANO DELO IX.—X.

Za leto 1970 je založba pripravila dvoje knjig Shakespearovih Zbranih del:
Deveta knjiga: TROILUS IN KRESIDA, DOBER KONEC VSE POVRNE, MILO ZA DRAGO
Deseta knjiga: LJUBEZNI TRUD ZAMAN, KRALJ RIHARD II., KRALJ JOHN, BENEŠKI TRGOVEC

V zbirki je izšlo doslej že osem knjig; s tema dvema se zbirka bliža h koncu. Slovenci dobivamo z njo prvič celotno in sistematično urejeno umetniško žetev največjega dramatika vseh časov.

Obe knjigi bosta tiskani na brezlesnem papirju, vezani v celo platno in polusnje. Naročniki dobe zbirko za 100 din (celo platno) oziroma za 120 din (polusnje). Ceno lahko poravnate tudi v 5-mesečnih obrokih po 20 din (celo platno) oziroma po 24 (polusnje)

A. S. PUŠKIN: IZBRANA DELA

Pesniško delo klasika ruske in svetovne književnosti Aleksandra Sergejeviča Puškina obsega liriko, epske pesnitve, tragedije, povesti, roman, pravljice, skratka vse osnovne zvrsti literarnega ustvarjanja. Izbor njegovega najpomembnejšega dela bo založba izdala v šestih knjigah:

I. knjiga: PESMI
II. knjiga: POVESTI
III. knjiga: POVESTI, ČLANKI, PISMA
IV. knjiga: DRAME
V. knjiga: PESNITVE, PRAVLJICE
VI. knjiga: JEVGENIJ ONJEGIN

Vseh šest knjig bo tiskanih na brezlesnem papirju in vezanih v celo platno. Cena za naročnike: platno 350 din (10 obrokov po 35 din). Naročniki začno plačevati obroke v mesecu, ko se naroče na zbirko.

Henrik Sienkiewicz: IZBRANA DELA

Henrik Sienkiewicz je veliko ime svetovne književnosti, prvi Poljak, ki je bil nagrajen z Nobelovo nagrado za književnost (1905). V njegovih zgodovinskih romanih živi poljska preteklost; nastopajo zgodovinske osebnosti hkrati z junaki, ki jih je oživila pisateljeva fantazija, ljubezenska doživetja se prepletajo z dvorskimi intrigami, v ospredju vsega pa so spopadi in viteška dejanja glavnih junakov. — Založba bo izdala njegovo izbrano delo v desetih knjigah:

Z OGNJEM IN MEČEM — 1. knjiga
Z OGNJEM IN MEČEM — 2. knjiga
POTOP — 1. knjiga
POTOP — 2. knjiga
POTOP — 3. knjiga
MALI VITEZ
KRIŽARJI — 1. knjiga
KRIŽARJI — 2. knjiga
QUO VADIS
SKOZI PUŠČAVO IN GOŠČAVO

Vseh deset knjig bo izšlo v letu 1970 in sicer v dveh zaporednih ciklih po pet knjig. Knjige bodo natisnjene na brezlesnem papirju, vzorno opremljene in vezane v celo platno. Cena za naročnike vseh deset knjig: 650 din. Znesek lahko poravnate tudi v 13-mesečnih obrokih po 50 dinarjev.

BIOGRAFIJE

V popularni zbirki, ki ji ne manjka vnetih bralcev, bodo izšli trije življenjepisni romani in sicer:
Mimi Malenšek: POJOČI LABODI (Keller in Murn)
Arthur Luther: DEMON (roman o Lermontovu)
Rudolf Harms: ROBERT KOCH — ZDRAVNIK IN RAZISKOVALEC

Knjige bodo tiskane na brezlesnem papirju, vezane v celo platno in polusnje. Cena za naročnike: celo platno 200 din (10 meseč. obrokov po 20 din) in polusnje 230 din (10 meseč. obrokov po 23 din).

UGODNOSTI ZA NAROČNIKE

Vsem, ki se naroče na katerokoli od omenjenih zbirk, nudi založba poleg subskribcijske cene, ki je precej nižja od prodajne, še ugodnost mesečnega odplačevanja obrokov.
Prospekt z nadrobnimi podatki za omenjene knjižne zbirke dobite v vseh knjigarnah; založba vam ga pošlje tudi na dom, če ji pišete.

NAROČILA SPREJEMAJO VSE KNJIGARNE, ZASTOPNIKI ZALOŽBE IN S PRILOŽENO NAROČILNICO TUDI UPRAVA

DRŽAVNE ZALOŽBE SLOVENIJE,
LJUBLJANA, MESTNI TRG 26

IZREŽITE IN POŠLJITE V OVOJNICI

NAROČILNICA

Obvezno naročam naslednje knjižne zbirke DZS za leto 1970:

- MODERNA DRUŽBA IX.—X. pl. 200 din
- W. Shakespeare: ZBRANO DELO pl. 100 din, pus. 120 din
- A. S. Puškin: IZBRANA DELA pl. 350 din
- H. Sienkiewicz: IZBRANA DELA pl. 650 din
- BIOGRAFIJE pl. 200 din, pus. 230 din

Naročnino bom plačal: — takoj
— v predpisanih mesečnih obrokih
Knjige pošljite na naslov: — stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve
(Zbirke, ki jih naročate in ustrezne pogoje, prosimo, obkrožite.)

Kraj in datum: Podpis:

Ime in priimek: ____
Kraj: ____
Ulica: ____
Zaposlen pri: ____

DBH NOVO MESTO

VAŠA BANKA JE
DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO
s podružnico v KRŠKEM
in ekspoziturama v METLIKI in TREBNJEM

ZA VAS

- nudimo najugodnejšo obrestno mero na hranilne vloge in devizne račune — od 6 do 7,5 odst.
- dajemo kredite za stanovanjsko izgradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevnja
- vodimo žiro račune občanov
- vodimo devizne račune občanov
- opravljamo devizno-valutne posle, odkup in prodajo valut
- odobravamo kratkoročne in dolgoročne kredite
- opravljamo tudi vse druge bančne posle

Zaupajte nam svoje denarne posle! Opravimo jih hitro, natančno in zaupno pod najugodnejšimi pogoji.

Poslužite se hranilne službe, ki jo za vas opravljajo tudi vse pošte na območju banke in kmetijske organizacije; Kmetijska zadruga Žužemberk, Novo mesto, Trebnje, Metlika in Agrokombinat Krško.

Varčevalec, ki ima na hranilni knjižici vsaj 500 dinarjev, je nezgodno zavarovan!

Gostinsko-turistična organizacija
»GOSTUR«
pri »BETI«, Metlika

obvešča
cenjene goste, da je

GOSTIŠČE
VESELICA
odprto vsako soboto in nedeljo
od 10. do 24. ure.

Za obisk se priporočamo!

Veleblagovnica »NAMA«, Ljubljana Tomšičeva 2

objavlja
za blagovnico v Kočevju prosto delovno mesto

MESARJA

Pogoj: izučen mesar, eno leto prakse, poskusno delo en mesec.

Delo za nedoločen čas.

Pismene ponudbe z dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska služba do 20. marca 1970.

OKROŽNICA

nekdanjim članom
DRUŠTEV KMEČKIH FANTOV IN DEKLET TER NJIVE IN BRAZDE

400-letnico hrvaško-slovenskega kmečkega upora, ki bo februarja 1973, naj bi proslavili v Vidmu ob Ščavnici z otvoritvijo osnovne šole, ki bi jo poimenovali po voditelju tega upora Matiji Gubcu. Na proslavi naj bi sodelovali ali se je vsaj udeležili še vsi živeči člani Društev kmečkih fantov in deklet, člani akademskega agrarnega kluba »Njiva« in srednješolskega agrarnega kluba »Brazda«, seveda pa tudi čimveč kmečke, delavske, srednješolske in visokošolske mladine.

Literarni krožek videmske osnovne šole pripravlja izdajo brošure, ki naj slovensko javnost opozori na proslavo 400-letnice kmečkega upora in na akcijo takratne maldine na vasi, ki ji je pred vojno uspelo zgraditi kulturno-prosvetni dom Matije Gubca.

Skromna videmska knjižnica naj bi tik pred proslavo prikazala mladinsko gibanje pred revolucijo. Poseben poudarek bo dalo proslavi posvetovanje zgodovinarjev: Slovensko hrvaški kmečki upori v slovenski tradiciji in politiki.

S to akcijo naj bi zbrali za osnovno šolo vsaj nekaj sredstev, večji del pa bi prispevale republiška izobraževalna skupnost, republiška skupnost otroškega varstva in občina.

Opozarjamo na akcijo in vas vabimo k sodelovanju. Do ustanovitve iniciativnega odbora, prosimo, se za informacije, želje in predloge obračajte na tovariša Vladimira Krefta, podpredsednika skupščine Gornja Radgona.

Začasni odbor

DROGERIJA
TRGOVSKEGA PODJETJA
DOLENJKA
na novomeškem Glavnem trgu

je prenovljena, povečana in najlepša trgovina v Novem mestu.

OGLEJTE SI PRODAJALNO! ODPRTO NONSTOP!

V ŠOLI, KJER NI PREPOVEDANIH VPRAŠANJ

Zakaj rastejo dekletom prsi?

Med prvimi na Hrvaškem je osnovna šola Rovišće vpeljala spolno vzgojo v obvezni pouk. Tudi tu so začeli malce sramežljivo, zdaj pa zelo resno podajajo predmet, ki je imel v začetku mnogo nasprotnikov

Uvajanje spolne vzgoje v zagrebških osnovnih šolah pred enim letom je udarilo kot strela z jasnega. Kako pa so v Rovišču sprejeli novico o začetku javnih predavanj učencem o »sramežljivih vprašanjih«? To je bila v pravem pomenu besede revolucija v vzgoji učencev.

Led je prebil učitelj Stanislav Pavlić. Že 1968. je v 8. razredu pri urah družbeno-moralne vzgoje začel govoriti učencem o odnosih med fanti in dekleti, o higieni žena, o zakonu, porodih in podobno. O njegovem pionirskem delu so zvedeli zagrebški vzgojitelji, ga nekoč obiskali, sprejeli njegov način obravnavanja vprašanj in ga vključili v svojo skupino eksperimentalistov, imenovano »zagrebška skupina«.

V tej skupini vsi prosvetni delavci, ki se ukvarjajo s spolno vzgojo mladine, med seboj izmenjujejo izkušnje.

»Na začetku so imeli učenci do teh vprašanj zelo sramežljiv odnos,« je povedal učitelj Pavlić. »Kot do vsega novega, so imeli tudi do tega odpor. Staršem ni bilo prav, da otrokom pripovedujem »o grdih stvareh«, učence je bilo sram karkoli vprašati. Toda nekako sem se jim le približal. Prosil sem jih, naj na listek napišejo vprašanja in jim obljubil, da bom na vsa odgovoril. Od tedaj smo začeli sodelovati.«

Učitelj Pavlić nam je pokazal cel kup popisanih papirčkov. Zapisali smo si nekaj zanimivih vprašanj:

- **Zakaj rastejo dekletom prsi?**
- **Kako sem prišel na svet?**
- **Kaj je ljubezen?**
- **Kakšna je razlika med ljubeznijo in simpatijo?**
- **Kaj mora narediti dekle, ko dobi menstruacijo?**
- **Kako naj se otresem fanta, ki mi predlaga intimne odnose?**
- **Ali se in kako se hrani otrok v materinem telesu?**
- **Kako se ljubimo?**
- **Kakšno barvo obleke je najbolje nositi ob menstruaciji?**
- **Kako se moramo pripraviti na poročno noč?**
- **Ali je prvo razmerje boleče?**

»Učenci se očitno zanimajo za vprašanja iz spolne vzgoje ne samo zato, ker se v šoli pogovarjamo o kočljivih stvareh, temveč tudi zato, ker so v 8. razredu že doraščajoča dekleta in fantje, od katerih se bodo mnogi kmalu poročili, morda že takoj po končani šoli. Prav gotovo je bolje, da jim znanstveno razložimo to, kar jih zanima in čaka, kot pa da jim o tem površno pripovedujejo prijatelji ali da o tem berejo v nestrokovnih revijah in časopisih.«

Počasi so dosegli sodelovanje med šolo in starši. Za starše so pripravili nekaj predavanj in sami so se prepričali, da ni treba zavreči tega, kar pripoveduje učitelj Pavlić. Nasprotno, pritrdili so, da bo vse to njihovim otrokom v življenju prišlo prav.

UČITELJ STANISLAV PAVLIĆ

Spolno vzgojo poučujejo sedaj kot poskusni predmet v 30 šolah na Hrvaškem. Roviščanska šola izmenjuje izkušnje z drugimi šolami v »zagrebški skupini«. Prizadevajo si, da bi spolna vzgoja postala drugo leto obvezen predmet v vseh osnovnih šolah.

Če se bo to zgodilo, bodo mnogim koristile izkušnje učitelja Stanislava Pavlića iz Rovišča.

S. M.

(Po »Bjelovarskem listu«)

Vzeto z jezika

- **Občudujem smelost pri ljudeh, ki s tem lahko vse izgubijo — in zadržanost pri tistih, ki z njo nimajo kaj pridobiti.**
- **Končno nam je uspelo razviti popolni elektronski računalnik. Problem vtaknemo vanj — in nikoli več ne pride ven.**
- **Nič ne more narediti drobnega tiska tako čitljivega kot kakšna nesreča.**
- **Optimisti in pesimisti imajo skupno napako: bojijo se resnice.**

Pogovor z zdravnikom

Kako vplivata na človeka veter in temperatura

Ljudje spadamo med toplokrvna bitja, ki imajo poseben center v svojih možganih za urejanje telesne toplote. Napredek človeštva v teku prazgodovine in zgodovine je temu centru zelo olajšal delo, da laže obdrži stalnost temperature. Za to je več različnih načinov. Stanovanja, kurjava, hlajenje, obleka, obutev in še drugi pripomočki ustvarjajo pogoje za večje človekovo udobje. S tem pa je postal današnji človek bolj občutljiv za zunanje vplive od svojih davnih prednikov ki so bili bolj utrjeni zoper temperaturne spremembe in veter. Prevelika vročina in prevelik mraz škodljivo vplivata na nas, posebno še, če je v zraku vlaga.

Nizke temperature povzroče prehladne bolezni, če je zrak vlažen, ozebline in v izrednih slučajih prehladitev vsega organizma in celo zmrznjenje. Visoke temperature pa v primerni vlagi, ko telo ne more z izhlapevanjem oddajati odvišne toplote, neugodje, slabost in nemoč, pa tudi toplotno kap. Razumljivo je da pri dotiku z ognjem ali zelo vročim predmetom, tekočino ali plinom, staknemo opekline te ali one stopnje.

Samodejno urejanje telesne temperature ureja telo na približno naslednji način. Če je vročina, se najprej razširijo žilice v koži, postanemo rdeči. Kri iz globine telesa prihaja k površini in se tam ohlaja. Če to ne zadostuje, se potimo. Mokra koža je boljši prevodnik toplote in ohlajanje je večje. Če je še to premalo, potem začnemo globoko in hitreje dihati ter tako oddajamo toploto, ki je je preveč, s povečanim izločanjem hlapov skozi dihala. Če je mraz se prav nasprotno skrčijo žilice v koži, postanemo bledi. Kri gre v globlje dele telesa, kjer se manj ohlaja. Če to ne zadostuje, se skrčijo v koži drobne mišice, ki dvigujejo dlačice, dobimo kurjo polt. Če še to ni dovolj, začno drgetati večje mišice in mišične skupine, kar sprošča toploto in telo se ogreva.

Pri vsem tem dogajanju ima precejšnjo vlogo veter. V bistvu je veter le gibanje zraka. Veter odvzema telesu toploto, celo zelo šibek veter lahko telo močno ohladi. Če deluje na telo v zaprtem prostoru hladen veter, je to prepih. Vlažen veter ima večji vpliv na telo, kot če je suh. Prav tako je različen vpliv vetra, če je vroč ali pa mrzel. V takem slučaju govorimo o kombiniranem vplivu vetra. Poleg direktnega vpliva vetra na telo vpliva veter tudi posredno. Odstranjuje iz zraka različne nečiste delce z drugimi besedami, snaži zrak. Seveda je mogoče, da je vpliv prav obraten. Veter lahko suši zemljo, dviga prah in zrak kvari. Veter lahko prenaša na zelo velike daljave povzročitelje različnih bolezni, drobne žuželke, cvetni prah, ki pri občutljivih ljudeh povzroča preobčutljivostne reakcije, lahko pa prenaša tudi radioaktivne delce.

Ne škoduje, če to vemo. Bolj se bomo znali paziti pred škodljivimi vplivi temperature in vetra. Pravilno se bomo oblačili in predvsem tudi obuvali, varovali se bomo prepiha in skrbeli za osebno čistočo ter gojili pravilne higienske navade.

Dr. Božo Oblak

DUŠAN DEŽELJA: **Kajenje in zdravje**

Zdravstvena vzgoja in izobraževanje v bojih proti kajenju

Zdravstveni vzgojitelji se dobro zavedajo vloge in odgovornosti, ki jo imamo v preprečevanju ali saniranju določenih škodljivih pojavov, kot so kajenje, alkoholizem ipd. Hkrati pa se zavedamo, da bodo vsa naša prizadevanja brez podpore v predpisih zakonodaje, kakor tudi brez ukrepov in posredovanja drugih strokovnih služb in družbenih dejavnikov docela brezuspešna ali pa si od njih vsaj ne moremo obetati trajnega uspeha.

To poglavje zaradi specifičnosti dela s skupinami, katerim je namenjeno, zaradi različnih namenov, ki jih zasledujemo s tem programom, pa tudi zaradi različnih okoliščin in raznih metod dela delimo:

- **na delo z odraslimi zaradi odvade kajenja ali vsaj zmanjšanje potrošnje cigaret;**
- na delo z mladino zaradi preprečevanja zgodnjega poskusa in poznejšega kajenja.

Kako bomo ravnali z odraslimi, ki jih želimo odvaditi kajenja?

V delu z odraslimi gre predvsem za izobraževalno in informativno dejavnost. Želeti pa je, da kadilce ne seznanjamo le z najnovejšimi dognanji ter jih obogatimo z znanjem o problemu »Kajenje in zdravje«, temveč da v čimvečj meri vplivamo na stališča posameznikov ter jih motiviramo, da se odločijo za opustitev kajenja ali vsaj za spremembo dosedanje kadilske prakse. Preden bomo govorili o metodah za odvado kajenja, je potrebno, da nekoliko razmislimo o naslednjih vprašanjih:

— **Zakaj kadijo ljudje?**

— **Kakšne informacije so kadilcu potrebne?**

Zakaj ljudje sploh kadijo?

Z vidika množične psihologije štejemo kajenje predvsem za enega izmed socioloških pojavov, ki ga naša družba, žal, ne samo trpi, temveč ga s svojimi dopustnimi stališči in z družbenimi navadami neposredno goji in spodbuja.

Če vprašamo posameznega kadilca »zakaj kadi« dobimo prav različne odgovore. Ta domneva, da mu kajenje pomaga ter ga spodbuja pri ustvarjalnosti in domiselnosti. Drugi ima občutek, da ga »kadilni kult« ob prižiganju, sočasni drži pri ugašanju cigarete, pa tudi ponuditvi in sprejemanju cigarete razuje nekakšne zadrege. Pogosto opažamo, da mnogi pri ravnanju s cigareto poskušajo ustvariti podobo neke lagodnosti. Tretji misli, da sta okus in vonj tista, ki dajeta cigareti njeno mikavnost. Prenekateri trdi, da ga cigareta spodbuja, drugi zopet, da ga pomiruje. Kaj torej naj pripisujemo tako imenovanemu amofoteznemu delovanju nikotina na avtonomni živčni sistem? Pogosto pa kadilec brez ovinkov prizna, da od cigarete nima nobenega posebnega užitka, temveč da kadi bolj ali manj iz navade skratka, da mu nekaj manjka, če ne kadi.

Mladim ljudem se zdi, o tem so celo prepričani, da je kajenje znak odraslosti, samostojnosti, možatosti — mnogi kadijo iz dolgočasja, zaradi družbenega kontakta, zaradi važnosti (blefiranja) ipd. Pri tem pa morajo dostikrat pogosto premagovati neprijetno počutje, ki se lahko stopnjuje do slabosti, še preden jim pride cigareta v navado.

Psihologi ugotavljajo, da je za tistega kadilca, pri katerem je kajenje že tako vgrajeo v osebnost, da mu pomeni del njegovega osebnostnega vedenja, del kompleksa, gotovosti njegovega »Jaza« — odvada kajenja eden izmed najhujših problemov, za rešitev katerega dostikrat niti ne zadošča več doživetje resnih zdravstvenih motenj.

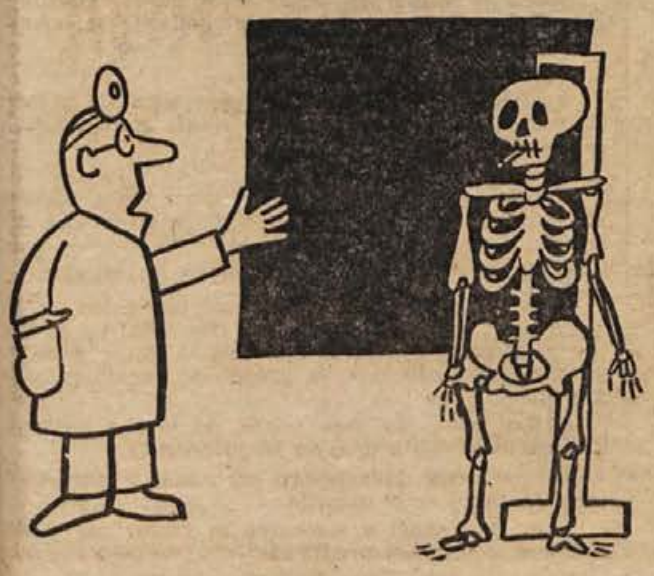

LETO 1970 JE POSVEČENO PO VSEM SVETU VZGOJI

Za izboljšano vzgojo otrok mladine in odraslih

Vzgoja srca je odločujoča, če hočemo imeti plemenite ljudi in če želimo ustvariti zares boljšo družbo ter v njej odnose, ki bodo gradili mostove od človeka do človeka

Celo leto 1970 je UNESCO ugledna mednarodna organizacija za vzgojo in izobraževanje posvetila vzgoji. Obrnila se je na vse dežele in njihove vlade ter vzgojne in druge strokovne organizacije, da bi si v letu 1970 še posebno prizadevale izboljšati vzgojo otrok, mladine in odraslih. Ta prizadevanja naj bi se pokazala pri predšolski, šolski, zunanješolski in pošolski vzgoji v skladu z vzgojnimi potrebami človeštva — posameznika in dežele — ter časa, v katerem živimo, ko znanost, tehnika in kultura dobivajo neslutene dimenzije, ko že grozi nevarnost, da se človek odtuji samemu sebi.

Posamezne mednarodne organizacije se že dogovarjajo o svojih programskih akcijah. Npr. OMEP — mednarodna organizacija za predšolsko vzgojo, poudarja v tem letu predvsem igro, ki je nepogrešljiva v življenju majhnih otrok in ki je naboljša vzgona metoda za oblikovanje predšolskih otrok v njihovem intelektualnem, emocialnem in psihičnem razvoju.

Igra je tudi terapevtsko sredstvo za odpravljanje določenih motenj v razvojudila otrok, lahko pa postane nevarna, če ne poteka v primerno oblikovanih prostorih z ustreznimi predmeti itd. Nacionalni komite OMEP Jugoslavije že pripravlja svoje prispevke k tej akciji.

ANCKA GOSNIK-GODEC: SOLARJI

Zveza prijateljev mladine Slovenije je pred kratkim vodila posvetovanje za kadre, ki pomagajo usposabljati starše za boljše vzgojitelje otrok. Svet za vzgojo in zaščito otrok Jugoslavije pripravlja seminarje za kadre, ki delajo z otroki glede na interes v njihovem prostem času. Vse to prispeva k izboljšanju vzgoje nasploh. Vendar to že ni dovolj, zlasti ne, če poziva UNESCO, ta tako prizadevna organizacija, katere članica je tudi Jugoslavija, k novim akcijam. Odzivnosti ni čutiti prav tam, kjer bi jo upravičeno najbolj pričakovali, tj. v izobraževalnih ustanovah, kajti prav te so preveč obrnjene h golemu izobraževanju. To dokazuje tudi sicer nezakonit a vendarle legalni A in B program republiške slovenske izobraževalne skupnosti za financiranje izobraževalno vzgojnega dela.

Pa tudi mi stari ne moremo stati ob strani. Truditi se moramo, da izboljšamo svoje vzgojne postopke in vzgojno klimo nasploh, tako doma kot v šoli. In vplivati moramo na to, da se bo vzgoja v naši družbi bolje cenila. Ne pozabimo, da je tudi vzgoja srca odločujoča, če hočemo imeti plemenite ljudi in ustvariti boljšo družbo.

OKROGLE O PARTIZANIH

Bačeva past

Druga vojvodinska brigada je med borbo v Bosni imela v svojih vrstah borca Bačo, ki je strašansko rad spal.

Nekoč so Bača postavili za stražarja pred kolibo, kjer so prenočevali borci njegove čete.

Ko je komisar pregledoval straže, je prišel tudi do Bače, ki je junaško smrčal. Komisar ga je stresel:

»Bogme, Bačo, spet si zaspal na straži!«

Bača se je zbudil iz sna in zavpil:

»Stoj!« Ko pa je zagledal pred seboj komisarja, je stopil v pozor in raportiral:

»Nisem spal, tovariš komisar! Le oči sem zaprl, da bi sovražnik, če bi se priklatil, mislil, da spim in da ga ne vidim .. Tedaj pa bi jaz na vsem lepem usekal po njem!«

Kot pravi pregovor

Četa je imela redno konferenco. Komandant je govoril o disciplini, komisar o politični aktivnosti med ljudstvom, četni bolničar pa o higieni. Bolničar je svoje predavanje poudarjal z različnimi dejstvi, pa tudi z nekaterimi nerazumljivimi strokovnimi izrazi. Na koncu je rekel, da pravi ljudski pregovor: »Čistoča je pol zdravja.«

Za njim je spregovoril desetar Jovica, ki mu je ta pregovor bil močno všeč. Takoj ga je poskušal »povojačiti« in je svojo razlago o ravnanju z orožjem takole zaključil:

»Tovariši, svoje orožje moramo dobro varovati in skrbeti zanj, saj pravi ljudski pregovor, da je čistoča pol puške!«

*

Kar se tiče vere, sem si na jasnem: boga ni, pač pa so bogovi!

Ko so čakali, da bo s konja zdrsnil na osla, je padel v – mercedes.

Seksualna revolucija ima veliko prednost: kontrarevolucionarji so impotentni.

POPIS PREBIVALSTVA V SOVJETSKI ZVEZI

Več kot 241 milijonov ljudi

Organizacija Združenih narodov je določila, da bi se popis prebivalstva, ki velja za vse države, moral končati v začetku ali v teku leta 1970.

Popis v SZ je del te svetovne akcije. Glavni sovjetski statistik je sporočil, da so s popisom ugotovili stanje prebivalstva do 24. ure v noči med 15. in 16. januarjem tega leta.

Da bi centralna statistična uprava zagotovila učinkovitost, je med popisom uporabljala tri dopolnilna zagotovila za natačno evidenco, ki jih v drugih državah ne uporabljajo. V SZ evidentirajo pri socialnem, gospodarskem in urbanističnem načrtovanju.

Vsak človek, ki ga popišejo, dobi potrdilo, kar izključuje ponavljanje. Razširili so tudi vprašanja o narodnosti in izobrazbi. Te podatke potrebujejo za analizo pri ustanavljanju šol raznih narodnosti in pri izdajanju knjig v jezikih narodov SZ. Narodnostno pripadnost določa vsaka oseba sama, ne da bi ji bilo treba pokazati kakšen dokument. Vse osebe, ki jih popisujejo, odgovarjajo na 11 vprašanj.

Material o popisu bodo obdelali s pomočjo najnovejšega elektronskega računalnika »Minsk — 32«, kar jim bo prihranilo delo in papir, hkrati pa je to tudi revolucija v načinu obdelovanja popisnega materiala. Rezultate popisa bodo objavili konec aprila.

Po napovedih, ki so jih objavili, lahko povemo, da bo število prebivalstva SZ 15. januarja 1970 preseglo 241 milijonov ljudi.

M. MAKSIMOV

NOVICE

● HAMBURŠKA pristaniška policija je našla v cestnem valjarju, pripravljenem za izvoz, 1500 revolverjev. Tako je prišla na sled mednarodni družčini prekupčevalcev z orožjem.

● STO PICASSOVIH risb in slik so za skupno 150.000 dolarjev prodali v neki newyorški galeriji. Najdražja je bila risba Ranjenj rokoborec, za katero je plačal zasebni zbiralec 6 tisoč dolarjev.

»Ne, ne, Aladin — drgniti moraš svetilko!«

Frutella

Francozi ne žele bogastva

Sodeč po rezultatih ankete, ki jo je izvedel pariški zavod za raziskovanje javnega mnenja, danes vsak drugi Francoz noče obogateti.

Od sto anketiranih oseb (obeh spolov, z najrazličnejšimi poklici in izobrazbo, iz vseh družbenih slojev) jih je 50 odgovorilo, da nočejo bogastva. Obogatiti se želi le 42 odstotkov anketirancev, 8 odstotkov pa ni izrazilo o tem nobenega mnenja.

Anketa je pokazala, da si želijo bogastva predvsem mladi ljudje. Želijo vse, kar daje civilizacija, in sicer takoj. Menijo, da denar bolj koristi človeku 20 let kot pa starejšim ljudem, češ da ga bodo mladi bolj smotrno uporabili.

Nude-look ni kazniv

Tudi v konservativni Italiji se uveljavlja najnovejša moda prosojne ženske obleke, tako imenovani nude-look. Neko sodišče je pred dnevi razsodilo, da ženska s prosojno bluzo »ne spodbuja k razvratnosti«.

Na zatožni klopi se je znašla gospodinja iz Bologne, ki so jo prijeli na ulici, ker je nosila prosojno bluzo, pod njo pa ni imela ničesar. Sodnik je pritrdil njenemu odvetniku, ki je zatrjeval, da je nude-look samo nova moda, in ne prestopek, saj objavljajo časopisi fotografije skoraj vseh filmskih igralk novega vala in fotografskih modelov v takšnih oblačilih.

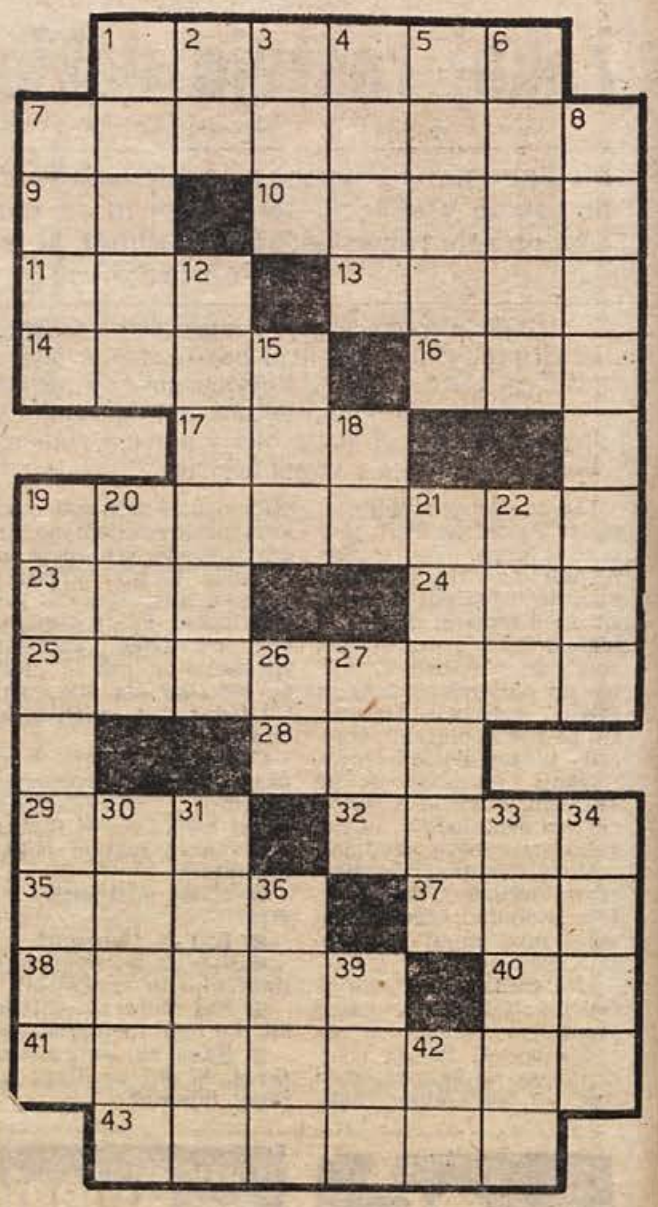

Križanka za vaš oddih

VODORAVNO:

1. neolikan človek, 7. upravitelj stroja, 9. kemijski simbol za titan, 10. žensko ime, 11. pripadnik starodavnega ameriškega ljudstva, 13. glavno mesto Jordanije, 14. zmeda, 16. izraelska luka, 17. budimpeštanski stadion, 19. gizdalin, lahkoživček, 23. nekdanji turški velikaš, 24. angleško svetlo pivo, 25. človek istega rodu, 28. krščansko božanstvo, 29. grška črka, 32. kitajski dninar, težak, 35. rimski državnik, neizprosen sovražnik Kartagine, 37. vrsta, 38. izbrana družba, 40. kemijski simbol za antimon, 41. denarnica, 43. posoda kvadratne oblike.

NAVPIČNO:

1. velik gorski vrh, 2. oranje, 3. kača velikanka, 4. vrsta žita, 5. pridnost, 6. močan človek, 7. kontakt, 8. sobni ptič, 12. hrvatski narodni heroj, po katerem se imenuje velika zagrebška tovarna, 15. safe, 18. Ludolfovo število, 19. sveženj, zavoj listin, 20. jarem, 21. glavno mesto Burme, 22. pritok Balkajskega jezera, 26. ruski veletok, 27. prostor, kjer gradijo ali popravljajo ladjo, 30. mlaka, luža, blato, 31. stisnjenje, 33. tovarna perila iz Sevnice, 34. kamra, 36. mariborska operna pevka (Ondina), 39. pripadnik staroslovanskega naroda, 42. italijanski spolnik.

58

ILKA VAŠTETOVA:

VRAŽJE DEKLE

(Zgodovinski roman)

»Morda bolje nego ti, čeprav ga še nisem videl. Poznajo ga moji akti.«

»Ovadbe? Gotovo so lažnive. Gašper je dober človek. Srce ima in pamet in velike svobodne misli.«

»Filozof! Hehe! Kmetiški filozof!« se je rogal pater Jurij.

»Eh, lutrski prekucuh je. Njegov oče je bil stiški cistercijan, ki je živel s svojo ljubico in z otrokom — kakor večina drugih patrov — svobodno življenje v stiškem samostanu, dokler ni prišel na vizitacijo sam oglejski patriarh in razgnal lutrsko sodrgo. No, zdaj veš, kdo je tvoj Gašper: lutrska kri patra Celestina.«

»Gašper je modrijan, mislec,« je vztrajala Marija.

»Brezverec je,« je pribil pater Jurij.

»Ni res, čestiti oče. On je svojeverec. Vsi veliki filozofi so bili svojeverci: Budha, Sokrat, Kristus, Mohamed, Spinoza . . .«

»In — Gašper! Hehehe!«

Marija je skomignila z rameni.

»Ne rečem, da je tako silen prevratnik človeške družbe, kakor so bili oni. Svojeverec pa je tudi on. Mislec, ki živi strogo po zakonih svoje duše.«

»Aha! Le da se ti zakoni ne ujemajo vselej z obče priznanimi zakoni njegove okolice.«

»Ujemajo se z njegovo potrebo, ki mu jo je zapisal v kri najvišji zakonodajalec — narava.«

»Mater spiritualis, iz vas govori holandski žid Spinoza,« je resno opomnil gvardijan.

»Čestita gospoda, čas je, da nam moja žena postreže še s čim drugim nego z lažno filozofijo. Marija, prosim, poskrbi za dober predjužnik!«

Tistega dne — bil je novega leta dan — je bila pri mestnem sodišču velika gostija. Na kosilo so bili povabljeni vsi gospodje svetovalci. Tudi pristav je dobil vabilo in se mu odzval.

Marija je ostala doma in povabila Katko na kosilo. Pomagali sta stari Mici v kuhinji in napekle so za samostan zavitke z okusnim mesnim nadevom, jih zložile v veliko pekvo in jih polile z gosjo mastjo ter še enkrat popekle.

Nato je Marija pokrila pekvo s pokrovko, jo postavila na leseno ploščo ter jo s ploščo vred sama zanesla čez cesto v samostan. Pod pazduho je stiskala zavezan lonček.

»Hvaljen Jezus! Oh, gospa Koprivovka! Pa kar sami prinesejo!« jo je pozdravil vratar.

»Kar brž naj nesejo tole v kuhinjo na gorko. Ne sme se shladiti, sicer ni dobro. Ploščo naj mi pa takoj vrnejo. Če pridejo kmalu, počakam, drugače pa uidem. Bodo pa po kosilu poslali ploščo s posodo vred nazaj.«

Izročila je vratarju ploščo s pekvo.

»Hehehe! Že tečem,« se je smejal pater in odšklepetal po dolgem hodniku.

Komaj je zaprl za seboj steklena vrata na koncu hodnika, že je Marija skočila — tiho kakor mačka — v govorilnico in skozi njo v drugo siromašno opravljeno sprejemnico ter odprla vrata na strebričast hodnik. Tiho jih je zaprla in se previdno ozrla . . . Nikogar.

V dveh skokih je bila za oglom in odprla je počasi vrata v refektorij . . . Prazno.

Že so se vrata zaprla za njo.

Ko je odzvonilo poldne, je Katka še nekoliko počakala, potem je prinesla iz Marijine spalnice majhno lično uro s tankimi stebriči s krasno cizeliranim nihalom ter jo postavila v prvo sobo na mizo. Nihalo se je zagugalo in ustavilo. Ura ni šla.

Katka je stekla čez trg in potegnila za samostanski zvonec. Dolgo je čakala. Potegnila je še enkrat in zopet čakala.

Naposled so se vrata odprla.

»Gospa Koprivovka prosijo prav lepo, da bi prišli gospod pater Jurij takoj k njim. Ampak takoj, prosijo, ker sicer bo prepozno.«

In odhitela je.

Vratar je zmajal z glavo in zaprl vrata. Kmalu so se zopet odprla in pater Jurij je stopil čez zasneženo cesto.

Katka mu je odprla in ga peljala v jedilnico.

»Gospa pridejo kmalu. Potrli so tole urico, ki so jo za božič dobili od gospoda v dar. Zdaj pa se bojijo povedati gospodu in nje, gospod pater, prosijo, da jim popravijo uro, še preden se vrnejo gospoa z gostije.«

»Tako, tako. No, sem mislil, da je kaj hujšega. Kaj pa so počeli z uro, da so jo potrli?«

»Gledali sva kolesje, pa so sunili z nožičkom vanj. In takoj se je ustavila.«

»Hm. Naj skoči v samostan in vratar naj ji da zabojček s finejšim orodjem!«

Katka je nemudoma izpolnila povelje.

Poznam v Ameriki veliko ljudi, ki bi radi dali sto tisoč dolarjev in še precej več, samo da bi imeli svojega družinskega duha.«

»Mislim, da bi mi Amerika ne bila všeč.«

»Verjetno zato ne, ker nimamo podrtij ne različnih kuriozitet,« mu je posmehljivo rekla Virginija.

»Hm, nimate ruševin! Nimate raritet, prav!« ji je odgovoril duh »Zato pa imate svojo floto in svojo posebno oliko.«

»Lahko noč! Grem in bom zaprosila očka, naj dovoli bratom še en teden počitnic doma.«

»Oh, prosim vas, gospodična Virginija, ne odhajajte!« je vzkliknil duh. »Saj sem tako osamljen in tako nesrečen. In prav res ne vem, kaj bi počel. Moral bi spati, pa ne morem.«

»Ne morete? Neumnost! Treba se je uleči in ugasiti svečo. Včasih je zelo težko ostati buden, zlasti v cerkvi, toda da bi človek zaspal, pa res ni nobenih težav. Saj celo otroci vedo, kako naj zaspijo, čeprav ne moremo reči o njih, da so posebno pametni.«

»Veste, jaz nisem spal že tristo let, zato sem tako utrujen.«

Virginija se je docela zresnila in drobna usteca so ji zadrhtela kot rožna lističa. Stopila je k duhu, pokleknila predenj in se mu zazrla v staro, uvelo obličje.

»Moj ubogi, ubogi Duh,« je zamrmrala, »ali nimate nikjer prostora, kjer bi lahko spali?«

»Daleč ob smrekovem gozdu,« je s tihim, zasanjanim glasom glasom odgovoril duh, »leži majhen vrt. V njem raste visoka in gosta trava, sijejo velike bele zvezde marjetic in slavec prepeva vso noč. Vso noč gostoli, z neba pa gleda na vrt hladen, kristalen mesec in visoka tisa razširja svoje orjaške roke nad tistimi, ki počivajo v zemlji.«

Virginijine oči so se skalile od solz, zato si je obraz skrila v dlani.

»Vi mislite na *Vrt smrti*,« je pošepetala.

»Da, *Vrt smrti!* Smrt mora biti čudovita. Ležiš v mehki črni zemlji, čutiš tišino, nad glavo pa se ti ziblje trava. Ne veš za včeraj, ne veš za jutri. Pozabiš na čas, pozabiš na življenje sanjaš v miru. Vi mi lahko pomagate. Vi mi lahko odprete vrata v Dom smrti, ker je zmeraj z vami ljubezen, ljubezen pa je močnejša kot smrt.«

Virginija se je stresla, spreletel jo je mraz in nekaj časa je bilo vse tiho. Zdelo se ji je, da se pogreza v moreče sanje.

Tedaj je duh spet spregovoril in njegov glas je bil podoben vzdihovanju vetra.

»Ali ste kdaj prebrali staro prerokbo na oknu knjižnice?« je vprašal.

»Oh, večkrat!« je vzkliknila Virginija in dvignila oči. »Poznam jo zelo dobro. Napisana je s čudnimi črnimi črkami in pisavo je težko prebrati. Vsega skupaj je šest vrstic:

KADAR BO ZLATOLASO DEKLE ZBUDILO V GREŠNIKU
KESANJA VSAJ MALO,
KADAR USAHLI SE MANDELJ
SPET RAZCVETE
IN KADAR DETE BO
ZAJOKALO,
TEDAJ ODPUŠČEN GREH BO
MORILSKI
IN SPET BO MIREN GRAD
CANTERVILLSKI.

Toda jaz ne vem, kaj ti stihi pomenijo.«

»Pomenijo to,« je žalostno rekel duh, »da moraš ti jokati zavoljo mojih hudodelskih dejanj kajti jaz nimam solz.«

Vstal je iz naslanjača, jo prijel za roko, se sklonil nadnjo in jo po starinski šegi poljubil. Prste je imel hladne ko led, ustnice vroče ko ogenj, vendar se Virginija ni upirala, ko jo je popeljal skozi mračno sobo. Naslednji trenutek se je leseni stenski opaž zaprl za njima in soba z gobelini je ostala prazna.

Šesto poglavje

Deset minut kasneje je zvonec klical k čaju. Ker Virginija ni prišla, je gospa Otisova poslala služabnika ponjo. Hitro se je vrnil in povedal, da miss Virginije nikjer ne more najti. Ker je navadno vsak večer šla na vrt po rože za na mizo, se gospa Otisova sploh ni vznemirila ko pa je ura odbila šest in se Virginija še ni vrnila, jo je začelo skrbeti. Poslala je sinove, naj zunaj poiščejo sestro, z možem pa je pregledala vse sobe v gradu. Okrog pol sedmih so se fantje vrnili in povedali, da niso našli o sestri nobenega sledu.

Sedaj so bili že vsi do kraja v skrbeh in niso vedeli, kaj naj ukrenejo. Nenadoma se je gospod Otis spomnil, da je pred nekaj dnevi dovolil skupini Ciganov, da so si v parku postavili šotor. Zato je takoj pohitel v Blackfell Holow, spremljali pa so ga najstarejši sin in dva vrtnarja.

PERA SREČKOVIĆ:

NAGELJČEK PO OSMEM MARCU

Kaj misli, kaj pravi žena o...

O DELOVNI DOBI — Delovna doba je hud problem tudi za ženske: težko sprejmejo leta, ki se jim štejejo — dvojno.

O KONTRACEPCIJI — Kaj bi bilo z našim ljubim svetom, ko bi bila že naša pramati Eva poznala kontracepcijska sredstva?!

O LJUBOSUMNOSTI — Moški, pazite, komu boste presadili svoje rebro! V vsakem raju se najde kakšna — Eva.

O MODERNIH NASILNEŽIH — Mnogi sodobni volkovi pričakajo Rdečo kapico v naslanjaču namesto v postelji.

O SODOBNIH POJAVIH — Ženska ženski — Jacquelinne!

O MODI — Ena ženska — maneken. Dve ženski — modna revija. Tri ženske — trije konkurenčni modni saloni.

O METEOROLOGIJI — Vetrovno ozračje v hiši — nedvomno obilje zakonskih padavin.

O LJUBEZNI — Ljubezen je slepa le na prvi pogled. Pri drugem — za to gre zahvala strokovnjakom, ki nam vse bolj odpirajo oči — hitro spregleda. Brez dvoma je treba poiskati nadomestne oči za — slepo ljubezen.

O SVOJEM DRUGEM JAZU — Sodobna Pepelka hrani zadnje zaloge pepela vedno za svojo glavo.

O GLEDALIŠČU — Nič čudnega, če je ljubezen med Romeom in Julijo vzklila prav na balkonu. V tistem času še niso vedeli za — garaže.

O KROGOTOKU STVARI — Drži, moda se zmeraj vrti v krogu in zmeraj za — isti krog.

O ŠPORTU — Po zaslugi Brigitte Bardot so Francozi občutili, kaj je lahka industrija. Mi pa smo po zaslugi naših nogometašev občutili, kaj je najlažja industrija.

O POSLANCIH — V skupščini malce več diskusije o občanu nasploh, doma pa malo manj — o možu nasploh.

ABV.

MODROST LJUDSKA

Dva več vesta kakor en sam.

Ena beseda češče več škoduje kakor toča po deželi.

Drva treba kupiti, kadar so češnje zrele.

Jajce več kot puta ve.

Dvakrat se v mlinu povrtrikrat pa bedaku.

Jamrovcu vzemi in bahaču daj.

Drži se kakor mokra kokoš.

KAJ JE OČE?

Enaintrideset dečkov in deklic v šestih newyorških šolah, starih od šest do dvanajst let, je odgovorilo na vprašanje: Kaj je oče? Tole so najboljši in najbolj presenetljivi odgovori:

— Oče je tisti, ki ne mara izgubiti poročene matere.

— Če ne bi imeli očeta, nas sploh ne bi bilo na svetu. In zato mu moramo biti hvaležni.

— Oče je oseba, zaradi katere se prepira večina dečkov, kdo ima najboljšega in najmočnejšega.

— Oče je oseba, ki jo moramo spoštovati. Včasih je kakor ljubi bog.

— Oče natančno ve, kdaj si že prestar, da bi dobil poljubček.

— Oče je za dečka veliko bolj pomemben kakor za deklico — ker je bil tudi on sam deček.

— Oče je mož, ki te drži v naročju, kadar si majhen in te je strah.

— Zame je oče nekdo, ki mi venomer daje same zglede.

— Pri nas doma ni šef moj oče — marveč moja mati. Vendar mu dovoli ostati pokonci do desetih, da lahko posluša večerna poročila.

— Oče je doma koristen, ker družino lahko obvaruje pred nesrečo.

— Oče ti zmeraj pomaga. In ponavadi se mu tudi posreči.

— Oče te ne ljubi zato, ker si lep ali velik ali majhen, ljubi te, ker si ti ti.

skok v zameystvo

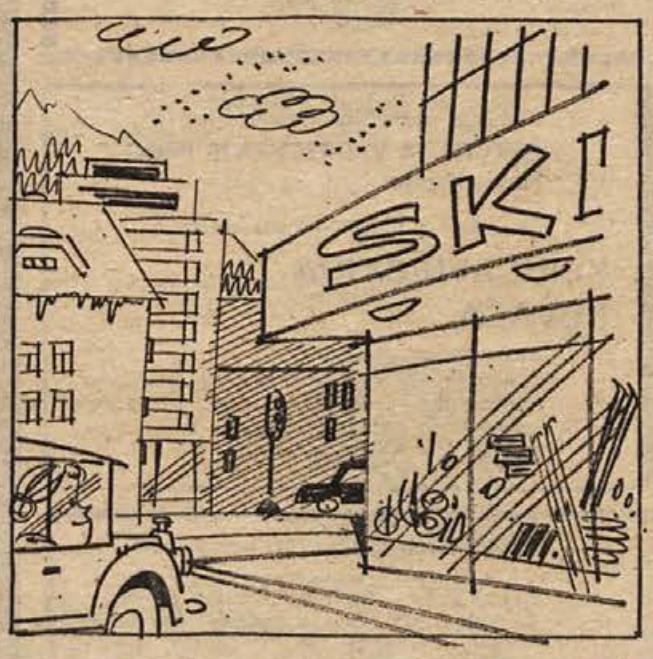

15. Ko bi bila atomska bomba priletela v slavnostno dvorano, bi bila napravila približno prav tako razdejanje! Imenitna gospoda je kislih obrazov in obilno osladkanih toalet zapustila prizorišče. Tudi junak dneva in njegova soproga sta se podvizala na prosto. Nihče jima ni pomahal, ko sta zaloputnila za seboj vrata svojega zmagovitega avtomobila in izginila za prvim vogalom. Dirkalni motor pod kabrioletovo »haubo« je pripomogel, da sta v hipu pustila za seboj mesto in se prav kmalu približala državni meji. Pred njima je ležala prijazna, gorata deželica, pribežališče vseh bogatih!

Paradižnik se je udaril po žepu, kjer je tičala kuverta z debelo nagrado in dejal: Tu, v tej deželi si bova privoščila male počitnice!

Deželo je še pokrivala snežna odeja in Paradižnik je dopolnil svojo odločitev: počitnice bova preživela športno!

Ustavila sta se v belem mestecu pod visokimi planinami. Zavila sta v trgovino, natlačeno s športnimi rekviziti. In sta pričela izbirati...

Sklad za financiranje gradnje novih osnovnih šol Novo mesto

razpisuje

PONOVNO JAVNO DRAŽBO

naslednjih objektov:

WEEKEND – LOPA
na parc. št. 458, k. o. Kandija, z izklicno ceno 2.500 dinarjev

LESENA ŠUPA
na parc. št. 403, k. o. Kandija z izklicno ceno 500 dinarjev

VRTNO ŽIČNO OGRAJO
na parc. št. 458, k. o. Kandija, z izklicno ceno 500 dinarjev

Vrednost objektov pomenijo izklicno ceno. Izdražitelj mora kupljeni objekt najkasneje do 21. 3. 1970 na svoje stroške podreti in odpeljati. Takoj po dražbi je treba plačati najmanj polovico kupnine. Ostali pogoji so razvidni iz dražbenih pogojev.

Zbirališče za izvedbo dražbe bo v Novem mestu, Valantičevo 4 (pri Francu Mikcu) dne 16. 3. 1970 ob 10. uri.

Udeleženci dražbe si morajo 16. 3. 1970 od 8. do 10. ure ogledati objekte, ki so predmet prodaje, in so jim takrat na vpogled dražbeni pogoji.

KNJIGA ZA VSAKO DRUŽINO

to je knjiga

VESELE URE

Nika Kureta

Dostikrat se zgodi, da otrokom pri vsej iznajdljivosti zmanjka iger. Otrok, ki se dolgočasi, pa je sebi in drugim v nadlego. Knjiga VESELE URE bo pomagala otrokom in odraslim ob takih prilikah.

V knjigi so zbrane igre za vse letne čase, igre na prostem in v sobi, igre, ki razgibljejo telo in igre, ki bistrijo duha, pa še igre za ure samote.

VESELE URE je prava knjiga za družinsko rabo.

Knjiga ima 208 strani, je bogato ilustrirana in stane vezana v platno 39 dinarjev. Kupite jo lahko v vseh knjigarnah, naročite pa jo lahko direktno pri založbi Mladinska knjiga, Oddelek za direktno prodajo, Ljubljana, Titova 3, s priloženo naročilnico.

NAROČILNICA

Podpisani(a) _____

točen naslov _____

_____

naročam knjigo Nika Kureta VESELE URE.

Znesek 39 din bom plačal po prejemu računa in položnice na tekoči račun založbe Mladinska knjiga 501-1-30/1.

Datum: Podpis:

Komisija za delovna razmerja pri
SEKCIJI ZA VZDRŽEVANJE PROG
Novo mesto

razglaša prosta delovna mesta:

KLJUČAVNIČARJA KOVAČA

Stanovanje ni zagotovljeno.

Kandidati naj pošljejo prošnje kadrovsko-administrativni službi Sekcije za vzdrževanje proge, Novo mesto, Ljubljanska c. 5.

Razpis velja do 15. aprila 1970.

V 70. letu je umrl naš marljivi brat in stric

JANEZ ŠINKOVEC

interniranec iz Mauthausna

Pogreb bo danes, 12. marca 1970, ob 16. uri na Dol. Kamencah

Do pogreba leži v mrliški veži na pokopališču v Ločni do 15.30, nakar bo prepeljan na svojo željo na Dol. Kamence

Žalujoči:
bratje z družinami in družina Krajšek

Ločna, 9. marca 1970

UGODNA PRILOŽNOST ZA ZAPOSLITEV IN UK

RUDNIK LIGNITA VELENJE

SPREJME NA DELO

več nekvalificiranih delavcev
in kvalificiranih rudarjev,
kvalificiranih elektrikarjev,
kvalificiranih ključavničarjev
in kvalificiranih vodovodnih inštalaterjev.

STALNO DELO, DOBER ZASLUŽEK, RAZNE UGODNOSTI

POGOJ: telesno in duševno zdravje, starost od 18 do 30 let. Kvalificirani delavci morajo imeti dokazila o kvalifikaciji.

ZA DOM RUDARJEV V FIESI

1 kvalificiran kuhar,
3 kvalificirane natakarje.

ZA DOLOČEN ČAS od 1. 5. do 31. 8. 1970.

Pišite ali pa se zglasite osebno na naslov: Rudnik lignita Velenje, kadrovsko-socialni sektor.

PROSTA UČNA MESTA V ENOLETNI RUDARSKI ŠOLI

POGOJI: dokončana osemletka (vsaj 6 razredov), dopolnjeno 17. leto starosti. Kandidat mora biti zdravstveno sposoben za delo v rudniku (zdravniški pregled je v Velenju).

SLUŠATELJI IMAJO V ČASU ŠOLANJA NASLEDNJE UGODNOSTI:

brezplačna oskrba v internatu Rudarskega šolskega centra v Velenju. Mesečne pridnostne nagrade, po končanem šolanju zagotovljena služba v Rudniku lignita Velenje.

Šola prične s poukom že v marcu 1970.

Prošnje za sprejem v šolo pošljite na naslov: Rudarski šolski center Velenje.

ELEKTROTEHNA,
trgovsko uvozno in izvozno podjetje z elektrotehničnim materialom
LJUBLJANA, TITOVA CESTA 51

želi zaposliti

v prodajalni Krško

- **KV trgovskega pomočnika elektro-železninske stroke z ustrezno prakso**
  za nedoločen čas in

v prodajalni Sevnica

- **blagajničarko za določen čas**

POGOJ: srednja strokovna izobrazba z ustrezno prakso

Kandidati naj pošljejo ponudbo s kratkim življenjepisom Komisiji DS za delovne odnose, Ljubljana, Titova c. 51.

Razpis velja 15 dni po dnevu objave.

Tovarna elementov za elektroniko v ZP ISKRA
obrat Upori, Šentjernej

vabi

k sodelovanju sodelavce z višjo izobrazbo (končana višja tehniška šola ali I. stopnja fakultete):

- **ELEKTROINŽENIRJE,**
- **STROJNE INŽENIRJE,**
- **INŽ. KEMIJE;**

sodelavce s srednjo izobrazbo:

- **ELEKTROTEHNIKE (šibki tok),**
- **STROJNE TEHNIKE,**
- **KEMIJSKE TEHNIKE;**

kvalificirane delavce:

- **ORODJARJE,**
- **STRUGARJE,**
- **BRUSILCE.**

Kandidati so lahko začetniki, zaželeno je, da imajo odslužen vojaški rok.

Pismene ponudbe s krajšim življenjepisom pošljite na naslov: Tovarna elementov za elektroniko v ZP ISKRA — obrat UPORI, Šentjernej.

RAZPISNA KOMISIJA
V TOVARNI PERILA
LABOD v Novem mestu

razpisuje
delovno mesto

DIREKTORJA PODJETJA

POGOJI:

kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih pogojev še naslednje pogoje:

da ima visoko ali višjo strokovno izobrazbo in najmanj 8 let delovnih izkušenj, od tega najmanj 5 let na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu

da ima organizacijske sposobnosti voditi večjo delovno organizacijo

da je ekonomsko in družbeno razgledan in da ima sposobnost koordinirati delo obratov in strokovnih služb

da so njegovi uspehi iz prejšnjega dela taki, da so se odražali v rasti in uspehih dela organizacije, v kateri je delal.

Ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju gornjih pogojev naj kandidati pošljejo razpisni komisiji v roku 15 dni od dneva objave razpisa v zaprti ovojnici z oznako »Za razpisno komisijo«.

DS GOSTINSKO TURISTIČNE ORGANIZACIJE

»GOSTOUR« METLIKA

vabi k sodelovanju sledeče sodelavce:

POSLOVODJA
gostilne Mlakar
VKV natakar s prakso 3 do 6 let — možnost samskega stanovanja

DVA NATAKARJA(-ICI)
KV natakar(-ica), praksa 1 do 3 leta

DVA KUHARJA(-ICI)
KV kuhar(-ica), praksa 1 do 3 leta

DVE PRODAJALKI PIJAČ
KV trg. delavka, praksa 1 do 3 leta

DVA VAJENCA – VAJENKI
za kuharsko stroko

VEČJE ŠTEVILO MLAJŠIH FANTOV ALI DEKLET
v starosti od 20 do 30 let
za občasno pomoč pri strežbi
pogoj: končana osemletka

Nagrajevanje po pravilniku in doseženem uspehu.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 15. MARCA

9.00 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec) — (Beograd)
9.28 NAPOVED SPOREDA — (Ljubljana)
9.30 NARODNA GLASBA (Zagreb)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA — (Beograd)
10.45 MOZAIK (Ljubljana)
10.50 OTROSKA MATINEJA: Tisoč in en problem — David Copperfield, Filmska burleska — (Ljubljana)
12.20 TV KAZIPOT (Ljubljana)
12.40 EVROPSKO ATLETSKO PRVENSTVO V DVORANI — — posnetek sobotnih tekmovanj na Dunaju (do 14.20) (Ljubljana)
15.55 Dunaj: EVROPSKO ATLETSKO PRVENSTVO V DVORANI — prenos EVR — (Ljubljana)
17.55 RISANKA (Ljubljana)
18.10 ZOSIJA — sovjetski film — (Ljubljana)
19.15 CIKCAK (Ljubljana)

19.30 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — ŠVEDSKA : ČSSR — prenos prve tretjine (EVR — Ljubljana)
20.10 TV DNEVNIK (Beograd)
20.40 3—2—1 (Ljubljana)
20.50 VIDEOFON (Zagreb)
21.50 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — prenos tretje tretjine (EVR — Ljubljana)
21.45 NAŠE MALO MISTO — humoristična oddaja (Zagreb)
22.45 SPORTNI PREGLED (JRT)
23.15 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
23.20 TV DNEVNIK (Beograd)

Drugi spored:

20.10 TV DNEVNIK (Zagreb)
21.00 SPORED ITALIJANSKE TV

PONEDELJEK, 16. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.40 NEMŠČINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 ANGLEŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 FRANCOŠČINA (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje — Plešivec — do 17.00) (Beograd)
17.50 L. F. Baum: ČAROVNIK IZ OZA (JRT) (Ljubljana)
18.05 RISANKA (JRT) (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 PO SLEDEH NAPREDKA — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 NAŠ ŠLAGER SEZONE — (Sarajevo)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.3— 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 Oliver Storz: PIJANEC — TV drama (Ljubljana)
22.15 PARIŠKI MOZAIK BOGDANA POGAČNIKA (Ljubljana)
22.50 POROČILA (Ljubljana)

TOREK, 17. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.45 RUŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
15.35 RUŠČINA — ponovitev — (Zagreb)
15.55 TV VRTEC (Zagreb)
16.10 ANGLEŠČINA (Beograd)
17.20 VESELJE V GLASBI: Jazz v koncertni dvorani (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 SREČANJE V STUDIU 14 — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 PREPOGOSTO POZABLJAMO — odaja iz Sodobne vzgoje — (Ljubljana)
19.25 OSNOVE — oddaja iz cikla Iz sveta oblikovanja — (Ljubljana)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 ŽEPAR — francoski celov. film (Ljubljana)
21.50 VESELJE V GLASBI: Uverture in preludiji (Ljubljana)
22.45 POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 18. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
17.15 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) do 17.30 (Beograd)
17.48 NAPOVED SPOREDA — (Ljubljana)
17.50 RASTIMO — oddaja za otroke (Beograd)
18.30 OBZORNIK (Ljubljana)
18.35 OBREŽJE — oddaja za italijan, narodn. skupino — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 VARIETE — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
19.20 MOJ OTROK JE DRUGACEN — reportaža (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.25 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — ČSSR — SZ — prenos II. tretjine (EVR — Ljubljana) pribl.
20.50 PROPAGANDNA ODDAJA — (Ljubljana)
21.00 Stockholm: SVETOVNO HOKEJSKO PRVENSTVO — ČSSR : SZ — prenos III. tretjine (EVR — Ljubljana) pribl.
21.40 3—2—1 (Ljubljana)
21.45 MONITOR (Ljubljana)
22.35 POROČILA (Ljubljana)
22.40 NOGOMET SCHALKE 04 : DINAMO — posnetek II. polčasa (Ljubljana)

ČETERTEK, 19. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
10.30 NEMŠČINA (Zagreb)
10.45 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 FRANCOŠČINA (Beograd)
15.00 KOLESARSKA DIRKA MILANO : SANREMO — prenos (do pribl. 16.30) (EVR — Ljubljana)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) do .7.00 (Beograd)
17.35 VESELI TOBOGAN (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 ZGODBE S POPOTOVANJ — (Ljubljana)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 ENKRAT V TEDNU (Ljubljana)
19.20 VSE ŽIVLJENJE V LETU DNI (Beograd)
19.50 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30—3—2—1 (Ljubljana)
20.35 V. Neff: PREUDARNE POROKE — nadaljevanje (Ljubljana)
22.05 KULTURNE DIAGONALE — (Ljubljana)
22.40 POROČILA (Ljubljana)
22.45 KOŠARKA LOKOMOTIVA : OLIMPIJA — posnetek II. polčasa (Ljubljana)

PETEK, 20. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 ANGLEŠČINA (Beograd)
14.45 TV V ŠOLI — ponovitev — (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (Pohorje, Plešivec) do 17.00 (Beograd)
17.45 DAVID COPPERFIELD — nadaljevanje (Ljubljana)
18.15 OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 GLASBA ZA STARO IN MLADO (Beograd)
19.00 MOZAIK (Ljubljana)
19.05 V SREDIŠČU POZORNOSTI: Premagovanje občinskih meja (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 3—2—1 (Ljubljana)
20.35 DIVJI VETER — ameriški film (Ljubljana)
22.25 MALO JAZ, MALO TI — quiz TV Zagreb (Ljubljana)
23.40 POROČILA (Ljubljana)

SOBOTA, 21. MARCA

9.35 TV V ŠOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOŠNE IZOBRAZBE (Beograd)
11.30 ODDAJA ZA PROSVETNE DELAVCE (Beograd)
17.45 OBZORNIK (Ljubljana)
17.50 PO DOMACE Z BORISOM PRANKOM (Ljubljana)
18.15 Ante Kovačić: PRAVDAČ — nadaljevanka zagrebške TV igre (Ljubljana)
19.20 SPREHOD SKOZI ČAS: I. svetovna vojna — 10. oddaja (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30—3—2—1 (Ljubljana)
20.40 REZERVIRANO ZA SMEH (Ljubljana)
21.05 DESTRY — serijski film — (Ljubljana)
22.00 AMSTERDAM: PESEM EVROVIZIJE — prenos (EVR — (Ljubljana)
23.10 TV KAZIPOT (Ljubljana)
23.25 POROČILA (Ljubljana)
23.30 DRŽAVNO PRVENSTVO V PLAVANJU — posnetek — (Beograd)

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

■ **PETEK, 13. MARCA:** 8.04 — Operna matineja; 9.35 Ansambel Mirka Souca;10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Elza Leskovec: Prve setve vrtnin; 12.40 Slovenski oktet pred več kot desetimi leti; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Napotki za turiste; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Človek in zdravje; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Mihe Dovžana; 20.00 Poje zbor Berlinskega radia; 20.30 »Top—pops 13«; 21.15 Odaja o morju in pomorščakih; 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

■ **SOBOTA, 14. MARCA:** 8.04 Glasbena matineja; 9.35 Čez travnike zelene; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Šilc: Rajonizacija hibridne koruze za zrnje in silažo v Sloveniji; 12.40 S pevci in pihalnim ansamblom; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.25 Lahka glasba za razvedrilo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Gremo v kino; 17.45 Jezikovni pogovori; 18.15 Dobimo se ob isti uri; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Borisa Kovačiča; 20.00 Spoznavajmo svet in domovino; 22.15 Oddaja za naše izseljence.

■ **NEDELJA, 15. MARCA:** 6.00—8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Mirče Šušmel: »Slon pred magistratom«; 9.05 Srečanje v studiu 14; 10.05 Se pomnite, tovariši . . . Janez Kramar: Bela krajina — kovačnica novih partizanskih kadrov; 10.25 Pesmi borbe in dela; 10.45—13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — vmes ob 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 11.50 Pogovor s poslušalci; 13.30 Nedeljska reportaža; 13.50 Z novimi ansambli domačih napevov; — 14.05 »Po domače«; 15.05 Nedeljsko športno popoldne; 17.05 Nedeljski operni stereo; 17.30 Radijska igra — Nikolaj V. Gogolj: »Ženitev«; 19.00 Lahko noč, otroci; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »V nedeljo zvečer«; 22.40 Zabavni zvoki iz studia Radia Zagreb.

■ **PONEDELJEK, 16. MARCA:** 8.04 Glasbena matineja; 9.45 Z instrumentalnim triom Silva Štingla; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — Nada Rihtaršič: Poraba prehranskih proizvodov in spremembe v strukturi prehrane; 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrov; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Operni koncert; 18.15 »Signali«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Maksa Kumra; 20.00 Simfonični koncert orkestra RTV-Ljubljana; 22.15 Za ljubitelje jazza.

■ **TOREK, 17. MARCA:** 8.05 — Operna matineja; 9.35 Z ansamblom Mojmira Sepeta; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Franjo Sgerm: Prastara jelka v Trnovskem gozdu; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih; 15.30 Glasbeni intermezzo; — 16.00 Vsak dan za vas; 18.15 V torek na svidenje! 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Fantje treh dolin; 20.00 Prodajalna melodij; 22.15 Jugoslovanska glasba.

■ **SREDA, 18. MARCA:** 8.04 — Glasbena matineja; 9.25 iz glasbenih šol; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Tone Horvat: Zamenjava slabše živine s prav dobro plemensko prinaša velik napredek; 12.40 Slovenske narodne igrajo in pojo narodno-zabavni ansambli; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.15 »Rad imam glasbo«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 »Ti in opera«; 22.15 S festivalov jazza.

■ **ČETRTEK, 19. MARCA:** 8.04 Glasbena matineja; 9.35 Operetne melodije; 10.15 Pri vas doma; 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste; 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Marjan Šebenik: Obnova in varstvo gozda na Krasu; 12.40 Čez polja in potoke; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.05 »Pesem iz mladih grl«; 14.40 Lirika za otroke: »Mehurčki«; 15.30 Glasbeni intermezzo; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Četrtkovo glasbeno popoldne; 18.15 »Morda vam bo všeč«; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansamblom Jožeta Kampiča; 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov; 21.00 Vabimo vas na bralno vajo; 21.40 Glasbeni nokturno.

TUDI LETOS BO »AGROTEHNIKA«, LJUBLJANA PRIREDILA OD 14. MARCA DO 6. APRILA 1970 NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

ŽE TRADICIONALNI

PRODAJNI SEJEM

KMETIJSKIH STROJEV IN ORODJA

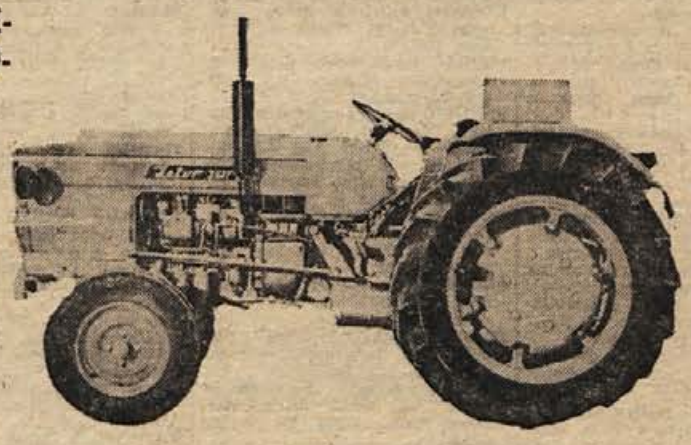

SEJEM BO ODPRT VSAK DAN, TUDI OB NEDELJAH IN PRAZNIKIH OD 9. DO 18. URE. NA SEJMU BODO PRIKAZOVALI STROKOVNE FILME. S STROKOVNJAKI PA SE BOSTE LAHKO POMENILI O NAJBOLJŠI IZBIRI STROJA ZA VAŠE POTREBE.

IZREDNA UGODNOST:

CENE STROJEV IN ORODIJ BODO ZNIŽANE ZA 0,5 DO 3%.
IZBIRA STROJEV IN ORODIJ BO PRECEJŠNJA, ZATO VAM PRIPOROČAMO, DA SI SEJEM OGLEDATE.
TELEFON: 315-555.

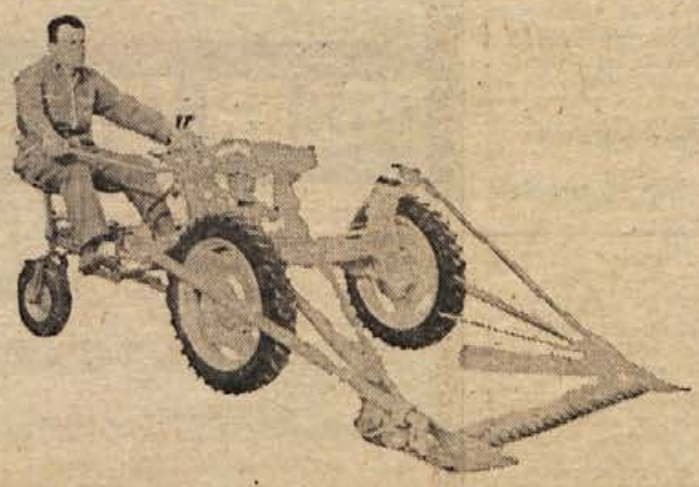

agrotehnika

EXPORT — IMPORT, LJUBLJANA, TITOVA 38.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 13. marca — **Kristina**
Sobota, 14. marca — **Matilda**
Nedelja, 15. marca — **Klemen**
Ponedeljek, 16. marca — **Hilarij**
Torek, 17. marca — **Ljubislava**
Sreda, 18. marca — **Edvard**
Četrtek, 19. marca — **Jože**

KINO

Brestanica: 14. in 15. 3. ameriški barvni film »Revolveraš Vako«.

Črnomelj: Od 13. do 15. 3. italijanski barvni film »Zaseda v Grand Kanionu«. 17. in 18. 3. ameriški barvni film »Rusi prihajajo«. 19. 3. francoski barvni film »Neukrotljiva Angelika«.

Kočevje — »Jadran«: 14. in 15. 3. italijanski barvni film »Noč vlomilcev«. 15. in 16. 3. ameriški barvni film »Na tebi je vrsta, da umreš«. 17. 3. ameriški barvni film »Tomas Moor, človek za vse prilike«. 18. 3. francoski barvni film »Benjamin«. 19. 3. francoski barvni film »Operacija Levutina«.

Kostanjevica: 15. 3. ameriški film »Jezdeci ob meji ranča in šerif iz medicine Bova«.

Krško: 14. in 15. 3. ameriški barvni film »Zadnji vlak iz Katunga«. 18. in 19. 3. ameriški barvni film »Prokleto posestvo«.

Metlika: Od 13. do 15. 3. francosko-španska barvni film »Vikont poravnava račune«. 18. in 19. 3. francoski barvni film »Nevesta je bila v črnini«.

Mirna: 14. in 15. 3. ameriški barvni film »El Dorado«.

Mokronog: 14. in 15. 3. mehiški barvni film »Dama iz Bejruta«.

Novo mesto: Od 13. do 17. 3. jugoslovanski barvni film »Bitka na Neretvi«. 18. in 19. 3. ameriški barvni film »Zakonoloma«. — **POTUJOČI KINO NOVO MESTO:** Od 13. do 17. 3. ameriški barvni film »Čistina«.

Ribnica: 14. in 15. 3. francoski barvni film »Človek iz Marakeša«.

Sodražica: 14. in 15. 3. ameriški film »Mat Helm — tajni agent«.

Šentjernej: Od 13. do 15. 3. ameriški barvni film »Prišli so v Carduro«.

Trebnje: 14. in 15. 3. ameriški barvni avanturistični film »Tarzan na Veliki reki«. 18. 3. ameriški barvni kavbojski film »Krogla za zlikovca«.

OBVESTILA

Izdelujem vseh vrst venčke in pajčolane (šlajerčke) za neveste in birmanke. **Gutman, Kandijska 2, Novo mesto.**

•

KOTLE ZA ZGANJEKUHO vseh vrst izdeluje kvalitetno V. Kapelj, bakrokotlarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Šiška.

•

IZDELUJEM vsa montažna dela za ogrevanje stanovanj in drugih objektov na centralno kurjavo ter vodnoinštalaterska dela. Karel Slemenšek, vodovodno-toplovodno inštalaterstvo Boštanj pri Sevnici.

PREKLICI

Alojzija Kozomernik, Gorenja vas 1, Smarjeta, prepovedujem vožnjo po svoji njivi v Gorenji vasi. Kdor prepovedi ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Anton Plut, Gor. Dobravice 12, Gradac, prepovedujem pašo kokoši na svojih parcelah Antonu Žugelju iz Gor. Dobravice 14 in hojo vsej njegovi družini po moji parceli na Hribu. Če ne bo tega upošteval, ga bom sodno preganjal.

Za vedno prepovedujem Uršuli Ribič in njenim sorodnikom hojo in kokošjo pašo po mojem travniku. Če ne bo tega upoštevala, jo bom sodno preganjal. **Anton Zemljak, Ravne 52, Krško.**

Preklicujem hojo in pašo kokoši po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal. **Karol Slavič, Grm 9, Trebnje.**

Janko Pinoza, Ledina 59, Sevnica, obžalujem in preklicujem, karkoli sem izrekel žaljivega in obrekljivega na račun Marije Mastnak, Ledina 57, Sevnica, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Stane Gazvoda, Podgrad 21, prepovedujem vožnjo in pašo ter drugo škodo po moji parceli, zasajeni s kostanjevim nasadom pri Grodu. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Preklicujem kot neresnične trditve, napisane v pismu Komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje Ljubljana 12. 10. 1969 o Dragu Klariču iz Krkovega 6. **Franc Krevs, Krkovo 9.**

Janez Kastelic, Dobliče 7, Črnomelj, prepovedujem vsako vožnjo po moji njivi, prepovedujem pa tudi izgon na njivo. Ta prepoved velja enkrat za vedno. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marčevsko vreme v starih pregovorih

(4. III.) Če Kazimirju sonce sveti, polni sodi so ob leti. — (10. III.) 40 mučencev kakršen je dan, pet tednov vreme ža naprej oznan! — (19. III.) Če Jožefov veter listje obrača, jeseni kmet zlahka dacarja plača. — (27. III.) Rupert mrzel in leden, dober močnik bo ovsen.

LUNINE MENE

14. 3. ob 22.16
23. 3. ob 02.53
30. 3. ob 12.05

Ob tragični izgubi našega dragega moža, očeta, brata in strica

FRANCA SREBRNJAKA
iz Dol. Suhadola 30

se zahvaljujemo sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih nudili pomoč, vsem, ki so nam izrekli sožalje, podarili vence in cvetje, osnovni šoli Brusnice, govornikom in pevcem organizacije ZB Brusnice, sindikatu KREMEN in VARNOST Novo mesto ter gospodu župniku za spremstvo in govor.

Žalujoči: žena Francka z otroki, sestra Marija, brata Jože in Tone z družinami ter drugo sorodstvo

V 92. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama in prababica

JOŽEFA MIKLIČ
iz Mačkovca 10

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ji darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni sind. podr. »KRKA«, sind. podr. TDP »NOVOLES« in ZB Otočec. Hvala za zdravniško pomoč kirurškemu oddelku ter gospodu župniku za spremstvo in vsem, ki so nam izrazili sožalje in spremili pokojnico na zadnji poti. Še enkrat iskrena hvala vsem.

Žalujoči: sinovi Tone, France, Viktor, Janez in hči Lojzka z družinami, sin Jože ter drugo sorodstvo

Ob tragični izgubi naše drage žene, sestre

IVANKE MATKOVIČ, roj. ŠOLN
iz Bereče vasi

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih izrekli sožalje, darovali vence ter jo v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni sosedom za veliko in nesebično pomoč, tovarišici Katarini Videtič za poslovilne besede na domu, tovarišici iz kolektiva BETI Stevki Brinc za govor ob odprtem grobu, kolektivu tovarne BETI za tako številno udeležbo in podarjene vence ter godbi iz Metlike. Še enkrat prisrčna hvala vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in sočustvovali v nami.

Žalujoči: mož Anton, sestra Malči z možem, sestra Emica z možem in drugo ter brat Franci z ženo
Bereča vas, Brestanica, Senovo

Ob boleči izgubi naše žene, mame, stare mame in sestre

MARIJE STAREŠINIČ
rojene Berkopec

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem in prijateljem ter zdravniškemu osebju, ki so ji lajšali bolečine v zadnjih dnevih življenja, jo spremili v tako velikem številu na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo trgovskemu podjetju Mercator — poslovni enoti »Standard«, Novo mesto, za darovano cvetje.

Žalujoči: mož France, hčerke Marica, Angelca z družinama, Stanka ter sin France z družino

GLEDALIŠČA, KONCERTI IN PREDSTAVE

DOM KULTURE V NOVEM MESTU: 18. marca proslava v počastitev dneva žena. Prirejajo jo učenci osnovne šole »Katja Rupena« za svoje starše. — 28. marca zvečer: gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega z Dostojevskega dramo »Besi«.

SEMIČ: v nedeljo, 15. marca popoldne bo gostoval v semiškem prosvetnem domu trio Jožeta Spišiča s Preloke.

GRIBLJE: v nedeljo, 15. marca, bo gostoval ob 19. uri v gribeljski dvorani mladinski aktiv iz Adlešič z ameriško komedijo »Mary-Mary«.

KVINTET BERGER bo v soboto, 14. marca, nastopil ob 18. uri v Semiču, ob 20. uri v Črnomlju. V nedeljo, 15. marca, bo ob 11. uri nastopil v Gribljah, ob 14. uri v Adlešičih, ob 16. uri na Vinici, ob 18. uri v Dragatušu in ob 20. uri v Metliki.

MUZEJI, GALERIJE, RAZSTAVE

DOLENJSKI MUZEJ V NOVEM MESTU s kulturnozgodovinskim in arheološkim oddelkom ter oddelkom NOB je odprt vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 13. ure, ob sredah pa tudi od 17. do 19. ure.

MUZEJ IZGNANCEV V BRESTANICI je odprt ob sredah in sobotah od 15. do 17. ure in ob nedeljah od 10. do 17. ure.

BELOKRANJSKI MUZEJ v Metliki je odprt vsak dan od 8. do 14., ob nedeljah od 9. do 12. ure.

SLOVENSKI GASILSKI MUZEJ v metliškem gradu je odprt ob istem času kot Belokranjski muzej.

POSAVSKI MUZEJ V BREZICAH je odprt vsak dan od 8. do 12. ure, v popoldanskem času pa ob torkih in petkih od 14. do 16. ure.

KOČEVSKA KNJIŽNICA je odprta tako: **oddelek za odrasle** v ponedeljek in četrtek od 9. do 11. ure, v sredo in petek od 14. do 19. ure; **mladinski oddelek** v ponedeljek od 11. do 13. ure, torek od 14. do 19. ure, v četrtek od 11. do 14. ure in soboto od 9. do 12. ure.

NE HODI DOMOV BREZ PAVLIHA

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SOBO (poseben vhod) in hrano nudim takoj za pomoč v avtomatiziranem gospodinjstvu k trem članom. Preskrbim zaposlitev. Likar, Ljubljana, Staretova 11.

IŠČEM DEKLE ali mlajšo upokojenko za varstvo 2-letnega otroka in pomoč v gospodinjstvu. Nudim hrano in stanovanje, plača po dogovoru. Ponudbe pod »Črnomelj«.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme družina s 7 in 3 leta starima otrokoma. Pogoji udobni. Avtomatizirano gospodinjstvo. — Neva Skulj, Koper, Kreditna banka.

IŠČEM pošteno gospodinjsko pomočnico k 4-članski družini (fantka 2 in 4 leta). Nastop s 1. aprilom. Pavel Košir, Prisojna pot 12, Novo mesto.

IŠČEM gospodinjsko pomočnico za varstvo dveh otrok. — Alojz Udovič, Žabjek 12, Ljubljana.

IŠČEM dva mizarska pomočnika — stavbna (starejša ali mlajša). Stanovanje in hrana preskrbljena. Plača dobra. Matjaž Kocijan, Bič 14, Vel. Gaber.

BRIVSKEGA pomočnika(-co) takoj sprejme brivec Jože Kovačič, Glavni trg 18, Novo mesto.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejmem takoj k 4-članski družini. Kramar, Kandijska 13, Novo mesto.

SPREJMEM AVTOMEHANIKA. Mehanična delavnica Antona Baškovec, TOMOS,-Tehnika — servis, Krško.

GOSTILNA ANICA KOS, Ivančna gorica 61, išče dve dekleti za delo v kuhinji in gostilni. Lahko je priučena, mora pa imeti veselje do dela v gostinstvu. Hrana in stanovanje v hiši. Vse ostalo po dogovoru.

SPREJMEM mizarskega vajenca. Oskrba v hiši. Franc Sever — mizar. Vrhpolje 4, Šentvid — Stična.

IŠČEMO GOSPODINJSKO POMOČNICO k 4-članski družini (otroka 4 in 5 let). Nudimo stanovanje, hrano in dobro plačamo. Inž. Zvonko Pinžgar, Ulica pregnancev 12, Šentvid — Ljubljana.

SLUŽBO IŠČE

MLAJŠI FANT, šofer A, B, C, E in F kategorije išče kakršnokoli zaposlitev v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista. (522/70).

MOTORNA VOZILA

PRODAM motorno kolo Jawa 175 kub. cm, prevoženih 7500 km. Viktor Šenica, Obrh 11, Dolenjske Toplice.

PRODAM MOPED trobrzinec, malo rabljen, po ugodni ceni. Henrik Ferenčak, Brezina 109, Brežice.

UGODNO PRODAM avto fiat 750 v dobrem stanju. Ogled možen vsak dan popoldne. Julijan Ernesti, Heroja Maroka, stolp 4, Sevnica.

PRODAM

UGODNO PRODAM popolnoma nov dvoredni pletilni stroj znamke Singer z registrom (desetletna garancija) za 2200,00 Ndin Kristina Mate, Goriča vas 6, Ribnica na Dolenjskem.

UGODNO PRODAM dobro ohranjen televizor. Naslov v upravi lista (508/70).

PRODAM vozen kombi. Cena ugodna. Albert Jaklič, Črni potok pri Kočevju.

PRODAM skoraj nov mlin na motorni pogon v dobrem stanju. Naslov v upravi lista (517/70).

PRODAM dele kuhinjskega pohištva ter posteljne žimnice. Gerbec, Zagrebška 6, Novo mesto.

UGODNO PRODAM 10.000 kg dobrega sena in sadno stiskalnico. Julij Mikec, Vrh nad Mokronogom 32.

PRODAM novo motorno žago HOMELITE-OREGON. Naslov v upravi lista (523/70).

PRODAM KAVČ in radio RIZ UKW 614. Informacije v trgovini »Market«, Bršlin«.

PRODAM vprežno kosilnico v brezhibnem stanju. Justina Markovič, Dolga njiva 21, Velika Loka.

PRODAM mlin za domačo uporabo na električni pogon, pokončen, dobro ohranjen. Franc Javornik, Grosuplje, Adamičeva 20.

PRODAM PULT, električni štedilnik »Gorenje« in hladilnik »Tobis«. Marija Potočar, Bršlin 47, Novo mesto.

SPALNICO z volnenimi žimnicami in vzmetnicami ugodno prodam. Ogled vsak dan po 15. uri. Miloš Jakopec, Nad mlini 25.

UGODNO PRODAM popolnoma nov avtoradio z anteno in vsem priborom. Anton Baškovec, TOMOS — Tehnika — servis, Krško.

PRODAM dobro ohranjen televizor »Major«. Alojz Maznik, Orehovica 21, Šentjernej.

PRODAM vprežno kosilnico Bauz z žetveno napravo. Franc Turk, Dol. Maharovec, 9, Šentjernej.

UGODNO PRODAM mlinsko kolo — notranje in zunanje z »getribom«. Franc Novak, Pesje 26, Artiče — Brežice.

PRODAM motorno kosilnico BČS, vprežno kosilnico in stroj za izdelavo strešne cementne opeke, ki ima 300 jeklenih modelov. Ivan Berkopec, Zemelj 1, Gradac.

PO UGODNI CENI prodam spalnico z žimnicami, vložki in vzmetnicami. (federmodroci) Jani Buchwald, Roškar cesta 32, Kočevje.

KUPIM

KUPIM transportni trak od 5 do 10 m dolg. Martin Crne, Vel. Bučna vas 4, Novo mesto.

KUPIM lažjega starejšega mršavega konja za lahka kmetijska dela. Franc Flajs, Gorenjska cesta 33, Ribnica.

POSEST

PRODAM po zelo ugodni ceni majhno posestvo z lepo urejenim gospodarskim poslopjem. Hiša vseljiva, kašča in hlevi z vodo in elektr. napeljavo. Okrog hiše sadovnjak, njiva, vinograd in bukov gozd. Skupaj približno 2 ha. Informacije pri Alojzu Šinkovcu, Raka — Krško.

SAMOSTOJEN DEL HIŠE, enosobno stanovanje, garažo in dvorišče v centru mesta Krško, ugodno prodam. Vseljivo v jeseni 1970. Naslov v upravi lista (509/70).

PRODAM najboljšemu ponudniku majhno lepo posestvo z gospodarskimi poslopji in hišo v dobrem stanju v okolici Novega mesta. Naslov v upravi lista (519/70).

PRODAM VINOGRAD v Trški gori (28 arov). Dostop z avtom. Naslov v upravi lista (521/70).

PRODAM 10 AROV vinograda z vinskim hramom v Srednjem Grčevju pod Gor. Vrhom. Primerno za vikend — dostop z avtom. Interesenti naj pridejo 15. 3. 1970 ob 14. uri popoldne na dražbo k vinogradu. Franc Eršte, Trška gora 42, Otočec.

PRODAM stavbno parcelo in stanovanje (še nedograjeno) blizu Novega mesta. Naslov v upravi lista (537/70)

PRODAM: dvostanovanjsko enonadstropno hišo v središču Krškega z dvoriščem in vrtom, prazno, brez stanovalcev; v Zviki, 10 minut nad mestom, parcelo v velikosti 1 ha, primerno za vikend; na Zdolah 7 ton sena po 45 din kg. Franc Zemljak, Zdole 35, Krško.

PRODAJA NJIV v velikosti 22 arov, primerno za poznejšo zazidavo. Šentlenart 116, Brežice, telefon 72-284.

ZIDANICO z manjšim vinogradom ali brez njega kupim za vikend na Dolenjskem. Ponudbe pod: »Moj mir«.

PRODAM 5 arov vinograda na Hrastu v Beli krajini, primeren za vikend, vodovod in na parceli elektrika. Dostop možen z vsakim prevoznim sredstvom. Miklič, Ločna 39, Novo mesto.

PRODAM VINOGRAD v Rodinah, 500 m², dostopno s kamionom. Janez Švajger, Ulica Otona Župančiča 11, Črnomelj.

PRODAM enodružinsko stanovanje v Smihelu. Naslov v upravi lista (565/70).

RAZNO

NAJDEN JE lovski pes »Istrianar«, bele barve. Nahaja se pri družini Štajdohar, Deskova vas 9, Stari trg ob Kolpi.

ČE BOLEHATE na želodcu ali na jetrih, žolču ali črevesju, če vas muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poizkusite zdravljenje z učinkovitim prirodnim sredstvom: rogaškim DONAT vrelcem! Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMELJNIKU, STANDARDU (MERCATORJU) in DOLENJKI.

ŽENIN IN NEVESTA, ne pozabita: moderno izdelane poročne prstane dobite pri Otmarju Zidariču, zlatarju v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta.

NAJDENO moško zapestno uro lahko dvignete na upravi Dol. lista.

OSAMLJEN kmečki fant, kvalificiran (27/160), želi spoznati zaradi ženitve sebi primerno dekle do 23 let. Samo resne ponudbe pošljite pod šifro »Belokranjec«.

ČESTITKE

Draga tašča, stara mama in babica Ana Kuharjeva iz Mladja pri Podbočju! Ob vašem 80. rojstnem dnevu se vas vsi hvaležni spominjamo, saj ste nam bili hkrati mati in oče. Nikdar vam ni bilo težko vstati, nam dati kruha, pa četudi ste legli le k nekajurnemu počitku. Vemo, da vaš trud ne bo nikdar poplačan. Sprejmite naše iskrene čestitke z željo, da bi še veliko let živeli in nas sprejemali pod rodni krov, da bi vaše besede ostale vedno tako sladke. Ostanite srečni v krogu svojih dragih. — Snaha Ivanka, vnuki Jože, Vili, Martin, Justina in Marija z družinami. Vseh trinajst pravnukov pa svojo babico toplo poljublja.

•

Dragemu atu **Antonu Golobu iz Tržiča 11 na Dolenjskem** za 60. rojstni dan vse lepo in še mnogo zdravih in srečnih let želi Tinče z ženo Karlinco. Lep pozdrav tudi mami ter ostalim, posebno bratu Vidku, Tomažu in ženi v Nemčiji.

•

Dragemu atu **Jožetu Gorencu iz Zbur** želimo vse lepo, posebno pa zdravje, hvaležne hčere in sinova.

•

Dragi mami in stari mami **Francki Dragman iz Prečne** za njen god in rojstni dan želijo še mnogo zdravih in srečnih let otroci Lojze in Frenk z družinama in Jože. Vnuki ji pošiljajo koš poljubčkov.

Zahvaljujemo se »Skopljus«, trgovini s sadjem in zelenjavo na tržnici, posebno osebju kioska Osmana Kambera, ki nam vedno nudi kvalitetno blago po zmerni ceni. Zlasti se zahvaljujemo za hitro postrežbo. Ostali bomo še naprej dobri kupci pri omenjenem kiosku in upamo, da bomo tudi v bodoče tako dobro postreženi.

Skupina potrošnikov iz Novega mesta

ZAHVALE

Ob smrti našega dragega očeta

JOŽETA VINTARJA
iz Primoža pri Sevnici

se iskreno zahvaljujemo za sočustvovanje in darovano cvetje vsem sorodnikom in znancem, posebej pa še občinski skupščini Sevnica, rudniku lignita Velenje in ERI Velenje.

Žalujoči: žena Jožefa in otroci z družinami

Ob težki izgubi našega očeta in starega očeta

JANEZA BARBIČA
iz Banovca pri Podbočju

se najlepše zahvaljujemo prijateljem in znancem, ki so ga tolažili med njegovo težko boleznijo ter ga pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se vsem za podarjene vence, Združenju borcev NOV Podbočje za zadnje spremstvo, za venec in za poslovilne besede ob grobu ter g. župniku Kocijančiču za tolažbo med boleznijo in za spremstvo do groba.

Žalujoči otroci: Anton z družino, Majda z družino, Anica z družino, Veronika z družino, Zofka, Rezika, Lojze in Martin ter drugo sorodstvo

Banovec — Pobočje, 25. 2. 1970

OBRTNIŠKI PLES

Obrtnike iz vse Dolenjske in Bele krajine vabimo na družabno prireditev, ki bo v soboto, 21. marca — ob 20. uri

NA OTOČCU!

BOGAT SREČOLOV!

Rezervacije in informacije v **urarstvu Wachter** na Glavnem trgu v Novem mestu.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačer, Slavko Doki, Miloš Jakopec, Marjan Legat, Marija Padovan, Jože Prime, Jože Spihal, Jožica Teppey, Ana Vitkovič in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA VSAK ČETRTEK — Posamezna številka 1 dinar — Letna naročnina 49 dinarjev, polletna naročnina 24,50 dinarjev, plačljiva vnaprej — Za inozemstvo 100 dinarjev oz. 8 ameriških dolarjev (ali ustrezna druga valuta v tej vrednosti) — Tekoči račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 8 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21-227 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Tiska ČGP »Delo« v Ljubljani